

อภิ. ป.(๑) อนุโลมทุกกฎจันน์ ปริม - หน้าที่ 1
อภิธรรมปิฎกกฎจันน์
ตติโยภาโก
อนุโลมทุกกฎจันน์ ปริม

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

เหตุทุก

ปฏิจจวโร

[๑] เหตุ ฌมมํ ปฏิจจ เหตุ ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
อโลภํ ปฏิจจ อโทโส อโมโห อโทสํ ปฏิจจ อโลภอ อโมโห
อโมหํ ปฏิจจ อโลภอ อโทโส โลกํ ปฏิจจ โมโห โมหํ
ปฏิจจ โลภอ โทสํ ปฏิจจ โมโห โมหํ ปฏิจจ โทโส
ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ๔เปฯ เหตุ ฌมมํ ปฏิจจ นเหตุ ฌมโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: เหตุ ฌมมํ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจันณจ
รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ๔เปฯ เหตุ ฌมมํ ปฏิจจ
เหตุ จ นเหตุ จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: อโลภํ
ปฏิจจ อโทโส อโมโห สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจันณจ
รูปํ ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ โลกํ ปฏิจจ โมโห สมฺปยุตฺตกา จ
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจันณจ รูปํ ๔เปฯ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ๔เปฯ นเหตุ

ฌมมํ ปฏิจฺจ นเหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นเหตุํ เอกํ
 ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ ๑เปฯ เทว
 ขนฺธเ ปฏิจฺจ เทว ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณเ
 ขนฺธเ ปฏิจฺจ วตฺถุ วตฺถุํ ปฏิจฺจ ขนฺธา เอกํ มหาภูตํ ๑เปฯ
 นเหตุํ ฌมมํ ปฏิจฺจ เหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นเหตุ
 ขนฺธเ ปฏิจฺจ เหตุ ปฏิสนฺธิกฺขณเ วตฺถุํ ปฏิจฺจ เหตุ ๑ นเหตุํ
 ฌมมํ ปฏิจฺจ เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
 นเหตุํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เหตุ จ จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
 รูปํ ๑เปฯ เทว ขนฺธเ ปฏิจฺจ เทว ขนฺธา เหตุ จ จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
 รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณเ วตฺถุํ ปฏิจฺจ เหตุ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ๑
 เหตุณฺจ นเหตุณฺจ ฌมมํ ปฏิจฺจ เหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
 อโลภณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ ปฏิจฺจ อโทโส อโมโห ๑ จกุกํ
 พนฺธิตพฺพิ ๑ โลภณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ ปฏิจฺจ โมโห โทสณฺจ
 สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ ปฏิจฺจ โมโห ปฏิสนฺธิกฺขณเ อโลภณฺจ
 วตฺถุณฺจ ปฏิจฺจ อโทโส อโมโห ๑เปฯ เหตุณฺจ นเหตุณฺจ ฌมมํ
 ปฏิจฺจ นเหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นเหตุํ เอกํ ขนฺธณฺจ
 เหตุณฺจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ ๑เปฯ เทว
 ขนฺธเ จ เหตุณฺจ ปฏิจฺจ เทว ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ
 ปฏิสนฺธิกฺขณเ วตฺถุณฺจ เหตุณฺจ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๑
 เหตุณฺจ นเหตุณฺจ ฌมมํ ปฏิจฺจ เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา

อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัยา: นเหตุํ เอกํ ขนฺธณฺจ อโลภณฺจ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา อโทโส อโมโห จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ ฯเปฯ
เทว ขนฺธเ จ อโลภณฺจ ปฏิจฺจ เทว ขนฺธา อโทโส อโมโห
จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ ฯ จกุกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ นเหตุํ เอกํ ขนฺธณฺจ
โลภณฺจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา โมโห จ จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ ฯเปฯ
เทว ขนฺธเ ฯเปฯ ปฏิสนฺธิกฺขณเ วตฺถณฺจ อโลภณฺจ ปฏิจฺจ
อโทโส อโมโห สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ฯเปฯ

[๒] เหตุ ฌมมํ ปฏิจฺจ เหตุ ฌมโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจัยา:
รูปํ จฺจเหตุว อรุเปยเว นว ปณฺหา ฯ อธิปฺติปัจจัยา:
ปฏิสนฺธิ นตฺถิ ปริปฺณณฺนิ เอกํ มหาภูตํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ มหาภูเต
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานัน รูปํ อุปาทารูปํ อิํ นานํ ฯ อนนฺตรปัจจัยา:
สมนฺนฺตรปัจจัยา: สหชาติปัจจัยา: สพฺเพ มหาภูตา ยาว อสณฺณสฺตฺตา ฯ
อณฺณมณฺณปัจจัยา: นิสฺสยปัจจัยา: อุปฺนิสฺสยปัจจัยา:
ปุเรชาติปัจจัยา: อาเสวนปัจจัยา: ทฺวิสฺสุปี ปฏิสนฺธิ นตฺถิ ฯ
กมฺมปัจจัยา: วิปากปัจจัยา: ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ อวิกตปัจจัยา: ฯ

[๓] เหตุยา นว อารมฺมณเ นว สพฺพตฺถ นว อวิกเต
นว ฯ เอวํ กณฺเฑตพฺพิ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๔] นเหตุ ฌมมํ ปฏิจฺจ นเหตุ ฌมโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปัจจัยา:
อเหตุกํ นเหตุํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ

รูป ๑เป๑ เทว ขนฺธ ... อเหตุกปฏิสนธิกขณ
ขนฺธ ปฏิจ วตถ วตถุ ปฏิจ ขนฺธา เอกิ มหาภูต ๑เป๑
พาหิรี ... อาหารสมฺภูจัน ... อุตสมฺภูจัน ... อสณฺสตตณ ๑เป๑
นเหตุ ฌมฺมิ ปฏิจ เหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
วิจิกิจฺจาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธ ปฏิจ วิจิกิจฺจาสหคโต
อุตฺตจฺจสหคโต โมโห ๑

[๕] เหตุ ฌมฺมิ ปฏิจ นเหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณปจฺจยา:
เหตุ ปฏิจ จิตฺตสมฺภูจัน รูป ปฏิสนธิกขณ ๑เป๑
นเหตุ ฌมฺมิ ปฏิจ นเหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณปจฺจยา:
นเหตุ ขนฺธ ปฏิจ จิตฺตสมฺภูจัน รูป ปฏิสนธิกขณ สพฺเพ
มหาภูตา ๑ เหตุจฺจ นเหตุจฺจ ฌมฺมิ ปฏิจ นเหตุ ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณปจฺจยา: เหตุจฺจ นเหตุ จ ขนฺธ ปฏิจ
จิตฺตสมฺภูจัน รูป ปฏิสนธิกขณ ๑เป๑ นอธิปติปจฺจยา:
ปริปฺณณํ ๑ นอนนฺตรปจฺจยา: นสมนฺตรปจฺจยา: นอลฺลณมฺมณปจฺจยา:
นอุปฺนิสฺสยปจฺจยา: ๑

[๖] เหตุ ฌมฺมิ ปฏิจ เหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปุเรชาติปจฺจยา:
อรุเป อโลภ ปฏิจ อโทโส อโมโห ๑ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ๑
โลภ ปฏิจ โมโห โมหิ ปฏิจ โลภ ๑เป๑ ปฏิสนธิกขณ ๑เป๑
เหตุ ฌมฺมิ ปฏิจ นเหตุ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปุเรชาติปจฺจยา:
อรุเป เหตุ ปฏิจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา เหตุ ปฏิจ

จิตตสมุฏฐานัน รูป ปฏิสนธิกขณ ๗เป๗ เหตุ ฌมมัม ปฏิจจ
เหตุ จ นเหตุ จ ฌมมา อุปปชชนติ นปุเรชาตปจจยา: อรูป
อโลภัม ปฏิจจ อโทโส อโมโห สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ๗ จกุกัม
พนฺธิตพฺพัม ๗ โลภัม ปฏิจจ โมโห สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ๗ จกุกัม
พนฺธิตพฺพัม ๗ ปฏิสนธิกขณ ๗เป๗ นเหตุ ฌมมัม ปฏิจจ นเหตุ
ฌมฺโม อุปปชชติ นปุเรชาตปจจยา: อรูป นเหตุ เอกัม ขนฺธ
ปฏิจจ ตโย ขนฺธา ๗เป๗ เทว ขนฺธ ปฏิจจ เทว ขนฺธา
นเหตุ ขนฺธ ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานัน รูป ปฏิสนธิกขณ ๗เป๗
นเหตุ ฌมมัม ปฏิจจ เหตุ ฌมฺโม อุปปชชติ นปุเรชาตปจจยา:
อรูป นเหตุ ขนฺธ ปฏิจจ เหตุ ปฏิสนธิกขณ ๗เป๗ นเหตุ
ฌมมัม ปฏิจจ เหตุ จ นเหตุ จ ฌมมา อุปปชชนติ นปุเรชาตปจจยา:
อรูป นเหตุ เอกัม ขนฺธ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา เหตุ จ ๗เป๗
เทว ขนฺธ ๗เป๗ ปฏิสนธิกขณ ๗เป๗ เหตุญจ นเหตุญจ
ฌมมัม ปฏิจจ เหตุ ฌมฺโม อุปปชชติ นปุเรชาตปจจยา:
อรูป อโลภญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ ปฏิจจ อโทโส อโมโห ๗
จกุกัม พนฺธิตพฺพัม ๗ อรูป โลภญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ ปฏิจจ
โมโห ๗ จกุกัม พนฺธิตพฺพัม ๗ ปฏิสนธิกขณ ๗เป๗ เหตุญจ
นเหตุญจ ฌมมัม ปฏิจจ นเหตุ ฌมฺโม อุปปชชติ นปุเรชาตปจจยา:
อรูป นเหตุ เอกัม ขนฺธญจ เหตุญจ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา ๗เป๗
เทว ขนฺธ ... นเหตุ ขนฺธ จ เหตุญจ ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานัน

รูป ปฏิสนธิกขณ ฯลฯ เหตุจ นเหตุจ ฌมัม ปฏิจ
เหตุ จ นเหตุ จ ฌมา อุปฺปชฺชติ นฺปรชาตปจฺจยา: อรูป
นเหตุ เอกั ขนฺธจ อโลภจ ปฏิจ ตโย ขนฺธา อโทโส
อโมโห จ ฯลฯ เทว ขนฺธ ... ฯ จกั พนฺธิตพฺพิ ฯ นเหตุ
เอกั ขนฺธจ โลกจ ปฏิจ ตโย ขนฺธา โมโห จ ฯ จกั
พนฺธิตพฺพิ ฯ ปฏิสนธิกขณ ฯลฯ

[๗] เหตุ ฌมัม ปฏิจ เหตุ ฌโม อุปฺปชฺชติ นฺปรชาตปจฺจยา: ฯ
... นอาเสวนปจฺจยา: ฯ

[๘] เหตุ ฌมัม ปฏิจ นเหตุ ฌโม อุปฺปชฺชติ นกมฺมปจฺจยา:
เหตุ ปฏิจ สมฺปยุตฺตกา เจตนา ฯ นเหตุ ฌมัม ปฏิจ
นเหตุ ฌโม อุปฺปชฺชติ นกมฺมปจฺจยา: นเหตุ ขนฺธ ปฏิจ
สมฺปยุตฺตกา เจตนา พาหิรี ... อาหารสมฺภูจัน ... อุตฺสมฺภูจัน ... ฯ
เหตุจ นเหตุจ ฌมัม ปฏิจ นเหตุ ฌโม อุปฺปชฺชติ นกมฺมปจฺจยา:
เหตุจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ ปฏิจ สมฺปยุตฺตกา
เจตนา ฯ

[๙] เหตุ ฌมัม ปฏิจ เหตุ ฌโม อุปฺปชฺชติ นวิปากปจฺจยา:
นว ฯ

[๑๐] นเหตุ ฌมัม ปฏิจ นเหตุ ฌโม อุปฺปชฺชติ นอาหารปจฺจยา:
พาหิรี ... อุตฺสมฺภูจัน ... อสฺสยสฺตฺตานั เอกั มหาภูต ปฏิจ
ตโย มหาภูตา ฯลฯ มหาภูเต ปฏิจ กภูตฺตารูปั อุปาทารูปั ฯ

[๑๑] ... นอินทริยปัจจัยา: พาหิรี ... อาหารสมภูจัน ...
อุตุสมภูจัน เอกัง มหาภูตัง ๆเปฯ มหาภูเต ปฏิจจ อุปาหารูป
อสนลสตุตตัน มหาภูเต ปฏิจจ รูปชีวิตินทริยํ ฯ

[๑๒] ... นฉานปัจจัยา: ปญจวิญญานสหคตัง เอกัง ขนุฑ์ ๆเปฯ
พาหิรี ... อาหารสมภูจัน ... อุตุสมภูจัน ... อสนลสตุตตัน ๆเปฯ

[๑๓] ... นมคฺคปัจจัยา: อเหตุกํ นเหตุํ เอกัง ขนุฑ์ ปฏิจจ ๆเปฯ
อเหตุกปฏิสฺสนุชฺชกฺขณ ... พาหิรี ... อาหารสมภูจัน ...
อุตุสมภูจัน ... อสนลสตุตตัน ๆเปฯ นสมฺปยุตฺตปัจจัยา: นวิปฺยุตฺตปัจจัยา:
นปุเรชาตสทิสํ อรูปปญฺหาเยว ฯ โนนตุถิปัจจัยา: โนวิกตปัจจัยา: ฯ

[๑๔] นเหตุยา เทว นอารมฺมณ เตณิ นอชฺปติยา นว
นอนนฺตเร เตณิ นสมนฺนฺตเร เตณิ นอญฺณมญฺเญ เตณิ
นอุปนฺิสฺสเย เตณิ นปุเรชาเต นว นปจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม เตณิ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกัง นอินทริเย
เอกัง นฉานเ เอกัง นมคฺเค เอกัง นสมฺปยุตฺเต เตณิ
นวิปฺยุตฺเต นว โนนตุถิยา เตณิ โนวิกเต เตณิ ฯ เอว
กณฺเฑพฺพิ ฯ

ปัจจนึยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๕] เหตุปัจจัยา นอารมฺมณ เตณิ ... นอชฺปติยา นว
นอนนฺตเร เตณิ ฯ สจฺจิตตํ ฯ ... นอุปนฺิสฺสเย เตณิ นปุเรชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมฺเม เตณิ นวิปาเก นว นสมฺปยุตฺเต เตณิ

นวิปยุตเต นว โนนคฺติยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

อนุโลมปัจจนีย นิฏฺจิตฺ ฯ

[๑๖] นเหตุปัจจยา อารมฺมณ เทว ... อนนฺตเร เทว ฯ
สงฺขิตฺ ฯ ... กมฺเม เทว วิปาเก เอกํ อหฺาเร เทว อินฺทฺริเย
เทว ฌานเ เทว มคฺเค เอกํ สมฺปยุตเต เทว ฯ สงฺขิตฺ ฯ
... อวิกเต เทว ฯ

ปัจจนียานุโลมฺ นิฏฺจิตฺ ฯ

สหชาตวโรปิ ปฏิจฺจวรสทิสฺโส ฯ ปัจจยวโรปิ นิสฺสยวโรปิ
ปฏิจฺจวรสทิสฺสาเยว ปญฺหา มหาภูเตสฺ นิฏฺจิตฺสฺ วตฺถุ ปัจจยาคิ
กาทพฺพา ปญฺจายตนาณิ อนุโลเมปิ ปัจจนียปิ ยถา ลพฺภนฺติ
ตถา กาทพฺพา ฯ สํสฺญจวโรปิ สมฺปยุตฺตวโรปิ ปริปฺนฺณนา รูปี
นคฺติ อรูปเมว ฯ

ปญฺหาวาริ

[๑๗] เหตุ ฐมฺโม เหตุสฺส ฐมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย:
อโลโก อโทสฺส อโมหฺสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ จกฺกํ
พฺนฺธิตพฺพิ ฯ โลโก โมหฺสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย โทโส โมหฺสฺส
เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ปฏิสฺนฺธิกฺขณเ ฯเปฯ เหตุ ฐมฺโม นเหตุสฺส
ฐมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ปฏิสฺนฺธิกฺขณเ
ฯเปฯ เหตุ ฐมฺโม เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ฐมฺมสฺส เหตุปัจจเยน

ปัจจัย: อโลโก อโทสสุส อโมหสุส สมปยุตตกานณจ ขนฺธานัน
จิตตสมภูจฺจานานณจ รูปานัน เหตุปัจจัยน ปัจจัย โย ๆ จกุกิ
พนฺธิตพฺพิ ๆ โลโก โมหสุส ๆเปฯ ปฏิสนธิกฺขณ ๆเปฯ

[๑๘] เหตุ รมโม เหตุสุส รมมสุส อารมฺมณปัจจัยน
ปัจจัย: เหตุ อารพฺภ เหตุ อุปฺปชฺชนฺติ ๆ เหตุ รมโม นเหตุสุส
รมมสุส อารมฺมณปัจจัยน ปัจจัย: เหตุ อารพฺภ นเหตุ ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ ๆ เหตุ รมโม เหตุสุส จ นเหตุสุส จ รมมสุส
อารมฺมณปัจจัยน ปัจจัย: เหตุ อารพฺภ เหตุ จ สมปยุตตกา จ
ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๆ นเหตุ รมโม นเหตุสุส รมมสุส อารมฺมณปัจจัยน
ปัจจัย: ทานัน ทตฺวา สิลฺล สมာทียิตฺวา อุปฺปสถกมฺม
กตฺวา ตํ ปัจจเวกฺขติ ปุพฺเพ สุจิณฺณานิ ปัจจเวกฺขติ ฌานา
วฺภูจฺหิตฺวา ฌานัน ปัจจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วฺภูจฺหิตฺวา มคฺคิ
ปัจจัยเวกฺขนฺติ ผลิ ... นิพฺพานัน ... นิพฺพานัน โคตฺรสุส โวทานสุส
มคฺคสุส ผลสุส อาวชฺชนาย อารมฺมณปัจจัยน ปัจจัย อริยา
นเหตุ ปหิเน กิเลเส ปัจจเวกฺขนฺติ วิกขมฺภิตฺเต กิเลเส ... ปุพฺเพ
สมฺมาจิณฺเณ กิเลเส ขานฺนฺติ จกฺขุ ... ๆเปฯ วตฺถุ ... นเหตุ
ขนฺธฺเร อนิจฺจโต ทุกฺขโต อนตฺตโต วิปฺสฺสนฺติ ๆเปฯ โทมนสุลฺล
อุปฺปชฺชนฺติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปิ ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺยา
สทฺทํ สุณฺตติ เจโตปริยฺวาณฺน นเหตุจิตฺตสมฺภฺกิสฺส จิตฺตํ ขานฺตติ
อากาसानฺนฺจายตฺนฺกิริยํ วิญฺญาณฺนฺจายตฺนฺกิริยสุส อากิณฺณฺจายตฺนฺกิริยํ

เนวสณฺณานาสณฺณายตนกิริยสฺส รูปายตนํ จกฺขุวิญญานสฺส
 ๑เป๑ โผฏฺฐพฺพายตนํ กายวิญญานสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
 ปฺจฺจโย นเหตุ ขนฺธา อิทฺธิวิญญานสฺส เจโตปฺริยญานสฺส
 ปุพฺพเพนิวาसानุสฺสตีญานสฺส ยถากมฺมุปกญานสฺส อนาคตฺสญานสฺส
 อวชฺชนาย อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ๑ นเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส
 ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ทานํ ทตฺวา ... ปฺจฺมกมฺนํเยว
 อวชฺชนา นตฺถิ รูปายตนํ จกฺขุวิญญานสฺส ๑เป๑ โผฏฺฐพฺพายตนํ
 กายวิญญานสฺสชาติ อิทํ นตฺถิ ๑ นเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส จ
 นเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ทานํ ทตฺวา สึลํ ...
 อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ปฺจฺจเวกฺขติ ตํ อารพฺภ เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ
 ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑ ตตฺถ จิเตน อิมํ กาคพฺพิ ทุตฺติยกมฺนสฺสทิสํ ๑
 เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา เหตุสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
 ปฺจฺจโย: เหตุญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ อารพฺภ เหตุ อุปฺปชฺชนฺติ ๑
 เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
 ปฺจฺจโย: เหตุญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ อารพฺภ นเหตุ ขนฺธา
 อุปฺปชฺชนฺติ ๑ เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ
 ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: เหตุญจ สมฺปยุตฺตเก จ
 ขนฺธเ อารพฺภ เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑

[๑๕] เหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
 อารมฺมณาธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ๑ อารมฺมณาธิปฺติ: เหตุํ คุรุํ กตฺวา

เหตุ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาทิปติ: เหตุ อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ
เหตุณํ อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ เหตุ ฌมฺโม นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส
อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณาทิปติ สหชาตาทิปติ ฯ
อารมฺมณาทิปติ: เหตุํ คุรุํ กตฺวา นเหตุ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
สหชาตาทิปติ: เหตุ อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รूपานํ อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ เหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส จ
นเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณาทิปติ
สหชาตาทิปติ ฯ อารมฺมณาทิปติ: เหตุํ คุรุํ กตฺวา เหตุ จ
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาทิปติ: เหตุ อธิปติ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ เหตุณนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปานํ
อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ นเหตุ ฌมฺโม นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส
อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณาทิปติ สหชาตาทิปติ ฯ อารมฺมณาทิปติ:
ทานํ ทควาติ วิตุถาเรตพฺพิ ยาว นเหตุ ขนฺธา ฯ สหชาตาทิปติ:
นเหตุ อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปานํ
อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ นเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส ฌมฺมสฺส
อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณาทิปติ สหชาตาทิปติ ฯ
อารมฺมณาทิปติ: ทานํ ทควา ... สงฺจิจฺจํ ยาว วตฺถุ นเหตุ จ ขนฺธา
ดาว กาทพฺพิ ฯ สหชาตาทิปติ: นเหตุ อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ
เหตุณํ อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ นเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส จ
นเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อธิปติปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณาทิปติ

สหชาติปฏิบัติ ฯ อารมมณาธิปฏิบัติ: ทานํ ทตฺวา สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
 ตํ คุรุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ ตํ คุรุ กตฺวา นเหตฺว ขนฺธา จ
 เหตุ จ อุปฺปชฺชนฺติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ยาว วตฺถุ นเหตฺว ขนฺธา จ
 ตาว กาคพฺพิ ฯ สหชาติปฏิบัติ: นเหตฺว อธิปฏิบัติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
 เหตุณฺจ จิตฺตสมฺภูฏาณานณฺจ รูปานํ อธิปฏิบัติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
 เหตุ จ นเหตฺว จ ฐมฺมา เหตุสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฏิบัติปจฺจเยน ปจฺจโย:
 อารมมณาธิปฏิบัติ: เหตุณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ คุรุ กตฺวา เหตุ
 อุปฺปชฺชนฺติ ฯ เหตุ จ นเหตฺว จ ฐมฺมา นเหตุสฺส ฐมฺมสฺส
 อธิปฏิบัติปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมมณาธิปฏิบัติ: เหตุณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ
 ขนฺธเ คุรุ กตฺวา นเหตฺว ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ เหตุ จ นเหตฺว จ
 ฐมฺมา เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ฐมฺมสฺส อธิปฏิบัติปจฺจเยน ปจฺจโย:
 อารมมณาธิปฏิบัติ: เหตุณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ คุรุ กตฺวา เหตุ จ
 สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

[๒๐] เหตุ ฐมฺโม เหตุสฺส ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย:
 ปุริมา ปุริมา เหตุ ปจฺจนิมานํ ปจฺจนิมานํ เหตุณํ อนนฺตรปจฺจเยน
 ปจฺจโย ฯ เหตุ ฐมฺโม นเหตุสฺส ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย:
 ปุริมา ปุริมา เหตุ ปจฺจนิมานํ ปจฺจนิมานํ นเหตุณํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน
 ปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุ ฐมฺโม เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ฐมฺมสฺส
 อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา เหตุ ปจฺจนิมานํ ปจฺจนิมานํ
 เหตุณํ สมฺปยุตฺตกาณณฺจ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นเหตฺว

ชมฺโม นเหตุสฺส ชมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา
นเหตุ ขนฺธา ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ นเหตุํ ขนฺธานํ อนนฺตรปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย อนุโลมํ โคตรภุสฺส ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ เนวสณฺณานาสณฺณายตํ
ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ นเหตุ ชมฺโม
เหตุสฺส ชมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: นเหตุ ชมฺโม เหตุสฺส จ
นเหตุสฺส จ ชมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: นเหตุมฺลกํ ตีณปิ
เอกสฺทิสํ ฯ เหตุ จ นเหตุ จ ชมฺมาเหตุสฺส ชมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา
ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ เหตุํ อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ เหตุ จ
นเหตุ จ ชมฺมา นเหตุสฺส ชมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปฺริมา ปฺริมา เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ
นเหตุํ ขนฺธานํ อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย เหตุ จ นเหตุ จ
shmā เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ชมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปฺริมา ปฺริมา เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ
เหตุํ สมฺปยุตฺตกานญจ ขนฺธานํ อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๒๑] เหตุ ชมฺโม เหตุสฺส ชมฺมสฺส สมฺนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
อนนฺตรสฺทิสํ ฯ ... สหชาติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อญฺญมญฺญปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อิม เทวปี ปฺริจฺจวารสฺทิสฺสา ฯ ... นิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปฺจฺจยวเร นิสฺสยสฺทิสฺโส ฯ

[๒๒] เหตุ ชมฺโม เหตุสฺส ชมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:

อารมมณฺณปนิสฺสโย อนนฺตรรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย:
เหตุ เหตุนี้ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุ ฌมฺโม
นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย
อนนฺตรรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย: เหตุ
นเหตุนี้ ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส จ
นเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย
อนนฺตรรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย:
เหตุ เหตุนี้ สมฺปยุตฺตกานณฺจ ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ5
นเหตุ ฌมฺโม นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย:
อารมมณฺณปนิสฺสโย อนนฺตรรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย:
สทฺธํ อุปนิสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ สมฺปาตฺตี อุปฺปาเทติ
มานํ ขปฺเปติ ทิฏฺฐิ คณฺหาติ ลีลํ ... ฯเปฯ เสนาสนํ อุปนิสฺสย
ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ สทฺธาย
ฯเปฯ ปตฺถนาย มกฺกสฺส ผลสมฺปาตฺติยา อุปนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ นเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย:
อารมมณฺณปนิสฺสโย อนนฺตรรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย:
สทฺธํ ฯเปฯ เสนาสนํ อุปนิสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ
สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ สทฺธาย ฯเปฯ ปตฺถนาย
มกฺกสฺส ผลสมฺปาตฺติยา อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นเหตุ ฌมฺโม
เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย:

อารมมณฺณปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย:
 ทุคฺคิยอุปนิสฺสยสทิสํ ฯ เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา เหตุสฺส
 ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย
 อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย: เหตุ จ
 สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา เหตุํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุ จ
 นเหตุ จ ฌมฺมา นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย:
 อารมมณฺณปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย:
 เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา นเหตุํ ขนฺธานํ
 อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา เหตุสฺส จ
 นเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย:
 อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺตูปนิสฺสโย:
 เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา เหตุํ สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ
 อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๒๓] นเหตุ ฌมฺโม นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย:
 อารมมณฺณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมมณฺณปุเรชาตํ: จกฺขุํ ฯเปฯ
 วตฺถุํ อนิจฺจโต ทกฺขโต อนคฺคโต วิปสฺสติ ฯเปฯ โทมนสฺสํ
 อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺถยา
 สทฺทํ สฺสณฺนํ รูปายตฺนํ จกฺขุวิญญาณสฺส ฯเปฯ โฝฏฺฐพฺพายตฺนํ
 กายวิญญาณสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ วตฺถุปุเรชาตํ: จกฺขายตฺนํ
 จกฺขุวิญญาณสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯเปฯ กายายตฺนํ

กายวิญญาณสุส ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย วตถุ นเหตุน์ ขนุธานี
ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ นเหตุ ฌมโม่ เหตุสุส ฌมมสุส
ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย: อารมมณปุเรชาติ วตถุปุเรชาติ ฯ
อารมมณปุเรชาติ: จกขุ ฯเปฯ วตถุ อนิจจโต ฯเปฯ โทมนสุสิ
อุปัชชติ ทิพเพน จกขุณา รูปิ ปสฺสติ ทิพพาย โสตธาตุยา
สทฺทํ สุณาติ ฯ วตถุปุเรชาติ: วตถุ เหตุน์ ปุเรชาตปัจจนเณ
ปัจจโย ฯ นเหตุ ฌมโม่ เหตุสุส จ นเหตุสุส จ ฌมมสุส
ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย: อารมมณปุเรชาติ วตถุปุเรชาติ ฯ
อารมมณปุเรชาติ: จกขุ ฯเปฯ วตถุ อนิจจโต ฯเปฯ โทมนสุสิ ...
ทิพเพน ฯเปฯ วตถุปุเรชาติ: วตถุ เหตุน์ สมပ္ยุตตกานณจ
ขนุธานี ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ

[๒๔] เหตุ ฌมโม่ นเหตุสุส ฌมมสุส ปจฺจชาตปัจจนเณ
ปัจจโย: ปจฺจชาตาทา เหตุ ปุเรชาตสุส อิมสุส กายสุส ปจฺจชาตปัจจนเณ
ปัจจโย ฯ นเหตุ ฌมโม่ นเหตุสุส ฌมมสุส ปจฺจชาตปัจจนเณ
ปัจจโย: ปจฺจชาตาทา นเหตุ ขนุธา ปุเรชาตสุส
อิมสุส กายสุส ปจฺจชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ เหตุ จ นเหตุ จ
ฌมมา นเหตุสุส ฌมมสุส ปจฺจชาตปัจจนเณ ปัจจโย: ปจฺจชาตาทา
เหตุ จ สมပ္ยุตตกา จ ขนุธา ปุเรชาตสุส อิมสุส กายสุส
ปจฺจชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ

[๒๕] เหตุ ฌมโม่ เหตุสุส ฌมมสุส อาเสวนปัจจนเณ ปัจจโย:

อนนตรสทิสี่ ฯ

[๒๖] นเหตุ ฌโม นเหตุสุส ฌมมสุส กมมปจฺเจยน ปจฺจโย:
สหชาตา นานาขณิกิ ฯ สหชาตา: นเหตุ เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน
ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน กมมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
นानาขณิกิ: นเหตุ เจตนา วิปากานัน ขนฺธานัน กฺกุตฺตา จ รูปานัน
กมมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นเหตุ ฌโม เหตุสุส ฌมมสุส กมมปจฺเจยน
ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกิ ฯ สหชาตา: นเหตุ
เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน เหตุณัน กมมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกิ:
นเหตุ เจตนา วิปากานัน เหตุณัน กมมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นเหตุ
ฌโม เหตุสุส จ นเหตุสุส จ ฌมมสุส กมมปจฺเจยน ปจฺจโย:
สหชาตา นานาขณิกิ ฯ สหชาตา: นเหตุ เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน
ขนฺธานัน เหตุณัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน กมมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
นानาขณิกิ: นเหตุ เจตนา วิปากานัน ขนฺธานัน เหตุณัน กฺกุตฺตา จ
รูปานัน กมมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ

[๒๗] เหตุ ฌโม เหตุสุส ฌมมสุส วิปากปจฺเจยน ปจฺจโย:
วิปากิ อโลโก อโทสสุส อโมหสุส วิปากปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
ปฏิจฺจวารสทิสิ วิปากวิกฺกนฺน ว ปญฺหา ฯ

[๒๘] นเหตุ ฌโม นเหตุสุส ฌมมสุส อาหารปจฺเจยน ปจฺจโย:
นเหตุ อาหารา สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน
อาหารปจฺเจยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณ กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสุส

กายสฺส อหารปจฺเจน ปจฺจโย ฯ นเหตุ ฌโม เหตุสฺส ฌมฺสฺส
อหารปจฺเจน ปจฺจโย: นเหตุ อหารา สมฺปยุตฺตกานันฺ เหตุ
อหารปจฺเจน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณฺ ๔เปฯ นเหตุ ฌโม
เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ฌมฺสฺส อหารปจฺเจน ปจฺจโย: นเหตุ
อหารา สมฺปยุตฺตกานันฺ ขนฺธานันฺ เหตุ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน
อหารปจฺเจน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณฺ ๔เปฯ

[๒๕] เหตุ ฌโม เหตุสฺส ฌมฺสฺส อินฺทริยปจฺเจน ปจฺจโย:
เหตุมูลเก ตีณิ ฯ นเหตุ ฌโม นเหตุสฺส ฌมฺสฺส อินฺทริยปจฺเจน
ปจฺจโย: นเหตุ อินฺทริยา สมฺปยุตฺตกานันฺ ขนฺธานันฺ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานันฺ อินฺทริยปจฺเจน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณฺ
รูปชีวิตฺตินฺทริยิ กฺกตฺตารูปานันฺ อินฺทริยปจฺเจน ปจฺจโย ฯ เอว
อินฺทริยปจฺจโย วิตฺถารตฺตพฺโพ ฯ นว ฯ

[๓๐] นเหตุ ฌโม นเหตุสฺส ฌมฺสฺส ฌานปจฺเจน ปจฺจโย:
ตีณิ ฯ

[๓๑] เหตุ ฌโม เหตุสฺส ฌมฺสฺส มคฺคปจฺเจน ปจฺจโย:
... สมฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: อิมฺสฺส ทฺวิสฺส นว ฯ

[๓๒] เหตุ ฌโม นเหตุสฺส ฌมฺสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย:
สหาตฺตํ ปจฺจชาตฺตํ ฯ สหาตฺตา: เหตุ จิตฺตสมฺภูจฺจานานันฺ รูปานัน
วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณฺ เหตุ กฺกตฺตารูปานัน
วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย เหตุ วตฺตสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺเจน

ปัจจัย ๑ ปัจจาทา: เหตุ ปุเรชาติส อิมสส กายสส
วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ นเหตุ ฌโม นเหตุสส ฌมมสส
วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ สหชาติ ปุเรชาติ ปัจจาทา ๑
สหชาติ: นเหตุ ขนธา จิตตสมภูจานานัน รูปานัน วิปยุตตปัจจัยเณ
ปัจจัย ปฏิสนธิกขณ นเหตุ ขนธา กฏตารูปานัน
วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ขนธา วตถุสส วตถุ ขนธานัน
วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ ปุเรชาติ: จกขายตนิ ๑เป๑ กายายตนิ
กายวิณณาสส วตถุ นเหตุณัน ขนธานัน วิปยุตตปัจจัยเณ
ปัจจัย ๑ ปัจจาทา: นเหตุ ขนธา ปุเรชาติส อิมสส กายสส
วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ นเหตุ ฌโม เหตุสส ฌมมสส
วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ๑ สหชาติ:
ปฏิสนธิกขณ วตถุ เหตุณัน วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ ปุเรชาติ:
วตถุ เหตุณัน วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ นเหตุ ฌโม เหตุสส
จ นเหตุสส จ ฌมมสส วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติ
ปุเรชาติ ๑ สหชาติ: ปฏิสนธิกขณ วตถุ เหตุณัน สมปยุตตกานญจ
ขนธานัน วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ ปุเรชาติ: วตถุ เหตุณัน
สมปยุตตกานญจ ขนธานัน วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ๑ เหตุ จ
นเหตุ จ ฌมา นเหตุสส ฌมมสส วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย:
สหชาติ ปัจจาทา ๑ สหชาติ: เหตุ จ สมปยุตตกา จ ขนธา
จิตตสมภูจานานัน รูปานัน วิปยุตตปัจจัยเณ ปัจจโย ปฏิสนธิกขณ

เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา กฏฺตตารูปานํ วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ ปฺจฺจชาตฺตา: เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา
ปฺเรชาตฺตส อิมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๑๓] เหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
อโลโก อโทสฺส อโมหสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ
โลโก โมหสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ
ปฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ ๔เปฯ เหตุ ฌมฺโม นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตํ ปฺจฺจชาตํ ฯ สหชาตฺตา: เหตุ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ปฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ ๔เปฯ ปฺจฺจชาตฺตา: เหตุ ปฺเรชาตฺต
อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ เหตุ ฌมฺโม เหตุสฺส จ
นเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อโลโก อโทสฺส
อโมหสฺส สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ โลโก โมหสฺส
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ ปฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ ๔เปฯ นเหตุ ฌมฺโม
นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหชาตํ ปฺเรชาตํ
ปฺจฺจชาตํ อาหารํ อินฺทริยํ ฯ สหชาโต: นเหตุ เอโก ขนฺโธ
ติณฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ๔เปฯ เทว ขนฺธา ๔เปฯ ปฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ นเหตุ เอโก

ขนฺโร ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ กฏฺตฺตา จ รูปานํ ฯ จกฺกํ พนฺธิตฺตํ ฯ
ขนฺธา วตฺตฺตฺส อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย วตฺตฺตฺ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย เอกํ มหาภูตํ ฯเปฯ พาหิรี ... อาหารสมฺภูจฺานัน ...
อตุสสมฺภูจฺานัน ... อสณฺณสฺตฺตานัน ฯเปฯ ปุเรชาตํ: จกฺกํ
ฯเปฯ วตฺตฺตฺ ฯเปฯ ทิปฺเพน จกฺกฺขนฺธา รูปํ ปสฺสตี ทิปฺพาย
โสตฺธาตฺตฺยา สทฺทํ สฺสนฺตี รูปายตฺนํ ฯเปฯ โสณฺณพฺพายตฺนํ
กายวิณฺณานฺสฺส จกฺกฺขายตฺนํ ฯเปฯ กายายตฺนํ กายวิณฺณานฺสฺส
อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย วตฺตฺตฺ นฺเหตุนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจลาชาตา: นฺเหตุ ขนฺธา ปุเรชาตฺสฺส อิมฺสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย กพฺพีกาโร อหาโร อิมฺสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย รูปชีวิตินฺทฺริยํ กฏฺตฺตฺารูปานํ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ นฺเหตุ ฐมฺโม เหตุสฺส ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาตา: นฺเหตุ ขนฺธา
สมฺปยุตฺตฺกานัน เหตุนํ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณฺ เวตฺตฺ
เหตุนํ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺกํ ฯเปฯ วตฺตฺตฺ
อนิจฺจโต ฯเปฯ โทมนสฺสํ อฺปฺปชฺชตี ทิปฺเพน จกฺกฺขนฺธา รูปํ
ปสฺสตี ทิปฺพาย โสตฺธาตฺตฺยา สทฺทํ สฺสนฺตี เวตฺตฺ เหตุนํ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ นฺเหตุ ฐมฺโม เหตุสฺส จ นฺเหตุสฺส จ
ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต:
นฺเหตุ เอโก ขนฺโร ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ เหตุนํ จิตฺตสมฺภูจฺานานนฺจ

รูปานัน อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเณ วตฺถุ เหตุํ
สมฺปยุตฺตกาณฺณจ ขนฺธานัน อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาติ:
จกฺกํ ฯเปฯ วตฺถุ อนิจฺจโต ฯเปฯ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน
จกฺขุณา รูปํ ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺถยา สทฺทํ สุณฺณาติ วตฺถุ
เหตุํ สมฺปยุตฺตกาณฺณจ ขนฺธานัน อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ เหตุ จ
นเหตุ จ ฌมฺมา เหตุสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย:
สทฺชาติ ปุเรชาติ ฯ สทฺชาติ: อโลโก จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา
อโทสสฺส อโมหสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ
โลโก จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา โมหสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ
จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเณ อโลโก จ วตฺถุ จ อโทสสฺส
อโมหสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ เหตุ จ
นเหตุ จ ฌมฺมา นเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย:
สทฺชาติ ปจฺจชาติ อาหารํ อินฺทฺริยํ ฯ สทฺชาติ: นเหตุ เอโก
ขนฺโธ จ เหตุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานฺณจ รูปานัน
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯเปฯ เทว ขนฺธา ... ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเณ
เหตุ จ วตฺถุ จ นเหตุํ ขนฺธานัน อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย สทฺชาติ
เหตุ จ มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ
ปจฺจชาติ: เหตุ จ กพฺพีกาโร อหโร จ อิมสฺส กายสฺส
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ปจฺจชาติ: เหตุ จ รูปชีวิตินฺทฺริยณฺณจ
กฏฺตตารูปานัน อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ เหตุ จ นเหตุ จ ฌมฺมา

เหตุสส จ นเหตุสส จ ฌมมสส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต: นเหตุ เอโก ขนฺโธ จ อโลโก จ
ติณฺณนฺนํ ขนฺธานํ อโทสสฺส อโมหสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ฯ นเหตุ เอโก ขนฺโธ จ
โลโก จ ติณฺณนฺนํ ขนฺธานํ โมหสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ฯ ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเน นเหตุ
เอโก ขนฺโธ จ อโลโก จ ... ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ฯ ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเน
อโลโก จ วตฺถุ จ อโทสสฺส อโมหสฺส สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย โลโก จ วตฺถุ จ โมหสฺส สมฺปยุตฺตกานนฺจ
ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ ... นตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย:
วิกตฺตปจฺเจยน ปจฺจโย: อวิกตฺตปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ

[๑๔] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณฺเน นว อธิปฺติยา นว
อนนฺตเร นว สมฺนนฺตเร นว สหชาเต นว อณฺณมณฺเณ นว
นิสฺสเย นว อุปนฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺจณาชาเต
ตีณิ อาเสวเน นว กมฺเม ตีณิ วิปาเก นว อาหารเ ตีณิ
อินฺทริเย นว ฌานเ ตีณิ มคฺเค นว สมฺปยุตฺเต นว
วิปฺปยุตฺเต ปญฺจ อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิกเต นว
อวิกเต นว ฯ เอวํ อนุมฺมชฺชนฺเตน คณฺเฑตพฺพํ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๕] เหตุ ฌมฺโม เหตุสส ฌมฺมสส อารมฺมณฺปจฺเจยน ปจฺจโย:

สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ เหตุ
ธมฺโม นเหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: ปจฺจนาชาติปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ เหตุ ธมฺโม
เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย:
สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ นเหตุ
ธมฺโม นเหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: ปจฺจนาชาติปัจจนเณ ปัจจโย: กมฺมปัจจนเณ
ปัจจโย: อาหารปัจจนเณ ปัจจโย: อินฺทฺริยปัจจนเณ ปัจจโย: ๑
นเหตุ ธมฺโม เหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย:
สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: กมฺมปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ นเหตุ ธมฺโม
เหตุสฺส จ นเหตุสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย:
สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย:
ปุเรชาติปัจจนเณ ปัจจโย: กมฺมปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ เหตุ จ
นเหตุ จ ธมฺมา เหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย:
สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ เหตุ จ
นเหตุ จ ธมฺมา นเหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย:
สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ปจฺจนาชาติปัจจนเณ

ปัจจัย: ๑ เหตุ จ นเหตุ จ ธมมา เหตุสุส จ
นเหตุสุส จ ธมมสุส อารมมณปัจจัยน ปัจจัย: สหชาติปัจจัยน
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยน ปัจจัย: ๑

[๑๖] นเหตุยา นว นอารมมณ นว ๑ สงฺขิตฺตํ ๑
โนวิกเต นว ๑ เอวํ คณตพฺพํ ๑

ปัจจัยนํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๑๗] เหตุปัจจัยา นอารมมณ ตีณิ ... นอธิปติยา ตีณิ นอนนฺตเร
ตีณิ นสมนฺตเร ตีณิ นอญฺณมญฺเณ เอกํ นอุปนิสฺสเย
ตีณิ ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ ... นมกฺเค ตีณิ นสมฺปยุตฺเต เอกํ นวิปฺยุตฺเต
ตีณิ โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑ เอวํ คณตพฺพํ ๑

อนุโลมปัจจัยนํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๑๘] นเหตุปัจจัยา อารมมณ นว ... อธิปติยา นว อนนฺตเร
นว สมนฺตเร นว สหชาติ ตีณิ อญฺณมญฺเณ ตีณิ นิสฺสเย
ตีณิ อุปนิสฺสเย นว ปุเรชาติ ตีณิ ปจฺจชาติ ตีณิ อาเสวเน
นว กมฺเม ตีณิ วิปาเก ตีณิ อาหารे ตีณิ อินฺทฺริเย ตีณิ ฌานे
ตีณิ มกฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต ตีณิ วิปฺยุตฺเต ตีณิ อตฺถิยา ตีณิ
นตฺถิยา นว วิกเต นว อวิกเต ตีณิ เอวํ คณตพฺพํ ๑

ปัจจัยยานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๑

เหตุทุกํ นิฏฺฐิตํ ๑

สเหตุกทุกัก

ปฏิจจวาโร

[๑๕] สเหตุกั ฌมมึ ปฏิจจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ
 เหตุปจฺจยา: สเหตุกั เอกั ขนฺธึ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา เทว
 ขนฺธเ ปฏิจจ เทว ขนฺธา ปฏิสนฺธิกฺขณเ ... ๑ สเหตุกั ฌมมึ
 ปฏิจจ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: สเหตุเก ขนฺธเ
 ปฏิจจ จิตฺตสมฺภูจฺจัน รุปึ ปฏิสนฺธิกฺขณเ ... ๑ สเหตุกั ฌมมึ
 ปฏิจจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา:
 สเหตุกั เอกั ขนฺธึ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปึ
 เทว ขนฺธเ ... ปฏิสนฺธิกฺขณเ ... ๑ อเหตุกั ฌมมึ ปฏิจจ อเหตุโก
 ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: วิจิกิจฺจาสหคตึ อุทฺทจฺจสหคตึ
 โมหึ ปฏิจจ จิตฺตสมฺภูจฺจัน รุปึ เอกั มหาภูตึ ปฏิจจ ตโย
 มหาภูตา มหาภูเต ปฏิจจ จิตฺตสมฺภูจฺจัน รุปึ กณฺฑตฺตารูปึ
 อุปาทารูปึ ๑ อเหตุกั ฌมมึ ปฏิจจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ
 เหตุปจฺจยา: วิจิกิจฺจาสหคตึ อุทฺทจฺจสหคตึ โมหึ ปฏิจจ
 สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ปฏิสนฺธิกฺขณเ วตถุํ ปฏิจจ สเหตุกา ขนฺธา ๑
 อเหตุกั ฌมมึ ปฏิจจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ
 เหตุปจฺจยา: วิจิกิจฺจาสหคตึ อุทฺทจฺจสหคตึ โมหึ ปฏิจจ
 สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปึ ปฏิสนฺธิกฺขณเ วตถุํ

ปฏิจ สเหตุกา ขนธา มหาภูเต ปฏิจ กฏตารูป ๑ สเหตุกณจ
 อเหตุกณจ รมมฺ ปฏิจ สเหตุโก รมโม อุปฺปชชติ เหตุปจจา:
 วิจิกจฉาสหคตฺ อุตฺตจจสหคตฺ เอกํ ขนฺธณจ โมหณจ
 ปฏิจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ สเหตุกํ เอกํ
 ขนฺธณจ วตฺถณจ ปฏิจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑
 สเหตุกณจ อเหตุกณจ รมมฺ ปฏิจ อเหตุโก รมโม อุปฺปชชติ
 เหตุปจจา: สเหตุเก ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจ จิตตสมฺภูจัน
 รูปํ วิจิกจฉาสหคเต อุตฺตจจสหคเต ขนฺธ จ โมหณจ
 ปฏิจ จิตตสมฺภูจัน รูปํ ๑ สเหตุกณจ อเหตุกณจ รมมฺ ปฏิจ
 สเหตุโก จ อเหตุโก จ รมมา อุปฺปชชนฺติ เหตุปจจา:
 วิจิกจฉาสหคตฺ อุตฺตจจสหคตฺ เอกํ ขนฺธณจ โมหณจ ปฏิจ ตโย
 ขนฺธา จิตตสมฺภูจันณจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ
 สเหตุกํ เอกํ ขนฺธณจ วตฺถณจ ปฏิจ ตโย ขนฺธา เทว
 ขนฺธ ... สเหตุเก ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจ กฏตารูป ๑

[๔๐] สเหตุกํ รมมฺ ปฏิจ สเหตุโก รมโม อุปฺปชชติ
 อารมฺณปจจา: สเหตุกํ เอกํ ขนฺธ ปฏิจ ตโย ขนฺธา เทว
 ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑ สเหตุกํ รมมฺ ปฏิจ อเหตุโก รมโม
 อุปฺปชชติ อารมฺณปจจา: วิจิกจฉาสหคเต อุตฺตจจสหคเต
 ขนฺธ ปฏิจ วิจิกจฉาสหคโต อุตฺตจจสหคโต โมโห ๑ สเหตุกํ
 รมมฺ ปฏิจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ รมมา อุปฺปชชนฺติ

อารมมณปัจจยา: วิจิกิจนาศหคตํ อุทฺทจฺจสหคตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา โมโห จ เทว ขนฺธ ... ๑ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมมณปัจจยา: อเหตุกํ เอกํ
ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ เวตฺถุ
ปฏิจฺจ อเหตุกา ขนฺธา ๑ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ อารมมณปัจจยา: วิจิกิจนาศหคตํ อุทฺทจฺจสหคตํ โมหํ
ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ปฏิสนฺธิกฺขณ เวตฺถุ ปฏิจฺจ สเหตุกา
ขนฺธา ๑ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ อารมมณปัจจยา: วิจิกิจนาศหคตํ อุทฺทจฺจสหคตํ เอกํ
ขนฺธณฺจ โมหณฺจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ
สเหตุกํ เอกํ ขนฺธณฺจ เวตฺถุณฺจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธ ... ๑

[๔๑] สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
อธิปติปัจจยา: สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธ ... ๑ สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
อธิปติปัจจยา: สเหตุเก ขนฺธ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจณํ รูปํ ๑
สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชติ
อธิปติปัจจยา: สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจณณฺจ
รูปํ เทว ขนฺธ ... ๑ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อเหตุโก
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อธิปติปัจจยา: เอกํ มหาภูตํ ... มหาภูเตป

ปฏิจจ จิตตสมมฏจันัน รูป อุปาทารูป ๑ สเหตุกณจ อเหตุกณจ
ธมมัม ปฏิจจ อเหตุโก ธมโม อุปปชชติ อธิปติปจจยา: สเหตุเก
ขนุเช จ มหาภูเต จ ปฏิจจ จิตตสมมฏจันัน รูป ๑

[๔๒] สเหตุกัม ธมมัม ปฏิจจ สเหตุโก ธมโม อุปปชชติ
อนนตฺรปจจยา: ๑ ... สมนนตฺรปจจยา: ๑

[๔๓] ... สหชาตปจจยา: สเหตุกัม เอกัม ขนุธิ ...
ปฏิสนธิกขณ ... ๑ สเหตุกัม ธมมัม ปฏิจจ อเหตุโก ธมโม อุปปชชติ
สหชาตปจจยา: สเหตุเก ขนุเช ปฏิจจ จิตตสมมฏจันัน รูป
วิจิจจณาสหคเต อุตฺตจจสหคเต ขนุเช ปฏิจจ วิจิจจณาสหคโต
อุตฺตจจสหคโต โมโห จิตตสมมฏจันณจ รูป ปฏิสนธิกขณ ... ๑
สเหตุกัม ธมมัม ปฏิจจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ธมมา อุปปชชติ
สหชาตปจจยา: สเหตุกัม เอกัม ขนุธิ ปฏิจจ ตโย ขนุชา จิตตสมมฏจันณจ
รูป เทว ขนุเช ... วิจิจจณาสหคตัม อุตฺตจจสหคตัม
เอกัม ขนุธิ ปฏิจจ ตโย ขนุชา โมโห จ จิตตสมมฏจันณจ รูป
เทว ขนุเช ... ปฏิสนธิกขณ ... ๑ อเหตุกัม ธมมัม ปฏิจจ อเหตุโก
ธมโม อุปปชชติ สหชาตปจจยา: อเหตุกัม เอกัม ขนุธิ ปฏิจจ
ตโย ขนุชา จิตตสมมฏจันณจ รูป เทว ขนุเช ... วิจิจจณาสหคตัม
อุตฺตจจสหคตัม โมหัม ปฏิจจ จิตตสมมฏจันัน รูป ปฏิสนธิกขณ
ขนุเช ปฏิจจ วตฺถ วตฺถัม ปฏิจจ ขนุชา เอกัม
มหาภูตัม ๑เป๑ พาทิริ ... อาหารสมมฏจันัน ... อุตฺตสมมฏจันัน ...
อสนฺณสตนัน

เอกั มหาภูตึ ๑เป๑ อเหตุกั ฅมมึ ปฏิจจ สเหตุโก
ฅมโม อุป๑ชชติ สหชชตปจจยา: อิม ๑ลจ ๑ลหา เหตุสทิส
นินน่านั ๑

[๔๔] สเหตุกั ฅมมึ ปฏิจจ สเหตุโก ฅมโม อุป๑ชชติ
อณณมณณ๑จจยา: สเหตุกั เอกั ฅนุชั ๑ปฏิจจ ตโย ฅนุช
๑ปฏิสนุชกัขณ ... ๑ สเหตุกั ฅมมึ ปฏิจจ อเหตุโก ฅมโม
อุป๑ชชติ อณณมณณ๑จจยา: วิจิกจจฉสหคเต อุทจจจสหคเต
ฅนุเช ๑ปฏิจจ วิจิกจจฉสหคโต อุทจจจสหคโต โมโห ๑ปฏิสนุชกัขณ
สเหตุเก ฅนุเช ๑ปฏิจจ วตตุ ๑ สเหตุกั ฅมมึ ๑ปฏิจจ
สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฅมมา อุป๑ชชชติ อณณมณณ๑จจยา:
วิจิกจจฉสหคตึ อุทจจจสหคตึ เอกั ฅนุชั ๑ปฏิจจ ตโย ฅนุช
โมโห จ เทว ฅนุเช ... ๑ปฏิสนุชกัขณ สเหตุกั เอกั ฅนุชั
๑ปฏิจจ ตโย ฅนุช วตตุ จ เทว ฅนุเช ... ๑ อเหตุกั ฅมมึ
๑ปฏิจจ อเหตุโก ฅมโม อุป๑ชชติ อณณมณณ๑จจยา: อเหตุกั
เอกั ฅนุชั ๑ปฏิจจ ตโย ฅนุช เทว ฅนุเช ... ๑ปฏิสนุชกัขณ
อเหตุกั เอกั ฅนุชั ๑ปฏิจจ ตโย ฅนุช วตตุ จ เทว ฅนุเช
๑ปฏิจจ ... สจจิตตึ ยาว อสณนสจจตา ๑ อเหตุกั ฅมมึ ๑ปฏิจจ
สเหตุโก ฅมโม อุป๑ชชติ อณณมณณ๑จจยา: วิจิกจจฉสหคตึ
อุทจจจสหคตึ โมหึ ๑ปฏิจจ ส๑๑ยุดตกา ฅนุช ๑ปฏิสนุชกัขณ
วตตุ ๑ปฏิจจ สเหตุกา ฅนุช ๑ สเหตุกณจ อเหตุกณจ ฅมมึ

ปฏิจจ สเหตุโก ฌมโฌ อุปฺปชชติ อณฺณมณฺณปจฺจยา: วิจิจฺจณาสหคตฺ
อุทฺทจฺจสหคตฺ เอกํ ขนฺธณฺจ โฌหณฺจ ปฏิจจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณฺณ สเหตุกํ เอกํ ขนฺธณฺจ
วตฺถุณฺจ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑

[๔๕] สเหตุกํ ฌมฺมิ ปฏิจจ สเหตุโก ฌมโฌ อุปฺปชชติ
นิสฺสยปจฺจยา: ๑ ... อุปนินิสฺสยปจฺจยา: ปุเรชาตปจฺจยา: อาเสวนปจฺจยา:
กมฺมปจฺจยา: วิปាកปจฺจยา: อาหารปจฺจยา: อินฺทฺริยปจฺจยา:
ฌานปจฺจยา: มคฺคปจฺจยา: ๑ ฌานมฺปิ มคฺคมฺปิ สหชาตปจฺจยสทิสฺสา
พาหิรา มหาภูตา นตฺถิ ๑ ... สมฺปยุตฺตปจฺจยา:
วิปฺปยุตฺตปจฺจยา: อตฺถิปจฺจยา: นตฺถิปจฺจยา: วิคตปจฺจยา:
อวิกตปจฺจยา: ๑

[๔๖] เหตุยา นว อารมฺมณฺณ น อธิปติยา ปณฺจ
อนนฺตเร น สมนนฺตเร น สหชาเต นว อณฺณมณฺณณฺณ น
นิสฺสย นว อุปนินิสฺสย น ปุเรชาเต น อาเสวน น กมฺเม
นว วิปាក นว อาหาร นว อินฺทฺริย นว ฌาน นว
มคฺเค นว สมฺปยุตฺเต น วิปฺปยุตฺเต นว อตฺถิยา นว
นตฺถิยา น วิคเต น อวิกเต นว ๑ เอวํ กณฺณตพฺพิ ๑

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๔๗] สเหตุกํ ฌมฺมิ ปฏิจจ สเหตุโก ฌมโฌ อุปฺปชชติ
นเหตุปจฺจยา: วิจิจฺจณาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ ปฏิจจ

วิจิกิจฉาสหคโต อุทฺตจฺจสหคโต โมโห ฯ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ
ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ...
ปฏิสนฺธิกฺขณฺ สพฺพิ ยาว อสฺสณฺสตฺตาว กาทพฺพิ ฯ

[๔๘] สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นอารมฺมณฺปจฺจยา: สเหตุเก ขนฺธเ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ
ปฏิสนฺธิกฺขณฺ ... ฯ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นอารมฺมณฺปจฺจยา: อเหตุเก ขนฺธเ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ
วิจิกิจฉาสหคตํ อุทฺตจฺจสหคตํ โมหํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ
ปฏิสนฺธิกฺขณฺ ขนฺธเ ปฏิจฺจ วตฺถุ เอกํ มหาภูตํ ... ฯ สงฺจิตฺตํ ฯ
อสฺสณฺสตฺตานิ เอกํ ... ฯ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา: สเหตุเก ขนฺธเ
จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ วิจิกิจฉาสหคเต
อุทฺตจฺจสหคเต ขนฺธเ จ โมหณฺจ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ ฯ

[๔๙] สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นอธิปฺติปจฺจยา: อนุโลเม สหชาตสทิสฺสา ฯ ... นอนนฺตรปจฺจยา:
นสมนฺนฺตรปจฺจยา: นอลฺลณฺมณฺยปจฺจยา: น อนุปฺนิสฺสยปจฺจยา: ฯ

[๕๐] สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นปุเรชาตปจฺจยา อรูปเ สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา
ปฏิสนฺธิกฺขณฺ สเหตุกํ ... ฯ สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อเหตุโก ฌมฺโม

อุปฺปชฺชติ นฺปุเรชาตปจฺจยา: อรุเป วิจิกฺกฺฆาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต
ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ วิจิกฺกฺฆาสหคโต อุตฺตจฺจสหคโต โมโห
สเหตุเก ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ ... ๑
สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
นฺปุเรชาตปจฺจยา: อรุเป วิจิกฺกฺฆาสหคตํ อุตฺตจฺจสหคตํ เอกํ
ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา โมโห จ เทว ขนฺธเ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ ... ๑
อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นฺปุเรชาตปจฺจยา: อรุเป อเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ... เทว ขนฺธเ ...
อเหตุเก ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ วิจิกฺกฺฆาสหคตํ
อุตฺตจฺจสหคตํ โมหํ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ ...
ยาว อสณฺณสตฺตา ตาว วิตุถาโร ๑ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ
สเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นฺปุเรชาตปจฺจยา: อรุเป วิจิกฺกฺฆาสหคตํ
อุตฺตจฺจสหคตํ โมหํ ปฏฺิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ
วตฺถุํ ปฏฺิจฺจ สเหตุกา ขนฺธา ๑ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ
สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ นฺปุเรชาตปจฺจยา:
ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ วตฺถุํ ปฏฺิจฺจ สเหตุกา ขนฺธา มหาภูเต ปฏฺิจฺจ
กภูตตารูปี ๑ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ นฺปุเรชาตปจฺจยา: อรุเป วิจิกฺกฺฆาสหคตํ อุตฺตจฺจสหคตํ
เอกํ ขนฺธณฺจ โมหณฺจ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ...
ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ สเหตุกํ เอกํ ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา

เทว ขนฺธ ... ๑ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อเหตุโก
ฌมฺโม อปฺปชฺชติ นปฺปเรชาตปจฺจยา: สเหตุเก ขนฺธे จ มหาภูเต จ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ วิจิจฺจฺจาสหคเต อทฺทจฺจสหคเต
ขนฺธे จ โมหลฺลจ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ๑ สเหตุกณฺจ
อเหตุกณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา
อปฺปชฺชนฺติ นปฺปเรชาตปจฺจยา: ปฏิสนฺธิกฺขณฺเต สเหตุกํ เอกํ ขนฺธณฺจ
วตฺถณฺจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... สเหตุเก ขนฺธ
จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ กณฺฐตารูปํ ๑

[๕๑] สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม อปฺปชฺชติ
นปฺปจฺจชาตปจฺจยา: ๑ ... นอาเสวนปจฺจยา: ๑

[๕๒] ... นกมฺมปจฺจยา: สเหตุเก ขนฺธे ปฏิจฺจ สเหตุกา
เจตนา ๑ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อเหตุโก ฌมฺโม อปฺปชฺชติ
นกมฺมปจฺจยา: อเหตุเก ขนฺธे ปฏิจฺจ อเหตุกา เจตนา พาหิรี ...
อาหาโรสมฺภูจฺจํ ... อุตฺตสมฺภูจฺจํ ... ๑ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก
ฌมฺโม อปฺปชฺชติ นกมฺมปจฺจยา: วิจิจฺจฺจาสหคตํ อทฺทจฺจสหคตํ
โมหํ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา เจตนา ๑ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌมฺโม อปฺปชฺชติ นกมฺมปจฺจยา:
วิจิจฺจฺจาสหคเต อทฺทจฺจสหคเต ขนฺธे จ โมหลฺลจ ปฏิจฺจ
สมฺปยุตฺตกา เจตนา ๑

[๕๓] ... นวิปากปจฺจยา: ปฏิสนฺธิ นตฺถิ ๑

[๕๔] อเหตุกัม ฌมัม ปฏิจจ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ
นอาหารปจฺจยา: ฯ ... นอินฺทฺริยปจฺจยา: นฉานปจฺจยา: นมคฺคปจฺจยา:
นสมฺปยุตฺตปจฺจยา: ฯ

[๕๕] สเหตุกัม ฌมัม ปฏิจจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ
นวิปฺยุตฺตปจฺจยา: อรุเป สเหตุกัม เอกัม ขนฺธํ ... ฯเปฯ สเหตุกัม
ฌมัม ปฏิจจ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ นวิปฺยุตฺตปจฺจยา:
อรุเป วิจิกฺกฉาสหคฺเต อุตฺตจฺจสหคฺเต ขนฺธเ ปฏิจจ วิจิกฺกฉาสหคฺโต
อุตฺตจฺจสหคฺโต โมโห ฯ สเหตุกัม ฌมัม ปฏิจจ สเหตุโก จ
อเหตุโก จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ นวิปฺยุตฺตปจฺจยา: อรุเป
วิจิกฺกฉาสหคฺตํ อุตฺตจฺจสหคฺตํ เอกัม ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา
โมโห จ เทว ขนฺธเ ... ฯ อเหตุกัม ฌมัม ปฏิจจ อเหตุโก
ฌมโม อุปฺปชฺชติ นวิปฺยุตฺตปจฺจยา: อรุเป อเหตุกัม เอกัม ขนฺธํ
ปฏิจจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ฯ อเหตุกัม ฌมัม ปฏิจจ สเหตุโก
ฌมโม อุปฺปชฺชติ นวิปฺยุตฺตปจฺจยา: อรุเป วิจิกฺกฉาสหคฺตํ
อุตฺตจฺจสหคฺตํ โมหํ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ฯ สเหตุกณฺจ
อเหตุกณฺจ ฌมัม ปฏิจจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ นวิปฺยุตฺตปจฺจยา:
อรุเป วิจิกฺกฉาสหคฺตํ อุตฺตจฺจสหคฺตํ เอกัม ขนฺธณฺจ
โมหณฺจ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ฯ ... โนนฺตฺถิปจฺจยา:
โนนฺตฺถิปจฺจยา: ฯ

[๕๖] นเหตุยา เทว นอารมฺมณฺเ ตีณิ นอธฺปตฺติยา นว

นอนนุเตร ตีณิ นสมนนุเตร ตีณิ นอลุณมณเณ ตีณิ
นอุปนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต นว นปุจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมุเม จตุตตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกั
นอินฺทริเย เอกั นฉานเ เอกั นมกุเค เอกั นสมฺปยุตฺเต ตีณิ
นวิปฺยุตฺเต จ โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ เอวํ กณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๕๗] เหตุปัจจยา นอารมฺมณเณ ตีณิ ... นอธิปตฺติยา นว
นอนนุเตร ตีณิ นสมนนุเตร ตีณิ นอลุณมณเณ ตีณิ นอุปนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต นว นปุจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมุเม
ตีณิ นวิปาเก นว นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต ตีณิ โนนตฺถิยา
ตีณิ โนวิกเต ตีณิ เอวํ กณฺตพฺพํ ฯ

อนุโลมปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๕๘] นเหตุปัจจยา อารมฺมณเณ เทว ... อนนุเตร เทว สมนนุเตร
เทว สพฺพตฺถ เทว วิปาเก เอกั อาหารเ เทว อินฺทริเย เทว ฉานเ
เทว มกุเค เอกั สมฺปยุตฺเต เทว อวิกเต เทว เอวํ กณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหชาตวาโร ปฏิจฺจวารสฺสทิสฺโส ฯ

ปัจจยวาโร

[๕๙] สเหตุกั ฌมฺมํ ปัจจยา สเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจยา: สเหตุกมฺมูลกั ปฏิจฺจสฺสทิสฺสํ ฯ อเหตุกั ฌมฺมํ ปัจจยา

อเหตุโก ... ปฏิจัสทิสัยเยว ฯ อเหตุกั ฌมมึ ปัจจยา สเหตุโก
ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺัจจยา: วตฺถุ ปัจจยา สเหตุกา ขนฺธา
วิจิกฺกมาสหคฺคั อุตฺตจฺจสหคฺคั โมหึ ปัจจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา
ปฏิสนฺธิกฺขณฺเน วตฺถุ ปัจจยา สเหตุกา ขนฺธา ฯ อเหตุกั ฌมมึ
ปัจจยา สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺัจจยา:
วตฺถุ ปัจจยา สเหตุกา ขนฺธา มหาภูเต ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺานัน
รูปึ วิจิกฺกมาสหคฺคั อุตฺตจฺจสหคฺคั โมหึ ปัจจยา สมฺปยุตฺตกา
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานณฺจ รูปึ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเน วตฺถุ ... ฯ สเหตุกณฺจ
อเหตุกณฺจ ฌมมึ ปัจจยา สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺัจจยา:
สเหตุกั เอกึ ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ ปัจจยา ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธฺ ... วิจิกฺกมาสหคฺคั อุตฺตจฺจสหคฺคั เอกึ ขนฺธณฺจ โมหณฺจ
ปัจจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธฺ ... ปฏิสนฺธิกฺขณฺเน ... ฯ สเหตุกณฺจ
อเหตุกณฺจ ฌมมึ ปัจจยา อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺัจจยา:
สเหตุเก ขนฺธฺ จ มหาภูเต จ ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺานัน รูปึ
วิจิกฺกมาสหคฺคเต อุตฺตจฺจสหคฺคเต ขนฺธฺ จ โมหณฺจ ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺานัน
รูปึ ... ปฏิสนฺธิกฺขณฺเน ฯ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ฌมมึ
ปัจจยา สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺัจจยา:
สเหตุกั เอกึ ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ ปัจจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธฺ ...
สเหตุเก ขนฺธฺ จ มหาภูเต จ ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺานัน รูปึ
วิจิกฺกมาสหคฺคั อุตฺตจฺจสหคฺคั เอกึ ขนฺธณฺจ โมหณฺจ ปัจจยา

ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจํ ฐปํ เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ
สเหตุกํ เอกํ ขนฺธจฺจ วตฺถุจฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ...
สเหตุเก ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา กณฺฐตารูปํ ฯ

[๖๐] สเหตุกํ ฐมํ ปจฺจยา สเหตุโก ฐมโ อปฺปชฺชติ
อารมฺมณฺปจฺจยา: สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ฯ สเหตุกํ ฐมํ ปจฺจยา อเหตุโก ฐมโ อปฺปชฺชติ
อารมฺมณฺปจฺจยา: วิจิกฺกฺขาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธ ปจฺจยา
วิจิกฺกฺขาสหคโต อุตฺตจฺจสหคโต โมหิ ฯ สเหตุกํ ฐมํ ปจฺจยา
สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฐมมา อปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณฺปจฺจยา:
วิจิกฺกฺขาสหคตํ อุตฺตจฺจสหคตํ เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
โมหิ จ เทว ขนฺธ ... ฯ อเหตุกํ ฐมํ ปจฺจยา อเหตุโก
ฐมโ อปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: อเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ... เทว
ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ วตฺถุ ปจฺจยา ขนฺธา จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา
จกฺขวิญฺญาณํ กายายตฺนํ ปจฺจยา กายวิญฺญาณํ วตฺถุ ปจฺจยา
อเหตุกา ขนฺธา ฯ อเหตุกํ ฐมํ ปจฺจยา สเหตุโก ฐมโ อปฺปชฺชติ
อารมฺมณฺปจฺจยา: วตฺถุ ปจฺจยา สเหตุกา ขนฺธา วิจิกฺกฺขาสหคตํ
อุตฺตจฺจสหคตํ โมหิ ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา
ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ฯ อเหตุกํ ฐมํ ปจฺจยา สเหตุโก จ อเหตุโก จ
ฐมมา อปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณฺปจฺจยา: วตฺถุ ปจฺจยา วิจิกฺกฺขาสหคตา
อุตฺตจฺจสหคตา ขนฺธา โมหิ จ ฯ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ

ธมมํ ปจฺจยา สเหตุโก ธมฺโม อูปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา:
สเหตุกํ เอกํ ขนฺธณฺจ วตฺถณฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา วิจิจฺจนาสทฺทํ
อุทฺทจฺจสทฺทํ เอกํ ขนฺธณฺจ โมหณฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
เทว ขนฺธ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณ ... ฯ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ธมฺมํ
ปจฺจยา อเหตุโก ธมฺโม อูปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา: วิจิจฺจนาสทฺทเต
อุทฺทจฺจสทฺทเต ขนฺธ จ วตฺถณฺจ ปจฺจยา วิจิจฺจนาสทฺทโต
อุทฺทจฺจสทฺทโต โมหโ จ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ธมฺมํ
ปจฺจยา สเหตุโก จ อเหตุโก จ ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปจฺจยา:
วิจิจฺจนาสทฺทํ อุทฺทจฺจสทฺทํ เอกํ ขนฺธณฺจ วตฺถณฺจ
ปจฺจยา ตโย ขนฺธา โมหโ จ เทว ขนฺธ ปจฺจยา เทว ขนฺธา
โหมโ จ ฯ

[๖๑] สเหตุกํ ธมฺมํ ปจฺจยา สเหตุโก ธมฺโม อูปฺปชฺชติ
อธิปฺติปจฺจยา: อธิปฺติยานว ปณฺหา ปวตฺเตยว ฯ

[๖๒] สเหตุกํ ธมฺมํ ปจฺจยา สเหตุโก ธมฺโม อูปฺปชฺชติ
อนนฺตรปจฺจยา: ฯ ... สมนนฺตรปจฺจยา: ฯ

[๖๓] ... สหชาตปจฺจยา: ตีณิ ปฏฺิจฺจวารสทฺทิสา ฯ อเหตุกํ ธมฺมํ
ปจฺจยา อเหตุโก ธมฺโม อูปฺปชฺชติ สหชาตปจฺจยา: อเหตุกํ เอกํ
ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูฏานณฺจ รุปํ เทว ขนฺธ ...
ปฏฺิสนฺธิ ยาว อสณฺณสคฺตา จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขวิณฺณณํ
กายายตฺนํ ปจฺจยา กายวิณฺณณํ วตฺถุํ ปจฺจยา อเหตุกา ขนฺธา ฯ

อเหตุกั ฌมมึ ปัจจยา สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ สหชาติปฺจจยา:
วตฺถุ ปฺจจยา สเหตุกา ขนฺธา วิจิจฺจนาสหคตฺ อุตฺตจฺจสหคตฺ
โมหึ ปฺจจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑ อเหตุกั ฌมมึ
ปฺจจยา สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ สหชาติปฺจจยา:
วตฺถุ ปฺจจยา สเหตุกา ขนฺธา มหาภูเต ปฺจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานัน
รูปึ วิจิจฺจนาสหคตฺ อุตฺตจฺจสหคตฺ โมหึ ปฺจจยา สมฺปยุตฺตกา
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปึ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ วตฺถุ ... ๑ สเหตุกนฺจ
อเหตุกนฺจ ฌมมึ ปฺจจยา สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ สหชาติปฺจจยา:
สเหตุกั เอกึ ขนฺธนฺจ วตฺถนฺจ ปฺจจยา ตโย ขนฺธา
เทว ขนฺธฺเ ... วิจิจฺจนาสหคตฺ อุตฺตจฺจสหคตฺ เอกึ ขนฺธนฺจ
โมहनฺจ ปฺจจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธฺเ ... ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑
สเหตุกนฺจ อเหตุกนฺจ ฌมมึ ปฺจจยา อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ
สหชาติปฺจจยา: สเหตุเก ขนฺธฺเ จ มหาภูเต จ ปฺจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานัน
รูปึ วิจิจฺจนาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธฺเ จ โมहनฺจ
ปฺจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานัน รูปึ วิจิจฺจนาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธฺเ จ
วตฺถนฺจ ปฺจจยา วิจิจฺจนาสหคโต อุตฺตจฺจสหคโต โมโห ๑
สเหตุกนฺจ อเหตุกนฺจ ฌมมึ ปฺจจยา สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ สหชาติปฺจจยา: สเหตุกั เอกึ ขนฺธนฺจ วตฺถนฺจ
ปฺจจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธฺเ ... สเหตุเก ขนฺธฺเ จ มหาภูเต จ
ปฺจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานัน รูปึ วิจิจฺจนาสหคตฺ อุตฺตจฺจสหคตฺ เอกึ

ขนฺธณจ วตฺถณจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... สเหตุเก
ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจัน รุปิ วิจิกฺกาสหคฺคํ
อุทฺทจฺจสหคฺคํ เอกํ ขนฺธณจ โมหณจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจันณจ
รูปิ เทว ขนฺธ ... วิจิกฺกาสหคฺคํ อุทฺทจฺจสหคฺคํ(
เอกํ ขนฺธณจ วตฺถณจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา โมหโ จ เทว ขนฺธ ...
ปฏิสนฺธิกฺขณ สเหตุกํ เอกํ ขนฺธณจ วตฺถณจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
เทว ขนฺธ ... สเหตุเก ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา กณฺฐตฺตารูปิ ฯ

[๖๔] สเหตุกํ ฌมฺมิ ปจฺจยา สเหตุโก ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ
อลฺลณมณฺณปจฺจยา: ฯ สงฺกิตฺติ ฯ ... อวิกตปจฺจยา: ฯ

[๖๕] เหตุยา นว อารมฺมณ นว อธิปฺติยา นว สพฺพตฺถ
นว อวิกเต นว ฯ เอวํ กณฺธตฺตพฺพิ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิติ ฯ

[๖๖] สเหตุกํ ฌมฺมิ ปจฺจยา อเหตุโก ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
วิจิกฺกาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ ปจฺจยา วิจิกฺกาสหคโต
อุทฺทจฺจสหคโต โมหโ ฯ อเหตุกํ ฌมฺมิ ปจฺจยา อเหตุโก
ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ เอกํ ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ ...
ยาว อสณฺณสคฺคา จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขวิญฺญาณํ
กายตฺนํ ปจฺจยา กายวิญฺญาณํ วตฺถุ ปจฺจยา อเหตุกา ขนฺธา
โมโ จ ฯ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ฌมฺมิ ปจฺจยา อเหตุโก ฌมฺโหม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกฺกาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ จ

วตถุญจ ปจฺจยา วิจิกฺขณาสหคโต อุตฺตจฺจสหคโต โมโห ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๖๗] นเหตุยา ตีณิ นอารมฺมณฺ เตณิ นอชฺปตฺติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตฺเร ตีณิ นอลฺลวมณฺเณ เตณิ นนฺิสฺสเย
ตีณิ นอฺปนฺิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต นว นปฺจฺจณาชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมฺเม จตฺตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ
นอินฺทฺริเย เอกํ นฉานเ เอกํ นมกฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ
นวิปฺยุตฺเต จ โนนฺตฺติยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ เอวํ คณฺตพฺพิ ฯ

ปจฺจนียํ นิกฺขิตฺตํ ฯ

[๖๘] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺ เตณิ ... นอชฺปตฺติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตฺเร ตีณิ นอลฺลวมณฺเณ เตณิ นอฺปนฺิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต นว นปฺจฺจณาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม ตีณิ
นวิปาเก นว นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต ตีณิ โนนฺตฺติยา ตีณิ
โนวิกเต ตีณิ เอวํ คณฺตพฺพิ ฯ

อนฺุโลมปจฺจนียํ นิกฺขิตฺตํ ฯ

[๖๙] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺ เตณิ ... อนนฺตเร ตีณิ ฯ
สงฺขิตฺตํ ฯ ... มกฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต ตีณิ อวิกเต ตีณิ ฯ

เอวํ คณฺตพฺพิ ฯ

ปจฺจนียานฺุโลมํ นิกฺขิตฺตํ ฯ

นฺิสฺสยวโร ปจฺจยวรสฺทิสฺโส ฯ

สัมมจวโร

[๗๐] สเหตุกัม ฌมมัม สัมมจโจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ
 เหตุปจฺจยา: สเหตุกัม เอกัม ขนฺธัม สัมมจจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺเช ...
 ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑ อเหตุกัม ฌมมัม สัมมจโจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ
 เหตุปจฺจยา: วิจิกฺกฉาสหคตํ อุทฺทจฺจสหคตํ โมหํ สัมมจจา วิจิกฺกฉาสหคตา
 อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา ๑ สเหตุกณฺจ อเหตุกณฺจ ฌมมัม
 สัมมจโจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ เหตุปจฺจยา: วิจิกฺกฉาสหคตํ
 อุทฺทจฺจสหคตํ เอกัม ขนฺธณฺจ โมหณฺจ สัมมจจา ตโย ขนฺธา เทว
 ขนฺเช ... ๑

[๗๑] สเหตุกัม ฌมมัม สัมมจโจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ
 อารมฺมณฺปจฺจยา: สเหตุกัม เอกัม ขนฺธัม สัมมจจา ตโย ขนฺธา
 เทว ขนฺเช ... ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑ สเหตุกัม ฌมมัม สัมมจโจ อเหตุโก
 ฌมโม อุปฺปชชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: วิจิกฺกฉาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต
 ขนฺเช สัมมจโจ วิจิกฺกฉาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๑
 สเหตุกัม ฌมมัม สัมมจโจ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมมา อุปฺปชชติ
 อารมฺมณฺปจฺจยา: วิจิกฺกฉาสหคตํ อุทฺทจฺจสหคตํ เอกัม ขนฺธัม
 สัมมจจา ตโย ขนฺธา โมโห จ เทว ขนฺเช ... ๑ อเหตุกัม ฌมมัม
 สัมมจโจ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: อเหตุกัม
 เอกัม ขนฺธัม สัมมจจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺเช ... ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑
 อเหตุกัม ฌมมัม สัมมจโจ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ อารมฺมณฺปจฺจยา:

วิจิกิจฉาสหคตํ อุทฺทจฺจสหคตํ โมหํ สํสฺสุจฺจา วิจิกิจฉาสหคตา
อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา ฯ สเหตุกญฺจ อเหตุกญฺจ ฌมฺมํ สํสฺสุจฺโ
สเหตุโก ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: วิจิกิจฉาสหคตํ
อุทฺทจฺจสหคตํ เอกํ ขนฺธญฺจ โมหญฺจ สํสฺสุจฺจา ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธเ ... ฯ

[๗๒] สเหตุกํ ฌมฺมํ สํสฺสุจฺโ สเหตุโก ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ อธิปฺติปจฺจยา:
สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ สํสฺสุจฺจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ฯ

[๗๓] สเหตุกํ ฌมฺมํ สํสฺสุจฺโ สเหตุโก ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ
อนนฺตรปจฺจยา: ฯ ... สมนฺนฺตรปจฺจยา: สหชาตปจฺจยา: ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๗๔] ... วิปากปจฺจยา: วิปากํ สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ... เทว
ขนฺธเ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ ... ฯ อเหตุกํ ฌมฺมํ สํสฺสุจฺโ อเหตุโก
ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ วิปากปจฺจยา: วิปากํ อเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ
สํสฺสุจฺจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ ... ฯ ...
ฉานปจฺจยา: ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ ... อวิกตปจฺจยา: ฯ

[๗๕] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณเ ฉ อธิปฺติยา เอกํ
อนนฺตเร ฉ สมนฺนฺตเร ฉ สหชาเต ฉ อญฺณมฺมญฺเ ฉ
นิสฺสเย ฉ อุปฺนิสฺสเย ฉ ปุเรชาเต ฉ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ วิปากเ
เทว อาหารเ ฉ อินฺทฺริเย ฉ ฉานเ ฉ มคฺเค ปญฺจ
อวิกเต ฉ ฯ เอวํ คณฺตพฺพิ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๗๖] สเหตุกัม ฌมัม สัสฏุโจ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ
นเหตุปจฺจยา: วิจิกฺขณาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธเต สัสฏุโจ
วิจิกฺขณาสหคโต อุตฺตจฺจสหคโต โมโห ฯ อเหตุกัม ฌมัม สัสฏุโจ
อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชชติ นเหตุปจฺจยา: อเหตุกัม เอกัม ขนฺธํ
สัสฏุจาทโย ขนฺธาเทว ขนฺธเต ... ปฏิสนฺธิกฺขณเต ... ฯ สขฺจิตฺตํ ฯ

[๗๗] นเหตุยา เทว นอชฺปติยา ฉ นปุเรชาเต ฉ
นปจฺจณาชาเต ฉ นอาเสวเน ฉ นกมฺเม จตฺตารี นวิปาเก ฉ
นฌมานเ เอกัม นมกฺเค เอกัม นวิปฺปยุตฺเต ฉ ฯ เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

ปจฺจณิยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๗๘] เหตุปจฺจยา นอชฺปติยา ตีณิ ... นปุเรชาเต ตีณิ
นปจฺจณาชาเต ตีณิ นอาเสวเน ตีณิ นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก ตีณิ
นวิปฺปยุตฺเต ตีณิ ฯ

อนุโลมปจฺจณิยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๗๙] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณเต เทว ... อนนฺตเร เทว ฯ
สขฺจิตฺตํ ฯ ... กมฺเม เทว วิปาเก เอกัม ออาหารเต เทว มกฺเค
เอกัม อวิกเต เทว ฯ เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

ปจฺจณิยานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สมฺปยุตฺตวาโร สัสฏุจวารสทิสโส ฯ

ปญฺหาวาโร

[๘๐] สเหตุโก ฌมโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส เหตุปจฺจเยน

ปัจจัย: สเหตุกา เหตุ สมปยุตตกานํ ขนฺธานํ เหตุปัจจัยเณ ปัจจัย
 ปฏิสนธิกฺขณ ... ๑ สเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ
 ปัจจัย: สเหตุกา เหตุ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปัจจัยเณ
 ปัจจัย: ปฏิสนธิกฺขณ ... ๑ สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกสฺส
 จ อเหตุกสฺส จ ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปัจจัย: สเหตุกา
 เหตุ สมปยุตตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจัยเณ
 ปัจจัย ปฏิสนธิกฺขณ ... ๑ อเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส
 ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปัจจัย: วิจิกิจฺจาสหคฺโต อุทฺทจฺจสหคฺโต
 โมโห จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปัจจัยเณ ปัจจัย ๑ อเหตุโก
 ฌมฺโม สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปัจจัย: วิจิกิจฺจาสหคฺโต
 อุทฺทจฺจสหคฺโต โมโห สมปยุตตกานํ ขนฺธานํ เหตุปัจจัยเณ
 ปัจจัย ๑ อเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ
 ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปัจจัย: วิจิกิจฺจาสหคฺโต อุทฺทจฺจสหคฺโต
 โมโห สมปยุตตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
 เหตุปัจจัยเณ ปัจจัย ๑

[๘๑] สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ
 ปัจจัย: ทานํ ทตฺวา สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ปัจจเวกฺขติ
 ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ปัจจเวกฺขติ ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ
 ปัจจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ปัจจเวกฺขณฺติ ผลํ
 ปัจจเวกฺขณฺติ ปหีนฺ เกเลสฺ ... วิกฺขมฺภิตฺ เกเลสฺ ... ปุพฺเพ ...

สเหตุเก ขนฺธ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล
นิรุตฺเต สเหตุโก วิปาโก ตทารมฺมตฺตา อุปฺปชฺชติ เจโตปริยญาณน
สเหตุกจิตฺตสมฺภวสฺส จิตฺตํ ชานนฺติ อากาसानุญายตนํ
วิญฺญาณญายตนสฺส อากิญจญฺายตนํ เนวสญฺยานาสญฺญายตนสฺส

สเหตุกา ขนฺธา อิทธิวิธญาณสฺส เจโตปริยญาณสฺส
ปฺพเพนิวาसानุสฺสตีญาณสฺส ยถากมฺมุปกญาณสฺส อนาคตฺสญาณสฺส
อารมฺมณปฺจฺเจยน ปฺจฺจโย สเหตุเก ขนฺธ อารพฺภ สเหตุกา ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจยน
ปฺจฺจโย: สเหตุเก ขนฺธ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ
อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นิรุตฺเต อเหตุโก วิปาโก ตทารมฺมตฺตา
อุปฺปชฺชติ สเหตุเก ขนฺธ อารพฺภ อเหตุกา ขนฺธา จ โมโห จ
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจยน ปฺจฺจโย: สเหตุเก ขนฺธ อารพฺภ
วิจิกิจฺจาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
อเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจยน ปฺจฺจโย:
นิพฺพานํ อวชฺชนาย อารมฺมณปฺจฺเจยน ปฺจฺจโย: จกฺขุ ... วคฺถุ...
อเหตุเก ขนฺธ จ โมหฺลจ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล
นิรุตฺเต อเหตุโก วิปาโก ตทารมฺมตฺตา อุปฺปชฺชติ
รูปายตนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสภณฺทพฺพายตนํ กายวิญฺญาณสฺส อเหตุเก
ขนฺธ จ โมหฺลจ อารพฺภ อเหตุกา ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

อเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส อารมมณปจฺเจยน
ปจฺจโย: อริยา นิพฺพานํ ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ โคตรกฺขสฺส
โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย อริยา
อเหตุเก ปหีนเ กิเลส ปจฺจเวกฺขนฺติ ปุพฺเพ ... จกฺขุ ... วัตถุ ...
อเหตุเก ขนฺธเ จ โมหํ จ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล
นिरุทฺเท สเหตุโก วิปาโก ตถารมมณตา อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน
จกฺขุนา รูปี ปสฺสนฺติ ทิพฺพาย โสตธาตฺวา สทฺถํ สฺสนฺติ เจโตปริยวณฺเณ
อเหตุกจิตฺตสมํกฺกิสฺส จิตฺตํ ชานนฺติ อเหตุกา ขนฺธา
อิทฺธิวิธวณฺสสฺส เจโตปริยวณฺสสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีวณฺสส
ยถากมฺมุปกวณฺสสฺส อนาคตฺสวณฺสสฺส อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย
อเหตุเก ขนฺธเ จ โมหญฺจ อารพฺภ สเหตุกา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
อเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฌมมสฺส อารมมณปจฺเจยน
ปจฺจโย: จกฺขุ อารพฺภ วิจิกิฉฺฉาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา
ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ โสตํ ... วัตถุ ... อเหตุเก ขนฺธเ จ
โมหญฺจ อารพฺภ วิจิกิฉฺฉาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย: วิจิกิฉฺฉาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเ จ
โมหญฺจ อารพฺภ สเหตุกา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สเหตุโก จ
อเหตุโก จ ฌมฺมา อเหตุกสฺส ฌมมสฺส อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย:
วิจิกิฉฺฉาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเ จ โมหญฺจ อารพฺภ อเหตุกา

ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฐมฺมา
สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฐมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺเจเนน ปจฺจโย:
วิจิกิฉฺฉาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธเจ จ โมหเจ อารพฺภ วิจิกิฉฺฉาสหคตา
อุตฺตจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

[๘๒] สเหตุโก ฐมฺโม สเหตุกสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ฯ อารมฺมณฺธิปฺติ: ทานํ
ทตฺวา สິลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ คุรุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ ฌานา ...
อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ คุรุ กตฺวา ... ผลํ ... สเหตุเก ขนฺธ
คุรุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ คุรุ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ
ทิกฺขิ อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาธิปฺติ: สเหตุกา อธิปฺติ สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก ฐมฺโม อเหตุกสฺส
ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตาธิปฺติ: สเหตุกา อธิปฺติ
จิตฺตสมฺภูจฺฉานานํ รูปานํ อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก
ฐมฺโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน
ปจฺจโย: สหชาตาธิปฺติ: สเหตุกา อธิปฺติ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺฉานานนฺจ รูปานํ อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ อเหตุโก
ฐมฺโม สเหตุกสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย: ฯ
อารมฺมณฺธิปฺติ: อริยา นิพฺพานํ คุรุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ
โคตฺตฺรภุสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย
จกฺขุ ... วตฺถุ ... อเหตุเก ขนฺธ คุรุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ

ต้ ครุ กตวาราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ

[๘๓] สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเน
 ปฺจฺจโย: ปุริมา ปุริมา สเหตุกา ขนฺธา ปฺจฺฉิมาํ ปฺจฺฉิมาํ
 สเหตุกาํ ขนฺธาํ อนนฺตรปฺจฺเจเน ปฺจฺจโย อนุโลมํ โคตฺรภูตฺส
 อนุโลมํ โวทานสฺส โคตฺรภู มคฺคสฺส โวทานํ มคฺคสฺส มคฺโค
 ผลสฺส ผลํ ผลสฺส อนุโลมํ ผลสฺมาปตฺติยา นิโรธา วุฏฺฐหนตฺส
 เนวสณฺณานาสณฺณายตฺนํ ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปฺจฺเจเน
 ปฺจฺจโย ฯ สเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเน
 ปฺจฺจโย: ปุริมา ปุริมา วิจิกิฉฺฉาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา
 ปฺจฺฉิมสฺส ปฺจฺฉิมสฺส วิจิกิฉฺฉาสหคฺตสฺส อุทฺทจฺจสหคฺตสฺส โมหสฺส
 อนนฺตรปฺจฺเจเน ปฺจฺจโย สเหตุกํ จุตฺติจิตฺตํ อเหตุกฺส อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส
 อนนฺตรปฺจฺเจเน ปฺจฺจโย สเหตุกํ ภาวํ อวชฺชนาย
 อนนฺตรปฺจฺเจเน ปฺจฺจโย สเหตุกํ ภาวํ อเหตุกฺส ภาวํ กสฺส
 อนนฺตรปฺจฺเจเน ปฺจฺจโย สเหตุกา ขนฺธา อเหตุกฺส วุฏฺฐานสฺส
 อนนฺตรปฺจฺเจเน ปฺจฺจโย ฯ สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกฺส จ
 อเหตุกฺส จ ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเน ปฺจฺจโย: ปุริมา ปุริมา
 วิจิกิฉฺฉาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา ปฺจฺฉิมาํ ปฺจฺฉิมาํ วิจิกิฉฺฉาสหคฺตาํ
 อุทฺทจฺจสหคฺตาํ ขนฺธาํ โมหสฺส จ อนนฺตรปฺจฺเจเน
 ปฺจฺจโย ฯ อเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเน
 ปฺจฺจโย: ปุริโม ปุริโม วิจิกิฉฺฉาสหคฺโต อุทฺทจฺจสหคฺโต โมหโ

ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส วิจิกฺกขณสฺส อุตฺตจฺจสฺส โมหสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา ปุริมา อเหตุกา ขนฺธา ปจฺฉิมานํ
ปจฺฉิมานํ อเหตุกานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย อวชฺชนา
ปญฺจนํ วิญฺญาณํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อเหตุโก
ชฺมโม สเหตุกสฺส ชฺมมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริโม
ปุริโม วิจิกฺกขณสฺส อุตฺตจฺจสฺส โมหो ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ
วิจิกฺกขณสฺส อุตฺตจฺจสฺส ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย อเหตุกํ จุตฺติจฺจํ สเหตุกสฺส อุปฺตฺติจฺจํ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย อเหตุกํ กวํกํ สเหตุกสฺส กวํกสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย อเหตุกา ขนฺธา สเหตุกสฺส ฐฺฏฺฐานสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย อวชฺชนา สเหตุกานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ อเหตุโก ชฺมโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ
ชฺมมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริโม ปุริโม วิจิกฺกขณสฺส
อุตฺตจฺจสฺส โมหो ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ วิจิกฺกขณสฺส
อุตฺตจฺจสฺส ขนฺธานํ โมหสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย อวชฺชนา วิจิกฺกขณสฺส อุตฺตจฺจสฺส ขนฺธานํ
โหมสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ
ชฺมมา สเหตุกสฺส ชฺมมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา
ปุริมา วิจิกฺกขณสฺส อุตฺตจฺจสฺส ขนฺธา จ โมหो จ
ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ วิจิกฺกขณสฺส อุตฺตจฺจสฺส ขนฺธานํ

อนนฺตรปจฺเจยฺน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา
อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจยฺน ปจฺจโย: ปริฺมา ปริฺมา
วิจิกิฉฺฉาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา จ โม่โห จ ปจฺฉิมสฺส
ปจฺฉิมสฺส วิจิกิฉฺฉาสหคฺตสฺส อุทฺทจฺจสหคฺตสฺส โม่หสฺส อนนฺตรปจฺเจยฺน
ปจฺจโย วิจิกิฉฺฉาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา จ
โม่โห จ อเหตุกสฺส วุฏฺฏจฺฉานสฺส อนนฺตรปจฺเจยฺน ปจฺจโย ฯ
สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ
ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจยฺน ปจฺจโย: ปริฺมา ปริฺมา วิจิกิฉฺฉาสหคฺตา
อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา จ โม่โห จ ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ
วิจิกิฉฺฉาสหคฺตานํ อุทฺทจฺจสหคฺตานํ ขนฺธานํ โม่หสฺส จ อนนฺตรปจฺเจยฺน
ปจฺจโย ฯ

[๘๔] สเหตุโก ฌมฺโม่ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส สหชาตปจฺเจยฺน
ปจฺจโย: ปฏฺฐิจฺจวเร สหชาตสทิสํ อีห ฌณฺนา นตฺถิ ฯ ...
อณฺณมณฺณปจฺเจยฺน ปจฺจโย: ปฏฺฐิจฺจวรสทิสํ ฯ ... นิสฺสยปจฺเจยฺน
ปจฺจโย: ปฏฺฐิจฺจวเร นิสฺสยปจฺเจยฺสทิสํ อีห ฌณฺนา นตฺถิ ฯ

[๘๕] ... อุปฺนิสฺสยปจฺเจยฺน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปฺนิสฺสโย
อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปกฺคูปฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: สเหตุกา
ขนฺธา สเหตุกานํ ขนฺธานํ อุปฺนิสฺสยปจฺเจยฺน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก
ฌมฺโม่ อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปจฺเจยฺน ปจฺจโย: อนนฺตรูปฺนิสฺสโย
ปกฺคูปฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: สเหตุกา ขนฺธา

อเหตุกานัน ขนุชานัน โมหสุต จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก
ธมฺโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจยน
ปจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตูปนิสฺสโย:
สเหตุกา ขนุชา วิจิจฺจนาสหคตानัน อุทฺทจฺจสหคตानัน ขนุชานัน
โหมสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ อเหตุโก ธมฺโม อเหตุกสฺส
ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกตูปนิสฺสโย: กายิกํ สฺขํ กายิกสฺส สุขสฺส
กายิกสฺส ทุกฺขสฺส โหมสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย กายิกํ
ทุกฺขํ ... อุตฺ ... โภชนํ ... เสนาสนํ กายิกสฺส สุขสฺส กายิกสฺส ทุกฺขสฺส
โหมสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย โมหิ กายิกสฺส สุขสฺส
กายิกสฺส ทุกฺขสฺส โหมสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย กายิกํ
สฺขํ กายิกํ ทุกฺขํ อุตฺ โภชนํ เสนาสนํ โมหิ จ กายิกสฺส
สุขสฺส กายิกสฺส ทุกฺขสฺส โหมสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
อเหตุโก ธมฺโม สเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย:
อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตูปนิสฺสโย:
กายิกํ สฺขํ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ
กายิกํ ทุกฺขํ ... อุตฺ โภชนํ เสนาสนํ ... โมหิ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ
ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ กายิกํ สฺขํ ฯเปฯ โมหิ จ สทฺธาย ฯเปฯ
ปญฺญา ย รากสฺส ฯเปฯ ปตฺตนา ย มกฺกสฺส ผลสมาปตฺติยา อุปนิสฺสยปจฺเจยน
ปจฺจโย ฯ อเหตุโก ธมฺโม สเหตุกสฺส จ

อเหตุกสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย
 ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: กายิกํ สฺขํ โมโห จ
 วิจิกิฉฺฉาสหคฺคานํ อุทฺทจฺจสหคฺคานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน
 ปจฺจโย ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา สเหตุกสฺส
 ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย
 ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: วิจิกิฉฺฉาสหคฺคา อุทฺทจฺจสหคฺคา
 ขนฺธา จ โมหโห จ สเหตุกานํ ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
 สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจยน
 ปจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย:
 วิจิกิฉฺฉาสหคฺคา อุทฺทจฺจสหคฺคา ขนฺธา จ โมหโห จ
 อเหตุกานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
 สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฌมฺมสฺส
 อุปนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ
 ปกฺคูปนิสฺสโย: วิจิกิฉฺฉาสหคฺคา อุทฺทจฺจสหคฺคา ขนฺธา จ โมหโห จ
 วิจิกิฉฺฉาสหคฺคานํ อุทฺทจฺจสหคฺคานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺเจยน
 ปจฺจโย ฯ

[๘๖] อเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปจฺเจยน
 ปจฺจโย: อารมฺมณฺปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณฺปุเรชาตํ:
 จกฺขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล
 นิรุตฺเต อเหตุโก วิปาโก ตทารมฺมณฺตา อุปฺปชฺชติ รูปายตน์

จกขุวิณญาณสฺส โฝฏฐพพายตนํ กายวิณญาณสฺส ปุเรชาตปัจจนเณ
ปัจจโย ฯ วตฺถุปุเรชาตํ: จกขายตนํ จกขุวิณญาณสฺส กายายตนํ
กายวิณญาณสฺส ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย วตฺถุ อเหตุกานํ
ขนฺธานํ โมหสฺส จ ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ อเหตุโก ฌมฺโหม
สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย: อารมฺมณปุเรชาตํ
วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณปุเรชาตํ: จกขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ...
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นีรุตฺเต สเหตุโก วิปาโก
ตถารมฺมณตา อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย
โสตรชาตฺยา สทฺทํ สฺสนาติ ฯ วตฺถุปุเรชาตํ: วตฺถุ สเหตุกานํ
ขนฺธานํ ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ อเหตุโก ฌมฺโหม สเหตุกสฺส จ
อเหตุกสฺส จ ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย: อารมฺมณปุเรชาตํ
วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณปุเรชาตํ: จกขุ ... วตฺถุ อารพฺก
วิจิกิจฺฉาสหคตา อุตฺถจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมหโ จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
วตฺถุปุเรชาตํ: วตฺถุ วิจิกิจฺฉาสหคตานํ อุตฺถจฺจสหคตานํ ขนฺธานํ
โหมสฺส จ ปุเรชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ

[๘๗] สเหตุโก ฌมฺโหม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส ปุจฺฉาชาตปัจจนเณ
ปัจจโย: ปุจฺฉาชาตา สเหตุกา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส
ปุจฺฉาชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ อเหตุโก ฌมฺโหม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
ปุจฺฉาชาตปัจจนเณ ปัจจโย: ปุจฺฉาชาตา อเหตุกา ขนฺธา จ
โหมโ จ ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส ปุจฺฉาชาตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ

สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมา อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส ปจฺจชาติปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปจฺจชาติตา วิจิจฺจนาสทคตา อุทฺทจฺจสทคตา
ขนฺธา จ โมโห จ ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส ปจฺจชาติปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ

[๘๘] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อาเสวนปจฺจเยน
ปจฺจโย: อนนฺตรสทิสฺส ฯ อาวชฺชนมฺปิ ภาวฺกมฺปิ นตฺถิ อาเสวนปจฺจเย
วชฺเชตพฺพานวปี ฯ

[๘๙] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาติตา นานาขณิกิยา ฯ สหชาติตา: สเหตุกา เจตนา
สมฺปยุตฺตกานันฺ ขนฺธานันฺ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกิยา:
สเหตุกา เจตนา วิปากานันฺ สเหตุกานันฺ ขนฺธานันฺ กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ สเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาติตา นานาขณิกิยา ฯ สหชาติตา: สเหตุกา เจตนา
จิตฺตสมฺภูจฺจานานันฺ รูปานันฺ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกิยา:
สเหตุกา เจตนา วิปากานันฺ อเหตุกานันฺ ขนฺธานันฺ กญฺจตฺตา จ รูปานันฺ
กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส จ
อเหตุกสฺส จ ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาติตา นานาขณิกิยา ฯ
สหชาติตา: สเหตุกา เจตนา สมฺปยุตฺตกานันฺ ขนฺธานันฺ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานันฺ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกิยา:
สเหตุกา เจตนา วิปากานันฺ สเหตุกานันฺ ขนฺธานันฺ กญฺจตฺตา จ รูปานันฺ

กมมปัจเจน ปัจโย ๑ อเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส
กมมปัจเจน ปัจโย: อเหตุกา เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน
จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานัน กมมปัจเจน ปัจโย ๑

[๕๐] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส วิปากปัจเจน
ปัจโย: วิปากโก สเหตุโก เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานัน ...
เทว ขนฺธา ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺ ... ๑ สเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส
ฌมมสฺส วิปากปัจเจน ปัจโย: วิปากโก สเหตุโก ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานัน วิปากปัจเจน ปัจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺ ... ๑
สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฌมมสฺส วิปากปัจเจน
ปัจโย: วิปากโก สเหตุโก เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานัน ... เทว ขนฺธา ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺ ... ๑
อเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส วิปากปัจเจน ปัจโย:
วิปากโก อเหตุโก เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานัน ... เทว ขนฺธา ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺ ขนฺธา วตฺตสฺส
วิปากปัจเจน ปัจโย ๑

[๕๑] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส อาหารปัจเจน
ปัจโย: ตีณิ ๑ อเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส อาหารปัจเจน
ปัจโย: อเหตุกา อาหารา สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานัน อาหารปัจเจน ปัจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺ
กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสฺส กายสฺส อาหารปัจเจน ปัจโย ๑

[๕๒] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส อินฺทริยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ อเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส อินฺทริยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อเหตุกา อินฺทริยา สมฺปยุตฺตกาณิ ขนฺธานิ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานิ อินฺทริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ปฏฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ ...
จกฺขุณฺทริยิ จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายินฺทริยิ กายวิญฺญาณสฺส
อินฺทริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย รูปชีวิตฺนฺทริยิ กญฺจตารูปานิ อินฺทริยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ

[๕๓] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส ฌานปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ อเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส ฌานปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อเหตุกานิ ฌานจฺกานิ สมฺปยุตฺตกาณิ ขนฺธานิ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานิ ฌานปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ปฏฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ ... ฯ

[๕๔] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส มคฺคปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๕๕] สเหตุโก ฌโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส สมฺปยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปฏฺฐิจฺจวเร สมฺปยุตฺตสทิสาน ปรฺยหา ฯ

[๕๖] สเหตุโก ฌโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ สหชาตา: สเหตุกา ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจานานิ รูปานิ วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ปฏฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ
สเหตุกา ขนฺธา กญฺจตารูปานิ วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ ปจฺจนาชาตา:
สเหตุกา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน

ปัจจัย ๗ อเหตุโก ฌมโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ

ปัจจัย: สหชาติ ปุเรชาติ ปจฺจชาติ ๗ สหชาติ:

อเหตุกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย

ปฏิสนฺธิกขณเณ อเหตุกา ขนฺธา กฺกุตฺตารูปานํ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ

ปัจจัย ขนฺธา วตฺตสฺส วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย วตฺต

ขนฺธานํ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย ๗ ปุเรชาติ: จกฺขายตฺนํ

จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺต อเหตุกานํ

ขนฺธานํ โมหสฺส จ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย ๗ ปจฺจชาติ:

อเหตุกา ขนฺธา จ โมหโ จ ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ

ปัจจัย ๗ อเหตุโก ฌมโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ

ปัจจัย: สหชาติ ปุเรชาติ ๗ สหชาติ: ปฏิสนฺธิกขณเณ๒

วตฺต สเหตุกานํ ขนฺธานํ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย ๗ ปุเรชาติ:

วตฺต สเหตุกานํ ขนฺธานํ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย ๗ อเหตุโก

ฌมโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ

ปัจจัย: ปุเรชาติ: วตฺต วิจิกิจฺจาสหคตานํ อุทฺทจฺจสหคตานํ

ขนฺธานํ โมหสฺส จ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย ๗ สเหตุโก จ

อเหตุโก จ ฌมมา อเหตุกสฺส ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ ปัจจัย:

สหชาติ ปจฺจชาติ ๗ สหชาติ: วิจิกิจฺจาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา

ขนฺธา จ โมหโ จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺยุตฺตปัจจัยเณ

ปัจจัย ๗ ปจฺจชาติ: วิจิกิจฺจาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ

โมโห จ ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺยตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๕๑] สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สเหตุโก เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ ... เทว
ขนฺธา ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเ ... ฯ สเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหชาติ ปฺจฺจชาติ ฯ สหชาติ: สเหตุกา
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย วิจิจฺจาสหคฺตา
อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา โมหสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเ ... ฯ ปฺจฺจชาติ:
สเหตุกา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฌมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สเหตุโก เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย วิจิจฺจาสหคฺโต
อุทฺทจฺจสหคฺโต เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย เทว ขนฺธา ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเ ... ฯ
อเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ปฺจฺจชาติ อหาริ อินฺทริยํ ฯ สหชาติ:
อเหตุโก เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ
อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย เทว ขนฺธา ... วิจิจฺจาสหคฺโต อุทฺทจฺจสหคฺโต
โมโห จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย
ปฏฺิสนฺธิ ฯ ยาว อสณฺณสฺสฺสตา กาคพฺพิ ฯ ปุเรชาติ: จกฺขุ ...

วตถุ อนิจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นิรุทฺเท อเหตุโก
วิปาโก ตทารมฺมณฺดา อุปฺปชฺชติ ฐปายตฺนํ จกฺขุวิญญาณสฺส
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ กายวิญญาณสฺส จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญญาณสฺส
กายายตฺนํ กายวิญญาณสฺส อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย วตฺถุ อเหตุกานํ
ขณฺฐานํ โมหสฺสํ จ อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาตฺตา: อเหตุกา
ขณฺธา จ โมหโ จ ปุเรชาตฺส อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย
กพฺพีการโ อหาโร อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย ฐปชีวิตินุทฺริยํ
กฏตฺตารูปานํ อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ อเหตุโก ฐมฺโม
สเหตุกสฺส ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ
สหชาโต: วิจิกิณฺณาสหคโต อุทฺตจฺจสหคโต โมหโ สมฺปยุตฺตกานํ
ขณฺฐานํ อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย ปฏฺฐิสนฺธิกขณฺเ วตฺถุ สเหตุกานํ
ขณฺฐานํ อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ
อนิจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นิรุทฺเท สเหตุโก
วิปาโก ตทารมฺมณฺดา อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา ฐปํ ปสฺสติ
ทิพฺพาย โสตฺธาตฺตยา สทฺทํ สุณฺณาติ วตฺถุ สเหตุกานํ ขณฺฐานํ
อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ อเหตุโก ฐมฺโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส
จ ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ
สหชาโต: วิจิกิณฺณาสหคโต อุทฺตจฺจสหคโต โมหโ สมฺปยุตฺตกานํ
ขณฺฐานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ ฐปานํ อตฺถิปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ:
จกฺขุ ... วตฺถุ อารพฺภ วิจิกิณฺณาสหคตา อุทฺตจฺจสหคตา

ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ วัตฺถุ วิกฺกิตฺตาสหคตानํ อุทฺทจฺจสหคตानํ
ขนฺธานํ โมหสฺส จ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก จ
อเหตุโก จ ฐมฺมา สเหตุกสฺส ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย:
สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต: วิกฺกิตฺตาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต
เอโก ขนฺโธ จ โมโห จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย
เทว ขนฺธา ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเณ สเหตุโก เอโก ขนฺโธ จ วัตฺถุ จ
ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ สหชาโต:
สเหตุโก เอโก ขนฺโธ จ วัตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ
ฐมฺมา อเหตุกสฺส ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ปจฺจมาชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ฯ สหชาตา: สเหตุกา
ขนฺธา จ มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย
วิกฺกิตฺตาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเณ สเหตุกา ขนฺธา จ
มหาภูตา จ กภฺกตฺตารูปานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ สหชาตา:
วิกฺกิตฺตาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ วัตฺถุ จ โมหสฺส อตฺถิปจฺเจเนน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจมาชาตา: วิกฺกิตฺตาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา
ขนฺธา จ โมโห จ ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจเนน
ปจฺจโย ปจฺจมาชาตา: สเหตุกา ขนฺธา จ กพฺพีกาโร
อาหารโร จ อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ปจฺจมาชาตา:

สเหตุกา ขนฺธา จ รูปชีวิตินฺทริยญจ กญฺจตารูปานํ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมฺมา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส
จ ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ
สหชาโต: วิจิจฺจนาสทฺทโต อุทฺทจฺจสทฺทโต เอโก ขนฺโธ จ
โมโห จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจนาณญจ รูปานํ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ สหชาโต: วิจิจฺจนาสทฺทโต อุทฺทจฺจสทฺทโต
เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ

[๕๔] เหตุยา ฌ อารมฺมณ นว อธิปฺติยา จตฺตารี อนนฺตเร
นว สมนนฺตเร นว สหชาเต นว อลฺลยมณฺเณ ฌ นิสฺสเย นว
อุปฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตินฺนิ ปจฺจนาชาเต ตินฺนิ อาเสวเน นว
กมฺม จตฺตารี วิปาเก จตฺตารี อหारे จตฺตารี อินฺทริเย
จตฺตารี ฌาเน จตฺตารี มกฺเค ตินฺนิ สมฺปยุตฺเต ฌ วิปฺปยุตฺเต
ปญฺจ อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต นว อวิกเต นว ฯ

เอวํ คณฺเฑทพฺพิ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๕๕] สเหตุโก ฌมฺโม สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจน
ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจน ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย:
กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย: ฯ สเหตุโก ฌมฺโม อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจน ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปจฺเจน!

ปัจจัย: ปัจจาสาทปัจจัยเณ ปัจจโย: กम्मปัจจัยเณ
ปัจจัย: ฯ สเหตุโก ฌมโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ
ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจัยเณ ปัจจโย:
อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจโย: กम्मปัจจัยเณ ปัจจโย: ฯ อเหตุโก
ฌมโม อเหตุกสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: ปัจจาสาทปัจจัยเณ ปัจจโย: อาหารปัจจัยเณ ปัจจโย:
อินุทฺริยปัจจัยเณ ปัจจโย: ฯ อเหตุโก ฌมโม สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจัยเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ
ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเณ ปัจจโย: ฯ อเหตุโก
ฌมโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ
ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจโย:
ปุเรชาติปัจจัยเณ ปัจจโย: ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมมา
สเหตุกสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจโย: ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ
ฌมมา อเหตุกสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจโย: ปัจจาสาทปัจจัยเณ
ปัจจัย: ฯ สเหตุโก จ อเหตุโก จ ฌมมา สเหตุกสฺส จ
อเหตุกสฺส จ ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจโย: ฯ

[๑๐๐] นเหตุยา นว ๆ สงฺขิตฺตํ ๆ สพฺพตฺถ นว โนวิกเต
นว ๆ เอวํ คณตพฺพํ ๆ

ปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ๆ

[๑๐๑] เหตุปัจจยา นอารมฺมณฺณํ ... นอธิปฺตยา จ นอนนฺตเร
จ นสมนฺนตฺเร จ นอลฺลมฺมณฺณเ ทเว นอุปฺนิสฺสเย จ ๆ สงฺขิตฺตํ ๆ
... นมกฺเค จ นสมฺปยุตฺเต เทว นวิปฺยุตฺเต เทว โนนตฺถิยา จ
โนวิกเต จ ๆ เอวํ คณตพฺพํ ๆ

อนุโลมปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ๆ

[๑๐๒] นเหตุปัจจยา อารมฺมณฺณํ นว ... อธิปฺตยา จตฺตารี
อนนฺตเร นว สมนฺนตฺเร นว สหชาเต นว อลฺลมฺมณฺณเ จ
นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺจชาเต ตีณิ
อาเสวเน นว กมฺเม จตฺตารี วิปาเก จตฺตารี อาหารे จตฺตารี
อินฺทฺริเย จตฺตารี ฉานเ จตฺตารี มกฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต จ
วิปฺยุตฺเต ปฺลจ อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต นว อวิกเต
นว เอวํ คณตพฺพํ ๆ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๆ

สเหตุกฺกํ นิฏฺฐิตํ ๆ

เหตุสมปยุตตทุก

ปฏิจจาโร

[๑๐๓] เหตุสมปยุตตัม ฌมัม ปฏิจจ เหตุสมปยุตโต ฌมโ
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: เหตุสมปยุตตัม เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑ เหตุสมปยุตตัม ฌมัม
ปฏิจจ เหตุวิปฺปยุตโต ฌมโ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: เหตุสมปยุตเต
ขนฺธ ปฏิจจ จิตตสมฺภูจฺจัน รุปิ ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑
อิมินา การณน วิตุถาเรตพฺพิ ๑ ยถา สเหตุกทุกํ นินฺนนานาการณํ ๑
เหตุสมปยุตตทุกํ นิฏฺฐิตํ ๑

เหตุสเหตุกทุก

ปฏิจจาโร

[๑๐๔] เหตุญเจวสเหตุกญจ ฌมัม ปฏิจจ เหตุเจวสเหตุโกจ
ฌมโ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อโลภํ ปฏิจจ อโทโส อโมโห ๑
จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ๑ โลภํ ปฏิจจ โมโห ๑ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ๑
ปฏิสนฺธิกฺขณ อโลภํ ปฏิจจ อโทโส อโมโห ๑ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ๑
เหตุญเจวสเหตุกญจ ฌมัม ปฏิจจ สเหตุโกเจวณจเหตุ ฌมโ
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: เหตุ ปฏิจจ สมปยุตตกา ขนฺธา
ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑ เหตุญเจวสเหตุกญจ ฌมัม ปฏิจจ เหตุเจวสเหตุโกจ

สเหตุโกเจวนจเหตุ จ ฐมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา:
อโลภํ ปฺภฺจฺจ อโทโส อโมโห สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ฯ จกฺกํ
พนฺธิตพฺพํ ฯ โลภํ ปฺภฺจฺจ โมโห สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ฯ จกฺกํ
พนฺธิตพฺพํ ฯ ปฺภฺจฺจ สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ ฐมํ ปฺภฺจฺจ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมํ อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ
เอกํ ขนฺธํ ปฺภฺจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฺภฺจฺจ สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ ฐมํ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมํ ปฺภฺจฺจ เหตุเจวสเหตุโกจ
ฐมํ อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: สเหตุโกเจวนจเหตุ ขนฺธ ปฺภฺจฺจ
เหตุ ปฺภฺจฺจ สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ ฐมํ ปฺภฺจฺจ
เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวนจเหตุ จ ฐมา อุปฺปชฺชนฺติ
เหตุปฺจฺจยา: สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ เอกํ ขนฺธํ ปฺภฺจฺจ ตโย ขนฺธา
เหตุ จ เทว ขนฺธ ... ปฺภฺจฺจ สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ ฐมํ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมํ ปฺภฺจฺจ เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมํ
อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: อโลภญฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ ปฺภฺจฺจ
อโทโส อโมโห ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ฯ โลภญฺจ สมฺปยุตฺตเก จ
ขนฺธ ปฺภฺจฺจ โมโห ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ฯ ปฺภฺจฺจ สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ ฐมํ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมํ ปฺภฺจฺจ สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมํ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมํ อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ
เอกํ ขนฺธญฺจ เหตุญฺจ ปฺภฺจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ...
ปฺภฺจฺจ สเหตุกณฺณเจวนจเหตุ ฐมํ ปฺภฺจฺจ สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมํ

ธมมัม ปฏิจจ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวณจเหตุ จ ธมมา
อุปปชชติ เหตุปจจา: สเหตุกณเจวณจเหตุ เอกัม ขนุชณจ
อโลกณจ ปฏิจจ ตโย ขนุชา อโทโส อโมโห จ เทว ขนุเช ...
ปฏิสนธิกขณ ... ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ เอวํ วิตถาเรตพฺพํ ๑

[๑๐๕] เหตุยา นว อารมมณ นว อธิปัตติยา นว อนนฺตเร
นว ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ สพฺพตถ นว อวิกเต นว ๑ เอวํ คณตพฺพํ ๑

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๑๐๖] เหตุเจวสเหตุกณจ ธมมัม ปฏิจจ เหตุเจวสเหตุโกจ
ธมฺโม อุปปชชติ นอธิปัตติปจจา: อโลกัม ปฏิจจ อโทโส อโมโห ๑
จกัม พนฺธิตพฺพํ ๑ ปฏิสนธิกขณ ... ๑ ปริปฺณณํ นว ๑ นปุเรชาตปจจา:
นว ๑ นปจฺจลาชาตปจจา: นว ๑ นอาเสวนปจจา:
นว ๑

[๑๐๗] เหตุเจวสเหตุกณจ ธมมัม ปฏิจจ สเหตุโกเจวณจเหตุ
ธมฺโม อุปปชชติ นกมฺมปจจา: เหตุ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา เจตนา ๑
สเหตุกณเจวณจเหตุ ธมมัม ปฏิจจ สเหตุโกเจวณจเหตุ ธมฺโม
อุปปชชติ นกมฺมปจจา: สเหตุเกเจวณจเหตุ ขนุเช ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา
เจตนา ๑ เหตุเจวสเหตุกณจ สเหตุกณเจวณจเหตุ
ธมมัม ปฏิจจ สเหตุโกเจวณจเหตุ ธมฺโม อุปปชชติ นกมฺมปจจา:
เหตุกณจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนุเช ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา เจตนา ๑
นวิปากปจจา: นวิปฺยุตฺตปจจา: ๑

[๑๐๘] นอธิปัตติยา นว นปุเรชาเต นว นปัจฉาชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมเม ตีณิ นวิปาเก นว นวิปยุตเต นว ฯ
เอวํ คณตพฺพํ ฯ

ปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๐๙] เหตุปัจจยา นอธิปัตติยา นว ... นปุเรชาเต นว
นปัจฉาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมเม ตีณิ นวิปาเก นว นวิปยุตเต
นว เอวํ คณตพฺพํ ฯ

อนุโลมปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๑๐] นอธิปัตติปัจจยา เหตุยา นว ... อารมฺมณ นว อนนฺตเร
นว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ ... อวิกเต นว ฯ เอวํ คณตพฺพํ ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหชาตวาโรปี ปัจจยวาโรปี นิสฺสยวาโรปี สฺสฏฺฐวาโรปี
สมฺปยุตฺตวาโรปี ปฏิจฺจวารสฺทิสฺโส ฯ

ปลฺลหาวาโร

[๑๑๑] เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมฺโหมเหตุสฺสเจวสเหตุกฺสฺส จ ฐมฺมสฺส
เหตุปัจจเยน ปัจจโย: อโลโก อโทสฺส อโหมสฺส เหตุปัจจเยน
ปัจจโย ยถา ปฏิจฺจวารสฺทิสฺโส ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมฺโหม
สเหตุกฺสฺสเจวณจเหตุสฺส ฐมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ
ขณฺฐานํ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ปฏิสฺนฺธิกฺขณฺณ ... ฯ เหตุเจวสเหตุโก
จ ฐมฺโหม เหตุสฺส เจวสเหตุกฺสฺส จ สเหตุกฺสฺสเจวณจเหตุสฺส จ

ชมมสฺส เหตุปัจจนเณ ปัจจโย: อโถโก อโทสสฺส อโหมสฺส
สมฺปยุตฺตกานญจ ขนฺธานัน เหตุปัจจนเณ ปัจจโย วิตถาเรตพฺพ ๑

[๑๑๒] เหตุเจตสเหตุโกจ ชมฺโม เหตุสฺสเจตสเหตุกสฺสจ ชมมสฺส
อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: เหตุ อารพฺก เหตุ อุปฺปชฺชนฺติ ๑ เหตุเจ
สเหตุโกจ ชมฺโม สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส ชมมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ
ปัจจโย: เหตุ อารพฺก สเหตุกาเจวนจเหตุ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑
เหตุเจตสเหตุโกจ ชมฺโม เหตุสฺสเจตสเหตุกสฺสจ
สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส จ ชมมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: เหตุ
อารพฺก เหตุ จ สมฺปยุตฺตกาจ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑ สเหตุโกเจวนจเหตุ
shmomo สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส ชมมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ
ปัจจโย: ทานัน ทตฺวา สึลัน ... อุปฺปสถกมฺมิม ... ตํ ปัจจเวกฺขติ
ปฺพเพ สฺสจิจฺฉณานิ ปัจจเวกฺขติ ฉานา วุฏฺฐหิตฺวา ฉานัน ปัจจเวกฺขติ
อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ปัจจเวกฺขณฺติ ผลํ ปัจจเวกฺขณฺติ
ปหีนเณ กิเลเส ปัจจเวกฺขณฺติ วิกฺขมฺภิตเณ กิเลเส ปัจจเวกฺขณฺติ
ปฺพเพ สมฺมทาจิจฺฉเณ กิเลเส ขานนฺติ สเหตุเกเจวนจเหตุ ขนฺธ
อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ เจโตปริยฺวาณเณ
สเหตุกาเจวนจเหตุจิตฺตสมฺภกิสฺส จิตฺตํ ขานาติ อากาसानญายตฺนํ
วิญฺญาณญายตฺนสฺส อากิณฺญญายตฺนํ เนวสญฺญานาสญฺญายตฺนสฺส
อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย สเหตุกาเจวนจเหตุ ขนฺธา อิทธิวิธฺวานสฺส
เจโตปริยฺวานสฺส ปฺพเพนิวาसानุสฺสติธฺวานสฺส ยถากมฺมุปกฺคธฺวานสฺส

กมมุปคถาณสฺส อนาถคัสถาณสฺส อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมฺโหม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ ฐมฺมสฺส
อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย: ทานํ ทตฺวา ... ปจฺมกมฺนํ นินฺนํ ฯ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมฺโหม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส
จ ฐมฺมสฺส อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย: ทานํ ทตฺวา ...
ยถา ปจฺมกมฺนํ เอวํ นินฺนํ ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวนจเหตุ
จ ฐมฺมา เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ ฐมฺมสฺส อารมมณปจฺเจยน
ปจฺจโย: เหตุญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ อารพฺภ เหตุ
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวนจเหตุจ ฐมฺมา
สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส ฐมฺมสฺส อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย:
เหตุญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ อารพฺภ สเหตุกาเจวนจเหตุ ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวนจเหตุ จ ฐมฺมา
เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺส จ สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส จ ฐมฺมสฺส
อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย: เหตุญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ อารพฺภ
เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

[๑๑๓] เหตุเจวสเหตุโก จ ฐมฺโหม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ
ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจยน ปจฺจโย: อารมมณาทิปฺติ สหชาตาทิปฺติ ฯ
อารมมณาทิปฺติ: เหตุํ คจฺจุ กตฺวา เหตุ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาทิปฺติ:
เหตุเจวสเหตุกาธิปฺติ สมฺปยุตฺตกาณํ เหตุณํ อธิปฺติปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
เหตุเจวสเหตุโก จ ฐมฺโหม สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจยพจฺจโย:

อารมฺมณัธิปติ สหชาตัธิปติ ฯ อารมฺมณัธิปติ:

เหตุํ ครั กตฺวา สเหตุกาเจวณฺจเหตุ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

สหชาตัธิปติ: เหตุเจวสเหตุกาธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ อธิปติปฺจฺเจน

ปฺจฺจโย ฯ เหตุเจวสเหตุโก จ ฌมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุสฺส จ

สเหตุสฺสเจวณฺจเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อธิปติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:

อารมฺมณัธิปติ สหชาตัธิปติ ฯ อารมฺมณัธิปติ: เหตุํ ครั กตฺวา

เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตัธิปติ:

เหตุเจวสเหตุกาธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ เหตุณฺณจ อธิปติปฺจฺเจน

ปฺจฺจโย ฯ สเหตุโกเจวณฺจเหตุ ฌมฺโม สเหตุสฺสเจวณฺจเหตุสฺส

ฌมฺมสฺส อธิปติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อารมฺมณัธิปติ สหชาตัธิปติ ฯ

อารมฺมณัธิปติ: ทานํ ทตฺวา สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา

ตํ ครั กตฺวา ปฺจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ

ครั กตฺวา ปฺจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ครั

กตฺวา ... ผลํ ครั กตฺวา ปฺจฺจเวกฺขณฺติ สเหตุเกเจวณฺจเหตุ

ขนฺธเ ครั กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนฺตติ ตํ ครั กตฺวา ราโค

อุปฺปชฺชนฺติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตัธิปติ: สเหตุโกเจวณฺจเหตุ

อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ อธิปติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ สเหตุโกเจวณฺจเหตุ

ฌมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุสฺสจ ฌมฺมสฺส อธิปติปฺจฺเจน

ปฺจฺจโย: อารมฺมณัธิปติ สหชาตัธิปติ ฯ อารมฺมณัธิปติ:

ทานํ ทตฺวา ... ปจฺมกมฺนํเยว ฯ สหชาตัธิปติ: สเหตุโกเจวณฺจเหตุ

อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ เหตุํ อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย ฯ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส
จ ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปติ
สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺมณาธิปติ: ทานํ ทตฺวา ... ปจฺมกมฺนเวย ฯ
สหชาตาธิปติ: สเหตุโกเจวนจเหตุ อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ เหตุณฺจ อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ
สเหตุโกเจวนจเหตุ จ ฌมฺมา เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ ฌมฺมสฺส
อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปติ: เหตุณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ
ขนฺธเ คริํ กตฺวา เหตุ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ
สเหตุโกเจวนจเหตุ จ ฌมฺมา สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส ฌมฺมสฺส
อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปติ: เหตุณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ
ขนฺธเ คริํ กตฺวา สเหตุกาเจวนจเหตุ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
เหตุเจวสเหตุโก จ สเหตุโกเจวนจเหตุจ ฌมฺมา เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ
สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส จ ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย:
อารมฺมณาธิปติ: เหตุณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ คริํ กตฺวา เหตุ จ
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

[๑๑๔] เหตุเจวสเหตุโกจ ฌมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ ฌมฺมสฺส
อนนฺตรปัจจนเณ ปจฺจโย: ปริมา ปริมา เหตุ ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ
เหตุณํ อนนฺตรปัจจนเณ ปจฺจโย ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ ฌมฺโม
สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปัจจนเณ ปจฺจโย: ปริมา

ปุริมา เหตุ ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ สเหตุกานณเจวนจเหตุํ ขนฺธานํ
 อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกฺส
 จ สเหตุกฺสเจวนจเหตุสฺส จ ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
 ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา เหตุ ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ เหตุํ สมฺปยุตฺตกานณจ
 ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก เจวนจเหตุ
 ฐมฺโม สเหตุกฺสเจวนจเหตุสฺส ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
 ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา สเหตุกาเจวนจเหตุ ขนฺธา ปจฺฉิมานํ
 ปจฺฉิมานํ สเหตุกานณเจวนจเหตุํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน
 ปจฺจโย: อนุโลมํ โคตรกฺสฺส อนุโลมํ โวทานสฺส ฯ สงฺจิตฺตํ ฯ
 นิโรธา วุฏฺฐหนตฺสฺส เนวสณฺณานาสณฺณายตน์ ผลสมฺมาปตฺติยา
 อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกฺส
 จ ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา
 สเหตุกา เจวนจเหตุ ขนฺธา ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ เหตุํ อนนฺตรปจฺจเยน
 ปจฺจโย อนุโลมํ โคตรกฺสฺส ฯ สงฺจิตฺตํ ฯ สเหตุโกเจวนจเหตุ
 ฐมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกฺสจ สเหตุกฺสเจวนจเหตุสฺส จ
 ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา สเหตุกาเจวนจเหตุ
 ขนฺธา ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ เหตุํ สมฺปยุตฺตกานณจ ขนฺธานํ
 อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย อนุโลมํ โคตรกฺสฺส ฯ สเหตุโกเจวนจเหตุมฺลกํ
 ตีณฺปิ เอกสทิสฺสา ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวนจเหตุ
 จ ฐมฺมา เหตุสฺสเจวสเหตุกฺสจ ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน

ปัจจัย: ปุริมา ปุริมา เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ปจฺฉิมา น
ปจฺฉิมา น เหตุ น อนุตฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย ๑ เหตุเจวสเหตุโกจ
สเหตุโกเจวณจเหตุ จ ฐมา สเหตุกสฺสเจวณจเหตุสฺส ฐมฺมสฺส
อนุตฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุริมา ปุริมา เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ
ขนฺธา ปจฺฉิมา น ปจฺฉิมา น สเหตุกานณเจวณจเหตุ น ขนฺธาน
อนุตฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย: ๑ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวณจเหตุ จ
ฐมา เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ สเหตุกสฺสเจวณจเหตุสฺส จ ฐมฺมสฺส
อนุตฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุริมา ปุริมา เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ
ขนฺธา ปจฺฉิมา น ปจฺฉิมา น เหตุ น สมฺปยุตฺตกานณจ ขนฺธาน
อนุตฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย: ๑

[๑๑๕] เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมโฆ เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ
ฐมฺมสฺส สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: ... อณณมณณปัจจัยเณ ปัจจัย:
นิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ตินปิ ปัจจัยยา ปฏิจฺจวาระ เหตุสทิสสา ๑

[๑๑๖] เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมโฆ เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ
ฐมฺมสฺส อุปนินิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: อารมฺมณฺณนินิสฺสโย อนุตฺตรูปนินิสฺสโย
ปกตูปนินิสฺสโย ๑เป๑ ปกตูปนินิสฺสโย: เหตุ เหตุ น อุปนินิสฺสยปัจจัยเณ
ปัจจัย ๑ เหตุ สเหตุกานณเจวณจเหตุ น ขนฺธาน
อุปนินิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย ๑ เหตุ เหตุ น สมฺปยุตฺตกานณจ ขนฺธาน
อุปนินิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย ๑ อิมลั ทฺวินฺนมฺปิ ปณฺหานัน มฺลานินิ
ปุจฺฉิตฺตพฺพานินิ ๑ สเหตุโกเจวณจเหตุ ฐมโฆ สเหตุกสฺสเจวณจเหตุสฺส

ธมมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย
ปกตฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตฺตูปนิสฺสโย: สทฺธิ อุปนิสฺสาย
ทานํ เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺตํ อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐิ คณฺหาติ
สีลํ ... ฯเปฯ ปตฺถนํ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ
สทฺธา ฯเปฯ ปตฺถนา สทฺธาย ฯเปฯ ปตฺถนํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ สเหตุโกเจวณจเหตุมูลเก อิมินา การณฺน วิตุถาเรตฺตพฺพา
อวเสสา เทว ปญฺหา ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวณจเหตุ จ
ธมฺมา เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย:
อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตฺตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตฺตูปนิสฺสโย:
เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา เหตุํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ เทว มุลานิ ปุจฺฉิตฺตพฺพานิ ฯ เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ
ขนฺธา สเหตุกานณฺเจวณจเหตุํ ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
มุลํ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ ฯ เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา เหตุํ สมฺปยุตฺตกานณฺจ
ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓] เหตุเจวสเหตุโกจ ธมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ0
ธมฺมสฺส อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจโย: อนนฺตรสทฺธิ ฯ

[๑๑๔] สเหตุโกเจวณจเหตุ ธมฺโม สเหตุกสฺสเจวณจเหตุสฺส
ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณฺนิกา ฯ สหชาตา:
สเหตุกาเจวณจเหตุ เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ นานาขณฺนิกา: สเหตุกาเจวณจเหตุ เจตนา

วิปากานํ สเหตุกานณเจวนจเหตุํ ขนฺธานํ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมฺโฆ เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ ฐมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: สเหตุกาเจวนจเหตุ
เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ เหตุํ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
นानาขณิกา: สเหตุกาเจวนจเหตุ เจตนา วิปากานํ เหตุํ กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมฺโฆ เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ
สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส จ ฐมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: สเหตุกาเจวนจเหตุ
เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ เหตุณณจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
นानาขณิกา: เหตุกาเจวนจเหตุ เจตนา วิปากานํ ขนฺธานํ
เหตุณณจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๕] เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมฺโฆ เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ
ฐมฺมสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย: วิปากอ อโลโก อโทสสฺส
อโมหสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกขณ อโลโก ... ฯ ยถา
เหตุปจฺจยา เอวํ วิตุถาเรตพฺพํ ฯ นวปี วิปากนฺติ นียาเมตพฺพํ ฯ

[๑๒๐] สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมฺโฆ สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส
ฐมฺมสฺส อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๑๒๑] เหตุเจวสเหตุโกจ ฐมฺโฆ เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ ฐมฺมสฺส
อินฺทริยปจฺจเยน ปจฺจโย: อินฺทริยนฺติ นียาเมตพฺพํ นวปี ปริปฺปณฺณํ ฯ

[๑๒๒] สเหตุโกเจวนจเหตุ ฐมฺโฆ สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส

ธมฺมสฺส ฆานปจฺเจยน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๑๒๓] เหตุเจวสเหตุโกจ ธมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกฺสฺสจ
ธมฺมสฺส มคฺคปจฺเจยน ปจฺจโย: สมฺปยุตฺตปจฺเจยน ปจฺจโย:
อตุถิปจฺเจยน ปจฺจโย: นตุถิปจฺเจยน ปจฺจโย: วิคตปจฺเจยน
ปจฺจโย: อวิกตปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ

[๑๒๔] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณ นว อธิปติยา นว
อนนฺตเร นว สมฺนนฺตเร นว สหชาเต นว อลฺลวมลฺลเ นว
นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย นว อาเสวเน นว กมฺเม ตีณิ
วิปาเก นว อาหารเ ตีณิ อินฺทฺริเย นว ฆานเ ตีณิ มคฺเค
นว สมฺปยุตฺเต นว อตุถิยา นว นตุถิยา นว วิคเต นว
อวิกเต นว ฯ เอวํ คณตพฺพิ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๒๕] เหตุเจวสเหตุโกจ ธมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกฺสฺสจ
ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจยน ปจฺจโย:
อุปฺนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ ธมฺโม
สเหตุกฺสฺสเจวณจเหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจยน ปจฺจโย:
สหชาตปจฺเจยน ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ
ธมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกฺสฺส สเหตุกฺสฺสเจวณจเหตุสฺส จ
ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจยน ปจฺจโย:
อุปฺนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ สเหตุโกเจวณจเหตุ ธมฺโม

สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
 สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อุปนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: ฯ สเหตุโกเจวนจเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺส
 จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: อุปนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ
 สเหตุโกเจวนจเหตุ ฌมฺโม เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺส จ สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส
 จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: อุปนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ สเหตุโกเจวนจเหตุ จ ฌมฺมา
 เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: อุปนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ
 สเหตุโกเจวนจเหตุ จ ฌมฺมา สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส
 ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
 อุปนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ เหตุเจวสเหตุโกจ จ สเหตุโกเจวนจเหตุ
 จ ฌมฺมา เหตุสฺสเจวสเหตุกสฺสจ สเหตุกสฺสเจวนจเหตุสฺส จ
 ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
 อุปนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ

[๑๒๖] นเหตุยา นว ฯ สจฺจิตฺตํ ฯ สพฺพตฺถ นว ฯ เอวํ กณฺณตพฺพํ ฯ

ปฺจฺจณียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๒๗] เหตุปฺจฺจยา นอารมฺมณํ ตีณิ ... นอธิปตฺติยา ตีณิ

นอนนุตเร ตีณิ นสมนนุตเร ตีณิ นอุปนิสสเย ตีณิ ฯ สงฺจิตฺตํ ฯ
... สพฺพตฺตถ ตีณิ นมฺกฺเค ตีณิ โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ
เอวํ กณฺตพฺพํ ฯ

อนุโลมปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๒๘] นเหตุปัจจยา อารมฺมณ นว ... อธิปฺติยา นว อนนุตเร
นว สมนนุตเร นว สหชาเต ตีณิ อลฺลณมณฺเณ ตีณิ นิสฺสเย
ตีณิ อุปนิสฺสเย นว อาเสวเน นว กมฺเม ตีณิ วิปาเก ตีณิ
อาหารเ ตีณิ อินฺทฺริเย ตีณิ ฌาเน ตีณิ มกฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต
ตีณิ อตฺถิยา ตีณิ นตฺถิยา นว วิกเต นว อวิกเต ตีณิ เอวํ
กณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เหตุสเหตุกทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เหตุเหตุสมฺปยุตฺตทุกํ

[๑๒๙] เหตุลฺลเจวเหตุสมฺปยุตฺตลฺลจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ เหตุเจวเหตุ-
*สมฺปยุตฺโตจ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา: อโลภํ ปฏิจฺจ อโทโส
อโมโห ฯ จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ฯ โลภํ ปฏิจฺจ โมโห ฯ จกฺกํ
พนฺธิตพฺพํ ฯ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ฯ ยถา เหตุเจวสเหตุกทุกํ เอวํ
วิตถารตพฺพํ นินฺนนานากรณี ฯ

เหตุเหตุสมฺปยุตฺตทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นเหตุสเหตุกทุก

[๑๓๐] นเหตุ สเหตุก ฌมัม ปฏิจจ นเหตุ สเหตุโก ฌมโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นเหตุ สเหตุก เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ นเหตุ สเหตุก ... ๑ นเหตุ สเหตุก
ฌมัม ปฏิจจ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ ปฏิจจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑
นเหตุ สเหตุก ฌมัม ปฏิจจ นเหตุ สเหตุโก จ นเหตุ อเหตุโก จ
ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: นเหตุ สเหตุก เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ
ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑
นเหตุ อเหตุก ฌมัม ปฏิจจ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: ๑เป๑ เอกํ มหาภูตํ ปฏิจจ ตโย มหาภูตา
มหาภูเต ปฏิจจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ กณฺฑคฺตารูปํ อุปาถารูปํ ๑
นเหตุ อเหตุก ฌมัม ปฏิจจ นเหตุ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: ปฏิสนฺธิกฺขณ วคฺถุ ปฏิจจ นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา ๑
นเหตุ อเหตุก ฌมัม ปฏิจจ นเหตุ สเหตุโก จ นเหตุ อเหตุโกจ
ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: ปฏิสนฺธิกฺขณ วคฺถุ ปฏิจจ
นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา มหาภูเต ปฏิจจ กณฺฑคฺตารูปํ อุปาถารูปํ ๑
นเหตุ สเหตุก จ นเหตุ อเหตุก จ ฌมัม ปฏิจจ นเหตุ สเหตุโก
ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ปฏิสนฺธิกฺขณ นเหตุ สเหตุก เอกํ

ขนฺธลจ วตฺตลจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑ นเหตุ สเหตุกฺลจ
นเหตุ อเหตุกฺลจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ จ มหาภูเต จ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑ นเหตุ สเหตุกฺลจ
นเหตุ อเหตุกฺลจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นเหตุ สเหตุโก จ นเหตุ อเหตุโก จ
ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: ปฏิสนฺธิกฺขณ นเหตุ สเหตุกํ
เอกํ ขนฺธลจ วตฺตลจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ...

นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ กณฺฑตฺตารูปํ อุปาถารูปํ ๑

[๑๓๑] นเหตุ สเหตุกํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา: นเหตุ สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑ นเหตุ อเหตุกํ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา:
นเหตุ อเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ๑ นเหตุ อเหตุกํ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา:
ปฏิสนฺธิกฺขณ วตฺถํ ปฏิจฺจ นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา ๑ นเหตุ สเหตุกฺลจ
นเหตุ อเหตุกฺลจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา: ปฏิสนฺธิกฺขณ นเหตุ สเหตุกํ
เอกํ ขนฺธลจ วตฺตลจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑

สงฺขิตฺตํ เอวํ วิภชฺชิตพฺพํ ๑

[๑๓๒] เหตุยา นว อารมฺมณ จตฺตารี อธิปติยา ปญจ

อนนตฺเร จตฺตาริ สมนนตฺเร จตฺตาริ สหชาเต นว อณฺณมณฺเณ
ณ นิสฺสเย นว อุปนินิสฺสเย จตฺตาริ ปุเรชาเต เทว
อาเสวเน เทว กมฺเม นว วิปาเก นว อหारे นว ฯ
สงฺขิตฺตํ ฯ สพฺพตฺถ นว สมฺปยุตฺเต จตฺตาริ วิปฺปยุตฺเต นว
อตุถิยา นว นตฺถิยา จตฺตาริ วิคเต จตฺตาริ อวิกเต นว ฯ

เอวํ คณฺเฑตฺตํ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๓๓] นเหตุ อเหตุกั ฌมมํ ปฏิจฺจ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: นเหตุ อเหตุกั เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ฯ ปฏิสนฺธิ ยาว
อสลฺยสฺตฺตา โมโห นตฺถิ ฯ

[๑๓๔] นเหตุ สเหตุกั ฌมมํ ปฏิจฺจ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม
อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา: นเหตุ สเหตุเก ขนฺธปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ
รูปํ ฯ นเหตุ อเหตุกั ฌมมํ ปฏิจฺจ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม
อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา: นเหตุ อเหตุเก ขนฺธปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ
รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ยาว อสลฺยสฺตฺตา ฯ นเหตุ สเหตุกญจ
นเหตุ อเหตุกญจ ฌมมํ ปฏิจฺจ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม
อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา: นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ จ มหาภูเต จ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๑๓๕] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณฺ คีณิ นอธิปติยา นว

นอนนุตเร ตีณิ นสมนนุตเร ตีณิ นอลุณมณเณ ตีณิ นอุปนิสเส
ตีณิ นปุระชาเต นว นปัจฉาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม เทว นวิปาเก ปลฺจ นอาหารเ เอกํ นอินฺทริเย
เอกํ นฉานเ เอกํ นมคฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต
เทว โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจนึยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๓๖] เหตุปัจจยา นอารมฺมณเ ตีณิ ... นอริปติยา นว
นอนนุตเร นว นสมนนุตเร นว นอลุณมณเณ นว นอุปนิสเส
ตีณิ นปุระชาเต นว นปัจฉาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม
เอกํ นวิปาเก ปลฺจ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต เอกํ
โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

อนุโลมปัจจนึยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๓๗] นเหตุปัจจยา อารมฺมณเ เอกํ สงฺขิตฺตํ ... อาหาร
เอกํ ฉานเ เอกํ มคฺเค เอกํ สมฺปยุตฺเต เอกํ วิปฺยุตฺเต เอกํ
วิกเต เอกํ อวิกเต เอกํ ฯ เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจนึยานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหชาตวาเรปี เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจยวโร

[๑๓๘] นเหตุ สเหตุกํ ฌมฺมํ ปัจจยา นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา: ตีณิ ฯ นเหตุ อเหตุกํ ฌมฺมํ ปัจจยา

นเหตุ อเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: เอกํ มหาภูตํ
ปจฺจยา ตโย มหาภูตา มหาภูเต ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ
กภูตตารูปํ อุปาทารูปํ ฯ นเหตุ อเหตุกํ ฌมมํ ปจฺจยา นเหตุ สเหตุโก
ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: วตฺถุํ ปจฺจยา นเหตุ สเหตุกา
ขนฺธา ปฏฺิสนฺธิกฺขณ ... ฯ นเหตุ อเหตุกํ ฌมมํ ปจฺจยา
นเหตุ สเหตุโก จ นเหตุ อเหตุโก จ ฌมมา อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
วตฺถุํ ปจฺจยา นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา มหาภูเต ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ
รูปํ ปฏฺิสนฺธิกฺขณ ... ฯ นเหตุ สเหตุกญฺจ นเหตุ อเหตุกญฺจ
ฌมมํ ปจฺจยา นเหตุ สเหตุโก ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
ฌมฺนา ตีณิ ปวตฺติปฏฺิสนฺธิ ปริปฺณณํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๑๓๕] เหตุยา นว อารมฺมณ จตฺตาริ อวิกเต นว ฯ
เอวํ คณตพฺพิ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺิจิตฺตํ ฯ

[๑๔๐] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณ ตีณิ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ
โนวิกเต ตีณิ ฯ

ปจฺจนียํ นิฏฺิจิตฺตํ ฯ

นิสฺสยวโร ปจฺจยวารสฺทิสโส ฯ

สํสฺสจวโร

[๑๔๑] นเหตุ สเหตุกํ ฌมมํ สํสฺสจโร นเหตุ สเหตุโก ฌมโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นเหตุ สเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณ ... ฯ

[๑๔๒] เหตุยา เอก อารมมณ เทว อธิปัตยา เอก
อนนฺตเร เทว สพฺพตฺถ เทว มกฺเค เอก อวิกเต เทว ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๔๓] นเหตุ อเหตุกํ ฌมํ สํสฺสฺสฺส นเหตุ อเหตุโก ฌมโม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: นเหตุ อเหตุกํ เอกํ ขนฺธํ ... นเหตุ อเหตุกา
ขนฺธา ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณ ... ฯ

[๑๔๔] นเหตุยา เอกํ นอธิปัตยา เทว นปุเรชาเต เทว
นปจฺจชาเต เทว นอเสวเน เทว นกมฺเม เทว นวิปาเก
เทว นฉานเน เอกํ นมกฺเค เอกํ นวิปฺปยุตฺเต เทว ฯ

ปจฺจนิยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เอวํ อวเสสาปี เทว กณฺนา คณฺตพฺพา ฯ

สมปฺยุตฺตวาโร สํสฺสฺสฺสวรสฺสโศ ฯ

ปญฺหาวาโร

[๑๔๕] นเหตุ สเหตุโก ฌมโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ
ปจฺจเวกฺขนฺติ ปุพฺเพ สฺสจฺฉณานิ ปจฺจเวกฺขนฺติ ฉานํ ... อริยา
มกฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มกฺคํ ปจฺจเวกฺขนฺติ ผลํ ปจฺจเวกฺขนฺติ ปหีน
กิลเส ... วิกฺขมฺภิต กิลเส ... ปุพฺเพ ... นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ
อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นินฺรุเท นเหตุ สเหตุโก
วิปาโก ตทารมฺมณตา อุปฺปชฺชติ เจโตปริยญาณ

นเหตุ สเหตุกจิตตสมงคิสฺส จิตฺตํ ชานาติ อากาसानญายตนํ
วิญญานญายตนสฺส อากิญจญายตนํ เนวสญญานาสญญายตนสฺส

นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา อิทธิวิธฌานสฺส เจโตปริยฌานสฺส
ปฺพเพนิวาसानุสฺสตีฌานสฺส ยถากมฺมุปกฌานสฺส อนาคตฺสฌานสฺส
อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ อารพฺภ นเหตุ สเหตุกา
ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ อเหตุกสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย: นเหตุ สเหตุเก
ขนฺธ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นินฺรุทฺเธ นเหตุ
อเหตุโก วิปาโก ตถารมฺมณฺตา อุปฺปชฺชติ นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ
อารพฺภ นเหตุ อเหตุกา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม
นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย: นิพฺพานํ
อวชฺชนาย อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย จกฺขุ ... วตฺถุ ... นเหตุ
อเหตุเก ขนฺธ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล
นินฺรุทฺเธ นเหตุ อเหตุโก วิปาโก ตถารมฺมณฺตา อุปฺปชฺชติ รูปรายตนํ
จกฺขุวิญญานสฺส โสภณฺรพฺพายตนํ กายวิญญานสฺส
อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย นเหตุ อเหตุเก ขนฺธ อารพฺภ นเหตุ อเหตุกา
ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ สเหตุกสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย: อริยา นิพฺพานํ
ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ โคตรกฺกสฺส โวทานสฺส มกฺกสฺส ผลสฺส
อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย จกฺขุ ... วตฺถุ ... นเหตุ อเหตุเก ขนฺธ

อนิจโต ... โทมนสฺส อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นิรุทฺเต นเหตุ
สเหตุโก วิปาโก ตทารมฺมณตา อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปี
ปสฺสตี ทิพฺพาย โสตราตุยา สทฺทํ สฺสนาตี เจโตปริยญาณน
นเหตุ อเหตุกจิตตสมฺภวีสฺส จิตฺตํ ชานาตี นเหตุ อเหตุกา ขนฺธา
อิทฺธิวิธญาณสฺส เจโตปริยญาณสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติญาณสฺส
อนาคตฺสญาณสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย นเหตุ อเหตุเก ขนฺธ
อารพฺภ นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺตี ฯ

[๑๔๖] นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโหม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
อธิปฺตีปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปฺตี สหชาตาธิปฺตี ฯ อารมฺมณาธิปฺตี:
ทานํ ทตฺวา สึลํ สมาทียิตฺวา ตํ ฌรํ กตฺวา ปจฺจเวกฺขตี
ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ปจฺจเวกฺขตี ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ฌรํ
กตฺวา ปจฺจเวกฺขตี อริยามกฺกา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ฌรํ กตฺวา ปจฺจเวกฺขนฺตี
ผลํ ฌรํ กตฺวา ปจฺจเวกฺขนฺตี นเหตุ สเหตุเก ขนฺธ ฌรํ
กตฺวา อสฺสาเทตี อภินนฺทตี ตํ ฌรํ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชตี ทิฏฺฐี
อุปฺปชฺชตี ฯ สหชาตาธิปฺตี: นเหตุ สเหตุกาธิปฺตี สมฺปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ อธิปฺตีปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโหม นเหตุ อเหตุกสฺส
ฌมฺมสฺส อธิปฺตีปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตาธิปฺตี: นเหตุ สเหตุกาธิปฺตี
จิตฺตสมฺภวญาณานํ รูปานํ อธิปฺตีปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโหม นเหตุ สเหตุกสฺส จ นเหตุ อเหตุกสฺส จ
ฌมฺมสฺส อธิปฺตีปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตาธิปฺตี: นเหตุ สเหตุกาธิปฺตี

สมปยุตตกานัน ขนุชานัน จิตตสมภูจกานานนญจ รูปานัน อธิปติปัจจเยน
ปัจจโย ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
อธิปติปัจจเยน ปัจจโย: อารมมณชาติ: อริยา นิพพานัน ฌรู กตฺวา
ปัจจเวกขนฺติ นิพพานัน โคตรกฺสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส
อธิปติปัจจเยน ปัจจโย จกฺขุ ... วตฺถุ ... นเหตุ อเหตุเก ขนฺเช ฌรู
กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ ฌรู กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ
ทิกฺขิ อุปฺปชฺชติ ฯ

[๑๔๗] นเหตุ สเหตุโก ฌมโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
อนนฺตรปัจจเยน ปัจจโย: ปุริมา ปุริมา นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา
ปัจจิมานัน ปัจจิมานัน นเหตุ สเหตุกานัน ขนฺชานัน อนนฺตรปัจจเยน
ปัจจโย อนุโลมํ โคตรกฺสฺส สงฺขิตตํ เนวสณฺณานาสณฺณายตฺนํ
ผลสมาปตฺติยา อนนฺตรปัจจเยน ปัจจโย ฯ นเหตุ สเหตุโก ฌมโม
นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมมสฺส อนนฺตรปัจจเยน ปัจจโย: นเหตุ สเหตุกํ
จติจิตตํ นเหตุ อเหตุกสฺส อุปฺตติจิตตสฺส อนนฺตรปัจจเยน
ปัจจโย นเหตุ สเหตุกํ ภาวํกํ อวชฺชนาย นเหตุ สเหตุกํ ภาวํกํ
นเหตุ อเหตุกสฺส ภาวํกสฺส นเหตุ สเหตุกา ขนฺธา นเหตุ อเหตุกสฺส
วภูจกานสฺส อนนฺตรปัจจเยน ปัจจโย ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌมโม
นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมมสฺส อนนฺตรปัจจเยน ปัจจโย: ปุริมา ปุริมา
นเหตุ อเหตุกา ขนฺธา ปัจจิมานัน ปัจจิมานัน นเหตุ อเหตุกานัน ขนฺชานัน
อนนฺตรปัจจเยน ปัจจโย อวชฺชนา ปญฺจนัน วิญฺญาณัน อนนฺตรปัจจเยน

ปัจจัย ๑ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
อนนฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย: นเหตุ อเหตุกํ จุติจิตฺตํ นเหตุ สเหตุกสฺส
อุปฺตติจิตฺตสฺส อนนฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย อวชฺชนา
นเหตุ สเหตุกานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย นเหตุ อเหตุกา
ขนฺธา นเหตุ สเหตุกสฺส ฐฏฺฐานสฺส อนนฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย ๑

[๑๔๘] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
สมนฺตรปัจจัยเณ ปัจจัย: ๑ สหชาตปัจจัยเณ ปัจจัย: มิหมฺภนา
นตฺถิ สตฺต ปญฺหา ๑ อญฺณมญฺณปัจจัยเณ ปัจจัย: ญ ปญฺหา ๑
นิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปวตฺติ ปฏฺิสนฺธิ สตฺต ปญฺหา มิหมฺภนา
นตฺถิ ๑

[๑๔๙] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
อุปฺนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: อารมฺมญฺปนฺนิสฺสโย อนนฺตรูปฺนิสฺสโย
ปกฺคูปฺนิสฺสโย ๑เปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: สทฺธํ อุปฺนิสฺสาย ทานํ เทติ
สงฺขจิตฺตํ มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐิ กณฺหาติ ลีลํ ... ๑เปฯ ปตฺถนํ
อุปฺนิสฺสาย ทานํ เทติ ๑เปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ๑เปฯ ปตฺถนา
สทฺธาย ๑เปฯ ปตฺถนาย มกฺกสฺส ผลสฺมาปตฺติยา อุปฺนิสฺสยปัจจัยเณ
ปัจจัย ๑ นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมมสฺส
อุปฺนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปกฺคูปฺนิสฺสโย ๑เปฯ
ปกฺคูปฺนิสฺสโย: สทฺธา กายิกสฺส สุขสฺส กายิกสฺส ทฺกฺขสฺส อุปฺนิสฺสยปัจจัยเณ
ปัจจัย ลีลํ ... ๑เปฯ ปตฺถนา กายิกสฺส สุขสฺส

กายิกสฺส ทฺกฺขสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย สทฺธา ฯเปฯ ปตฺถนา
 กายิกสฺส สฺขสฺส กายิกสฺส ทฺกฺขสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ
 นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน
 ปจฺจโย: อนนตฺรฺูปนิสฺสโย ปกตฺตฺูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตฺตฺูปนิสฺสโย:
 กายิกํ สฺขํ กายิกสฺส สฺขสฺส กายิกสฺส ทฺกฺขสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน
 ปจฺจโย กายิกํ ทฺกฺขํ ... อุตฺต ... โภชนํ ... เสนาสนํ กายิกสฺส สฺขสฺส
 กายิกสฺส ทฺกฺขสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย กายิกํ สฺขํ กายิกํ
 ทฺกฺขํ อุตฺต โภชนํ เสนาสนํ กายิกสฺส สฺขสฺส กายิกสฺส ทฺกฺขสฺส
 อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ สเหตุกสฺส
 ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย
 อนนตฺรฺูปนิสฺสโย ปกตฺตฺูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตฺตฺูปนิสฺสโย: กายิกํ สฺขํ
 อุปนิสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ กายิกํ ทฺกฺขํ ...
 อุตฺต ... โภชนํ ... เสนาสนํ อุปนิสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ
 กายิกํ สฺขํ ฯเปฯ เสนาสนํ สทฺธาย ฯเปฯ ปตฺถนาย อุปนิสฺสยปจฺเจเนน
 ปจฺจโย ฯ

[๑๕๐] นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
 ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ
 อารมฺมณฺณปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ
 กุสลากุสเล นิรุทฺเธ นเหตุ อเหตุโก วิปาโก ตทารมฺมณฺณา อุปฺปชฺชติ
 รูปายตฺนํ จกฺขุวิญญาณสฺส โฝฏฺฐพฺพายตฺนํ กายวิญญาณสฺส ปุเรชาตปจฺเจเนน

ปัจจโย ๑ วตฺตปุเรชาติ: จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญญาณสฺส
กายายตฺนํ กายวิญญาณสฺส วตฺตํ นเหตุ อเหตุกานํ ขนฺธานํ
ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย ๑ นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ สเหตุกสฺส
ฌมฺมสฺส ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย: อารมฺมณปุเรชาติ วตฺตปุเรชาติ ๑
อารมฺมณปุเรชาติ: จกฺขุ ... วตฺตํ อนิจฺจโต ...
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล นิรุทฺเธ นเหตุ สเหตุโก วิปาโก
ตถารมฺมณตา อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย
โสตรชาตฺยา สทฺทํ สฺมาติ ๑ วตฺตปุเรชาติ: วตฺตํ นเหตุ สเหตุกานํ
ขนฺธานํ ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย ๑

[๑๕๑] นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
ปัจจชาติปัจจเยน ปัจจโย: นเหตุ สเหตุกา ขนฺธปุเรชาติสฺส อิมสฺส
กายสฺส ปจฺจชาติปัจจเยน ปัจจโย ๑ นเหตุ อเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ
อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส ปจฺจชาติปัจจเยน ปัจจโย: นเหตุ อเหตุกา
ขนฺธปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส ปจฺจชาติปัจจเยน ปัจจโย: ๑

[๑๕๒] นเหตุ สเหตุโก ฌมฺโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
อาเสวนปัจจเยน ปัจจโย: ปุริมา ปุริมา นเหตุ สเหตุกา ขนฺธ
ปัจจิมานํ ปจฺจิมานํ นเหตุ สเหตุกานํ ขนฺธานํ อาเสวนปัจจเยน
ปัจจโย: อนุโลมํ โคตรกฺขสฺส อนุโลมํ โวทานสฺส โคตรกฺ
มคฺคสฺส โวทานํ มคฺคสฺส อาเสวนปัจจเยน ปัจจโย ๑ นเหตุ อเหตุโก
ฌมฺโม นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อาเสวนปัจจเยน ปัจจโย:

ปุริมา ปุริมา นเหตุ อเหตุกา ขนุชา ปจฺฉิมานัน ปจฺฉิมานัน นเหตุ อเหตุกานัน
ขนุชานัน อาเสวนปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ

[๑๕๑] นเหตุ สเหตุโก ฌมโโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมมสฺส
กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: นเหตุ
สเหตุกา เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน ขนุชานัน กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
นานาขณิกา: นเหตุ สเหตุกา เจตนา วิปากานัน นเหตุ สเหตุกานัน
ขนุชานัน กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นเหตุ สเหตุโก ฌมโโม นเหตุ
อเหตุกสฺส ฌมมสฺส กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ
สหชาตา: นเหตุ สเหตุกา เจตนา จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน
กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: นเหตุ สเหตุกา เจตนา
วิปากานัน นเหตุ อเหตุกานัน ขนุชานัน กญฺจตา จ รูปานัน กมฺมปจฺเจยน
ปจฺจโย ฯ นเหตุ สเหตุโก ฌมโโม นเหตุ สเหตุกสฺส จ นเหตุ อเหตุกสฺส
จ ฌมมสฺส กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ
สหชาตา: นเหตุ สเหตุกา เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน ขนุชานัน
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนญจ รูปานัน กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา:
นเหตุ สเหตุกา เจตนา วิปากานัน นเหตุ สเหตุกานัน ขนุชานัน กญฺจตา จ
รูปานัน กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌมโโม นเหตุ อเหตุกสฺส
ฌมมสฺส กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตา: นเหตุ อเหตุกา
เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน ขนุชานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนญจ รูปานัน
กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย: ปฏฺธิสนฺธิกขณ นเหตุ อเหตุกา เจตนา

สมปยุตตกานัน ขนุชานัน กฏุตตาจ รูปานัน กम्मปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ

[๑๕๔] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
วิปากปจฺเจยน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ
อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส วิปากปจฺเจยน ปจฺจโย: เอกิ ฯ

[๑๕๕] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
อาหารปจฺเจยน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ
อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อาหารปจฺเจยน ปจฺจโย: นเหตุ อเหตุกา
อาหารา สมปยุตตกานัน ขนุชานัน จิตตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน
อาหารปจฺเจยน ปจฺจโย: ปฏิสนฺธิกขณฺเณ กพพีกาโร อหาโร อิมสฺส
กายสฺส อาหารปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ

[๑๕๖] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
อินฺทริยปจฺเจยน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ
อเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส อินฺทริยปจฺเจยน ปจฺจโย: นเหตุ อเหตุกา
อินฺทริยา สมปยุตตกานัน ขนุชานัน จิตตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน
อินฺทริยปจฺเจยน ปจฺจโย: ปฏิสนฺธิกขณฺเณ รูปชีวิตินฺทริยิ กฏุตตารูปานัน
อินฺทริยปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ

[๑๕๗] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส
ฉานปจฺเจยน ปจฺจโย: จตฺตาริปี กาดพฺพานิ ฯ มคฺคปจฺเจยน
ปจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๑๕๘] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺมสฺส

สมปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: นเหตุ สเหตุโก เอโก ขนุโธ
ติณณนุ ... ปฏิสนธิกขณ ... ๑ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ
อเหตุกสฺส ฌมฺสฺส สมปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: นเหตุ อเหตุโก
เอโก ขนุโธ ติณณนุ ... ปฏิสนธิ ๑

[๑๕๕] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมฺสฺส
วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติ ปจฺจชาติ ๑ สหชาติ:
นเหตุ สเหตุกา ขนุธา จิตตสมภูจฺจานานัน รูปานัน วิปยุตตปัจจนเณ
ปัจจโย: ปฏิสนธิกขณ ... ๑ ปจฺจชาติ: นเหตุ สเหตุกา ขนุธา
ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ๑ นเหตุ
อเหตุโก ฌโม นเหตุ อเหตุกสฺส ฌมฺสฺส วิปยุตตปัจจนเณ
ปัจจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ปจฺจชาติ ๑ สหชาติ: นเหตุ
อเหตุกา ขนุธา จิตตสมภูจฺจานานัน รูปานัน วิปยุตตปัจจนเณ
ปัจจโย ปฏิสนธิกขณ ขนุธา วตฺถสฺส วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย
วตฺถ ขนุธานัน วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ๑ ปุเรชาติ: จกฺขายตฺตํ
จกฺขุวิญญานสฺส กายายตฺตํ กายวิญญานสฺส วตฺถ นเหตุ อเหตุกานัน
ขนุธานัน วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ ปจฺจชาติ: นเหตุ อเหตุกา
ขนุธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปยุตตปัจจนเณ
ปัจจโย ๑ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสฺส ฌมฺสฺส
วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ๑ สหชาติ: ปฏิสนธิกขณ
วตฺถ นเหตุ สเหตุกานัน ขนุธานัน วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ๑ ปุเรชาติ:

วตถุ นเหตุ สเหตุกานัน ขนุชานัน วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ

[๑๖๐] นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสส ฌมมสส

อตถิปัจจนเณ ปัจจโย: นเหตุ สเหตุโก เอโก ขนุโร ตินณนุนัน ...

ปฏิสนุทธิกขณเณ ... ฯ นเหตุ สเหตุโก ฌโม นเหตุ อเหตุกสส ฌมมสส

อตถิปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติ ปุจฉาชาติ ฯ เปยยาลัน ฯ นเหตุ สเหตุโก

ฌโม นเหตุ สเหตุกสส จ นเหตุ อเหตุกสส จ ฌมมสส

อตถิปัจจนเณ ปัจจโย: นเหตุ สเหตุโก เอโก ขนุโร ตินณนุนัน

ขนุชานัน จิตตสมุฏฐานานนจ รูปานัน อตถิปัจจนเณ ปัจจโย:

ปฏิสนุทธิกขณเณ ... ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ อเหตุกสส ฌมมสส

อตถิปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ปุจฉาชาติ อาหารี

อินุทธิยัน ฯ สหชาติ: นเหตุ อเหตุโก เอโก ขนุโร ตินณนุนัน

ขนุชานัน จิตตสมุฏฐานานนจ รูปานัน อตถิปัจจนเณ ปัจจโย: ยาว

อสถลยสตุตา ฯ ปุเรชาติ: จกขุ ... วตถุ อินิจจโต ...

โทมนสสุ อูปุชชติ รูปายตนิ จกขุวิณณาสส โสภุจพพายตนิ

กายวิณณาสส จกขายตนิ ... กายายตนิ กายวิณณาสส

วตถุ นเหตุ อเหตุกานัน ขนุชานัน อตถิปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปุจฉาชาติ:

นเหตุ อเหตุกา ขนุชา ปุเรชาติสส อิมสส กายสส กพพีกาโร

อาหารี อิมสส กายสส รูปชีวิตินุทธิยัน กภูตตารูปานัน อตถิปัจจนเณ

ปัจจโย ฯ นเหตุ อเหตุโก ฌโม นเหตุ สเหตุกสส ฌมมสส อตถิปัจจนเณ

ปัจจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: ปฏิสนุทธิกขณเณ

วตถุ นเหตุ สเหตุกานัน ขนุชานัน อตถิปจเจเนน ปจจโย ฯ ปุเรชาตติ:
จกขุ ... วตถุ อนิจจโต ... โทมนสสิ อุปปชชติ กุสลากุสเล นินรุเท
นเหตุ สเหตุโก วิปาโก ตทารมมณตา อุปปชชติ ฯ นเหตุ สเหตุโก
จ นเหตุ อเหตุโก จ ชมมา นเหตุ สเหตุกสส ชมมสส
อตถิปจเจเนน ปจจโย: สหชาตติ ปุเรชาตติ ฯ สหชาโต: นเหตุ สเหตุโก
เอโก ขนุโร จ วตถุ จ ตินณนุนัน ขนุชานัน ... ปฏิสนธิกขณ
นเหตุ สเหตุโก เอโก ขนุโร จ วตถุ จ ตินณนุนัน ... ฯ
นเหตุ สเหตุโก จ นเหตุ อเหตุโก จ ชมมา นเหตุ อเหตุกสส ชมมสส
อตถิปจเจเนน ปจจโย: สหชาตติ ปจจชาตติ อาหาริ อินุทริยิ ฯ
สหชาตา: นเหตุ สเหตุกา ขนุชา จ มหาภูตา จ จิตตสมมูจจานานัน
รูปานัน อตถิปจเจเนน ปจจโย ฯ ปจจชาตา: นเหตุ สเหตุกา
ขนุชา จ กพพิกาโร อาหาริ จ อิมสส กายสส อตถิปจเจเนน
ปจจโย ปจจชาตา: นเหตุ สเหตุกา ขนุชา จ รูปชีวิตินุทริยลจ
กภูตตารูปานัน อตถิปจเจเนน ปจจโย ฯ

[๑๖๑] อารมมณเจ จตตาริ อธิปติยา จตตาริ อนนุตเร
จตตาริ สมนนุตเร จตตาริ สหชาเต สตต อณณมณณเณ น
นิสสเย สตต อุปนิสสเย จตตาริ ปุเรชาเต เทว ปจจชาเต
เทว อาเสวเน เทว กมเม จตตาริ วิปาเก จตตาริ อาหาริ
จตตาริ อินุทริเย จตตาริ ฉานเ จตตาริ มกุเค ตินนิ สมบยุตเต
เทว วิปยุตเต ตินนิ อตถิยา สตต นตถิยา จตตาริ

วิคเต จตุตถาริ อวิคเต สตุต ฯ เอวิ คณตพพิ ฯ

อนุโลม นิฎฐิติ ฯ

[๑๖๒] นเหตุ สเหตุโก ฐโม นเหตุ สเหตุกส ฐมส
อารมณปจเยน ปจโย: สหชาติปจเยน ปจโย: อุปนิสยปจเยน
ปจโย: กมมปจเยน ปจโย: ฯ นเหตุ สเหตุโก
ฐโม นเหตุ อเหตุกส ฐมส อารมณปจเยน ปจโย:
สหชาติปจเยน ปจโย: อุปนิสยปจเยน ปจโย: ปจชาติปจเยน
ปจโย: กมมปจเยน ปจโย: ฯ นเหตุ สเหตุโก
ฐโม นเหตุ สเหตุกส จ นเหตุ อเหตุกส จ ฐมส สหชาติปจเยน
ปจโย: กมมปจเยน ปจโย: ฯ นเหตุ อเหตุโก
ฐโม นเหตุ อเหตุกส ฐมส อารมณปจเยน ปจโย: สหชาติปจเยน
ปจโย: อุปนิสยปจเยน ปจโย: ปุเรชาติปจเยน
ปจโย: ปจชาติปจเยน ปจโย: อาหารปจเยน
ปจโย: อินทริยปจเยน ปจโย: ฯ นเหตุ อเหตุโก ฐโม
ฐมส อารมณปจเยน ปจโย: สหชาติปจเยน
ปจโย: อุปนิสยปจเยน ปจโย: ปุเรชาติปจเยน
ปจโย: ฯ นเหตุ สเหตุโก จ นเหตุ อเหตุโก จ ฐมา นเหตุ
สเหตุกส ฐมส สหชาติปจเยน ปจโย: ปุเรชาติปจเยน
ปจโย: ฯ นเหตุ สเหตุโก จ นเหตุ อเหตุโก จ ฐมา นเหตุ
อเหตุกส ฐมส สหชาติปจเยน ปจโย: ปจชาติปจเยน

ปัจจโย: อาหารปัจจเยน ปัจจโย: อินทริยปัจจเยน ปัจจโย: ฯ

[๑๖๓] นเหตุยา สตุต นอรรम्मณ สตุต ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ
สพฺพตฺถ สตุต นสหชาเต จ นอญฺณมญฺเณ จ นนินฺสเย จ
สพฺพตฺถ สตุต นสมฺปยุตฺเต จ นวิปฺยุตฺเต ปญฺจ โนนฺตฺติยา
ปญฺจ โนนฺตฺติยา สตุต โนวิกเต สตุต โนอวิกเต ปญฺจ ฯ

เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๖๔] อารम्मณปัจจยา นอชิปฺติยา จตฺตารี ... นอนนฺตเร
จตฺตารี สพฺพตฺถ จตฺตารี โนนฺตฺติยา จตฺตารี โนวิกเต จตฺตารี
โนอวิกเต จตฺตารี เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

อนุโลมปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๖๕] นเหตุปัจจยา อารम्मณ จตฺตารี ... อชิปฺติยา จตฺตารี
อวิกเต สตุต เอวํ คณฺตพฺพํ ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นเหตุสเหตุกุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สปปจฺจยทุกํ

ปฏฺิจฺจวโร

[๑๖๖] สปปจฺจโย ฐมฺมํ ปฏฺิจฺจ สปปจฺจโย ฐมฺโม อูปฺปชฺชติ
เหตุปัจจยา: สปปจฺจโย เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูฏานญจ

รูป เทว ขนฺธ ... ปฏิสนธิกฺขณ ขนฺธ ปฏิจ
วตฺต วตฺตํ ปฏิจ ขนฺธา เอกํ มหาภูตํ ... มหาภูเต ปฏิจ
จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูป กฏตฺตารูป อุปาทารูป ฯ

[๑๖๗] สปรฺจยํ ฌมฺมํ ปฏิจ สปรฺจโย ฌมฺโม อุปฺชชติ
อารมฺมณปรฺจยา: ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ อวิกตปรฺจยา: ฯ

[๑๖๘] เหตุยา เอกํ อารมฺมณ เอกํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ
อวิกเต เอกํ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๖๙] สปรฺจยํ ฌมฺมํ ปฏิจ สปรฺจโย ฌมฺโม อุปฺชชติ
นเหตุปรฺจยา: อเหตุกํ สปรฺจยํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจ ตโย ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูป เทว ขนฺธ ... อเหตุกปฏิสนธิกฺขณ ... ยาว
อสลฺยสฺสตา วิจิกฺขณาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ ปฏิจ
วิจิกฺขณาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๑๗๐] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณ เอกํ นอธิปรฺติยา เอกํ
โนวิกเต เอกํ ฯ

ปรฺจณียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๗๑] เหตุปรฺจยา นอารมฺมณ เอกํ ... นอธิปรฺติยา เอกํ
สงฺขิตฺตํ โนวิกเต เอกํ ฯ

อนุโลมปรฺจณียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๗๒] นเหตุปัจจยา อารมมณเ อกัม ... อนนตเร อกัม สงฺขิตฺตํ
... อวิกเต อกัม ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหชาตวโร ปฏิจฺจวารสทิสฺโส ฯ

ปัจจยวโร

[๑๗๓] สปะปัจจยํ ฌมมํ ปจฺจยา สปะปัจจโย ฌมโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจยา: สปะปัจจยํ อกัม ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูฏานนฺจ
รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณํ ขนฺธํ ปจฺจยา วตฺถุ วตฺถุ
ปัจจยา ขนฺธา อกัม มหาภูตํ ... วตฺถุ ปจฺจยา สปะปัจจยา ขนฺธา ฯ

[๑๗๔] สปะปัจจยํ ฌมมํ ปจฺจยา สปะปัจจโย ฌมโม อุปฺปชฺชติ
อารมฺมณฺปัจจยา: ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

เอวํ ปจฺจยวโรปิ นิสฺสยวโรปิ สํสฺสจฺจวโรปิ

สมฺปยุตฺตวโรปิ วิตฺถารตพฺพา ฯ

สพฺพตฺถ เอกายเว ปญฺหา ฯ

ปญฺหาวโร

[๑๗๕] สปะปัจจโย ฌมโม สปะปัจจยสฺส ฌมมสฺส เหตุปัจจเยน
ปัจจโย: สปะปัจจยา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูฏานนฺจ
รูปานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณํ ... ฯ

[๑๗๖] สปะปัจจโย ฌมโม สปะปัจจยสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน
ปัจจโย: ทานํ ทตฺวา สิลฺลํ สฺมาทียิตฺวา อโปสถกมมํ ...

ตัม ปจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺสจฺฉินฺนํ ปจฺจเวกฺขติ ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา
ฌานํ ปจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ปจฺจเวกฺขนฺติ
ผลํ ปจฺจเวกฺขนฺติ ปหีนํ กิเลสํ ... วิกฺขมฺภิตํ กิเลสํ
ปจฺจเวกฺขนฺติ ปุพฺเพ สมฺมาจฺฉินฺนํ กิเลสํ ชานนฺติ จกฺขุ ...
วตฺถุ ... สปฺปจฺจเย ขนฺธํ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อปฺปชฺชติ
ทิพฺเพน จกฺขุนา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพายํ โสตฺธาตฺยา สทฺทํ สฺสณฺติ
เจโตปริยฺวาณณํ สปฺปจฺจยจิตฺตสมฺภิสฺส จิตฺตํ ชานาติ
อากาสาณญฺจายตฺนํ วิญฺญาณญฺจายตฺนํ อากิณฺณญฺจายตฺนํ
เนวสณฺณานาสณฺณายตฺนสฺส รุปรายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสภณฺณพฺพายตฺนํ
กายวิญฺญาณสฺส สปฺปจฺจยา ขนฺธา อิทฺธิวิธฺญาณสฺส
เจโตปริยฺวาณสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีณาณสฺส ยถากมฺมุปกฺกณาณสฺส
อนาคตฺสณาณสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ
อปฺปจฺจโย ฌมฺโม สปฺปจฺจยสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย:
อริยา นิพฺพานํ ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ โคตฺตฺรภูสฺส โวทานสฺส
มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๑๗๗] สปฺปจฺจโย ฌมฺโม สปฺปจฺจยสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺธาธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ฯ อารมฺมณฺธาธิปฺติ:
ทานํ ทตฺวา สิลฺลํ ... อูโปสถกมฺมํ ... ตํ คุรุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ
ปุพฺเพ ... ฌานา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ คุรุ กตฺวา
ปจฺจเวกฺขนฺติ ผลํ คุรุ ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... สปฺปจฺจเย ขนฺธํ

ครุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ ครุ กตฺวา ราโค อูปฺปชฺชติ
ทิกฺขติ อูปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาธิปติ: สปปจฺจยาธิปติ สมฺปยุตฺตกาณัน
ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ
อูปฺปจฺจโย ฌมฺโม สปปจฺจยสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย:
อารมฺมณาธิปติ อริยา นิพฺพานัน ครุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานัน
โคตรกฺกุสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ

[๑๗๘] สปปจฺจโย ฌมฺโม สปปจฺจยสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ สจฺจจิตฺตํ ฯ อูปฺนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย:
เทว ปญฺหา อูปฺนิสฺสยมฺมถํ ฯ ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ
สจฺจจิตฺตํ ฯ อวิกตปจฺจเยน ปจฺจโย: สพฺพคฺคฺต เอกายเว ปญฺหา ฯ

[๑๗๙] เหตุยา เอกํ อารมฺมณเ เทว อธิปฺติยา เทว
อนนฺตเร เอกํ สมฺนนฺตเร เอกํ สหชาเต เอกํ อณฺณมณฺเ
เอกํ นิสฺสเย เอกํ อูปฺนิสฺสเย เทว ปุเรชาเต เอกํ สพฺพคฺค
เอกํ อวิกเต เอกํ ฯ เอวํ คณฺตพฺพิ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๘๐] สปปจฺจโย ฌมฺโม สปปจฺจยสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: อูปฺนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: ปจฺจชาตปจฺจเยน
ปจฺจโย: กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย: อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย: อินฺทฺริยปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ อูปฺปจฺจโย ฌมฺโม สปปจฺจยสฺส ฌมฺมสฺส

อารมมณปัจจนเณ ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ฯ

[๑๘๑] นเหตุยา เทว นอารมมณ เอกํ นอธิปัตติยา เทว
นอนนุตเร เทว นสมนนุตเร เทว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ นอุปนิสฺสเย
เทว นปุเรชาเต เทว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ โนวิกเต เทว โนอวิกเต
เทว ฯ เอวํ คณตพฺพํ ฯ

ปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๘๒] เหตุปัจจยา นอารมมณ เอกํ ... นอธิปัตติยา เอกํ
นอนนุตเร เอกํ นสมนนุตเร เอกํ นอลฺลณมณฺเณ เอกํ นอุปนิสฺสเย
เอกํ สงฺขิตฺตํ ... นสมฺปยุตฺเต เอกํ นวิปฺปยุตฺเต เอกํ โนนตฺถิยา
เอกํ โนวิกเต เอกํ เอวํ คณตพฺพํ ฯ

อนุโลมปัจจนีโย นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๘๓] นเหตุปัจจยา อารมมณ เทว ... อธิปัตติยา เทว อนนุตเร
เอกํ สงฺขิตฺตํ ... อุปนิสฺสเย เทว ปุเรชาเต เอกํ สงฺขิตฺตํ
... อวิกเต เอกํ เอวํ คณตพฺพํ ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สปปัจจยทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สงขตทุกั

ปฏิจจวาโร

[๑๘๔] สงขตัม ฌมมัม ปฏิจจ สงขโต ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจัยยา:
สงขตัม เอกัม ขนุชัม ปฏิจจ ตโย ขนุชา จิตตสมมูจันณจ
รูปัม ปฏิสนุชิกุขณเณ ขนุเช ปฏิจจ วตถุ วตถุ ปฏิจจ ขนุชา เอกัม
มหาภูตัม ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมมูจันัน รูปัม กภูตตารูปัม อุปาทารูปัม ฯ
อิมิ ทุกั ยถา สปปัจจยทุกั เอวั กาทพพัม นินฺนนานากรณี ฯ
สงขตทุกั นิฏฺฐิตัม ฯ

สนิทสฺสนทุกั

ปฏิจจวาโร

[๑๘๕] อนิทสฺสนัม ฌมมัม ปฏิจจ อนิทสฺสนโน ฌมโม อุปปชชติ
เหตุปัจจัยยา: อนิทสฺสนัม เอกัม ขนุชัม ปฏิจจ ตโย ขนุชา อนิทสฺสนัม
จิตตสมมูจันณจ รูปัม เทว ขนุเช ... ปฏิสนุชิกุขณเณ อนิทสฺสนัม
เอกัม ขนุชัม ปฏิจจ ตโย ขนุชา อนิทสฺสนัม กภูตตจ รูปัม เทว ขนุเช ...
ขนุเช ปฏิจจ วตถุ วตถุ ปฏิจจ ขนุชา เอกัม มหาภูตัม ...
มหาภูเต ปฏิจจ อนิทสฺสนัม จิตตสมมูจันัน รูปัม กภูตตารูปัม อุปาทารูปัม ฯ
อนิทสฺสนัม ฌมมัม ปฏิจจ สนิทสฺสนโน ฌมโม อุปปชชติ
เหตุปัจจัยยา: อนิทสฺสนเณ ขนุเช ปฏิจจ สนิทสฺสนัม จิตตสมมูจันัน

รูป ปฏิสนธิกขณ มหาภูเต ปฏิจจ สนิทสนัน จิตตสมภูจัน รูป
กฏตารูป อุปาทารูป ๆ อนิทสนัน ฌมม ปฏิจจ สนิทสนโน จ
อนิทสนโน จ ฌมมา อุปปชชนติ เหตุปจจา: อนิทสนัน เอกัน ฌนธิ
ปฏิจจ ตโย ฌนธา สนิทสนนญจ อนิทสนนญจ จิตตสมภูจันญจ
รูป เทว ฌนเช ... ปฏิสนธิกขณ มหาภูเต ปฏิจจ สนิทสนนญจ
อนิทสนนญจ จิตตสมภูจัน รูป กฏตารูป อุปาทารูป ๆ

[๑๕๖] อนิทสนัน ฌมม ปฏิจจ อนิทสนโน ฌมโม อุปปชชติ
อารมมณปจจา: อนิทสนัน เอกัน ฌนธิ ปฏิจจ ตโย ฌนธา
เทว ฌนเช ... ปฏิสนธิกขณ วตถุ ปฏิจจ ฌนธา ๆ

[๑๕๗] อนิทสนัน ฌมม ปฏิจจ อนิทสนโน ฌมโม อุปปชชติ
อธิปติปจจา: อนิทสนัน เอกัน ฌนธิ ปฏิจจ ตโย ฌนธา อนิทสนัน
จิตตสมภูจันญจ รูป เทว ฌนเช ... เอกัน มหาภูต ปฏิจจ
ตโย มหาภูตา เทว มหาภูเต ... มหาภูเต ปฏิจจ อนิทสนัน
จิตตสมภูจัน รูป อุปาทารูป ๆ อนิทสนัน ฌมม ปฏิจจ สนิทสนโน
ฌมโม อุปปชชติ อธิปติปจจา: อนิทสนเน ฌนเช ปฏิจจ
สนิทสนัน จิตตสมภูจัน รูป มหาภูเต ปฏิจจ สนิทสนัน จิตตสมภูจัน
รูป อุปาทารูป ๆ อนิทสนัน ฌมม ปฏิจจ สนิทสนโน จ
อนิทสนโน จ ฌมมา อุปปชชนติ อธิปติปจจา: อนิทสนัน
เอกัน ฌนธิ ปฏิจจ ตโย ฌนธา สนิทสนนญจ อนิทสนนญจ
จิตตสมภูจัน รูป เทว ฌนเช ... มหาภูเต ปฏิจจ

สนิทสนนญ อนิทสนนญ จิตตสมุฏฐานัน รูป อุปาทารูป ๑

สงขิตต์ สพเพ กาดพพา ๑

[๑๘๘] เหตุยา ตีณ อารมมณ เอก อธิปติยา ตีณ
อนนตเร เอก สมนนตเร เอก สหชาเต ตีณ อณณมณเณ
เอก นิสสเย ตีณ อุปนิสสเย เอก ปุเรชาเต เอก
อาเสวเน เอก กมเม ตีณ วิปาเก ตีณ สพพตถ ตีณ
มกุเค ตีณ สมปยุตเต เอก วิปยุตเต ตีณ อตถิยา
ตีณ นตถิยา เอก วิคเต เอก อวิกเต ตีณ ๑

เอว กณตพพิ ๑

อนุโลม นิฏจิติ ๑

[๑๘๙] อนิทสนัน รมม ปฏิจจ อนิทสนโน รมโม อุปปชชติ
นเหตุปจจา: อเหตุก อนิทสนัน เอก ขนธ ปฏิจจ ตโย ขนธา
อนิทสนัน จิตตสมุฏฐานนญ รูป เทว ขนธ ... อเหตุกปฏิสนธิกขณ
ขนธ ปฏิจจ วตถ วตถ ปฏิจจ ขนธา เอก
มหาภูต ... มหาภูเต ปฏิจจ อนิทสนัน จิตตสมุฏฐานัน รูป กภูตตารูป
อุปาทารูป พาหิรี ... อาหารสมุฏฐานัน อุตสมุฏฐานัน อสณนตตทานัน ...
วิจิกิจจาสหคเต อุทจจสหคเต ขนธ ปฏิจจ วิจิกิจจาสหคโต
อุทจจสหคโต โมโห ๑ อนิทสนัน รมม ปฏิจจ
สนิทสนโน รมโม อุปปชชติ นเหตุปจจา: อเหตุเก อนิทสนน
ขนธ ปฏิจจ สนิทสนัน จิตตสมุฏฐานัน รูป ปฏิสนธิกขณ

มหาภูเต ปฏิจฺจ สนิทฺสสนํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ กฺกฺขตฺตารูปํ อุปาหารูปํ
พาหิรํ ... อาหารสมฺภูจฺจํ ... อุตุสมฺภูจฺจํ ... อสฺสณฺสตฺตํ มหาภูเต
ปฏิจฺจ สนิทฺสสนํ กฺกฺขตฺตารูปํ อุปาหารูปํ ฯ อนิทฺสสนํ ฌมฺมํ
ปฏิจฺจ สนิทฺสสนํ จ อนิทฺสสนํ จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ นเหตุปฺจฺจยา:
อเหตุกํ อนิทฺสสนํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ สนิทฺสสนนฺจ
อนิทฺสสนนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ เทว ขนฺธํ ... ปฺภิสฺนฺธิกฺขณ
มหาภูเต ปฏิจฺจ ... พาหิรํ ... อาหารสมฺภูจฺจํ ... อุตุสมฺภูจฺจํ ...
อสฺสณฺสตฺตํ มหาภูเต ปฏิจฺจ สนิทฺสสนนฺจ อนิทฺสสนนฺจ
กฺกฺขตฺตารูปํ อุปาหารูปํ ฯ เอวํ สพฺเพ กตฺตพฺพา ฯ

[๑๕๐] นเหตุยา ตีณิ นอรัมมณฺเ ตีณิ นอธิปฺติยา ตีณิ
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอลฺลณฺมณฺเ ตีณิ นอุปฺนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต ตีณิ นปฺจฺจชาเต ตีณิ นอเสวเน
ตีณิ นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก ตีณิ นอาหารเ ตีณิ นอินฺทฺริเย
ตีณิ นฉานเ ตีณิ นมกฺเค ตีณิ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต
ตีณิ โนนฺตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

ปฺจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๕๑] เหตุปฺจฺจยา นอรัมมณฺเ ตีณิ ... นอธิปฺติยา ตีณิ
สพฺพตฺถ ตีณิ นกมฺเม เอกํ นวิปาเก ตีณิ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ
นวิปฺยุตฺเต เอกํ โนนฺตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

อนุโลมปฺจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๕๒] นเหตุปัจจยา อารมมณ เอกั ... อนนุตเร เอกั
สมนนุตเร เอกั สหชาเต ตีณิ อณณมณเ เอกั นิสฺสเย ตีณิ
อุปนินิสฺสเย เอกั ปุเรชาเต เอกั อาเสวเน เอกั กมฺเม ตีณิ
สงฺขิตฺตํ ... ฌานเ ตีณิ มคฺเค เอกั สมฺปยุตฺเต เอกั วิปฺปยุตฺเต
ตีณิ อตฺถิยา ตีณิ นตฺถิยา เอกั วิคเต เอกั อวิกเต ตีณิ ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปัจจยวโร

[๑๕๓] อนิทฺตฺสนั ฌมมํ ปัจจยา อนิทฺตฺสนโน ฌมโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจยา: อนิทฺตฺสนั เอกั ขนฺธํ ปัจจยา ตโย ขนฺธา อนิทฺตฺสนั
จิตฺตสมฺภูจฺจานณจ รุปี เทว ขนฺธเ ... ปฏฺฐินนฺธิกฺขณเ
ขนฺธเ ปัจจยา วตฺถุ วตฺถุ ปัจจยา ขนฺธา เอกั มหาภูตํ
ปัจจยา ... มหาภูเต ปัจจยา อนิทฺตฺสนั จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รุปี
กฏฺฐตารุปี อุปาถารุปี วตฺถุ ปัจจยา อนิทฺตฺสนา ขนฺธา ฯ
อิตรปี เทว ปญฺหา กาทพฺพา ฯ

[๑๕๔] อนิทฺตฺสนั ฌมมํ ปัจจยา อนิทฺตฺสนโน ฌมโม อุปฺปชฺชติ
อารมฺมณปัจจยา: อนิทฺตฺสนั เอกั ขนฺธํ ... เทว ขนฺธเ ...
ปฏฺฐินนฺธิกฺขณเ วตฺถุ ปัจจยา ขนฺธา จกฺขายตฺนํ ปัจจยา จกฺขุวิญฺญาณํ
กายตฺนํ ปัจจยา กายวิญฺญาณํ วตฺถุ ปัจจยา
อนิทฺตฺสนา ขนฺธา ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๑๕๕] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณ เอกั อธิปติยา ตีณิ

๑เป๑ อวิกเต ตีณิ ๑

อนุโลม นิภูจิติ ๑

[๑๕๖] อนิตสสนั ฅมมึ ปจจยา อนิตสสนโน ฅมโม อุปฺปชชติ
นเหตุปจจยา: อเหตุกั อนิตสสนั เอกั ฅนุชั ปจจยา ตโย
ฅนุชา อนิตสสนั จิตตสมุฏฺฐานนจ รูปึ เทว ฅนุเช ...
อเหตุกปฏิสนุชิกุฅณ ... ยาว อสณฺลสตุตา จกฺขายตณั ปจจยา
จกฺขุวิณฺณณั กายายตณั ปจจยา กายวิณฺณณั วตุฏุ ปจจยา
อเหตุกา อนิตสสนา ฅนุชา วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจจสหคเต
ฅนุเช จ วตุฏฺจจ ปจจยา วิจิกิจฺจาสหคโต อุทฺทจจสหคโต
โมโห ๑ อิตเรปี เทว กาทพฺพา ๑ สงฺขิตฺตึ ๑

[๑๕๗] นเหตุยา ตีณิ นอารมฺมณฺ ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

ปจจนิยฺ นิภูจิติ ๑

[๑๕๘] เหตุปจจยา นอารมฺมณฺ ตีณิ ... นกมฺเม เอกั
นวิปฺปยุตฺเต เอกั โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

อนุโลมปจจนิยฺ นิภูจิติ ๑

[๑๕๙] นเหตุปจจยา อารมฺมณฺ เอกั ... มคฺเค เอกั อวิกเต๕
ตีณิ ๑

ปจจนิยานุโลม นิภูจิติ ๑

นิตฺสยวโรปี เอว กาทพฺโพ ๑

สัฏฺฐจวโร

[๒๐๐] อนิตสสนั ฅมมึ สัฏฺฐโจ อนิตสสนโน ฅมโม อุปฺปชชติ

เหตุปัจจัยยา: อนิตฺตสนํ เอกํ ขนฺธํ สํสฺสฺสจฺจา ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธเช ... ปฏิสนฺธิ ๑

[๒๐๑] อนิตฺตสนํ ฌมฺมํ สํสฺสฺสจฺโ จ อนิตฺตสนโน ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
อารมฺมณปัจจัยยา: ๑ เอวํ สพฺพํ สปฺปัจจัยกณฺนาหิ สทฺธิ กาทพฺพํ ๑

สมฺปยุตฺตวาโรปี สํสฺสฺสจฺวารสทฺธิโส ๑

ปฺลยหาวารโ

[๒๐๒] อนิตฺตสนโน ฌมฺโม อนิตฺตสนนฺตส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ
ปัจจัยโย: อนิตฺตสนนา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ อนิตฺตสนนํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจัยเณ ปัจจัยโย: ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑
อนิตฺตสนโน ฌมฺโม สนิทฺตสนนฺตส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปัจจัยโย:
อนิตฺตสนนา เหตุ สนิทฺตสนนํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปัจจัยเณ
ปัจจัยโย: ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑ อนิตฺตสนโน ฌมฺโม สนิทฺตสนนฺตส จ
อนิตฺตสนนฺตส จ ฌมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปัจจัยโย: อนิตฺตสนนา เหตุ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ สนิทฺตสนนํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ อนิตฺตสนนํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ เหตุปัจจัยเณ ปัจจัยโย: ปฏิสนฺธิกฺขณฺเ ... ๑

[๒๐๓] สนิทฺตสนโน ฌมฺโม อนิตฺตสนนฺตส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ
ปัจจัยโย: สนิทฺตสนนํ รูปํ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ
ทิพฺเพน จกฺขุณา ... รูปายตฺนํ จกฺขุวิญญานสฺส
อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัยโย สนิทฺตสนนา ขนฺธา อิทฺธิวิธฺยานสฺส
ปฺพเพนิวาसानุสฺสตีธยานสฺส อานาคตฺสธยานสฺส อาวชฺชนาย

อารมฺมณปฺจฺเยน ปฺจฺโย: ฯ อนิทฺสฺสโน ฌมฺโม อนิทฺสฺสนสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเยน ปฺจฺโย: ทานํ ... สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
ตํ ปฺจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺสจฺฉณานิ ปฺจฺจเวกฺขติ ฌานา
วฺภูจฺหิตฺวา ฌานํ ปฺจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วฺภูจฺหิตฺวา มคฺคํ
ปฺจฺจเวกฺขนฺติ ผลํ ปฺจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ ปฺจฺจเวกฺขนฺติ
นิพฺพานํ โคตฺรภุสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย
อารมฺมณปฺจฺเยน ปฺจฺโย อริยา ปทีเน กิเลเส ปฺจฺจเวกฺขนฺติ
วิกฺขมฺภิตฺ กิเลเส ... ปุพฺเพ ... จกฺขุ ... กายํ สทฺเททฺ วตฺถุ ...
อนิทฺสฺสเน ขนฺธฺเช อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺพาย
โสตฺธาตฺตยา สทฺทํ สฺสณาติ เจโตปฺริยฌาเนน อนิทฺสฺสนจิตฺตสมฺภคิยสฺส
จิตฺตํ ชานาติ อากาसानญฺจายตฺนํ วิญฺญาณญฺจายตฺนสฺส
อากิณฺจญฺจายตฺนํ เนวสณฺณานาสณฺณายตฺนสฺส สทฺทายตฺนํ โสตฺวิญฺญาณสฺส

โผฏฺฐพฺพายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส อนิทฺสฺสนา ขนฺธา
อิทฺฐิวิธฌาณสฺส เจโตปฺริยฌาณสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติฌาณสฺส
ยถากมฺมุปกฺคฌาณสฺส อนาคตสฺสฌาณสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: ฯ

[๒๐๔] สนิทฺสฺสโน ฌมฺโม อนิทฺสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: อารมฺมณฺธิปฺติ: อนิทฺสฺสนํ รุปี ฌรฺุ กตฺวา
อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ ฌรฺุ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ
อนิทฺสฺสโน ฌมฺโม อนิทฺสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเยน

ปัจจโย: อารมมณาปฐิติ สหชาตาริฐิติ ฯ อารมมณาปฐิติ:
ทานัน ทตฺวา สึลฺลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ครั กตฺวา ... ปุพฺเพ
สุฉินฺณานิ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ
ครั กตฺวา ... ผลํ ครั กตฺวา ... นิพฺพานํ โคตฺรภูสฺส โวทานสฺส
มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย จกฺขุ ... วตฺถุ ...
อนิทฺสฺสเน ขนฺฺเช ครั กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ ครั กตฺวา
ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาริฐิติ: อนิทฺสฺสนาปฐิติ
สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺฺชานัน อนิทฺสฺสนาณัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานัน
อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย ฯ อนิทฺสฺสโน ฌมฺโม สนิทฺสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส
อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย: สหชาตาริฐิติ: อนิทฺสฺสนาปฐิติ
สนิทฺสฺสนาณัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย ฯ
อนิทฺสฺสโน ฌมฺโม สนิทฺสฺสนสฺส จ อนิทฺสฺสสนสฺส จ ฌมฺมสฺส
อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย: สหชาตาริฐิติ: อนิทฺสฺสนาปฐิติ สมฺปยุตฺตกาณัน
ขนฺฺชานัน สนิทฺสฺสนาณญจ อนิทฺสฺสนาณญจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานัน อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย ฯ

[๒๐๕] อนิทฺสฺสโน ฌมฺโม อนิทฺสฺสสนสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: ปุริมา ปุริมา อนิทฺสฺสนา ขนฺฺชา ปฺจฺจิมานัน
ปฺจฺจิมานัน อนิทฺสฺสนาณัน ขนฺฺชานัน อนนฺตรปฺจฺเยน ปฺจฺโย อนุโลม
โคตฺรภูสฺส โคตฺรภู มคฺคสฺส เนวสญฺญานาสญฺญายตฺนํ ผลสมฺปาตฺติยา
อนนฺตรปฺจฺเยน ปฺจฺโย ฯ

[๒๐๖] อนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส สมฺนนฺตรปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ฯ สหชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ อณฺณมณฺณปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: เอกํ ฯ นิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๒๐๗] สนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย อารมฺมณฺูปนิสฺสโย ปกตฺูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตฺูปนิสฺสโย:
วณฺณสมฺปทํ ปตฺถยมาโน ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ
กโรติ วณฺณสมฺปทา สทฺธาย ฯเปฯ ปตฺถนาย กายิกสฺส สุขสฺส
กายิกสฺส ทฺกขสฺส มคฺคสฺส ผลสมฺปาตฺติยา อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ อนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตฺูปนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกตฺูปนิสฺสโย: สทฺธํ อุปฺนิสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ
สมฺปาตฺติ อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐิ คณฺหาติ สีลํ ... ฯเปฯ
เสนาสนํ อุปฺนิสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ
เสนาสนํ สทฺธาย ฯเปฯ ผลสมฺปาตฺติยา อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๒๐๘] สนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สนิทสฺสนํ รูปํ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ
ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปํ ปสฺสติ รูปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส
ปุเรชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ อนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส
ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺูปุเรชาตํ วตฺถูปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณฺูปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ...

โทมนสฺส อูปฺปชฺชติ ทิพฺพาย โสตราตุยา สทฺถํ สุณาติ สทฺถายตนํ
โสตราวิญญาณสฺส โสฏฺฐพฺพายตนํ กายวิญญาณสฺส ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ วตฺถุปุเรชาติ: จกฺขายตนํ จกฺขุวิญญาณสฺส
กายายตนํ กายวิญญาณสฺส วตฺถุ อนิทฺตฺสนานํ ขนฺธานํ ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ สนิทฺตฺสนโน จ อนิทฺตฺสนโน จ ฌมฺมา อนิทฺตฺสนสฺส
ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาติ:
วตฺถุปุเรชาติ: รุปรายตนนฺจ วตฺถุ จ อนิทฺตฺสนานํ ขนฺธานํ ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย รุปรายตนนฺจ จกฺขายตนนฺจ จกฺขุวิญญาณสฺส
ปุเรชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๒๐๕] อนิทฺตฺสนโน ฌมฺโม อนิทฺตฺสนสฺส ฌมฺมสฺส ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปฺจฺจชาตตา อนิทฺตฺสนา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส
อิมสฺส อนิทฺตฺสนสฺส กายสฺส ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ อนิทฺตฺสนโน
ฌมฺโม สนิทฺตฺสนสฺส ฌมฺมสฺส ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปฺจฺจชาตตา อนิทฺตฺสนา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส สนิทฺตฺสนสฺส
กายสฺส ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ อนิทฺตฺสนโน ฌมฺโม สนิทฺตฺสนสฺส
จ อนิทฺตฺสนสฺส จ ฌมฺมสฺส ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปฺจฺจชาตตา อนิทฺตฺสนา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส สนิทฺตฺสนสฺส จ
อนิทฺตฺสนสฺส จ กายสฺส ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๒๑๐] อนิทฺตฺสนโน ฌมฺโม อนิทฺตฺสนสฺส ฌมฺมสฺส อาเสวนปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปริมา ... ฯ

[๒๑๑] อนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: อนิทสฺสนา เจตนาค
สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน อนิทสฺสนานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน
กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ นานาขณิกา: อนิทสฺสนา เจตนา วิปากานัน
อนิทสฺสนานัน ขนฺธานัน อนิทสฺสนานนฺจ กญฺจตฺตารูปานัน กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ อนิทสฺสโน ฌมฺโม สนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ วิตุถาเรตพฺพํ ฯ อนิทสฺสโน
ฌมฺโม สนิทสฺสนสฺส จ อนิทสฺสนสฺส จ ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ วิตุถาเรตพฺพํ ฯ

[๒๑๒] อนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส วิปากปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ ... อาหารปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณิ ตีสุปี
กพฺพีกาโร อาหาโร กาคพฺโพ ฯ ... อินฺทฺริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณิ
ตีสุปี รูปชีวิตินฺทฺริยํ ฯ ... ฌานปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ ... มคฺคปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ ... สมฺปยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: เอกํ ฯ

[๒๑๓] อนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปฺจฺจชาตํ ฯ สหชาตา:
อนิทสฺสนา ขนฺธา อนิทสฺสนานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ปฏฺฐิสฺนฺธิกฺขณฺเ อนิทสฺสนา ขนฺธา อนิทสฺสนานัน
กญฺจตฺตารูปานัน วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ขนฺธา วตฺถุสฺส วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย วตฺถุ ขนฺธานัน วิปฺปยุตฺตปฺจฺเจน

ปัจจโย ๑ ปุเรชาติ: จกขายตน์ จกขุวิณณาสส กายายตน์
กายวิณณาสส วตถุ อนิตสสนานัน ขนุชานัน วิปยุตตปัจจเยน
ปัจจโย ๑ ปจจชาตา: อนิตสสนา ขนุชา ปุเรชาติสส อิมสส
อนิตสสนสส กายสส วิปยุตตปัจจเยน ปัจจโย ๑ อนิตสสนโน
ธมฺโม สนิทสสนสส ธมฺมสส วิปยุตตปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติ
ปจจชาติ ๑ สหชาติ: อนิตสสนา ขนุชา สนิทสสนานัน จิตตสมฺภูจานานัน
รูปานัน วิปยุตตปัจจเยน ปัจจโย ปฏิสนธิกขณ
ปจจชาติ อนิตสสนา ขนุชา ปุเรชาติสส อิมสส สนิทสสนสส
กายสส วิปยุตตปัจจเยน ปัจจโย ๑ อนิตสสนโน ธมฺโม สนิทสสนสส
จ อนิตสสนสส จ ธมฺมสส วิปยุตตปัจจเยน ปัจจโย:
สหชาติ ปจจชาติ ๑ สหชาติ: อนิตสสนา ขนุชา สนิทสสนานนจ
อนิตสสนานนจ จิตตสมฺภูจานานัน รูปานัน วิปยุตตปัจจเยน
ปัจจโย ปฏิสนธิกขณ ปจจชาติ อนิตสสนา ขนุชา
ปุเรชาติสส อิมสส สนิทสสนสส จ อนิตสสนสส จ กายสส
วิปยุตตปัจจเยน ปัจจโย ๑

[๒๑๔] สนิทสสนโน ธมฺโม อนิตสสนสส ธมฺมสส อตฺถิปัจจเยน
ปัจจโย: สนิทสสนัน รูปี อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อูปฺชชติ ทิพฺเพน
จกขุณา รูปี ปสฺสติ รูปายตน์ จกขุวิณณาสส อตฺถิปัจจเยน
ปัจจโย ๑ อนิตสสนโน ธมฺโม อนิตสสนสส ธมฺมสส อตฺถิปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ปจจชาติ อาหาริ อินฺทริยิ ๑ สหชาติ:

อนิทสฺสนโน เอโก ขนฺโร ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อนิทสฺสนานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... สจฺจิตฺตํ
ยว อสฺสณฺสตฺตว ๑ ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ...
โทมนสฺสํ อูปฺปชฺชติ ทิปฺพาย โสตฺธาตฺตยา สทฺทํ สฺสณฺติ
สทฺททฺยตฺนํ โสตฺวิณฺณณฺสฺส โฝฏฺจพฺพายตฺนํ กายวิณฺณณฺสฺส
จกฺขยตฺนํ จกฺขุวิณฺณณฺสฺส กายยตฺนํ กายวิณฺณณฺสฺส วตฺถุ
อนิทสฺสนานํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ๑ ปจฺจฉาชาตา:
อนิทสฺสนา ขนฺธา ปุเรชาตฺส อิมสฺส อนิทสฺสนสฺส กายสฺส
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสฺส อนิทสฺสนสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย รูปชีวิตินฺทฺริยํ อนิทสฺสนานํ
กฏฺตตารูปานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ๑ อนิทสฺสนโน ฌมฺโม สนิทสฺสนสฺส
ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจฉาชาตํ อาหารํ
อินฺทฺริยํ ๑ สหชาตา: อนิทสฺสนา ขนฺธา สนิทสฺสนานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเน มหาวุตา
สนิทสฺสนานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ กฏฺตตารูปานํ อฺปาทา­รูปานํ
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย พาหิโร ... อาหารสมฺภูจฺจานํ ... อุตฺตสมฺภูจฺจานํ ...
อสฺสณฺสตฺตว มหาวุตา สนิทสฺสนสฺส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ๑
ปจฺจฉาชาตา: อนิทสฺสนา ขนฺธา ปุเรชาตฺส อิมสฺส สนิทสฺสนสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสฺส
สนิทสฺสนสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย รูปชีวิตินฺทฺริยํ

สนิทสุสนานัน กฏตุตารูปานัน อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนิทสุสนโน
ชฺมโม สนิทสุสนสุส จ อนิทสุสนสุส จ ชฺมมสุส อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ฯ สหชาโต:
อนิทสุสนโน เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ สนิทสุสนานนฺจ
อนิทสุสนานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: เทว
ขนฺธา ... ปฏิสนฺธิกฺขณเณ มหาภูตา สนิทสุสนานนฺจ อนิทสุสนานนฺจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ กฏตุตารูปานัน อฺปาถารูปานัน อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย: พาหิรี ... อาหารสมฺภูจฺจานัน ... อุตฺตสมฺภูจฺจานัน ...
อสนฺยสฺสตฺตานัน มหาภูตา สนิทสุสนานนฺจ อนิทสุสนานนฺจ กฏตุตารูปานัน
อฺปาถารูปานัน อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สนิทสุสนโน จ
อนิทสุสนโน จ ชฺมมา อนิทสุสนสุส ชฺมมสุส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย:
ปุเรชาตํ รูปายตฺนนฺจ วตฺถุ จ อนิทสุสนานัน ขนฺธานัน อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย รูปายตฺนนฺจ จกฺขายตฺนนฺจ จกฺขวิญฺญาณสุส
อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: วิคตฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: อวิคตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ

[๒๑๕] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณเณ เทว อธิปฺติยา จตฺตาริ
อนนฺตเร เอกํ สมนนฺตเร เอกํ สหชาเต ตีณิ อญฺณมณฺเณ
เอกํ นิสฺสเย ตีณิ อฺปนินิสฺสเย เทว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺจชาเต
ตีณิ อาเสวเน เอกํ กมฺเม ตีณิ วิปาเก ตีณิ
อาหารเต ตีณิ อินฺทฺริเย ตีณิ ฌาเน ตีณิ มคฺเค ตีณิ

สมบุตเต เอกัม วิปยุตเต ตีณิ อตถิยา ปญจ นตถิยา

เอกัม วิคเต เอกัม อวิกเต ปญจ ๆ เอวํ กณตพพิ ๆ

อนุโลมํ นิฏฐิตํ ๆ

[๒๑๖] สนิทสฺสโน ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ๆ อนิทสฺสโน
ฌมฺโม อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อาหารปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อินฺทฺริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ๆ
อนิทสฺสโน ฌมฺโม สนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส สหชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อาหารปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อินฺทฺริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ๆ อนิทสฺสโน
ฌมฺโม สนิทสฺสนสฺส จ อนิทสฺสนสฺส จ ฌมฺมสฺส สหชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปฺจฺจชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
อาหารปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อินฺทฺริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ๆ
สนิทสฺสโน จ อนิทสฺสโน จ ฌมฺมา อนิทสฺสนสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ๆ

[๒๑๗] นเหตุยา ปญจ นอารมฺมณ จตฺตาริ นอริปฺติยา
ปญจ นอนนฺตเร ปญจ นสมนฺนตฺเร ปญจ นสหชาเต ปญจ
นอณฺณมณฺเณ ปญจ นนิตฺสเย จตฺตาริ นอฺปฺนิสฺสเย ปญจ

นปุระชาเต จตุตารี นปุจณาชาเต ปญจ สพพตฺถ ปญจ นสมฺปยุตฺเต
ปญจ นวิปฺยุตฺเต จตุตารี โนนตฺถิยา จตุตารี
โนนนตฺถิยา ปญจ โนนวิกเต ปญจ โนนวิกเต จตุตารี ฯ

ปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๑๘] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณํ ตีณิ ... นอธิปฺติยา ตีณิ นอนนฺตเร
ตีณิ นสมนฺนตฺเร ตีณิ นอลฺลมฺมณฺเณ ตีณิ นอุปฺนิสฺสเย
ตีณิ สจฺจิตฺตํ ... นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต เอกํ โนนตฺถิยา
ตีณิ โนนวิกเต ตีณิ ฯ

อนุโลมปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๑๙] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณํ เทว ... อธิปฺติยา จตุตารี
อนนฺตเร เอกํ สมนนฺตฺเร เอกํ สหชาเต ตีณิ อลฺลมฺมณฺเณ
เอกํ นิสฺสเย ตีณิ อุปฺนิสฺสเย เทว ปุระชาเต ตีณิ ปจฺจณาชาเต
ตีณิ อาเสวเน ตีณิ กมฺเม ตีณิ สจฺจิตฺตํ ... มกฺเค ตีณิ
สมฺปยุตฺเต เอกํ วิปฺยุตฺเต ตีณิ อตฺถิยา ปญจ นตฺถิยา เอกํ
วิกเต เอกํ วิกเต ปญจ ฯ

ปจฺจนียานฺ อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สณฺนิทฺสฺสนทฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สปปฏิมทุกัม

ปฏิจจวาโร

[๒๒๐] สปปฏิมัม ฌมมัม ปฏิจจ สปปฏิมโฆ ฌมโฆ ออุปชชติ
 เหตุปัจจยา: สปปฏิมัม เอกัม มหาภูตัม ปฏิจจ เทว มหาภูตา
 เทว มหาภูเต ปฏิจจ เอกัม ... สปปฏิมเฆ มหาภูเต ปฏิจจ สปปฏิมัม
 จิตตสมภูจัน รุปิ กภูตตารูปิ อูปาทารูปิ โสภุจพพายตณิ ปฏิจจ
 จกขายตณิ รสายตณิ ฯ สปปฏิมัม ฌมมัม ปฏิจจ อปปฏิมโฆ ฌมโฆ
 ออุปชชติ เหตุปัจจยา: สปปฏิมเฆ มหาภูเต ปฏิจจ อาโปธาคู
 สปปฏิมเฆ มหาภูเต ปฏิจจ อปปฏิมัม จิตตสมภูจัน รุปิ กภูตตารูปิ
 อูปาทารูปิ โสภุจพพายตณิ ปฏิจจ อาโปธาคู อิตถินทริยัม กพพีการโ
 อาหาโร ฯ สปปฏิมัม ฌมมัม ปฏิจจ สปปฏิมโฆ จ อปปฏิมโฆ จ
 ฌมมา ออุปชชติ เหตุปัจจยา: สปปฏิมัม เอกัม มหาภูตัม ปฏิจจ
 เทว มหาภูตา อาโปธาคู จ เทว มหาภูเต ... สปปฏิมเฆ มหาภูเต
 ปฏิจจ สปปฏิมลจ อปปฏิมลจ จิตตสมภูจัน รุปิ กภูตตารูปิ
 อูปาทารูปิ โสภุจพพายตณิ ปฏิจจ จกขายตณิ รสายตณิ
 อาโปธาคู อิตถินทริยัม กพพีการโ อาหาโร ฯ อปปฏิมัม ฌมมัม
 ปฏิจจ อปปฏิมโฆ ฌมโฆ ออุปชชติ เหตุปัจจยา: อปปฏิมัม
 เอกัม ขนุธิ ปฏิจจ ตโย ขนุธา อปปฏิมัม จิตตสมภูจันลจ รุปิ
 เทว ขนุเช ... ปฏิสนุธิกขณเ ขนุเช ปฏิจจ วตถุ วตถุ ปฏิจจ

ขนธา อาโปธาตุ ปฏิจจ อปปฏิหม จิตตสมฏฐานัน รูป กฏตตารูป
อุปาถารูป อาโปธาตุ ปฏิจจ อิตถินทริย กพพีกาโร อาหาโร ฯ
อปปฏิหม ฌมม ปฏิจจ สปปปฏิโฆ ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา:
อปปฏิเม ขนธ ปฏิจจ สปปปฏิหม จิตตสมฏฐานัน รูป ปฏิสนธิกขณ
อาโปธาตุ ปฏิจจ สปปปฏิมา มหาภูตา อาโปธาตุ ปฏิจจ สปปปฏิหม
จิตตสมฏฐานัน รูป กฏตตารูป อุปาถารูป อาโปธาตุ ปฏิจจ
จกขายตนิ โสฏฐพพายตนิ ฯ อปปฏิหม ฌมม ปฏิจจ สปปปฏิโฆ จ
อปปฏิโฆ จ ฌมมา อุปปชชติ เหตุปจจยา: อปปฏิหม เอกิ
ขนธิ ปฏิจจ ตโย ขนธา สปปปฏิมณจ อปปฏิมณจ จิตตสมฏฐานัน
รูป เทว ขนธ ... ปฏิสนธิกขณ อาโปธาตุ ปฏิจจ สปปปฏิมณจ
อปปฏิมณจ จิตตสมฏฐานัน รูป กฏตตารูป อุปาถารูป
อาโปธาตุ ปฏิจจ จกขายตนิ โสฏฐพพายตนิ อิตถินทริย กพพีกาโร
อาหาโร ฯ สปปปฏิมณจ อปปฏิมณจ ฌมม ปฏิจจ สปปปฏิโฆ
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: สปปปฏิเม ขนธ จ มหาภูเต จ
ปฏิจจ สปปปฏิหม จิตตสมฏฐานัน รูป ปฏิสนธิกขณ สปปปฏิหม
เอกิ มหาภูตณจ อาโปธาตณจ ปฏิจจ เทว มหาภูตา สปปปฏิเม
มหาภูเต จ อาโปธาตณจ ปฏิจจ สปปปฏิหม จิตตสมฏฐานัน รูป
กฏตตารูป อุปาถารูป โสฏฐพพายตณจ อาโปธาตณจ ปฏิจจ
จกขายตนิ รสายตนิ ฯ สปปปฏิมณจ อปปฏิมณจ ฌมม ปฏิจจ
อปปฏิโฆ ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: สปปปฏิเม ขนธ จ

มหาภูเต จ ปฏิจจ อปปฏิจิม จิตตสมภูจัน รุป ปฏิสนธิกขณ
อปปฏิเม ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจจ อปปฏิจิม กภูตตารูป
โฆฏฐพพายตณญ อาโปธาตญจ ปฏิจจ อปปฏิจิม จิตตสมภูจัน
รูป กภูตตารูป อุปาหารูป โฆฏฐพพายตณญ อาโปธาตญจ ปฏิจจ
อิตฺตินฺทริย กพพีกาโร อาหาโร ฯ สปปปฏิมญจ อปปฏิมญจ ฌมม
ปฏิจจ สปปปฏิโฆ จ อปปฏิโฆ จ ฌมมา อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
อปปฏิเม ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจจ สปปปฏิมญจ อปปฏิมญจ
จิตตสมภูจัน รุป ปฏิสนธิกขณ อปปฏิเม ขนฺธ จ มหาภูเต จ
ปฏิจจ สปปปฏิมญจ อปปฏิมญจ กภูตตารูป โฆฏฐพพายตณญ
อาโปธาตญจ ปฏิจจ สปปปฏิมญจ อปปฏิมญจ จิตตสมภูจัน รุป
กภูตตารูป อุปาหารูป โฆฏฐพพายตณญ อาโปธาตญจ ปฏิจจ
จกขายตณ รสายตณ อิตฺตินฺทริย กพพีกาโร อาหาโร ฯ

[๒๒๑] อปปฏิจิม ฌมม ปฏิจจ อปปฏิโฆ ฌมโม อุปฺปชฺชติ
อารมฺมณปจฺจยา: อปปฏิจิม เอกํ ขนฺธ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา
เทว ขนฺธ ... ปฏิสนธิกขณ วตฺถุ ปฏิจจ ขนฺธา ฯ

[๒๒๒] สปปปฏิจิม ฌมม ปฏิจจ สปปปฏิโฆ ฌมโม อุปฺปชฺชติ อธิปติปจฺจยา:
ปฏิสนธิ วชฺเชตพฺพา กภูตตารูปา จ ฯ อนนฺตรปจฺจยา:
สมนฺตรปจฺจยา: สหชาติปจฺจยา: สพฺเพ มหาภูตา กาทพฺพา ฯ

[๒๒๓] ... อณฺณมณฺณปจฺจยา: สปปปฏิจิม เอกํ มหาภูตํ
ปฏิจจ เทว มหาภูตา เทว มหาภูเต ... ฯ สปปปฏิจิม ฌมม

ปฏิบัติ อุปปฏิโม วมโ อุปชชติ อณมณลปจจา: สปฏิเม
มหาภูเต ปฏิจ อไปธาต ๑ สปฏิม วมัม ปฏิจ สปฏิโม จ
อุปปฏิโม จ วมมา อุปชชนติ อณมณลปจจา: สปฏิม
เอกั มหาภูตั ปฏิจ เทว มหาภูตา จ อไปธาต จ เทว
มหาภูเต ... ๑ อุปปฏิม วมัม ปฏิจ อุปปฏิโม วมโ อุปชชติ
อณมณลปจจา: อุปปฏิม เอกั ขนุธิ์ ปฏิจ ตโย ขนุธา
เทว ขนุเช ... ปฏิสนธิขณ ขนุเช ปฏิจ วตถ วตถุ ปฏิจ
ขนุธา ๑ อุปปฏิม วมัม ปฏิจ สปฏิโม วมโ อุปชชติ
อณมณลปจจา: อไปธาต ปฏิจ สปฏิมา มหาภูตา อิเม
อชตติกพาหิรา มหาภูตา กาทพพา ๑ สปฏิมลจ อุปปฏิมลจ
วมัม ปฏิจ สปฏิโม วมโ อุปชชติ อณมณลปจจา:
สปฏิม เอกั มหาภูตลจ อไปธาตลจ ปฏิจ เทว มหาภูตา ๑๔
นิสสยปจจา: อวิกตปจจา: ๑

[๒๒๔] เหตุยา นว อารมมณ เอกั อธิปติยา นว
อนนตเร เอกั สมนนตเร เอกั สหชาเต นว อณมณล
ณ นิสสเย นว อุปนิสสเย เอกั ปุเรชาเต เอกั อาเสวเน
เอกั กมุเม นว วิปาเก นว อหารา นว อินุทริเย นว
ฉาเน นว มกุเต นว สมุပ္ยุตเต เอกั วิปุပ္ยุตเต นว
อตุติยา นว นตุติยา เอกั วิกเต เอกั อวิกเต นว ๑

อนุโลม นิฎฐิตั ๑

[๒๒๕] สປปฏิญํ ฌมมํ ปฏิจฺจ สປปฏิโฆ ฌมโฆ อປປชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: ติณิ ฯ อປปฏิญํ ฌมมํ ปฏิจฺจ อປปฏิโฆ ฌมโฆ
อປປชฺชติ เหตุปจฺจยา: อเหตุกํ อປปฏิญํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา อປปฏิญํ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธเช ...
อเหตุกปฏิสนฺธิกฺขณ ขนฺธเช ปฏิจฺจ วตฺถุ วตฺถุ ปฏิจฺจ ขนฺธา
อาโปธาคฺคํ ปฏิจฺจ อປปฏิญํ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ กญฺจตารูปํ อປาทารูปํ
อาโปธาคฺคํ ปฏิจฺจ อิตฺถินฺทริยํ กพฺพีกาโร อาหาโร พาหิโร ...
อาหารสมฺภูจฺจานํ ... อุตฺตสมฺภูจฺจานํ ... อสฺสยสฺสตฺตํ อาโปธาคฺคํ ปฏิจฺจ
อປปฏิญํ กญฺจตารูปํ อປาทารูปํ วิจิกฺกมาสฺสทฺทอ อุตฺตจฺจสฺสทฺทอ
ขนฺธเช ปฏิจฺจ วิจิกฺกมาสฺสทฺทอ อุตฺตจฺจสฺสทฺทอ โฆโฆ ฯ
อປปฏิญมฺมุกํ อิตฺเรปี เทว ปญฺหา กาคพฺพา ฌญฺเนปี ติณิ
ปญฺหา กาคพฺพา อชฺฌตฺติกา พาหิรา มหาญฺจตา สพฺเพ ชานิตฺวา
กาคพฺพา ฯ

[๒๒๖] สປปฏิญํ ฌมมํ ปฏิจฺจ สປปฏิโฆ ฌมโฆ อປປชฺชติ
นอารมฺมณฺปจฺจยา: ฯ สพฺพํ สจฺจิตฺตํ ฯ โนวิกตปจฺจยา: ฯ

[๒๒๗] นเหตุยา นว นอารมฺมณฺ นว นอธิปฺติยา นว
นอนนฺตเร นว นสมนฺนฺตเร นว นอญฺลนฺมญฺลเน นว นอฺปนฺนิสฺสเย
นว นปุเรชาเต นว นปจฺจฉาชาเต นว นอเสวเน
นว นกมฺเม นว นวิปาเก นว นอาหาเร นว นอฺนฺทริเย
นว นฉานเน นว นมคฺเค นว นสมฺปยุตฺเต นว นวิปฺยุตฺเตท

นว โนนตฤติยา นว โนวิกเต นว ฯ

ปัจจนึย นิฎฐิตํ ฯ

[๒๒๘] เหตุปัจจยา นอารมฺมเณ นว ... นอธิปติยา นว
นอนนุตเร นว นสมนนุตเร นว นอลฺลมณฺเณ นว นอุปฺนิสฺสเย
นว นปุเรชาเต นว นปุจฺจชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม
เอกํ นวิปาเก นว นสมฺปยุตฺเต นว นวิปฺยุตฺเต เอกํ โนนตฤติยา
นว โนวิกเต นว ฯ

อนุโลมปัจจนึย นิฎฐิตํ ฯ

[๒๒๙] นเหตุปัจจยา อารมฺมเณ เอกํ ... อนนุตเร เอกํ
สมนนุตเร เอกํ สหชาเต เอกํ อลฺลมณฺเณ จ นิสฺสเย นว
อุปฺนิสฺสเย เอกํ ปุเรชาเต เอกํ อาเสวเน เอกํ กมฺเม นว ฯ
สงฺจิตฺติ ... มกฺเค เอกํ สมฺปยุตฺเต เอกํ วิปฺยุตฺเต นว อตฤติยา
นว นตฤติยา เอกํ วิกเต เอกํ อวิกเต นว ฯ

ปัจจนึยานุโลมํ นิฎฐิตํ ฯ

สหชาตวาโรปี ปฏิจฺจวารสฺสทิสฺโส ฯ

ปัจจยวโร

[๒๓๐] สปฺปฏิญฺมํ ฐมฺมํ ปจฺจยา สปฺปฏิโฆ ฐมฺโฆ อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจยา: ตีณิ ฯ อุปฺปฏิญฺมํ ฐมฺมํ ปจฺจยา อุปฺปฏิโฆ ฐมฺโฆ
อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา: อุปฺปฏิญฺมํ เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย
ขนฺธา อุปฺปฏิญฺมํ จิตฺตสมฺภูฏานณฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ

อาโปธาคู ปจฺจยา อปฺปฏฺหิ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ กญฺจตฺตารูปํ
อุปาหารูปํ อาโปธาคู ปจฺจยา อิตฺถินฺนทฺริยํ กพฺพีกาโร อาหาโร
วตฺถุํ ปจฺจยา อปฺปฏฺหิมา ขนฺธา ฯ อวเสสา ปณฺจ ปณฺหา
ปฏฺิจฺจวารสฺทิสฺสา ฯ

[๒๓๑] สปฺปฏฺฺหิํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อปฺปฏฺฺโหิ ฌมฺโหิ อุปฺปชฺชติ
อารมฺมณฺปจฺจยา: จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขุวิญฺญานํ กายายตฺนํ
ปจฺจยา กายวิญฺญานํ ฯ อปฺปฏฺฺหิํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อปฺปฏฺฺโหิ
ฌมฺโหิ อุปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: อปฺปฏฺฺหิํ เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธะ ... ปฏฺฺิสนฺธิกฺขณฺเน วตฺถุํ ปจฺจยา
อปฺปฏฺฺหิมา ขนฺธา ฯ สปฺปฏฺฺหิณฺณจ อปฺปฏฺฺหิณฺณจ ฌมฺมํ ปจฺจยา
อปฺปฏฺฺโหิ ฌมฺโหิ อุปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: จกฺขุวิญฺญานสฺสทฺทํ
เอกํ ขนฺธณฺจ จกฺขายตฺนณฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา กายวิญฺญานสฺสทฺทํ
เอกํ ขนฺธณฺจ กายายตฺนณฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา ฯ
อธิปฺติปจฺจยา: ฯ สจฺจจิตฺตํ ฯ อวิกตปจฺจยา: ฯ

[๒๓๒] เหตุยา นว อารมฺมณฺ เตจฺฉิ อธิปฺติยา นว
อนนฺตเร เตจฺฉิ สมฺนนฺตเร เตจฺฉิ สหชาเต นว อณฺณมณฺณเ
ณ นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย เตจฺฉิ ปุเรชาเต เตจฺฉิ อาเสวเน
เอกํ กมฺเม นว อวิกเต นว ฯ

เอวํ ปจฺจนียคณฺนาปี กาทพฺพา ฯ

นิสฺสยวาโรปี ปจฺจวารสฺทิสฺโส ฯ สํสญฺจวาระปี สพฺพตฺถ เอกํ

สงฺขิตตํ ฯ อวิกตปัจจยา: เอกาเยว ปญฺหา ฯ เทวปี วารา
กาดพฺพา ฯ

ปญฺหาวาริ

[๒๓๓] อปฺปฏิโฆ ฌมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน
ปัจจโย: อปฺปฏิฆา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ อปฺปฏิฆานนฺจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิ ฯ
อปฺปฏิโฆ ฌมฺโม สปฺปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย:
อปฺปฏิฆา เหตุ สปฺปฏิฆานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปัจจเยน
ปัจจโย ปฏิสนฺธิ ฯ อปฺปฏิโฆ ฌมฺโม สปฺปฏิฆสฺส จ
อปฺปฏิฆสฺส จ ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: อปฺปฏิฆา เหตุ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ สปฺปฏิฆานนฺจ อปฺปฏิฆานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขณ ... ฯ

[๒๓๔] สปฺปฏิโฆ ฌมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน
ปัจจโย: จกฺขุ ... โสภฺจฺจพฺเพ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ
อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปํ ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
สทฺทํ สฺสณฺธาติ รูปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสภฺจฺจพฺพายตฺนํ
กายวิญฺญาณสฺส สปฺปฏิฆา ขนฺธา อิทธิวิธญาณสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสติญาณสฺส
อนาคตฺสญาณสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณฺปัจจเยน
ปัจจโย ฯ อปฺปฏิโฆ ฌมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณฺปัจจเยน ปจฺจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา

ตัม ปจฺเจวเกฺขติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ปจฺเจวเกฺขติ ฌานา
วฺภูจฺหิตฺวา ฌานัน ปจฺเจวเกฺขติ อริยา มคฺคา วฺภูจฺหิตฺวา มคฺคํ
ปจฺเจวเกฺขนฺติ ผลํ ปจฺเจวเกฺขนฺติ นิพฺพานัน โคตฺรภุสฺส โวทานสฺส
มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณปจฺเจยฺน ปจฺจโย อริยา
ปหีนฺเ กิเลเส ปจฺเจวเกฺขนฺติ วิภฺขมฺภิตฺเ กิเลเส ปจฺเจวเกฺขนฺติ
ปุพฺเพ สฺมฺทาจิณฺเณ กิเลเส ชานนฺติ วตฺถุ ... อิตฺถินฺทุริยํ
ปฺริสินฺทุริยํ ชีวิตินฺทุริยํ อาโปธาตุ ... กพฺพีการํ อาหารํ อนิจฺจโต ...
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ เจโตปฺริยวณฺเณน อปฺปฏฺิฆจิตฺตสมฺภุสฺส
จิตฺตํ ชานาติ อากาसानญายตฺนํ วิญฺญาณญายตฺนสฺส
อากิณฺญญายตฺนํ เนวสณฺณานาสณฺญายตฺนสฺส อปฺปฏฺิฆา ขนฺธา
อิทฺฐวิธวณฺสฺส เจโตปฺริยวณฺสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีวณฺสฺส
ยถากมฺมุปกวณฺสฺส อนาคตฺสวณฺสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณปจฺเจยฺน
ปจฺจโย ฯ

[๒๓๕] สปฺปฏฺิโฆ ฐมฺโฆ อปฺปฏฺิฆสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจยฺน
ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปฺติ: จกฺขุ ... โสภฺจฺพุพฺเพ ครุํ กตฺวา อสฺสาเทติ
อภินฺนทฺติ ตํ ครุํ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ
อปฺปฏฺิโฆ ฐมฺโฆ อปฺปฏฺิฆสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจยฺน ปจฺจโย:
อารมฺมณาธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ฯ อารมฺมณาธิปฺติ: ทานํ ... สีลํ ...
อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ครุํ กตฺวา ... ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ... ฌานา
วฺภูจฺหิตฺวา ฌานัน ครุํ กตฺวา ปจฺเจวเกฺขติ อริยา มคฺคา วฺภูจฺหิตฺวา

มคฺคํ คฺรुํ กตฺวา ... ผลํ คฺรुํ กตฺวา ... นิพฺพานํ โคตรกฺขสฺส
โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย วตฺถุํ ...
อิตฺถินฺทริยํ ปุริสฺสินฺทริยํ จีวิตฺตินฺทริยํ อาโปธาคูํ ... กพฺพีการิํ อาหาริํ
คฺรुํ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ คฺรुํ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ
ทิกฺขสิ อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาทิปฺติ: อปฺปฏฺิฆาติปฺติ สมฺปยุตฺตกาณิํ
ขนฺธานิํ อปฺปฏฺิฆานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานิํ รูปานิํ อธิปฺติปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ อปฺปฏฺิฆโม ฌมฺโม สปฺปฏฺิฆสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: อปฺปฏฺิฆาติปฺติ สมฺปฏฺิฆานิํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานิํ รูปานิํ
อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ อปฺปฏฺิฆโม ฌมฺโม สปฺปฏฺิฆสฺส จ
อปฺปฏฺิฆสฺส จ ฌมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตาทิปฺติ:
อปฺปฏฺิฆาติปฺติ สมฺปยุตฺตกาณิํ ขนฺธานิํ สปฺปฏฺิฆานนฺจ อปฺปฏฺิฆานนฺจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานิํ รูปานิํ อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ

[๒๓๖] อปฺปฏฺิฆโม ฌมฺโม อปฺปฏฺิฆสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อปฺปฏฺิฆา ขนฺธา ... ฯเปฯ ผลสฺมาปฺตฺติยา
อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ

[๒๓๗] อปฺปฏฺิฆโม ฌมฺโม อปฺปฏฺิฆสฺส ฌมฺมสฺส สมฺนนฺตรปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ฯ

[๒๓๘] สมฺปฏฺิฆโม ฌมฺโม สปฺปฏฺิฆสฺส ฌมฺมสฺส สหชาตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: นว ฯ อณฺณมณฺณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฌ ฯ นิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: นว ฯ

[๒๓๕] สมปฏิโฆ ฌโม อปปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ
ปกฺคูปนิสฺสโย: อุคฺคํ ... เสนาสนํ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ
สงฺฆํ ภินฺทติ อุคฺคํ เสนาสนํ สทฺธาย ฯเปฯ ผลสฺมาปตฺติยา
อุปนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย ฯ อปปฏิโฆ ฌโม อปปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส
อุปนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย
ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: สทฺธํ อุปนิสฺสาย ทานํ
เทติ ฯเปฯ ทิฏฺฐิํ คณฺหาติ สีลํ ... ฯเปฯ กายิกํ สุขํ ... กายิกํ
ทุกฺขํ ... โภชนํ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา
ฯเปฯ โภชนํ สทฺธาย ฯเปฯ ผลสฺมาปตฺติยา อุปนิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ

[๒๔๐] สมปฏิโฆ ฌโม อปปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปจฺเจน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณฺณปุเรชาตํ:
จกฺขํ ... โฝฏฺฐพฺเพ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน
จกฺขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺถยา สทฺทํ สุณาติ รูปายตฺนํ
จกฺขุวิญฺญาณสฺส โฝฏฺฐพฺพายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส ปุเรชาตปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ วตฺถุปุเรชาตํ: จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส
กายายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส ปุเรชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ อปปฏิโฆ
ฌโม อปปฏิฆสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปุเรชาตํ
วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณฺณปุเรชาตํ: วตฺถุ ... อิตฺถินฺทริยํ

ปุริสินุทริยํ ชีวิตินุทริยํ อาโปธาคํ ... กพพีการํ อาหารํ อนิจฺจโต ...
โทมนสฺสํ ออุปฺชชติ ฯ วตฺถุปุเรชาติ: วตฺถุ อปฺปฏฺิฆานํ ขนฺธานํ
ปุเรชาติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สปฺปฏฺิฆโฆ จ อปฺปฏฺิฆโฆ จ ฐมฺมา
อปฺปฏฺิฆสฺส ฐมฺมสฺส ปุเรชาติปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาติ
วตฺถุปุเรชาติ ฯ จกฺขายตฺตนญจ วตฺถุ จ โฝฏฺฐพฺพายตฺตนญจ
วตฺถุ จ อปฺปฏฺิฆานํ ขนฺธานํ ปุเรชาติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๒๔๑] อปฺปฏฺิฆโฆ ฐมฺโฆ อปฺปฏฺิฆสฺส ฐมฺมสฺส ปจฺจชาติปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปจฺจชาติตา อปฺปฏฺิฆา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส
อิมสฺส อปฺปฏฺิฆสฺส กายสฺส ปจฺจชาติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
ปจฺจชาติตา อปฺปฏฺิฆา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส สปฺปฏฺิฆสฺส
กายสฺส ปจฺจชาติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาติตา อปฺปฏฺิฆา ขนฺธา
ปุเรชาติสฺส อิมสฺส สปฺปฏฺิฆสฺส จ อปฺปฏฺิฆสฺส จ กายสฺส
ปจฺจชาติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ทฺวินฺนํมฺปิ มฺลตา กาดพฺพา ฯ

[๒๔๒] อปฺปฏฺิฆโฆ ฐมฺโฆ อปฺปฏฺิฆสฺส ฐมฺมสฺส อาเสวนปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อปฺปฏฺิฆา ขนฺธา ... โวทานํ มกฺคสฺส
อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๒๔๓] อปฺปฏฺิฆโฆ ฐมฺโฆ อปฺปฏฺิฆสฺส ฐมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาติตา นานาขณฺนิกา ฯ สหชาติตา: อปฺปฏฺิฆา เจตนา
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ อปฺปฏฺิฆานญจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ
กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นานาขณฺนิกา: อปฺปฏฺิฆา เจตนา วิปากานํ

ขุณฺธานํ อปฺปฏฺหิมาณญจ กญฺจตารูปํ กมฺมปจฺเจยฺน ปจฺจโย ฯ
อปฺปฏฺหิโฆ ฌมฺโฆ สปฺปฏฺหิสมฺมสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺเจยฺน ปจฺจโย:
สทฺทชฺชาตา นานาขณฺณิกา ฯ สทฺทชฺชาตา: อปฺปฏฺหิมา เจตนา สมฺปยุตฺตกาณํ
ขุณฺธานํ สปฺปฏฺหิมาณญจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปํ กมฺมปจฺเจยฺน
ปจฺจโย ฯ นานาขณฺณิกา: อปฺปฏฺหิมา เจตนา วิปากํ ขุณฺธานํ
สปฺปฏฺหิมาณญจ กญฺจตารูปํ กมฺมปจฺเจยฺน ปจฺจโย ฯ อปฺปฏฺหิโฆ
ฌมฺโฆ สปฺปฏฺหิสมฺมสฺส จ อปฺปฏฺหิสมฺมสฺส จ ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺเจยฺน
ปจฺจโย: สทฺทชฺชาตา นานาขณฺณิกา ฯเปฯ

[๒๔๔] อปฺปฏฺหิโฆ ฌมฺโฆ อปฺปฏฺหิสมฺมสฺส ฌมฺมสฺส วิปากปจฺเจยฺน
ปจฺจโย: วิปากอ อปฺปฏฺหิโฆ ... ตีณิ ฯ

[๒๔๕] อปฺปฏฺหิโฆ ฌมฺโฆ อปฺปฏฺหิสมฺมสฺส ฌมฺมสฺส อาหารปจฺเจยฺน
ปจฺจโย: อปฺปฏฺหิมา อาหารา สมฺปยุตฺตกาณํ ขุณฺธานํ อปฺปฏฺหิมาณญจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปํ อาหารปจฺเจยฺน ปจฺจโย ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺ
กพฺพีกาโร อหาโร อิมสฺส อปฺปฏฺหิสมฺมสฺส กายสฺส อาหารปจฺเจยฺน
ปจฺจโย ฯ อวเสสา เทวปี ปญฺหา กาทพฺพา ปฏฺฐิสนฺธิ กพฺพีกาโร
อหาโร ทุวิสุปี กาทพฺโพ อคฺเค ฯ

[๒๔๖] สปฺปฏฺหิโฆ ฌมฺโฆ อปฺปฏฺหิสมฺมสฺส ฌมฺมสฺส อินฺทริยปจฺเจยฺน
ปจฺจโย: จกฺขุณฺทริยํ จกฺขุวิณฺณณสฺส กายินฺทริยํ กายวิณฺณณสฺส
อินฺทริยปจฺเจยฺน ปจฺจโย ฯ อปฺปฏฺหิโฆ ฌมฺโฆ อปฺปฏฺหิสมฺมสฺส
ฌมฺมสฺส อินฺทริยปจฺเจยฺน ปจฺจโย: ตีณิ ตีสุปี จีวิตินฺทริยํ อคฺเค

กาทพพ์ ฯ สปรปฏิโฆ จ อปรปฏิโฆ จ ฐมมา อปรปฏิฆสฺส ฐมมสฺส
อินฺทฺริยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: จกฺขุณฺทฺริยญฺจ จกฺขุวิญฺญาณญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺสทคฺคานํ
ขนฺธานํ อินฺทฺริยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย กายินฺทฺริยญฺจ
กายวิญฺญาณญฺจ กายวิญฺญาณสฺสทคฺคานํ ขนฺธานํ อินฺทฺริยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ

[๒๔๑] ฌานปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ มคฺคปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ สมฺปยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: เอกํ ฯ

[๒๔๒] สปรปฏิโฆ ฐมฺโฆ อปรปฏิฆสฺส ฐมมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ปุเรชาตํ: จกฺขฺยาตนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายายตนํ
กายวิญฺญาณสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ อปรปฏิโฆ ฐมฺโฆ
อปรปฏิฆสฺส ฐมมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ปฺจฺฉาชาตํ ฯ สหชาตา: อปรปฏิฆา ขนฺธา อปรปฏิฆานํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ปฺฏิสนฺธิกฺขณ
ขนฺธา วตฺถุสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย วตฺถุ ขนฺธานํ
วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: วตฺถุ อปรปฏิฆานํ ขนฺธานํ
วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ ปฺจฺฉาชาตา: อปรปฏิฆา ขนฺธา
ปุเรชาตสฺส อิมสฺส อปรปฏิฆสฺส กายสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ อปรปฏิโฆ ฐมฺโฆ สปรปฏิฆสฺส ฐมมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: สหชาตํ ปฺจฺฉาชาตํ ฯ สหชาตา: อปรปฏิฆา ขนฺธา
สปรปฏิฆานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย

ปฏิสนธิกขณ ... ๑ ปจฺจชาตฺตา: อปฺปฏิมา ขนฺธา ปุเรชาตฺต อิมสฺส
สปฺปฏิมสฺส กายสฺส วิปฺยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ อปฺปฏิโฆ ฌมฺโฆ
สปฺปฏิมสฺส จ อปฺปฏิมสฺส จ ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย:
สหชาตํ ปจฺจชาตํ ๑ สหชาตฺตา: อปฺปฏิมา ขนฺธา สปฺปฏิมานญจ
อปฺปฏิมานญจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย
ปฏิสนธิกขณ ... ๑ ปจฺจชาตฺตา: อปฺปฏิมา ขนฺธา ปุเรชาตฺต
อิมสฺส สปฺปฏิมสฺส จ อปฺปฏิมสฺส จ กายสฺส วิปฺยุตฺตปจฺจเยน
ปจฺจโย ๑

[๒๔๕] สปฺปฏิโฆ ฌมฺโฆ สปฺปฏิมสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย: เอกํ ปฏิจฺจสทิสฺสา ปจฺจมปฺลหา ๑ สปฺปฏิโฆ ฌมฺโฆ
อปฺปฏิมสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ๑
สหชาตฺตา: สปฺปฏิมา มหาภูตฺตา อาโปธฺตฺตฺยา อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย สปฺปฏิมา มหาภูตฺตา อปฺปฏิมานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ
กภูตฺตารูปานํ อฺปาถารูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย โสภฺจพฺพายตฺนํ
อิตฺถินฺทฺริยสฺส กพฺพีการสฺส ออาหารสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย
พาหิรี ... ออาหารสมฺภูจฺจานํ อฺคฺสมฺภูจฺจานํ อสฺสณฺตคฺคานํ ... ๑ ปุเรชาตํ:
จกฺขํ ... โสภฺจพฺพเพ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อฺปฺปชฺชติ ทิพฺเพน
จกฺขฺนา รูปํ ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺตฺยา สทฺทํ สฺสณฺตติ รูปายตฺนํ
จกฺขฺวิณฺณานฺสฺส โสภฺจพฺพายตฺนํ กายวิณฺณานฺสฺส จกฺขฺยตฺนํ
จกฺขฺวิณฺณานฺสฺส กายายตฺนํ กายวิณฺณานฺสฺส อตฺถิปจฺจเยน

ปัจจโย ๑ สປປฎิโฆ ฌมโฆ สປປฎิฆสฺส จ อປປฎิฆสฺส จ ฌมมสฺส
อตุถิປจฺเจเนน ปจฺจโย: สປປฎิฆํ เอกํ มหาภูตํ ทฺวินํ มหาภูตานิ
อาโปธาคฺยา จ อตุถิປจฺเจเนน ปจฺจโย ปฎิจฺจสทิสํ ยาว
อสฺสณฺสตุตฺตา ๑ อປປฎิโฆ ฌมโฆ อປປฎิฆสฺส ฌมมสฺส อตุถิປจฺเจเนน
ປจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจนาชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ๑ สหชาโต:
อປປฎิโฆ เอกํ ขนฺโธ ตਿณฺณนฺนํ ... ยาว อสฺสณฺสตุตฺตา ๑
ปุเรชาตํ: วัตถุ ... อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ อาโปธาคฺ ...
กพฺพีการํ อาหารํ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุປປชฺชติ วัตถุ อປປฎิฆานิ
ขนฺธานิ อตุถิປจฺเจเนน ปจฺจโย ๑ ปจฺจนาชาคฺ: อປປฎิฆา ขนฺธา
ปุเรชาตสฺส อิมสฺส อປປฎิฆสฺส กายสฺส อตุถิປจฺเจเนน ปจฺจโย
กพฺพีการํ อาหารํ อิมสฺส อປປฎิฆสฺส กายสฺส อตุถิປจฺเจเนน
ປจฺจโย รູປชีວิตินฺทฺริยํ อປປฎิฆานิ กပ္ပຕຕාරູປານํ อตุถิປจฺเจเนน
ປจฺจโย ๑ อປປฎิโฆ ฌมโฆ สປປฎิฆสฺส ฌมมสฺส อตุถิປจฺเจเนน
ປจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ๑ สหชาคฺ:
อປປฎิฆา ขนฺธา สປປฎิฆานิ จิตฺตສມູຊານານິ ຮູປານິ อตุถิປจฺเจเนນ
ປจฺจโย ปູສິນຸຣິກຸຂເນ ອາໂປຮາຕຸ ສປປູຊານິ ມາຫຼວດານິ ອตุถิປจฺเจเนນ
ປจฺจโย ອາໂປຮາຕຸ ສປປູຊານິ ຈິຕຕສມູຊານານິ ຮູປານິ
ກັຖຕຕາຣູປານິ ອຸປາທາຣູປານິ ອตุถิປจฺเจเนນ ปจฺจโย ອາໂປຮາຕຸ
ຈກຸຍາຕນສສ ໂຜຼຸຊພຸພາຍຕນສສ ອตุถิປจฺเจเนນ ปจฺจโย ພາหิри ...
ອາຫາຣສມູຊານິ ອຸຕຸສມູຊານິ ອສສນສຕຸຕານິ ... ๑ ປູຊາຮາຕາ:

อปรปฏิมา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส สปรปฏิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจน
ปรจฺจโย กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสฺส สปรปฏิมสฺส กายสฺส
อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย รูปชีวิตฺติณฺทริยํ สปรปฏิมานํ กญฺจตารูปานํ
อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย ฯ อปรปฏิโฆ ฌมฺโม สปรปฏิมสฺส จ
อปรปฏิมสฺส จ ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย: สหชาติ ปรจฺจชาติ
อาหารํ อินฺทริยํ ฯ สหชาติ: อปรปฏิโฆ เอโก ขนฺโธ ติณฺณนฺนํ
ขนฺธานํ สปรปฏิมานนฺจ อปรปฏิมานนฺจ ... ปฏิจฺจสทิสํ ยาว
อสนฺนสฺสตา ฯ ปรจฺจชาติ: อปรปฏิมา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส
สปรปฏิมสฺส จ อปรปฏิมสฺส จ กายสฺส อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย
กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสฺส สปรปฏิมสฺส จ อปรปฏิมสฺส จ กายสฺส
อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย รูปชีวิตฺติณฺทริยํ สปรปฏิมานนฺจ อปรปฏิมานนฺจ
กญฺจตารูปานํ อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย ฯ สปรปฏิโฆ จ อปรปฏิโฆ
จ ฌมฺมา สปรปฏิมสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย:
ปฏิจฺจสทิสํ ยาว อสนฺนสฺสตา ฯ สปรปฏิโฆ จ อปรปฏิโฆ จ
ฌมฺมา อปรปฏิมสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย: สหชาติ
ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: อปรปฏิมา ขนฺธา จ มหาญฺจตา จ อปรปฏิมานํ
จิตฺตสมฺภูฏานานํ รูปานํ ... ปฏิจฺจสทิสํ ยาว อสนฺนสฺสตา ฯ
สหชาติ: จกฺขุวิญญาณสฺสทฺโธ เอโก ขนฺโธ จ จกฺขายตฺตนนฺจ
ติณฺณนฺนํ ขนฺธานํ ... เทว ขนฺธา ... กายวิญญาณสฺสทฺโธ เอโก
ขนฺโธ จ กายายตฺตนนฺจ ติณฺณนฺนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจน ปรจฺจโย

เทว ขนฺธา ... ๑ สປปฏิໂມ จ อປปฏิໂມ จ ฃมฺมา สປปฏิໂມສຸສ จ
อປปฏิໂມສຸສ จ ฃມຸສຸສ ອຕຸຕິປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ປຸຈຸຈສທິສໍ ๑

[๒๕๐] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณ เทว อธิปติยา จตุตาริ
อนนฺตเร ເອກໍ สมนนฺตเร ເອກໍ สหชาเต นว อณฺมณฺณ
จ นิສຸສເຍ ນວ ອຸປນິສຸສເຍ ທຽ ປຸເຣຈາຕ ຕິນິ ປຈຸຈາຈາຕ
ຕິນິ ອາສວເນ ເອກໍ ກມຸເມ ຕິນິ ວິປາເກ ຕິນິ ອາຫາເຣ
ຕິນິ ອິນຸທຸຣີເຍ ປລຈ ພານ ຕິນິ ມຄຸເຄ ຕິນິ ສມປຸຍຸຕເຕ
ເອກໍ ວິປປຸຍຸຕເຕ ຈຕຸຕາຣີ ອຕຸຕິຍາ ນວ ນຕຸຕິຍາ ເອກໍ ວິຄເຕ
ເອກໍ ອວິຄເຕ ນວ ๑ ເອກໍ ຄເຕທຸພໍ ๑

อนุโลมํ นิฎฐิตํ ๑

[๒๕๑] สປปฏิໂມ ฃມໂມ สປปฏิໂມສຸສ ฃມຸສຸສ ສหชาตປຈຍເນ
ປຈຍໂຍ: ๑ สປปฏิໂມ ฃມໂມ ອປปฏิໂມສຸສ ฃມຸສຸສ ອາຣມຸມณປຈຍເນ
ປຈຍໂຍ: ສหชาตປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ອຸປນິສຸສຍປຈຍເນ
ປຈຍໂຍ: ປຸເຣຈາຕປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ๑ สປปฏิໂມ ฃມໂມ
ສປปฏิໂມສຸສ จ อປปฏิໂມສຸສ จ ฃມຸສຸສ ສหชาตປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ๑
ອປປຸຕິໂມ ฃມໂມ ອປປຸຕິໂມສຸສ ฃມຸສຸສ ອາຣມຸມณປຈຍເນ
ປຈຍໂຍ: ສหชาตປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ອຸປນິສຸສຍປຈຍເນ ປຈຍໂຍ:
ປຸເຣຈາຕປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ປຈຸຈາຈາຕປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ກມຸມປຈຍເນ
ປຈຍໂຍ: ອາຫາຣປຈຍເນ ປຈຍໂຍ: ອິນຸທຸຣີຍປຈຍເນ
ປຈຍໂຍ: ๑ ອປປຸຕິໂມ ฃມໂມ ສປປຸຕິໂມສຸສ ฃມຸສຸສ ສหชาตປຈຍເນ

ปัจจโย: ปจฺจชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย:
อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย: อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ อปฺปฎฺธิโฆ
ชฺมโม สปฺปฎฺธิมฺสฺส จ อปฺปฎฺธิมฺสฺส จ ชฺมมฺสฺส สหชาตปจฺจเยน
ปัจจโย: ปจฺจชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย:
อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย: อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ สปฺปฎฺธิโฆ
จ อปฺปฎฺธิโฆ จ ชฺมมา สปฺปฎฺธิมฺสฺส ชฺมมฺสฺส สหชาตปจฺจเยน
ปัจจโย: ฯ สปฺปฎฺธิโฆ จ อปฺปฎฺธิโฆ จ ชฺมมา อปฺปฎฺธิมฺสฺส ชฺมมฺสฺส
สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ สปฺปฎฺธิโฆ
จ อปฺปฎฺธิโฆ จ ชฺมมา สปฺปฎฺธิมฺสฺส จ อปฺปฎฺธิมฺสฺส จ ชฺมมฺสฺส
สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ

[๒๕๒] นเหตุยา นว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ นอนนฺตเร นว นสมนฺนตเร นว
นสหชาเต จตฺตารี นอลฺลวมณฺเณ นว นนิสฺสเย จตฺตารี นอฺปนนิสฺสเย
นว นปุเรชาเต นว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ นสมฺปยุตฺเต นว นวิปฺปยุตฺเต นว
โนนตฺถิยา จตฺตารี โนนตฺถิยา นว โนวิกเต นว โนอวิกเต จตฺตารี ฯ

ปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๕๓] เหตุปจฺจยา นอารมฺมเณ ตีณิ สงฺขิตฺตํ ... นอนนฺตเร
ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอลฺลวมณฺเณ ตีณิ นอฺปนนิสฺสเย ตีณิ
สงฺขิตฺตํ ... นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต เอกํ โนนตฺถิยา ตีณิ
โนนวิกเต ตีณิ ฯ

อนุโลมปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๕๔] นเหตุปัจจยา อารมมณ เทว ... อธิปัตยา จตุตตาริ ฯ
อนุโลมมาติกา กณตพพา ฯ ... อวิกเต นว ฯ

ปัจจนียานุโลม นิภูจิติ ฯ
สปปฎิหมทุก นิภูจิติ ฯ

รูปิทุกิ

ปัจจิวาโร

[๒๕๕] รูปิ ฌมมึ ปฎิจจ รูปิ ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา:
เอกั มหาภูตึ ปฎิจจ ตโย มหาภูตา เทว มหาภูเต ... มหาภูเต
ปฎิจจ จิตตสมภูฐานั รูปิ กฏตตารูปิ อุปาทารูปิ ฯ รูปิ ฌมมึ ปฎิจจ
อรูปี ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: ปฎิสนธิกขณเ วตถุ ปฎิจจ
อรูปีโน ขนธา ฯ รูปิ ฌมมึ ปฎิจจ รูปิ จ อรูปี จ ฌมมา
อุปปชชนติ เหตุปัจจยา: ปฎิสนธิกขณเ วตถุ ปฎิจจ อรูปีโน ขนธา
มหาภูเต ปฎิจจ กฏตตารูปิ ฯ อรูปี ฌมมึ ปฎิจจ อรูปี ฌมโม
อุปปชชติ เหตุปัจจยา: อรูปี เอกั ขนธิ ปฎิจจ ตโย ขนธา เทว
ขนธเ ... ปฎิสนธิ ฯ อรูปี ฌมมึ ปฎิจจ รูปิ ฌมโม อุปปชชติ
เหตุปัจจยา: อรูปีโน ขนธเ ปฎิจจ จิตตสมภูฐานั รูปิ ปฎิสนธิ ฯ
อรูปี ฌมมึ ปฎิจจ รูปิ จ อรูปี จ ฌมมา อุปปชชนติ
เหตุปัจจยา: อรูปี เอกั ขนธิ ปฎิจจ ตโย ขนธา จิตตสมภูฐานณจ
รูปิ เทว ขนธเ ... ปฎิสนธิ ฯ รูปิ จ อรูปี จ ฌมมึ ปฎิจจ รูปิ

ธมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อรุปีโน ขนฺธเ จ มหาภูเต จ
ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ ... ฯ รูปึ จ อรุปี จ ธมฺมํ
ปฏฺิจฺจ อรุปี ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ อรุปี
เอกํ ขนฺธลฺจ วตฺถลฺจ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ฯ รูปึ จ
อรุปี จ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ รูปึ จ อรุปี จ ธมฺมาอุปฺปชฺชนฺติเหตุปจฺจยา:
ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ อรุปี เอกํ ขนฺธลฺจ วตฺถลฺจ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา
เทว ขนฺธเ ... อรุปีโน ขนฺธเ จ มหาภูเต จ ปฏฺิจฺจ กฏฺตฺตารุปี ฯ

สงฺขิตฺตํ ฯ

[๒๕๖] เหตุยา นว อารมฺมณเ ตีณิ อธิปฺติยา ปณฺจ
อนนฺตเร ตีณิ สมฺนนฺตเร ตีณิ สหชาเต นว อณฺณมณฺเ
ณ นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย ตีณิ ปฺเรชาเต เอกํ อาเสวเน
เอกํ กมฺเม นว วิปาเก นว อาหารเ นว อินฺทฺริเย นว
ณฺาเน นว มกฺเค นว สมฺปยุตฺเต ตีณิ วิปฺยุตฺเต นว
อตฺุถิยา นว นตฺุถิยา ตีณิ วิคเต ตีณิ อวิกเต นว ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๕๗] รูปึ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ รูปึ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
ตีณิ ฯ อรุปี ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ อรุปี ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
อเหตุกํ อรุปี เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ...
อเหตุกปฏฺิสนฺธิกฺขณเ วิจิกฺจฺฉาสหคเต อฺทฺทฺจฺฉสหคเต ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ
วิจิกฺจฺฉาสหคโต อฺทฺทฺจฺฉสหคโต โมโห ฯ นเหตุปจฺจยา นว ปณฺหา

อเหตุกนฺติ นียาเมตพฺพิ ฯ

[๒๕๘] นเหตุยา นว นอารมฺมเณ ตีณิ นอธิปติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอลฺลมมฺลเณ ตีณิ
นอุปฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต นว นปฺจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม เทว นวิปาเก ปฺลจฺ นอาหารเ เอกํ นอินฺทุริเย
เอกํ นฉาเน เทว นมฺกฺเค นว นสมฺปฺยฺตฺเต ตีณิ นวิปฺยฺตฺเต
เทว โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

ปฺจฺจณิยํ นิฏฺจิตฺ ฯ

[๒๕๙] เหตุปฺจฺจยา นอารมฺมเณ ตีณิ ... นอธิปติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอลฺลมมฺลเณ ตีณิ นอุปฺนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต นว นปฺจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม
เอกํ นวิปาเก ปฺลจฺ นสมฺปฺยฺตฺเต ตีณิ นวิปฺยฺตฺเต เอกํ
โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

อนฺุโลมปฺจฺจณิยํ นิฏฺจิตฺ ฯ

[๒๖๐] นเหตุปฺจฺจยา อารมฺมเณ ตีณิ ... อนนฺตเร ตีณิ สมนฺนตเร
ตีณิ สหชาเต นว อลฺลมมฺลเณ น นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย ตีณิ
ปุเรชาเต เอกํ อาเสวเน เอกํ กมฺเม นว วิปาเก นว อาหาร
นว อินฺทุริเย นว ฉาเน นว มฺกฺเค เอกํ สมฺปฺยฺตฺเต ตีณิ
วิปฺยฺตฺเต นว อตฺถิยา นว นตฺถิยา ตีณิ วิกเต ตีณิ อวิกเต นว ฯ

ปฺจฺจณิยานฺุโลมํ นิฏฺจิตฺ ฯ

สหชาตวโรปี ปฏิจวารสทิสโต

ปัจจยวโร

[๒๖๑] รูปี ฌมัม ปัจจยา รูปี ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา:
เอกัม มหาภูตัม ... ปฏิจสทิสํ ฯ รูปี ฌมัม ปัจจยา อรูปี ฌมโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา: วตฺถุ ปัจจยา อรูปีโน ขนฺธา ปฏิสนฺธิ ฯ
รูปี ฌมัม ปัจจยา รูปี จ อรูปี จ ฌมมา อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา:
วตฺถุ ปัจจยา อรูปีโน ขนฺธา มหาภูเต ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจัน
รูปี ปฏิสนฺธิ ฯ เอวํ อวเสสา ปณฺหา ปวตฺติ ปฏิสนฺธิ
วิกฺขิตฺตพฺพา ฯ

[๒๖๒] รูปี ฌมัม ปัจจยา อรูปี ฌมโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจยา:
จกฺขายคณฺเฏ ปัจจยา จกฺขวิญฺญาณํ กายายคณฺเฏ ปัจจยา
กายวิญฺญาณํ วตฺถุ ปัจจยา อรูปีโน ขนฺธา ปฏิสนฺธิ ฯ อรูปี
ฌมัม ปัจจยา อรูปี ฌมโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจยา: อรูปี
เอกัม ขนฺธํ ... เทว ขนฺธเ ... ปฏิสนฺธิ ฯ รูปี จ อรูปี จ ฌมัม
ปัจจยา อรูปี ฌมโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจยา: จกฺขวิญฺญาณสทฺคตํ
เอกัม ขนฺธณฺจ จกฺขายคณฺเฏจ ปัจจยา ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธเ ... กายวิญฺญาณสทฺคตํ ... อรูปี เอกัม ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ
ปัจจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๒๖๓] เหตุยา นว อารมฺมณเ ตีณิ อธิปฺติยา นว
อนนฺตเร ตีณิ สมนฺนตเร ตีณิ สหชาเต นว อณฺณมณฺเณ ฉ

นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย ตีณิ ปุเรชาเต ตีณิ อาเสวเน ตีณิ
กมฺเม นว ฯ สจฺจิตฺตํ ฯ มคฺเค นว สมฺปยุตฺเต ตีณิ วิปฺยุตฺเต
นว อตฺถิยา นว นตฺถิยา ตีณิ วิคเต ตีณิ อวิกเต นว ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๖๔] รูปี รมมํ ปจฺจยา รูปี รมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
เอกํ มหาภูตํ ... อสณฺณสฺสคฺคานํ เอกํ มหาภูตํ ... ฯ รูปี รมมํ
ปจฺจยา อรูปี รมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา
จกฺขุวิณฺณํ กายายตฺนํ ปจฺจยา กายวิณฺณํ วตฺถุํ ปจฺจยา
อเหตุกา อรูปีโน ขนฺธา อเหตุกปฏิสฺนธิกฺขณฺเ วตฺถุํ ปจฺจยา
วิจิกิฉฺฉาสหคโต อทุจฺจสหคโต โมโห ฯ รูปี รมมํ ปจฺจยา
รูปี จ อรูปี จ รมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ นเหตุปจฺจยา: ปวตฺติ ปฏิสฺนธิ
กาตพฺพา ฯ อรูปี รมมํ ปจฺจยา อรูปี รมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
อเหตุกํ อรูปี เอกํ ขนฺธํ ... ปฏิสฺนธิกฺขณฺเ วิจิกิฉฺฉาสหคเต
อทุจฺจสหคเต ขนฺธเ ปจฺจยา วิจิกิฉฺฉาสหคโต อทุจฺจสหคโต
โมโห ฯ อรูปี รมมํ ปจฺจยา รูปี รมฺโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: อรูปีโน ขนฺธเ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺฉานํ รูปี ปฏิสฺนธิ ฯ
อรูปี รมมํ ปจฺจยา รูปี จ อรูปี จ รมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
นเหตุปจฺจยา: อรูปี เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺฉานญจ
รูปี เทว ขนฺธเ ... ปฏิสฺนธิ ฯ รูปีญจ อรูปีญจ
รมมํ ปจฺจยา รูปี รมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อรูปีโน

ขนุเช จ มหาภูเต จ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ปฏฺฐิสฺสฺสํ ฯ
รูปฺปญฺจ อรูปฺปญฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา อรูปฺป ฌมฺโม อปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
จกฺขวิญญานสฺสหคฺคํ เอกํ ขนฺธญฺจ จกฺขายตฺนญฺจ
ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... กายวิญญานสฺสหคฺคํ ...
อรูปฺป เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺตญฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ...
ปฏฺฐิสฺสฺสํ วิจิกฺกฺจาสฺสหคฺเต อุตฺทจฺจสฺสหคฺเต ขนฺธ จ วตฺตญฺจ
ปจฺจยา วิจิกฺกฺจาสฺสหคฺโต อุตฺทจฺจสฺสหคฺโต โมโห ฯ รูปฺปญฺจ อรูปฺปญฺจ
ฌมฺมํ ปจฺจยา รูปฺป จ อรูปฺป จ ฌมฺมา อปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
อรูปฺป เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺตญฺจ ปจฺจยา อเหตุกา ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธ ... อรูปฺปโน ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ
ปฏฺฐิสฺสฺสํ ฯ

[๒๖๕] นเหตุยา นว นอารมฺมณฺเ ตีณิ นอธิปฺติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนฺตเร ตีณิ นอลฺลมมฺลเณ ตีณิ นอปฺนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต นว นปจฺจนาชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมฺเม จตฺตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ
นอินฺทฺริเย เอกํ นฉาเน จตฺตาริ นมคฺเค นว นสมฺปยุตฺเต
ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต เทว โนนฺตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

ปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๖๖] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺเ ตีณิ ฯ สจฺจจิตฺตํ สพฺเพ
กาตพฺพา ฯ ... นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว นสมฺปยุตฺเต ตีณิ

นวิปยุตเต เอก โนนตถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

อนุโลมปัจจนีย นิภูจิตฺ ฯ

[๒๖๗] นเหตุปัจจยา อารมมณ ตีณิ สพเพ กาทพพา
... ฌาเน นว มกุเต ตีณิ สงฺขิตฺตํ ... อวิกเต นว ฯ

ปัจจนียานุโลม นิภูจิตฺ ฯ

นิสฺสยวโรปิ ปัจจวารสทิสฺโส ฯ

สํสฏฺฐวโร

[๒๖๘] อรูปี ฌมมํ สํสฏฺฐโ จ อรูปี ฌมโม ออุปชฺชติ
เหตุปัจจยา: อรูปี เอกํ ขนฺธํ สํสฏฺฐา ตโย ขนฺธาเทว ขนฺธ ...
ปฏิสนฺธิ ฯ

[๒๖๙] เหตุยา เอกํ อวิกเต เอกํ ฯ

เอวํ ปัจจนียมปิ ตีณิ คณนาปิ สมฺปยุตฺตวโรปิ

สพเพ กาทพพา เอกายว ปญฺหา ฯ

ปญฺหาวโร

[๒๗๐] อรูปี ฌมโม อรูปิสฺส ฌมมฺสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย:
อรูปี เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ปฏิสนฺธิ ฯ
อรูปี ฌมโม รูปิสฺส ฌมมฺสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย:
อรูปี เหตุ จิตฺตสมฺภูฏานานํ รูปานํ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ปฏิสนฺธิ ฯ
อรูปี ฌมโม รูปิสฺส จ อรูปิสฺส จ ฌมมฺสฺส เหตุปัจจเยน
ปัจจโย: อรูปี เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูฏานานญจ

รูปานัน เหตุปัจเจน ปจโย ปฏิสนธิ ฯ

[๒๓๑] รูปี ฌโม อรูปีสส ฌมมสส อารมมณปัจเจน ปจโย:
จกขุ ... วตถุ อิตถินุทริยิ ปุริสินุทริยิ ชีวิตินุทริยิ อาโปธาตุ ...
กพพีการิ อาหาริ อนิจจโต ... โทมนสสิ อูปุชชติ ทิพเพน
จกขุนา รูปิ ปสฺสติ ทิพพายิ โสตธาตฺยา สทฺทํ สฺสนาติ รูปายตฺนญ
จกขุวิญญาณสฺส อารมมณปัจเจน ปจโย โสฏฺฐพฺพายตฺน
กายวิญญาณสฺส อารมมณปัจเจน ปจโย รูปิโน ขนฺธา
อิทฺธิวิธยาณสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติยาณสฺส อนาคตฺสยาณสฺส
อาวชฺชนาย อารมมณปัจเจน ปจโย ฯ อรูปี ฌโม อรูปีสส
ฌมมสส อารมมณปัจเจน ปจโย: ทานํ ... สิลํ ... อูปุสถกมมํ ...
ตํ ปจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺจิจฺฉณานิ ปจฺจเวกฺขติ ฌานา ...
อริยา มคฺคา ... ผลํ ปจฺจเวกฺขณฺติ นิพฺพานํ โคตฺรภุสฺส
โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อาวชฺชนาย อารมมณปัจเจน ปจโย
อริยา ปหิเน กิเลสํ ... วิกฺขมฺภิตํ กิเลสํ ... ปุพฺเพ ... อรูปิโน
ขนฺธอ นิจจโต ... โทมนสสิ อูปุชชติ เจโตปริยยาณเณน อรูปิจิตฺตสมฺภิสฺส
จิตฺติ ขานาติ อากาसानญายตฺนํ วิญญาณญายตฺนสฺสม
อากิณฺญญายตฺนํ เนวสญฺยานาสญฺญายตฺนสฺส อรูปิโน
ขนฺธา อิทฺธิวิธยาณสฺส เจโตปริยยาณสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติยาณสฺส
ยถากมฺมุปกฺกยาณสฺส อนาคตฺสยาณสฺส อาวชฺชนาย
อารมมณปัจเจน ปจโย ฯ

[๒๓๒] รุปี รมโม อรูปิสฺส รมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย:
อารมฺมณาธิปติ จกฺขุ ... กพพีการิ ออาหาริ ฅริ กตฺวา อสฺสาเทติ
อภินนฺทติ ตํ ฅริ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ
อรูปี รมฺโม อรูปิสฺส รมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย:
อารมฺมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺมณาธิปติ: ทานํ ... ฯ
ตจฺจิตฺตํ ฯ นิพฺพานํ มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย อรูปิโน
ขนฺธเ ฅริ กตฺวา อสฺสาเทติ ... ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ
สหชาตาธิปติ: อรูปี อธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย ฯ อรูปี รมฺโม รุปีสฺส รมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ
ปจฺจโย: สหชาตาธิปติ: อรูปี อธิปติ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย ฯ อรูปี รมฺโม รุปีสฺส จ อรูปิสฺส จ
รมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปจฺจโย: สหชาตาธิปติ: อรูปี อธิปติ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อธิปติปัจจนเณ
ปจฺจโย ฯ

[๒๓๓] อรูปี รมฺโม อรูปิสฺส รมฺมสฺส อนนฺตรปฺจจนเณ
ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อรูปิโน ขนฺธา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ อรูปินํ
ขนฺธานํ ผลสฺมาปฺตติยา อนนฺตรปฺจจนเณ ปจฺจโย สมนฺนฺตรปฺจจนเณ
ปจฺจโย ฯ สหชาตปฺจจนเณ ปจฺจโย: สตฺต มិหฺมฏฺฐนา นคฺติ ฯ
อณฺณมณฺณปฺจจนเณ ปจฺจโย: ฅ ฯ นิสฺสยปฺจจนเณ ปจฺจโย: สตฺต
ปฺลฺลหา มิหฺมฏฺฐนา นคฺติ ฯ

[๒๓๔] รูปี ฌโม อรูปีสถ ฌมมสถ อุปนิสสยปจฺเจเนน ปจฺจโย:
อามมณฺณปนิสสโย ปกตฺตูปนิสสโย ๆเปฯ ปกตฺตูปนิสสโย อุตฺ ...
โกชนํ ... เสนาสนํ อุปนิสสาย ทานํ เทติ ๆเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ
อุตฺ โกชนํ เสนาสนํ สทฺทชาย ๆเปฯ ผลสมาปตฺติยา อุปนิสสยปจฺเจเนน
ปจฺจโย ๆ อรูปี ฌโม อรูปีสถ ฌมมสถ อุปนิสสยปจฺเจเนน
ปจฺจโย: อามมณฺณปนิสสโย อนนฺตรูปนิสสโย ปกตฺตูปนิสสโย
ฯเปฯ ปกตฺตูปนิสสโย: สทฺธํ อุปนิสสาย ทานํ เทติ ...
สีลํ ... ๆเปฯ กายิกํ ทฺกขํ อุปนิสสาย ทานํ เทติ ๆเปฯ สงฺฆํ
ภินฺทติ สทฺธา ๆ ๆเปฯ กายิกํ ทฺกขํ สทฺทชาย ๆเปฯ ผลสมาปตฺติยา
อุปนิสสยปจฺเจเนน ปจฺจโย ๆ

[๒๓๕] รูปี ฌโม อรูปีสถ ฌมมสถ ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย:
อามมณฺณปุเรชาติ วัตถุปุเรชาติ ๆ อามมณฺณปุเรชาติ: จกขํ ...
วัตถุ ... กพพีการํ อาหารํ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน
จกขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺตยา สทฺทํ สฺฆาติ รูปายตฺนํ
จกขุวิญญานสฺส โสภฺจพฺพายตฺนํ กายวิญญานสฺส ๆ วัตถุปุเรชาติ:
จกขายตฺนํ จกขุวิญญานสฺส กายายตฺนํ กายวิญญานสฺส
วัตถุ อรูปีนํ ขนฺธานํ ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: ๆ

[๒๓๖] อรูปี ฌโม รูปีสถ ฌมมสถ ปจฺจชาตปจฺเจเนน
ปจฺจโย: ปจฺจชาตา อรูปีโน ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส
ปจฺจชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย ๆ

[๒๓๗] อรูปี ฌโม อรูปีสฺส ฌมฺมสฺส อาเสวนปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปุริมา ปุริมา ... ฯ

[๒๓๘] อรูปี ฌโม อรูปีสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
สหาตา นานาขณิกา ฯ สหาตา: อรูปี เจตนา สมฺปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ นานาขณิกา: อรูปี เจตนา
วิปากาณํ ขนฺธานํ กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ อรูปี ฌโม รูปีสฺส
ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหาตา นานาขณิกา ฯ
สหาตา: อรูปี เจตนา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ นานาขณิกา: อรูปี เจตนา กฏฺตตารูปานํ กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ อรูปี ฌโม รูปีสฺส จ อรูปีสฺส จ ฌมฺมสฺส
กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหาตา นานาขณิกา ฯ สหาตา:
อรูปี เจตนา สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ นานาขณิกา: อรูปี เจตนา วิปากาณํ
ขนฺธานํ กฏฺตตจจ รูปานํ กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๒๓๙] อรูปี ฌโม อรูปีสฺส ฌมฺมสฺส วิปากปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๒๔๐] รูปี ฌโม รูปีสฺส ฌมฺมสฺส อาหารปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสฺส กายสฺส อาหารปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
อรูปี ฌโม อรูปีสฺส ฌมฺมสฺส อาหารปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๒๔๑] รูปี ฌโม รูปีสฺส ฌมฺมสฺส อินฺทฺริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:

รูปชีวิตินุทริย กฏตารูปานัน อินุทริยปจฺเจน ปจฺจโย ฯ รูปี ฌมโ
อรุปีสุต ฌมมสุต อินุทริยปจฺเจน ปจฺจโย: จกฺขุณุทริย จกฺขุวิญญาณสุต
กายินุทริย กายวิญญาณสุต อินุทริยปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ อรูปี ฌมโ อรูปีสุต ฌมมสุต อินุทริยปจฺเจน ปจฺจโย:
ตีณิ ฯ รูปี จ อรูปี จ ฌมมา อรูปีสุต ฌมมสุต อินุทริยปจฺเจน
ปจฺจโย: จกฺขุณุทริยญจ จกฺขุวิญญาณญจ จกฺขุวิญญาณสทคตานิ
ขนฺธานัน อินุทริยปจฺเจน ปจฺจโย กายินุทริยญจ ... ฯ

[๒๘๒] อรูปี ฌมโ อรูปีสุต ฌมมสุต ฌมานปจฺเจน ปจฺจโย:
ตีณิ ฯ มกฺคปจฺเจน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ สมฺปยุตฺตปจฺเจน
ปจฺจโย: เอกํ ฯ

[๒๘๓] รูปี ฌมโ อรูปีสุต ฌมมสุต วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย:
สทชาติ ปุเรชาติ ฯ สทชาติ: ปฏิสนฺธิกฺขณ วตฺถุ อรูปินัน ขนฺธานัน
วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาติ: จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญญาณสุต
กายายตฺนํ กายวิญญาณสุต วตฺถุ อรูปินัน ขนฺธานัน
วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ อรูปี ฌมโ รูปีสุต ฌมมสุต
วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: สทชาติ ปจฺจชาติ ฯ สทชาติ:
อรูปีโน ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย
ปฏิสนฺธิกฺขณ อรูปี ขนฺธา กฏตารูปานัน วิปฺปยุตฺตปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาติ: อรูปีโน ขนฺธา ปุเรชาติสุต อิมสุต
กายสุต วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๒๘๔] รูปี ฌโม รูปีสถ ฌมมสถ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย:
สทฺชาตํ อหํริ อฺนุทฺริยํ ฯ สทฺชาตํ: เอกํ มหาภูตํ ... ยาว
อสนฺณสคฺคตา กพฺพีกาโร อหํโร อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย รูปชีวิตฺตฺนุทฺริยํ กภูตฺตารูปานํ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
รูปี ฌโม อรูปีสถ ฌมมสถ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: สทฺชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ สทฺชาตํ: ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเน วตฺถุ อรูปีเน ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... กพฺพีการํ อหํริ อฺนิจฺจโต ...
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา ... ทิพฺพายํ โสตฺธาตฺตยา ...
รูปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺสํ โสภฺจพฺพายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺสํ
จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺสํ กายายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺสํ วตฺถุ
อรูปีเน ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย ฯ อรูปี ฌโม อรูปีสถ
ฌมมสถ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: อรูปี เอโก ขนฺโธ ติณฺณนฺนํ
ขนฺธานํ เทว ขนฺธา ... ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเน ... อรูปี ฌโม รูปีสถ
ฌมมสถ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: สทฺชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ สทฺชาตา:
อรูปีโน ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย
ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเน ... ฯ ปจฺจนาชาตา: อรูปีโน ขนฺธา ปุเรชาตฺตสฺส อิมสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย ฯ อรูปี ฌโม รูปีสถ จ อรูปีสถ จ
ฌมมสถ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: อรูปี เอโก ขนฺโธ ติณฺณนฺนํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย เทว
ขนฺธา ... ปฏฺฐิสนฺธิกฺขณฺเน ... ฯ รูปี จ อรูปี จ ฌมมา รูปีสถ

ธมมสฺส อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ อาหารํ
อินฺทริยํ ฯ สหชาตา: อรุปีโน ขนฺธา จ มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน
รูปานัน อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย ฯ ปจฺจนาชาตา: อรุปีโน
ขนฺธา จ กพฺพีกาโร อาหารโร จ อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺเจเน
ปจฺจโย ปจฺจนาชาตา: อรุปีโน ขนฺธา จ รูปชีวิตินฺทริยญจ
กภูตารูปานัน อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย ฯ รูปี จ อรุปี จ ธมฺมา
อรุปีสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ
สหชาโต: จกฺขุวิญญาณสฺสทฺโศ เอโก ขนฺโธ จ จกฺขายตฺนญจ
ตฺถินฺนํ ขนฺธานัน อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ...
กายวิญญาณสฺสทฺโศ อรุปี เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ ตฺถินฺนํ
ขนฺธานัน อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ปฏฺฐินฺทริกฺขณ
อรุปี เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ ตฺถินฺนํ ขนฺธานัน เทว
ขนฺธา ... ฯ นตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย: วิคตฺปจฺเจเน ปจฺจโย:
อวิกตฺปจฺเจเน ปจฺจโย: ฯ

[๒๘๕] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณ เทว อธิปตฺติยา จตฺตาริ
อนนฺตเร เอกํ สมฺนนฺตเร เอกํ สหชาเต สตฺต อญฺญมมฺญเ
ณ นิสฺสเย สตฺต อฺปนฺนิสฺสเย เทว ปุเรชาเต เอกํ ปจฺจนาชาเต
เอกํ อาเสวเน เอกํ กมฺเม ตีณิ วิปาเก ตีณิ
อาหารเ จตฺตาริ อินฺทริเย ฌ ฌานเ ตีณิ มคฺเค ตีณิ
สมฺปยุตฺเต เอกํ วิปฺปยุตฺเต เทว อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา

เอกํ วิคเต เอกํ อวิกเต สตุต ฯ เอวํ คณตพฺพํ ฯ

อนุโลมํ นิภูจิตํ ฯ

[๒๘๖] รูปี ฌมฺโม รูปีสุต ฌมฺมสุต สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
 อาหารปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อินฺทฺริยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ รูปี
 ฌมฺโม อรูปีสุต ฌมฺมสุต อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: อุปนีสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปุเรชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: ฯ อรูปี ฌมฺโม อรูปีสุต ฌมฺมสุต อารมฺมณปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อุปนีสฺสยปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ อรูปี ฌมฺโม
 รูปีสุต ฌมฺมสุต สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปฺจฺจมาชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ อรูปี ฌมฺโม รูปีสุต จ
 อรูปีสุต จ ฌมฺมสุต สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย ฯ รูปี จ อรูปี จ ฌมฺมา รูปีสุต ฌมฺมสุต สหชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: ปฺจฺจมาชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อาหารปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: อินฺทฺริยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ รูปี จ อรูปี จ
 ฌมฺมา อรูปีสุต ฌมฺมสุต สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปุเรชาตปฺจฺเจเนน
 ปฺจฺจโย: ฯ

[๒๘๗] นเหตุยา สตุต นอารมฺมณ สตุต นอชิปฺติยา
 สตุต นอนนฺตเร สตุต นสมนฺนตเร สตุต นสหชาเต ฉ
 นอณฺณมณฺเณ ฉ นนีสฺสเย ฉ นอุปนีสฺสเย สตุต นปุเรชาเต

สตุต ๑ สงขิตต์ ๑ นมกุเก สตุต นสมปยุตเต ฉ นวิปยุตเต
ปญจ โนนตุถียา จตุตาริ โนนตุถียา สตุต โนวิกเต สตุต
โนอวิกเต จตุตาริ ๑ เอวั กณตพพิ ๑

ปัจจนีย นิฎจิตต์ ๑

[๒๘๘] เหตุปัจจยา นอารมมณ เตณิ ... นอชิตียา เตณิ
นอนนุเตร เตณิ นสมนนุเตร เตณิ นอลลณณณเอ เอกั
นอูปนิสเสย เตณิ สพพตถ เตณิ นสมปยุตเต เอกั นวิปยุตเต
เอกั โนนตุถียา เตณิ โนวิกเต เตณิ เอวั กณตพพิ ๑

อนุโลมปัจจนีย นิฎจิตต์ ๑

[๒๘๙] นเหตุปัจจยา อารมมณ เทว ... อชิตียา จตุตาริ
อนุโลมมาติกา กาทพพา ... อวิกเต สตุต ๑

ปัจจนียานุโลม นิฎจิตต์ ๑

รูปทุกั นิฎจิตต์ ๑

โลกียทุกั

ปฏิจจวาโร

[๒๙๐] โลกียั ฌมมึ ปฏิจจ โลกียอ ฌมโม อูปปชชติ
เหตุปัจจยา: โลกียั เอกั ขนุธิ์ ปฏิจจ ตโย ขนุธา จิตตสมมูจันณจ
รูปึ เทว ขนุเช ... ปฏิสนุธิกขณ ขนุเช ปฏิจจ
วตถุ วตถุ ปฏิจจ ขนุธา เอกั มหาภูตึ ... มหาภูเต ปฏิจจ

จิตตสมภูจัน รุปิ กภูตตารูปิ อุปาทารูปิ ฯ โลกุตฺตริ ฌมมํ
ปฏิจฺจ โลกุตฺตโร ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โลกุตฺตริ เอกํ
ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธะ ... ฯ โลกุตฺตริ ฌมมํ
ปฏิจฺจ โลกิโย ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โลกุตฺตเร ขนฺธะ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมภูจัน รุปิ ฯ โลกุตฺตริ ฌมมํ ปฏิจฺจ โลกิโย จ
โลกุตฺตโร จ ฌมมา อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โลกุตฺตริ เอกํ
ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมภูจันญจ รุปิ เทว ขนฺธะ ... ฯ
โลกิยญจ โลกุตฺตรญจ ฌมมํ ปฏิจฺจ โลกิโย ฌมโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: โลกุตฺตเร ขนฺธะ จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมภูจัน
รูปิ ฯ สงฺขิตํ ฯ

[๒๕๑] เหตุยา ปญฺจ อารมฺมณ เทว อธิปฺติยา ปญฺจ
อนนฺตเร เทว สมนฺนตเร เทว สหชาเต ปญฺจ อณฺณมณฺเณ
เทว นิสฺสเย ปญฺจ อุปฺนิสฺสเย เทว ปุเรชาเต เทว
อาเสวเน เทว กมฺเม ปญฺจ วิปาเก ปญฺจ อาหารเ ปญฺจ
อินฺทริเย ปญฺจ ฌาเน ปญฺจ มกุเค ปญฺจ สมฺปยุตฺเต
เทว วิปฺยุตฺเต ปญฺจ อตฺถิยา ปญฺจ นตฺถิยา เทว วิคเต
เทว อวิกเต ปญฺจ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๕๒] โลกิยํ ฌมมํ ปฏิจฺจ โลกิโย ฌมโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ โลกิยํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา

จิตตสมภูฐานนัจ รูปี เทว ขนุเช ... อเหตุกปฏิสนธิ ยาว
อสนฺยสตุตา วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนุเช ปฏิจฺจ
วิจิกิจฺจาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๑ สงฺขิตฺตํ ๑

[๒๕๓] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณฺเ ตีณิ นอธิปติยา เทว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนฺตเร ตีณิ นอญฺณมญฺเเว ตีณิ
นอุปนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต จตุตาริ นปจฺจฉาชาเต ปญฺจ
นอาเสวเน ปญฺจ ๑ นอาเสวนมฺูลเก โลกุตฺตเร สุทฺทเก อรูปเ
วิปาโกติ นียาเมตพฺพิ อวเสสา ปกตฺทิกายเ ๑ นกมฺเม เทว
นวิปาเก ปญฺจ นอาหารเ เอกํ นอินฺทฺริเย เอกํ นฉานเ
เอกํ นมฺกฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต เทว
โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

ปจฺจนีโย นิฏฺฐิตํ ๑

[๒๕๔] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺเ ตีณิ ... นอธิปติยา เทว
นอนนฺตรปทาติ ปจฺจนียสฺทิสสา ... นวิปาเก ปญฺจ นสมฺปยุตฺเต
ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต เทว โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

อนุโลมปจฺจนีโย นิฏฺฐิตํ ๑

[๒๕๕] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺเ เอกํ ... อนนฺตเร เอกํ ๑
สงฺขิตฺตํ ๑ ... อวิกเต เอกํ ๑

ปจฺจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๑

สหชาตวาโร ปฏิจฺจวารสฺทิสเ ๑

ปัจจัยวาโร

[๒๕๖] โลกีย์ ฌมมํ ปัจจยา โลกิโย ฌมโม อุปฺปชฺชติ
 เหตุปัจจัย: โลกีย์ เอกํ ขนฺธํ ปัจจยา ฯ สงฺกิตฺตํ ฯ เอกํ
 มหาภูตํ ... มหาภูเต ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ กณฺฑิตารูปํ
 อุปาทารูปํ วตฺถุํ ปัจจยา โลกิยา ขนฺธา ฯ โลกีย์ ฌมมํ ปัจจยา
 โลกุตฺตโร ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัย: วตฺถุํ ปัจจยา โลกุตฺตรา
 ขนฺธา ฯ โลกีย์ ฌมมํ ปัจจยา โลกิโย จ โลกุตฺตโร จ ฌมมา
 อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัย: วตฺถุํ ปัจจยา โลกุตฺตรา ขนฺธา
 มหาภูเต ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ฯ โลกุตฺตรํ ฌมมํ ปัจจยา
 โลกุตฺตโร ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัย: ติณฺณํ ฯ โลกิยญจ
 โลกุตฺตรญจ ฌมมํ ปัจจยา โลกิโย ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัย:
 โลกุตฺตเร ขนฺธเ จ มหาภูเต จ ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ฯ
 โลกิยญจ โลกุตฺตรญจ ฌมมํ ปัจจยา โลกุตฺตโร ฌมโม อุปฺปชฺชติ8
 เหตุปัจจัย: โลกุตฺตรํ เอกํ ขนฺธญจ วตฺถุญจ ปัจจยา ตโย
 ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ โลกิยญจ โลกุตฺตรญจ ฌมมํ ปัจจยา
 โลกิโย จ โลกุตฺตโร จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัย: โลกุตฺตรํ
 เอกํ ขนฺธญจ วตฺถุญจ ปัจจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ...
 โลกุตฺตเร ขนฺธเ จ มหาภูเต จ ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ฯ
 สงฺกิตฺตํ ฯ

[๒๕๗] เหตุยา นว อารมฺมเณ จตฺตารี อธิปติยา นว

อนนตฺเร จตฺตารี สมนนตฺเร จตฺตารี สหชาเต นว
อณฺณมณฺเณ จตฺตารี นิสฺสเย นว อุปนินิสฺสเย จตฺตารี ปุเรชาเต
จตฺตารี อาเสวเน จตฺตารี กมฺเม นว วิปาเก นว ๑ สงฺขิตฺตํ ๑
มกฺเค นว สมฺปยุตฺเต จตฺตารี วิปฺปยุตฺเต นว อตฺถิยา นว
นตฺถิยา จตฺตารี วิคเต จตฺตารี อวิกเต นว ๑

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๒๕๘] โลกียํ ฌมฺมํ ปจฺจยา โลกิโย ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
อเหตุกํ โลกียํ เอกํ ขนฺธํ ... ยาว อสฺสณฺสตฺตา
จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขุวิญฺญาณํ กายายตฺนํ ปจฺจยา กายวิญฺญาณํ
วตฺถุํ ปจฺจยา อเหตุกา โลกิยา ขนฺธา วิจิกิฉฺฉาสหคเต
อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเ จ วตฺถุณฺจ ปจฺจยา วิจิกิฉฺฉาสหคโต
อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๑ สงฺขิตฺตํ ๑

[๒๕๙] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณฺเ ตีณิ นอชิปฺติยา
จตฺตารี นอนนตฺเร ตีณิ ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ นอุปนินิสฺสเย ตีณิ
นปุเรชาเต จตฺตารี นปุจฺฉาชาเต นว นอาเสวเน นว ๑
โลกฺกุตฺเร อรุเป วิปากนฺติ นียาเมตพฺพิ ๑ นกมฺเม จตฺตารี
นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ นอินฺทริเย เอกํ นฉาเน เอกํ
นมกฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต เทว โนนตฺถิยา
ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

ปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๓๐๐] เหตุปัจจัย นารมมณ เตณิ ... นอธิปัตยา จตุตาริ
นอนนุตรปทาติ ปัจจนียสทิสสา ... นวิปาเก นว นสมฺปยุตเต เตณิ
นวิปยุตเต เทว โนนตถียา เตณิ โนวิกเต เตณิ ฯ

อนุโลมปัจจัย นิภูจิติ ฯ

[๓๐๑] นเหตุปัจจัย อารมมณ เอกิ ... อนนุตเร เอกิ
อวิกเต เอกิ ฯ

ปัจจัยยานุโลม นิภูจิติ ฯ

สังฆจวโร

[๓๐๒] โลกียิ รมมํ สังฆุจ โลกียิ รมโม อุปฺปชชติ
เหตุปัจจัย: โลกียิ เอกิ ขนฺธิ สังฆุจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺเช ...
ปฏิสนฺธิกขณ ... ฯ โลกุตฺตริ รมมํ สังฆุจ โลกุตฺโตริ รมโม
อุปฺปชชติ เหตุปัจจัย: โลกุตฺตริ เอกิ ขนฺธิ สังฆุจา ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺเช ... ฯ สังฆจวโร เอว วิตถารตพฺโพ สห
คณนาหิ เทว ปญหา ฯ

สมฺปยุตฺตวโร สังฆจวารสทิสो ฯ

ปญหาวโร

[๓๐๓] โลกียิ รมโม โลกียสฺส รมมสฺส เหตุปัจจัยน
ปัจจัย: โลกียา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจันนญจ
รูปานํ เหตุปัจจัยน ปัจจัย ปฏิสนฺธิกขณ ... ฯ โลกุตฺโตริ
รมโม โลกุตฺตรสฺส รมมสฺส เหตุปัจจัยน ปัจจัย: เตณิ ฯ

[๓๐๔] โลกियो ฌโม โลกียสส ฌมมสส อารมมณปัจเจน
ปัจเจโย: ทานํ ... สึลํ ... อุโปสถกมมํ กตฺวา ตํ ปัจเจเวกฺขติ
ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ปัจเจเวกฺขติ ฌานา ... อริยา โคตรกฺ
ปัจเจเวกฺขนฺติ โวทานํ ปัจเจเวกฺขนฺติ ปหีนเ กิเลสে ปัจเจเวกฺขนฺติ
วิกฺขมฺภิตเ กิเลสে ปัจเจเวกฺขนฺติ ปุพฺเพ สมฺมาจินฺเณ กิเลสে ชานนฺติ
จกฺขุ ... วตฺถุ ... โลกิเย ขนฺเธ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ
ทิพฺเพน จกฺขุนา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตรชาตฺยา สทฺทํ สฺมาติ
เจโตปริยฺวาเณน โลกิยจิตฺตสมฺภกิสฺส จิตฺตํ ชานาติ อากาसानญฺจายตํ
วิญฺญาณญฺจายตฺนสฺส อากิณฺจญฺจายตํ เนวสญฺญานาสญฺจายตฺนสฺส

รฺูปายตํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสฏฺฐพฺพายตํ
กายวิญฺญาณสฺส โลกิยา ขนฺธา อิทธิวิธฺญาณสฺส เจโตปริยฺญาณสฺส
ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีตฺญาณสฺส ยถากมฺมุปกฺคญาณสฺส อนาคตฺสญาณสฺส
อาวชฺชนาย อารมฺมณปัจเจน ปัจเจโย ๑ โลกุตฺตโร ฌโม
โลกุตฺตรสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณปัจเจน ปัจเจโย: นิพฺพานํ มคฺคสฺส
ผลสฺส อารมฺมณปัจเจน ปัจเจโย ๑ โลกุตฺตโร ฌโม โลกียสฺส
ฌมมสฺส อารมฺมณปัจเจน ปัจเจโย: อริยา มคฺคา ฐกฺกหิตฺวา
มคฺคํ ปัจเจเวกฺขนฺติ ผลํ ปัจเจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ ปัจเจเวกฺขนฺติ
นิพฺพานํ โคตรกฺสฺส โวทานสฺส อาวชฺชนาย อารมฺมณปัจเจน
ปัจเจโย อริยา เจโตปริยฺวาเณน โลกุตฺตรจิตฺตสมฺภกิสฺส จิตฺตํ
ชานนฺติ โลกุตฺตรา ขนฺธา เจโตปริยฺญาณสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีตฺญาณสฺส

อนาคตสถาณสส อวชชนาย อารมมณปัจเจน

ปัจเจโย ฯ

[๓๐๕] โลกิโย ฌมโม โลกียสส ฌมมสส อธิปติปัจเจน
ปัจเจโย: อารมมณธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมมณธิปติ:
ทานํ ทตฺวา สึลํ ... อุโปสถกมมํ ... ปุพฺเพ ... ฌานา ... เสกฺขา
โคตรภูํ ฌรํ กตฺวา ... โวทานํ ฌรํ กตฺวา ปจฺจเวกฺขนฺติ จกฺขุ ...
วตฺถุ ... โลกิเย ขนฺเช ฌรํ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนฺตติ ตํ ฌรํ
กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาธิปติ: โลกิยาธิปติ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อธิปติปัจเจน
ปัจเจโย ฯ โลกุตฺตโร ฌมโม โลกุตฺตรสส ฌมมสส
อธิปติปัจเจน ปจฺจโย: อารมมณธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ
อารมมณธิปติ: นิพฺพานํ มกฺกสฺส ผลสฺส อธิปติปัจเจน ปจฺจโย ฯ
สหชาตาธิปติ: โลกุตฺตราธิปติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ อธิปติปัจเจน
ปัจเจโย ฯ โลกุตฺตโร ฌมโม โลกียสส ฌมมสส อธิปติปัจเจน
ปัจเจโย: อารมมณธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมมณธิปติ:
อริยา มกฺกา วุฏฺฐหิตฺวา มกฺกํ ฌรํ ... ผลํ ฌรํ ... นิพฺพานํ
ฌรํ กตฺวา ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ โคตรภูสฺส โวทานสฺส
อธิปติปัจเจน ปจฺจโย ฯ สหชาตาธิปติ: โลกุตฺตราธิปติ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ อธิปติปัจเจน ปจฺจโย ฯ โลกุตฺตโร ฌมโม
โลกียสส จ โลกุตฺตรสส จ ฌมมสส อธิปติปัจเจน ปจฺจโย:

สหชาติปติ: โลกุตตราธิปติ สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานัน อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๓๐๖] โลกิโย ฌมฺโม โลกิยสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา โลกิยา ขนฺธา ปจฺจิมานัน ปจฺจิมานัน
โลกิยานัน ขนฺธานัน ... อนุโลมํ โคตฺรภูสฺส อนุโลมํ โวทานสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ โลกิโย ฌมฺโม โลกุตฺตรสฺส ฌมฺมสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: โคตฺรภู มคฺคสฺส โวทานัน มคฺคสฺส
อนุโลมํ ผลสฺมาปตฺติยา นิโรธา วุฏฺฐหนฺตสฺส เนวสณฺณานาสณฺณายตฺน
ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ โลกุตฺตโร
ฌมฺโม โลกุตฺตรสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา
ปุริมา โลกุตฺตรา ขนฺธา ปจฺจิมานัน ปจฺจิมานัน โลกุตฺตรานัน ขนฺธานัน
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: มคฺโค ผลสฺส ผลํ ผลสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ โลกุตฺตโร ฌมฺโม โลกิยสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ผลํ วุฏฺฐานสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
โลกิโย ฌมฺโม โลกิยสฺส ฌมฺมสฺส สมฺนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ
สหชาติปจฺจเยน ปจฺจโย: ปญฺจ ปญฺหา ฌญฺนา นตฺถิ ฯ อญฺณมมฺลปจฺจเยน
ปจฺจโย: เทว ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: สตฺต ฯ

[๓๐๗] โลกิโย ฌมฺโม โลกิยสฺส ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย: อารมฺมญฺปนฺนิสฺสโย อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปกฺคูปฺนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: โลกิยํ สทฺธิ อุปฺนิสฺสาย ทานัน เทติ ฯเปฯ

วิปัสสนิ อูปปาเทติ อภินณิ อูปปาเทติ สวาปตตี อูปปาเทติ มานิ
ชปเปติ ทิฏฐิ คณหาติ โลกิยิ สิลิ ... ๑เป๑ เสนาสนั อูปนิสฺสาย
ทานิ เทติ ๑เป๑ สงงมิ ภิณฑติ โลกิยา สทฺธา ๑เป๑ เสนาสนั
โลกิยาย สทฺธาย ๑เป๑ กายิกสฺส ทฺกฺขสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน
ปจฺจโย กุสลากุสลิ กมมิ วิปากสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย ๑
โลกิโย ฌมโม โลกุตฺตรสฺส ฌมมสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย:
อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ๑เป๑ ปกตูปนิสฺสโย: ปจฺมสฺส
มคฺคสฺส ปริกมมิ ปจฺมสฺส มคฺคสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย
๑เป๑ จตฺตตฺส มคฺคสฺส ปริกมมิ จตฺตตฺส มคฺคสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน
ปจฺจโย: ๑ โลกุตฺตโร ฌมโม โลกุตฺตรสฺส ฌมมสฺส
อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย
ปกตูปนิสฺสโย ๑เป๑ ปกตูปนิสฺสโย: ปจฺโม มคฺโค ทฺคิยสฺส
มคฺคสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย ตติโย มคฺโค จตฺตตฺส
มคฺคสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย ๑ โลกุตฺตโร ฌมโม โลกิยสฺส
ฌมมสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย
ปกตูปนิสฺสโย ๑เป๑ ปกตูปนิสฺสโย: อริยา มคฺคิ
อูปนิสฺสาย อนฺุปฺปนฺนิ สวาปตตี อูปปาเทนฺติ อูปฺปนฺนิ สวาปชฺชนฺติ
สงฺขารเ อนิจฺจโต ทฺกฺขโต อนตฺตโต วิปัสสนฺติ เตลลิ มคฺโค
๑เป๑ จานาจานโกสลลสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย ผลสวาปตตี
กายิกสฺส สฺขสฺส อูปนิสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย ๑

[๓๐๘] โลกิโอ ฌโม โลกียสส ฌมมสส ปุเรชาติปัจเจน
ปัจเจโย: อารมมณปุเรชาติ วตถุปุเรชาติ ฯ อารมมณปุเรชาติ:
จกขุ ... วตถุ อนิจโต ทุกขโต อนตโต ... โทมนสฺส อุปฺปชฺชติ
ทิพฺเพน จกขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา สทฺถิ สฺสนาติ
รูปายตฺนํ จกขุวิญญาณสฺส โสภฺจพฺพายตฺนํ กายวิญญาณสฺส ฯ
วตถุปุเรชาติ: จกขายตฺนํ จกขุวิญญาณสฺส กายายตฺนํ กายวิญญาณสฺส
วตถุ โลกียานํ ขนฺธานํ ปุเรชาติปัจเจน ปัจเจโย ฯ

โลกิโอ ฌโม โลกุตฺตรสฺส ฌมมสฺส ปุเรชาติปัจเจน ปัจเจโย:
วตถุปุเรชาติ: วตถุ โลกุตฺตรานํ ขนฺธานํ ปุเรชาติปัจเจน ปัจเจโย ฯ

[๓๐๙] โลกิโอ ฌโม โลกียสส ฌมมสส ปจฺจชาติปัจเจน
ปัจเจโย: ปจฺจชาติตา โลกียา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส
ปจฺจชาติปัจเจน ปัจเจโย ฯ โลกุตฺตรโร ฌโม โลกียสส ฌมมสส
ปจฺจชาติปัจเจน ปัจเจโย: ปจฺจชาติตา โลกุตฺตรา ขนฺธา
ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส ปจฺจชาติปัจเจน ปัจเจโย ฯ

[๓๑๐] โลกิโอ ฌโม โลกียสส ฌมมสส อาเสวนปัจเจน
ปัจเจโย: ปุริมา ปุริมา โลกียา ขนฺธา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ
โลกียานํ ขนฺธานํ อาเสวนปัจเจน ปัจเจโย อนุโลมํ โคตฺตรภูสฺส
อนุโลมํ โวทานสฺส อาเสวนปัจเจน ปัจเจโย ฯ โลกิโอ ฌโม
โลกุตฺตรสฺส ฌมมสส อาเสวนปัจเจน ปัจเจโย: โคตฺตรภู มคฺคสฺส
โวทานํ มคฺคสฺส อาเสวนปัจเจน ปัจเจโย ฯ

[๓๑๑] โลภโย ฆมโม โลกียสุส ฆมมสุส กम्मปจฺเจน ปจฺจโย:
สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: โลกียา เจตนา สมฺปยุตฺตกาณัน
ขนฺธาณัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานัน กम्मปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
นानาขณิกา: โลกียา เจตนา วิปากานัน ขนฺธาณัน กญฺจตุตา จ รูปานัน
กम्मปจฺเจน ปจฺจโย ฯ โลกุตฺตโร ฆมโม โลกุตฺตรสุส ฆมมสุส
กम्मปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา:
โลกุตฺตรา เจตนา สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธาณัน กम्मปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
นानาขณิกา: โลกุตฺตรา เจตนา วิปากานัน ขนฺธาณัน กम्मปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ โลกุตฺตโร ฆมโม โลกียสุส ฆมมสุส กम्मปจฺเจน
ปจฺจโย: โลกุตฺตรา เจตนา จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน กम्मปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ โลกุตฺตโร ฆมโม โลกียสุส จ โลกุตฺตรสุส จ ฆมมสุส
กम्मปจฺเจน ปจฺจโย: โลกุตฺตรา เจตนา สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธาณัน
จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานัน กम्मปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๓๑๒] โลภโย ฆมโม โลกียสุส ฆมมสุส วิปากปจฺเจน
ปจฺจโย: วิปากโก โลภโย เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธาณัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานัน วิปากปจฺเจน ปจฺจโย เทว ขนฺธะ ...
ปฏฺฐิสนฺธิกขณเ ... ฯ โลกุตฺตโร ฆมโม โลกุตฺตรสุส ฆมมสุส
วิปากปจฺเจน ปจฺจโย: ตินฺนิ ฯ

[๓๑๓] โลภโย ฆมโม โลกียสุส ฆมมสุส อาหารปจฺเจน
ปจฺจโย: โลกียา อาหารา สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธาณัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ

รูปานํ อาหารปัจจนเณ ปัจจโย ปฏิสนธิกขณ กพพีกาโร
อาหาโร อิมสฺส กายสฺส อาหารปัจจนเณ ปัจจโย ฯ โลกุตฺตโร
ชฺมโม โลกุตฺตรสฺส ชฺมมสฺส อาหารปัจจนเณ ปัจจโย: ตีณิ ฯ

[๓๑๔] โลกิโย ชฺมโม โลกิยสฺส ชฺมมสฺส อินฺทฺริยปัจจนเณ
ปัจจโย: ปฏิสนฺธิ กาทพฺพา จกฺขฺนฺทฺริยํ จกฺขฺวิญฺญาณสฺส
กายินฺทฺริยํ กายวิญฺญาณสฺส อินฺทฺริยปัจจนเณ ปัจจโย รูปชีวิตินฺทฺริยํ
กฏฺตารูปานํ อินฺทฺริยปัจจนเณ ปัจจโย ฯ โลกุตฺตโร ชฺมโม
โลกุตฺตรสฺส ชฺมมสฺส อินฺทฺริยปัจจนเณ ปัจจโย: ตีณิ ฯ

[๓๑๕] โลกิโย ชฺมโม โลกิยสฺส ชฺมมสฺส ฌานปัจจนเณ
ปัจจโย: เอกํ โลกุตฺตโร ... ตีณิ ฯ มคฺคปัจจนเณ ปัจจโย:
โลกิเย เอกํ โลกุตฺตเร ตีณิ ฯ โลกิโย ชฺมโม โลกิยสฺส
ชฺมมสฺส สมฺปยุตฺตปัจจนเณ ปัจจโย: เอกํ โลกุตฺตโร ... เอกํ ฯ

[๓๑๖] โลกิโย ชฺมโม โลกิยสฺส ชฺมมสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจนเณ
ปัจจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ สหชาตา: โลกิยา
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺปยุตฺตปัจจนเณ ปัจจโย
ปฏิสนฺธิกขณ ขนฺธา วตฺถุสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจนเณ ปัจจโย วตฺถุ
ขนฺธานํ วิปฺปยุตฺตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขฺยาตฺนํ
จกฺขฺวิญฺญาณสฺส กายาตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ โลกิยานํ
ขนฺธานํ วิปฺปยุตฺตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปจฺจนาชาตา: โลกิยา
ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจนเณ ปัจจโย ฯ

โลกิโย ฌมโม โลกุตตรสฺส ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปุเรชาติ: วตฺถุ โลกุตฺตรานัน ขนฺธานัน วิปฺยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
โลกุตฺตโร ฌมโม โลกิยสฺส ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
สหาติ ปฺจฺจชาติ ฯ สหาตา: โลกุตฺตรา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน
รูปานัน วิปฺยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ ปฺจฺจชาติ: โลกุตฺตรา ขนฺธา
ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๓๑๑] โลกิโย ฌมโม โลกิยสฺส ฌมมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหาติ ปุเรชาติ ปฺจฺจชาติ อาหาริ อินฺทฺริยิ ฯ
สหาโต: โลกิโย เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ ...
ยาว อสฺสณฺสตฺตา ฯ ปุเรชาติ: จกฺขุ ...
วตฺถุ ... ปุเรชาติสฺสทิสฺสํ วตฺถุ โลกิยานัน ขนฺธานัน อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ ปฺจฺจชาติ: โลกิยา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส
กายสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย กพฺพีกาโร อาหาริ อิมสฺส
กายสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย รูปชีวิตฺตินฺทฺริยิ กญฺจตฺตารูปานัน
อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ โลกิโย ฌมโม โลกุตฺตรสฺส ฌมมสฺส
อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปุเรชาติ: วตฺถุ โลกุตฺตรานัน ขนฺธานัน
อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ โลกุตฺตโร ฌมโม โลกุตฺตรสฺส ฌมมสฺส
อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: โลกุตฺตโร เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ
ขนฺธานัน อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ โลกุตฺตโร ฌมโม
โลกิยสฺส ฌมมสฺส อตฺถิปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหาติ ปฺจฺจชาติ ฯ

สหชาติ: โลกุตตรา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาติตา: โลกุตฺตรา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ โลกุตฺตรโร ฌมฺโม โลกียสฺส จ
โลกุตฺตรสฺส จ ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: โลกุตฺตรโร
เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ โลกียโย จ โลกุตฺตรโร จ
ฌมฺมา โลกียสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาติ ปจฺจชาติ
อาหาริ อินฺทริยํ ฯ สหชาติ: โลกุตฺตรา ขนฺธา จ มหาภูตา
จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาติตา:
โลกุตฺตรา ขนฺธา จ กพฺพีกาโร อาหาโร จ อิมสฺส กายสฺส
อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺจชาติตา: โลกุตฺตรา ขนฺธา จ
รูปชีวิตฺตินฺทริยนฺจ กภูตฺตารูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ โลกียโย จ
โลกุตฺตรโร จ ฌมฺมา โลกุตฺตรสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย:
สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: โลกุตฺตรโร เอโก ขนฺโธ จ
วตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ
นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: วิคตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย: อวิคตฺตปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ

[๓๑๘] เหตุยา จตฺตาริ อารมฺมณฺเ ตินฺนิ อธิปตฺติยา จตฺตาริ
อนนฺตเร จตฺตาริ สมฺนนฺตเร จตฺตาริ สหชาติ ปญฺจ อญฺณมญฺญเ
เทว นิสฺสเย สตฺต อุปนิสฺสเย จตฺตาริ ปุเรชาติ เทว

ปัจฉาชาเต เทว อาเสวเน เทว กมเม จตุตารี วิปาเก
จตุตารี อาหารे จตุตารี อินุทริเย จตุตารี ฉาเน จตุตารี
มกุเค จตุตารี สมบุตเต เทว วิปบุตเต คีณิ อตถिया
สตต นตถिया จตุตารี วิเคเต จตุตารี อวิเคเต สตต ฯ

อนุโลม นิภูจิติ ฯ

[๓๑๕] โลกियो ชมุโม โลกียสฺส ชมุมสฺส อารมฺมณปจฺเจเน
ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจเน ปจฺจโย: อุปนีสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย:
ปุเรชาตปจฺเจเน ปจฺจโย: ปจฺฉาชาตปจฺเจเน ปจฺจโย: กมฺมปจฺเจเน
ปจฺจโย: อาหารปจฺเจเน ปจฺจโย: อินุทริยปจฺเจเน
ปจฺจโย: ฯ โลกियो ชมุโม โลกุตฺตรสฺส ชมุมสฺส อุปนีสฺสยปจฺเจเน
ปจฺจโย: ปุเรชาตปจฺเจเน ปจฺจโย: ฯ โลกุตฺตโร
ชมุโม โลกุตฺตรสฺส ชมุมสฺส อารมฺมณปจฺเจเน ปจฺจโย:
สหชาตปจฺเจเน ปจฺจโย: อุปนีสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย: ฯ โลกุตฺตโร
ชมุโม โลกียสฺส ชมุมสฺส อารมฺมณปจฺเจเน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจเน
ปจฺจโย: อุปนีสฺสยปจฺเจเน ปจฺจโย: ปจฺฉาชาตปจฺเจเน
ปจฺจโย: ฯ โลกุตฺตโร ชมุโม โลกียสฺส จ โลกุตฺตรสฺส
จ ชมุมสฺส สหชาตปจฺเจเน ปจฺจโย: ฯ โลกियो จ โลกุตฺตโร
จ ชมุมา โลกียสฺส ชมุมสฺส สหชาตปจฺเจเน ปจฺจโย:
ปจฺฉาชาตปจฺเจเน ปจฺจโย: อาหารปจฺเจเน ปจฺจโย: อินุทริยปจฺเจเน
ปจฺจโย: ฯ โลกियो จ โลกุตฺตโร จ ชมุมา โลกุตฺตรสฺส

ธมมสุส สหชาติปัจเจน ปัจจโย: ปุเรชาติปัจเจน ปัจจโย: ฯ

[๑๒๐] นเหตุยา สตุต ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ นสมนฺนตฺเร สตุต
นสหชาติ ปญฺจ นอญฺณมญฺเณ ปญฺจ นนิตฺสเย ปญฺจ
นอฺปนิตฺสเย สตุต นปุเรชาติ ฉ นปัจฉาชาติ สตุต ฯ
สงฺขิตฺตํ ฯ นมกฺเค สตุต นสมฺปยุตฺเต ปญฺจ นวิปฺปยุตฺเต
จตุตฺตารี โนนตฺถิยา จตุตฺตารี โนนตฺถิยา สตุต โนวิกเต
สตุต โนวิกเต จตุตฺตารี ฯ

ปัจจนินฺยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๒๑] เหตุปัจจยา นอารมฺมเณ จตุตฺตารี ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ
... นสมนฺนตฺเร จตุตฺตารี นอญฺณมญฺเณ เทว นอฺปนิตฺสเย จตุตฺตารี ฯ
สงฺขิตฺตํ ฯ ... นมกฺเค จตุตฺตารี นสมฺปยุตฺเต เทว นวิปฺปยุตฺเต
เทว โนนตฺถิยา จตุตฺตารี โนวิกเต จตุตฺตารี ฯ

อนุโลมปัจจนินฺยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๒๒] นเหตุปัจจยา อารมฺมเณ ติณฺนิ ... อธิปฺติยา จตุตฺตารี
อนุโลมมาติกา กาทพฺพา ... อวิกเต สตุต ฯ

ปัจจนินฺยานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

โลกิยทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เคนจิวิญญเอยทุกัก

ปฏิจจวาโร

[๓๒๓] เคนจิวิญญเอยัฒมัม ปฏิจจ เคนจิวิญญเอยโย ฐมโหม
 อูปปชชติ เหตุปจจยา: เคนจิวิญญเอยัฒมัม เอกัม ขนุฑั ปฏิจจ ตโย
 ขนุฑา จิตตสมมุจจันณจ รุปี เทว ขนุฑ ... ปฏิสนุฑิกขณ
 ขนุฑ ปฏิจจ วตถ วตถุ ปฏิจจ ขนุฑา เอกัม มหาภูตัม ปฏิจจ
 ตโย มหาภูตา มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมมุจจันณ รุปี กณตตารูปี
 อูปาทารูปี ฯ เคนจิวิญญเอยัฒมัม ปฏิจจ เคนจินวิญญเอยโย
 ฐมโหม อูปปชชติ เหตุปจจยา: เคนจิวิญญเอยัฒมัม เอกัม ขนุฑั ปฏิจจ
 เคนจินวิญญเอยยา ตโย ขนุฑา จิตตสมมุจจันณจ รุปี เทว ขนุฑ ...
 ปฏิสนุฑิกขณ ขนุฑ ปฏิจจ วตถ วตถุ ปฏิจจ ขนุฑา เอกัม
 มหาภูตัม ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมมุจจันณ รุปี กณตตารูปี
 อูปาทารูปี ฯ เคนจิวิญญเอยัฒมัม ปฏิจจ เคนจิวิญญเอยโย จ
 เคนจินวิญญเอยโย จ ฐมมา อูปปชชชติ เหตุปจจยา: เคนจิวิญญเอยัฒมัม
 เอกัม ขนุฑั ปฏิจจ เคนจิวิญญเอยยา จ เคนจินวิญญเอยยา
 จ ตโย ขนุฑา จิตตสมมุจจันณจ รุปี เทว ขนุฑ ...
 ปฏิสนุฑิกขณ ขนุฑ ปฏิจจ วตถ วตถุ ปฏิจจ ขนุฑา เอกัม
 มหาภูตัม ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมมุจจันณ รุปี กณตตารูปี
 อูปาทารูปี ฯ เคนจินวิญญเอยัฒมัม ปฏิจจ เคนจินวิญญเอยโย

ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: เกณจิวินญเญยโย เอกัง ขนุชฌ
 ปฏิจจ เกณจิวินญเญยยา ตโย ขนุชา จิตตสมมุตตานนญจ รูป
 เทว ขนุเช ... ปฏิสนธิกขณ ขนุเช ปฏิจจ วตถ วตถุ ปฏิจจ
 ขนุชา เอกัง มหาภูตัง ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมมุตตานัน รูป
 กภูตตารูป อุปาทารูป ๑ เกณจิวินญเญยโย ฌมมัม ปฏิจจ เกณจิวินญเญยโย
 ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: เกณจิวินญเญยโย เอกัง
 ขนุชฌ ปฏิจจ เกณจิวินญเญยยา ตโย ขนุชา จิตตสมมุตตานนญจ รูป
 เทว ขนุเช ... ปฏิสนธิกขณ ขนุเช ปฏิจจ วตถ วตถุ ปฏิจจ
 ขนุชา เอกัง มหาภูตัง ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมมุตตานัน รูป
 กภูตตารูป อุปาทารูป ๑ เกณจิวินญเญยโย ฌมมัม ปฏิจจ เกณจิวินญเญยโย
 จ เกณจิวินญเญยโย จ ฌมมา อุปปชชชติ เหตุปัจจยา:
 เกณจิวินญเญยโย เอกัง ขนุชฌ ปฏิจจ เกณจิวินญเญยยา จ
 เกณจิวินญเญยยา จ ตโย ขนุชา จิตตสมมุตตานนญจ รูป เทว
 ขนุเช ... ปฏิสนธิกขณ ขนุเช ปฏิจจ วตถ วตถุ ปฏิจจ
 ขนุชา เอกัง มหาภูตัง ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมมุตตานัน รูป
 กภูตตารูป อุปาทารูป ๑ เกณจิวินญเญยโย เกณจิวินญเญยโย
 ฌมมัม ปฏิจจ เกณจิวินญเญยโย ฌมโม อุปปชชชติ เหตุปัจจยา:
 เกณจิวินญเญยโย เกณจิวินญเญยโย เอกัง ขนุชฌ ปฏิจจ เกณจิวินญเญยยา
 ตโย ขนุชา จิตตสมมุตตานนญจ รูป เทว ขนุเช ...
 ปฏิสนธิกขณ ขนุเช ปฏิจจ วตถ วตถุ ปฏิจจ ขนุชา เอกัง

มหาภูต ... มหาภูต ปฏิจ จิตตสมุฏฐาน รูป กฏตารูป อุปาทารูป ฯ

เคนจิวิญญะยจ เคนจินวิญญะยจ ฌมัม ปฏิจจ

เคนจินวิญญะโย ฌมโม อุปัชชติ เหตุปัจจยา: เคนจิวิญญะยจ

เคนจินวิญญะยจ เอกั ขนุชั ปฏิจจ เคนจินวิญญะยา

ตโย ขนุชา จิตตสมุฏฐานจจ รูป เทว ขนุเช ... ปฏิสนธิกขณ

ขนุเช ปฏิจจ วตถุ วตถุ ปฏิจจ ขนุชา เอกั มหาภูต ...

มหาภูต ปฏิจจ จิตตสมุฏฐาน รูป กฏตารูป อุปาทารูป ฯ

เคนจิวิญญะยจ เคนจินวิญญะยจ ฌมัม ปฏิจจ เคนจิวิญญะโย

จ เคนจินวิญญะโย จ ฌมมา อุปัชชติ เหตุปัจจยา:

เคนจิวิญญะยจ เคนจินวิญญะยจ เอกั ขนุชั ปฏิจจ เคนจิวิญญะยา

จ เคนจินวิญญะยา จ ตโย ขนุชา จิตตสมุฏฐานจจ

รูป เทว ขนุเช ... ปฏิสนธิกขณ ขนุเช ปฏิจจ วตถุ วตถุ

ปฏิจจ ขนุชา เอกั มหาภูต ... มหาภูต ปฏิจจ จิตตสมุฏฐาน

รูป กฏตารูป อุปาทารูป ฯ สงขิตติ ฯ

[๓๒๔] เหตุยา นว อารมมณ นว ฯ สงขิตติ ฯ

อวิกเต นว ฯ

อนุโลม นิภูจิติ ฯ

[๓๒๕] นเหตุยา นว นอารมมณ นว ฯ สงขิตติ ฯ

โนวิกเต นว ฯ

เอว จตตารปี คณนา ปริปุณณา ฯ

สหชาตวาโรปี ปัจจยวาโรปี นิสฺสยวาโรปี สฺสฏฺฐวาโรปี
สมฺปยุตฺตวาโรปี เอวํ วิตุถาเรตฺตพฺพา ฯ ปัจจยวาเร วตฺถ จ ปรฺยจายตฺตานานิ
จ ทสฺเสตฺตพฺพานิ ฯ ยถา ยถา สพฺภติ ตํ ตํ กาดพฺพิ ฯ

ปรฺยหาวาโร

[๓๒๖] เกณจิวินฺนุญฺญโย ฐมฺโม เกณจิวินฺนุญฺญสฺส ฐมฺมสฺส
เหตุปรฺยจเยน ปรฺยจโย: เกณจิวินฺนุญฺญา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูฏานานนฺจ รูปานํ เหตุปรฺยจเยน ปรฺยจโย ปฏฺฐิสฺสฺสฺส ฯ

สงฺขิตฺตํ ฯ

[๓๒๗] เหตุยา นว อารมฺมณฺเ นว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ
อวิกเต นว ฯ

อนฺุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๒๘] นเหตุยา นว โนวิกเต นว ฯ

ปรฺยจนิยํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เอวํ จตฺตาริปี กณฺนา ปรฺยปรฺยจณา ฯ

เกณจิวินฺนุญฺญทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อาสวทุกํ

ปรฺยจจวาโร

[๓๒๙] อาสวํ ฐมฺมํ ปรฺยจจ อาสโว ฐมฺโม อฺุปรฺยชฺชติ
เหตุปรฺยจยา: กามาสวํ ปรฺยจจ ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว ทิฏฺฐาสวํ

ปฏิบัติ กามาสโว อวิชาสโว อวิชาสโว ปฏิบัติ กามาสโว
ทิจุจาสโว ภาสโว ปฏิบัติ อวิชาสโว ทิจุจาสโว ปฏิบัติ อวิชาสโว
เอเกกมปี จกั กาทพพิ ฯ อาสโว ฌมัม ปฏิบัติ โนอาสโว
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจัยยา: อาสโว ปฏิบัติ อาสวสมปยุตตกา
ขนธา จิตตสมภูจันณจ รูปี ฯ อาสโว ฌมัม ปฏิบัติ อาสโว จ
โนอาสโว จ ฌมมา อุปปชชนติ เหตุปัจจัยยา: กามาสโว ปฏิบัติ
ทิจุจาสโว อวิชาสโว สมปยุตตกา จ ขนธา จิตตสมภูจันณจ
รูปี ฯ จกั กาทพพิ ฯ โนอาสโว ฌมัม ปฏิบัติ โนอาสโว ฌมโม
อุปปชชติ เหตุปัจจัยยา: โนอาสโว เอกัง ขนธั ปฏิบัติ ตโย ขนธา
จิตตสมภูจันณจ รูปี เทว ขนธา ... ปฏิสนธิกขณ ขนธ ปฏิบัติ
วตถุ วตถุ ปฏิบัติ ขนธา เอกัง มหาภูตัง ... มหาภูเต ปฏิบัติ ...
จิตตสมภูจันณจ รูปี กภูตารูปี อุปาทารูปี ฯ โนอาสโว ฌมัม ปฏิบัติ
อาสโว ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจัยยา: โนอาสเว ขนธ ปฏิบัติ
จตุตาโร อาสวา ฯ โนอาสโว ฌมัม ปฏิบัติ อาสโว จ โนอาสโว จ
ฌมมา อุปปชชนติ เหตุปัจจัยยา: โนอาสโว เอกัง ขนธั ปฏิบัติ
ตโย ขนธา อาสวา จ จิตตสมภูจันณจ รูปี เทว ขนธ ... ฯ
อาสวณจ โนอาสวณจ ฌมัม ปฏิบัติ อาสโว ฌมโม อุปปชชติ
เหตุปัจจัยยา: กามาสวณจ สมปยุตตเก จ ขนธ ปฏิบัติ ทิจุจาสโว
อวิชาสโว ฯ จกั กาทพพิ ฯ อาสวณจ โนอาสวณจ ฌมัม
ปฏิบัติ โนอาสโว ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจัยยา: โนอาสโว เอกัง

ขนฺธณฺจ อาสเว จ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจันณฺจ รูปี
เทว ขนฺธ ... ๑ อาสวณฺจ โนอาสวณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสโว จ
โนอาสโว จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: โนอาสโว เอกํ
ขนฺธณฺจ กามาสวณฺจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ทิฏฺฐาสาโว อวิชฺชาสาโว
จิตฺตสมฺภูจันณฺจ รูปี เทว ขนฺธ ... ๑ จกฺกํ ๑ สจฺจชิตฺตํ ๑

[๓๓๐] เหตุยา นว อารมฺมณฺเ นว สพฺพตฺถ นว วิปาเก
เอกํ อหาเร นว อวิกเต นว ๑

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๓๓๑] โนอาสโว ฌมฺมํ ปฏิจฺจ โนอาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชนฺติ
นเหตุปฺจฺจยา: อเหตุกํ โนอาสโว เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจันณฺจ รูปี เทว ขนฺธ ... อเหตุกปฏฺฐินฺธิกฺขณฺ
ขนฺธ ปฏิจฺจ วตฺถ วตฺถํ ปฏิจฺจ ขนฺธา เอกํ มหาภูตํ ...
ยาว อสณฺณสฺสตา ๑ โนอาสโว ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสโว ฌมฺโม
อุปฺปชฺชนฺติ นเหตุปฺจฺจยา: วิจิกฺกนฺตสทฺทเต อุทฺทจฺจสทฺทเต ขนฺธ
ปฏิจฺจ วิจิกฺกนฺตสทฺทโต อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห ๑

[๓๓๒] อาสโว ฌมฺมํ ปฏิจฺจ โนอาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชนฺติ
นอารมฺมณฺปฺจฺจยา: อาสเว ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจันน์ รูปี ๑ โนอาสโว
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ โนอาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชนฺติ นอารมฺมณฺปฺจฺจยา:
โนอาสเว ขนฺธ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจันน์ รูปี ปฏฺฐินฺธิกฺขณฺ
ขนฺธ ปฏิจฺจ วตฺถ เอกํ มหาภูตํ ... ยาว อสณฺณสฺสตา ๑

อาสวณฺจ โนอาสวณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ โนอาสโว ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปะจฺจยา: อาสเว จ สมฺปะยฺตุเตเก จ ขนฺธ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูฏาณํ รูปํ ฯ สงฺกิตฺตํ ฯ

[๓๓๓] นเหตุยา เทว นอารมฺมณฺ ตีณิ นอธิปัตติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนฺตเร ตีณิ นอลฺลณฺมณฺเณ ตีณิ นอุปฺนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต นว นปะจฺฉาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ
นอินฺทริเย เอกํ นฉาเน เอกํ นมกฺเค เอกํ นสมฺปะยฺตุเต
ตีณิ นวิปฺปะยฺตุเต นว โนนฺตฺติยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

ปะจฺฉนฺนํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๓๔] เหตุปะจฺจยา นอารมฺมณฺ ตีณิ ... นอธิปัตติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนฺตเร ตีณิ นอลฺลณฺมณฺเณ ตีณิ นอุปฺนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต นว นปะจฺฉาชาเต นว นอาเสวเน นว
นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว นสมฺปะยฺตุเต ตีณิ นวิปฺปะยฺตุเต นว
โนนนฺตฺติยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

อนฺุโลมปะจฺฉนฺนํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๓๕] นเหตุปะจฺจยา อารมฺมณฺ เทว ... อนนฺตเร เทว วิปาเก
เอกํ มกฺเค เอกํ อวิกเต เทว ฯ

ปะจฺฉนฺนํ โนมนํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหชาตวาโร ปฏิจฺจวารสฺสทิสฺโส ฯ

ปัจจัยวาโร

[๓๓๖] อาสวํ ฌมํ ปัจจยา อาสโว ฌมโฌ อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจัย: อาสวมูลกํ ตีณิ ปฏิจฺจสทิสสา ฯ โนอาสวํ ฌมํ
ปัจจัย โนอาสโว ฌมโฌ อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัย: โนอาสวํ
เอกํ ขนฺธํ ปัจจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ เทว
ขนฺธะ ... ปฏิสนฺธิกฺขณเ ขนฺธะ ปัจจยา วตฺถุ วตฺถุ ปัจจยา
ขนฺธา มหาญฺเต ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ กญฺจตารูปํ
อุปาทารูปํ วตฺถุ ปัจจยา โนอาสวา ขนฺธา ฯ โนอาสวํ ฌมํ
ปัจจัย อาสโว ฌมโฌ อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัย: โนอาสเว
ขนฺธะ ปัจจยา อาสวา วตฺถุ ปัจจยา อาสวา ฯ โนอาสวํ
ฌมํ ปัจจยา อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
เหตุปัจจัย: โนอาสวํ เอกํ ขนฺธํ ปัจจยา ตโย ขนฺธา
อาสวา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ เทว ขนฺธะ ... วตฺถุ ปัจจยา
อาสวา สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ฯ อาสวญจ โนอาสวญจ ฌมํ
ปัจจัย อาสโว ฌมโฌ อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัย: กามาสวญจ
สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธะ ปัจจยา ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว ฯ จกุกํ ฯ
กามาสวญจ วตฺถุญจ ปัจจยา ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว ฯ จกุกํ ฯ
อาสวญจ โนอาสวญจ ฌมํ ปัจจยา โนอาสโว ฌมโฌ อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจัย: โนอาสวํ เอกํ ขนฺธญจ อาสเว จ ปัจจยา ตโย
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ เทว ขนฺธะ ... อาสวญจ วตฺถุญจ

ปัจจัยยา โนอาสวา ขนฺธา ฯ อาสวณฺจ โนอาสวณฺจ ฌมฺมํ ปัจจัยยา
อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัยยา: โนอาสโว
เอกํ ขนฺธณฺจ กามาสวณฺจ ปัจจัยยา ตโย ขนฺธา ทิฏฺฐาสาโว
อวิชฺชาสาโว จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปี เทว ขนฺธ ... ฯ จกฺกํ ฯ
กามาสวณฺจ วตฺถุณฺจ ปัจจัยยา ทิฏฺฐาสาโว อวิชฺชาสาโว สมฺปยุตฺตกา
จ ขนฺธา ฯ จกฺกํ ฯ สنجฺจิตฺตํ ฯ

[๓๓๗] เหตุยา นว อารมฺมณฺ นว อธิปฺติยา นว ฯ
สจฺจิตฺตํ ฯ วิปาเก เอกํ อวิกเต นว ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๓๘] โนอาสโว ฌมฺมํ ปัจจัยยา โนอาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปัจจัยยา: อเหตุกํ โนอาสโว เอกํ ขนฺธํ ปัจจัยยา ตโย ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปี เทว ขนฺธ ... อเหตุกปฏิสนฺธิ ยาว
อสลฺยสฺสตุตา ฯ จกฺขายตฺนํ ปัจจัยยา จกฺขวิญฺญาณํ กายายตฺนํ
ปัจจัยยา กายวิญฺญาณํ วตฺถุํ ปัจจัยยา อเหตุกา โนอาสวา ขนฺธา ฯ
โนอาสโว ฌมฺมํ ปัจจัยยา อาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปัจจัยยา:
วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ จ วตฺถุณฺจ ปัจจัยยา
วิจิกิจฺจาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ฯ

[๓๓๙] นเหตุยา เทว นอารมฺมณฺ ตีณิ นอธิปฺติยา นว นกมฺเม
ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต นว โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

เอวํ สพฺเพ คณฺนา คณฺตพฺพา ฯ

นิสฺสยวโร ปจฺจยวรสทีโส

สํสฺญจวโร

[๓๔๐] อาสํวํ ฌมฺมํ สํสฺญโโจ อาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
กามาสํวํ สํสฺญโโจ ทิฏฺฐาสวํ อวิชฺชาสวํ ฯ จกฺกํ ฯ(
สงฺขิตฺตํ ฯ

[๓๔๑] เหตุยา นว อารมฺมณฺเ นว สพฺพตฺต นว วิปาเก
เอกํ อวิกเต นว ฯ

[๓๔๒] นเหตุยา เทว นอริปตฺติยา นว นปุเรชาเต นว นปจฺจฉาชาเต
นว นอเสวเน นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว
นฉานเ เอกํ นมคฺเค เอกํ นวิปฺยุตฺเต นว ฯ

กณฺนาปี สมฺยุตฺตวโรปี สํสฺญจวรสทีโส ฯ

ปญฺหาวโร

[๓๔๓] อาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย:
กามาสโว ทิฏฺฐาสวสฺส อวิชฺชาสวสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ภวาสโว
อวิชฺชาสวสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ จกฺกํ ฯ อาสโว ฌมฺโม
โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: อาสวา เหตุ สมฺยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ อาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: กามาสโว ทิฏฺฐาสวสฺส อวิชฺชาสวสฺส สมฺยุตฺตกานญจ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน

ปัจจโย ๑ โนอาสโว ฌโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน
ปัจจโย: โนอาสวา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานัน เหตุปัจจเยน ปัจจโย ปฏิสฺนุธิ ๑ โนอาสโว
ฌโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: โนอาสวา เหตุ
สมฺปยุตฺตกาณัน อาสวานัน เหตุปัจจเยน ปัจจโย ๑ โนอาสโว ฌโม
อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: โนอาสวา
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธานัน อาสวานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานัน เหตุปัจจเยน ปัจจโย ๑ อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมา
โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: อาสวา จ โนอาสวา
จ เหตุ สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน
เหตุปัจจเยน ปัจจโย ๑

[๑๔๔] อาสโว ฌโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน
ปัจจโย: อาสเว อารพฺภ อาสวา อุปฺปชฺชนฺติ ๑ อาสโว ฌโม
โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน ปัจจโย: อาสเว อารพฺภ
โนอาสวา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑ อาสโว ฌโม อาสวสฺส จ
โนอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน ปัจจโย: อาสเว
อารพฺภ อาสวา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑ โนอาสโว
ฌโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจเยน ปัจจโย:
ทานัน ... สีสัน ... อุโปสถกมฺมิม ... ฌานา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา
มคฺคํ ปัจจเวกฺขณฺติ ผลํ ปัจจเวกฺขณฺติ นิพฺพานัน ปัจจเวกฺขณฺติ

นิพพาน โศทรภูสส วโทานสส มคฺคสส ผลสส อวชฺชนาย
อารมฺมณปจฺเจน ปจฺจโย อริยา โนอาสเว ปหีเน กิเลเส ...
วิกฺขมฺภิตะ กิเลเส ... ปุพฺเพ สมฺมาจิณฺเณ กิเลเส ชานนฺติ จกฺขุ ...
วตฺถุ ... โนอาสเว ขนฺธะ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน
จกฺขุณา รูปี ปสฺสตี ทิพฺพาย โสตธาตฺยา สทฺทํ สฺสนาตี เจโตปริยญาณน
โนอาสวจิตฺตสมฺภิสฺส จิตฺตํ ชานาตี อากาसानญายตํ
วิญฺญาณญายตณฺสส อากิณฺณญายตํ เนวสญฺญานาสญฺญายตณฺสส

รูปายตํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสภฺจพฺพายตํ กายวิญฺญาณสฺส
โนอาสวา ขนฺธา อิทธิวิธญาณสฺส เจโตปริยญาณสฺส
ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตินาณสฺส ยถากมฺมุปกฺกณสฺส อนาคตฺสณญาณสฺส
อวชฺชนาย อารมฺมณปจฺเจน ปจฺจโย ฯ โนอาสโว ฌมฺโม
อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจน ปจฺจโย: ทานํ ทคฺวา ตํ
อสุสฺสาทิ อภินฺนุทตี ตํ อารพฺภ อาสวา อุปฺปชฺชนฺติ สีลํ ...
อุโปสถกมฺมํ ... ฌานํ ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนอาสเว ขนฺธะ
อสุสฺสาทิ อภินฺนุทตี ตํ อารพฺภ อาสวา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ โนอาสโว ฌมฺโม
อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจน ปจฺจโย:
ทานํ ... ทุคฺคิยมนํ โนอาสเว ขนฺธะ อสุสฺสาทิ อภินฺนุทตี ตํ
อารพฺภ อาสวา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสโว จ
โนอาสโว จ ฌมฺมา อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจน
ปจฺจโย: อาสเว จ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธะ อารพฺภ อาสวา

อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมฺมา โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: อาสเว จ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ
อารพฺก โนอาสวา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสโว จ โนอาสโว จ
ฌมฺมา อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: อาสเว จ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ อารพฺก อาสวา จ
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

[๑๔๕] อาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺธิปฺติ: อาสเว ฌมฺโม กตฺวา อาสวา
อุปฺปชฺชนฺติ ติณฺณิ ฯ อารมฺมณฺสทิสฺสา ฌมฺมณฺณ กาทพฺพา ฯ
โนอาสโว ฌมฺโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย:
อารมฺมณฺธิปฺติ สหชาตฺธิปฺติ ฯ อารมฺมณฺธิปฺติ: ทานํ ...
สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ปุพฺเพ ... อริยา มคฺคา ... ผลํ ...
นิพฺพานํ ฌมฺโม ... นิพฺพานํ โคตฺรภุสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส
อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนอาสเว ขนฺธ ฌมฺโม
กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ ฌมฺโม กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชนฺติ
ทิกฺขุติ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตฺธิปฺติ ... โนอาสวธิปฺติ สมฺมยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
โนอาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย:
อารมฺมณฺธิปฺติ สหชาตฺธิปฺติ ฯ อารมฺมณฺธิปฺติ: ทานํ ...
โนอาสเว ขนฺธ ฌมฺโม กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ ฌมฺโม กตฺวา

อาสา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาริปีติ โนอาสาริปีติ สมฺปยุตฺตกาณํ
อาสาณํ อริปีติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ โนอาสาโว ฌมฺโม อาสวสุส จ
โนอาสาสุส จ ฌมฺมสุส อริปีติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อารมฺมณาริปีติ
สหชาตาริปีติ ฯ อารมฺมณาริปีติ: ทาณํ ... โนอาสาเว
ขนฺนฺเช คุรุ กตฺวา อสุสาทเทติ อภินนฺทติ ตํ คุรุ กตฺวา ราโค
อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาริปีติ: โนอาสาริปีติ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺนฺชานํ อาสวานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปานํ อริปีติปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ อาสโว จ โนอาสาโว จ ฌมฺมา อาสวสุส
ฌมฺมสุส อริปีติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อารมฺมณาริปีติ: อาสเว จ
สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺนฺเช คุรุ กตฺวา อสุสาทเทติ ... อาสวาอุปฺปชฺชนฺติ ฯ
ตีณิ คุรุการมฺมณา ฯ

[๓๔๖] อาสโว ฌมฺโม อาสวสุส ฌมฺมสุส อนนฺตรปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา อาสวา ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ อาสวานํ
อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ อาสโว ฌมฺโม โนอาสาสุส ฌมฺมสุส
อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา อาสวา ปฺจฺจิมานํ
ปฺจฺจิมานํ โนอาสวานํ ขนฺนฺชานํ อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย อาสวา
วุจฺจานสุส อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ อาสโว ฌมฺโม อาสวสุส จ
โนอาสาสุส จ ฌมฺมสุส อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา
อาสา ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ อาสวานํ สมฺปยุตฺตกาณนฺจ ขนฺนฺชานํ
อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ โนอาสาโว ฌมฺโม โนอาสาสุส ฌมฺมสุส

อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา โนอาสวา ขนฺธา
ปจฺจิมานัน ปจฺจิมานัน โนอาสวานัน ขนฺธานัน อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย
อนฺุโลมํ โคตรกฺขสฺส ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
โนอาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย:
ปุริมา ปุริมา โนอาสวา ขนฺธา ปจฺจิมานัน ปจฺจิมานัน อาสวานัน
ขนฺธานัน อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ โนอาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส จ
โนอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา
โนอาสวา ขนฺธา ปจฺจิมานัน ปจฺจิมานัน อาสวานัน สมนฺยุตฺตกาณณจ
ขนฺธานัน อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมฺมา
อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ อาสโว ฌมฺโม
อาสวสฺส ฌมฺมสฺส สมนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย: ฯ สหชาตปจฺเจน
ปจฺจโย: นว ฯ อณฺณมณฺณปจฺเจน ปจฺจโย: นว ฯ นิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย: นว วตฺถุ จ ทสฺเสตพฺพิ ฯ

[๓๔๗] อาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อฺปนฺนิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปฺนิสฺสโย อนนฺตรปฺนิสฺสโย ปกฺคฺปนฺนิสฺสโย ฯเปฯ
ปกฺคฺปนฺนิสฺสโย: อาสวา อาสวานัน อฺปนฺนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย ตีณิ ฯ
โนอาสโว ฌมฺโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส อฺปนฺนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย:
อารมฺมณฺณปฺนิสฺสโย อนนฺตรปฺนิสฺสโย ปกฺคฺปนฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคฺปนฺนิสฺสโย:
สทฺธิ อฺปนฺนิสฺสาย ทานัน เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺตี
อฺปฺปาเทติ มานัน ชปฺเปติ ทิฏฺฐี คณฺหาติ ลีลัน ... ฯเปฯ เสนาสนัน

อุปนิสัยสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ
เสนาสนํ สทฺธาย ฯเปฯ ผลสมาปตฺติยา อุปนิสัยยปฺจฺเยน
ปฺจฺจโย ฯ โนอาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสัยยปฺจฺเยน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสัยโย อนนฺตรูปนิสัยโย ปกฺคูปนิสัยโย ฯเปฯ
ปกฺคูปนิสัยโย: สทฺธํ อุปนิสัยสาย มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐี
คณฺหาติ ลีลํ ... ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ
ราคสฺส ฯเปฯ ปตฺถนาย อุปนิสัยยปฺจฺเยน ปฺจฺจโย ฯ โนอาสโว
ฌมฺโม อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปนิสัยยปฺจฺเยน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสัยโย อนนฺตรูปนิสัยโย ปกฺคูปนิสัยโย ฯเปฯ
ปกฺคูปนิสัยโย: สทฺธํ อุปนิสัยสาย มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐี
คณฺหาติ ลีลํ ... ฯเปฯ เสนาสนํ อุปนิสัยสาย ปาณํ หนฺติ ฯเปฯ
สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ ราคสฺส ฯเปฯ ปตฺถนาย
อุปนิสัยยปฺจฺเยน ปฺจฺจโย ฯ อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมฺมา
อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสัยยปฺจฺเยน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสัยโย
อนนฺตรูปนิสัยโย ปกฺคูปนิสัยโย ติณฺณิ ฯ

[๑๔๘] โนอาสโว ฌมฺโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปฺจฺเยน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺูปุเรชาตํ วตฺถูปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณฺูปุเรชาตํ:
จกฺขุ ... วตฺถุ ... เอวํ วิตฺถาเรตพฺพํ โฝฏฺฐพฺพายตฺนํ
กายวิญฺญาณสฺส ปุเรชาตปฺจฺเยน ปฺจฺจโย ฯ วตฺถูปุเรชาตํ:
จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ

โนอาสวานัน ขนุธานี ปุเรชาติปัจเจยเนน ปัจจโย ฯ โนอาสโว ฌมโม
อาสวาสฺส ฌมมฺสฺส ปุเรชาติปัจเจยเนน ปัจจโย: อารมฺมณปุเรชาติ
วตฺถุปุเรชาติ ฯ อารมฺมณปุเรชาติ: จกฺขุ ... วตฺถุ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ อาสวา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ วตฺถุปุเรชาติ: วตฺถุ
อาสวานัน ปุเรชาติปัจเจยเนน ปัจจโย ฯ โนอาสโว ฌมโม อาสวาสฺส จ
โนอาสวาสฺส จ ฌมมฺสฺส ปุเรชาติปัจเจยเนน ปัจจโย: อารมฺมณปุเรชาติ
วตฺถุปุเรชาติ ฯ อารมฺมณปุเรชาติ: จกฺขุ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ อาสวา สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
วตฺถุปุเรชาติ: วตฺถุ อาสวานนฺจ อาสวสมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานัน
ปุเรชาติปัจเจยเนน ปัจจโย ฯ

[๓๔๕] อาสโว ฌมโม โนอาสวาสฺส ฌมมฺสฺส ปุจฺฉาชาติปัจเจยเนน
ปัจจโย: ปุจฺฉาชาติตา อาสวา ปุเรชาติสฺส อิมฺสฺส กายสฺส
ปุจฺฉาชาติปัจเจยเนน ปัจจโย ฯ โนอาสโว ฌมโม โนอาสวาสฺส
ฌมมฺสฺส ปุจฺฉาชาติปัจเจยเนน ปัจจโย: ปุจฺฉาชาติตา โนอาสวา ขนฺธา
ปุเรชาติสฺส อิมฺสฺส กายสฺส ปุจฺฉาชาติปัจเจยเนน ปัจจโย ฯ อาสโว จ
โนอาสโว จ ฌมฺมา โนอาสวาสฺส ฌมมฺสฺส ปุจฺฉาชาติปัจเจยเนน
ปัจจโย: ปุจฺฉาชาติตา อาสวา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ปุเรชาติสฺส
อิมฺสฺส กายสฺส ปุจฺฉาชาติปัจเจยเนน ปัจจโย ฯ

[๓๕๐] อาสโว ฌมโม อาสวาสฺส ฌมมฺสฺส อาเสวนปัจเจยเนน
ปัจจโย: นว ฯ

[๑๕๑] โนอาสโว ฌโม โนอาสวสุส ฌมมสุส กมมปัจเจน
ปัจเจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: โนอาสวา เจตนา
สมฺปยุตฺตกาณิ ขนฺธานิ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานิ กมมปัจเจน
ปัจเจโย ฯ นานาขณิกา: โนอาสวา เจตนา วิปากานิ ขนฺธานิ
กภูตฺตา จ รูปานิ กมมปัจเจน ปัจเจโย ฯ โนอาสโว ฌโม
อาสวสุส ฌมมสุส กมมปัจเจน ปัจเจโย: โนอาสวา เจตนา
สมฺปยุตฺตกาณิ อาสวานิ กมมปัจเจน ปัจเจโย ฯ โนอาสโว
ฌโม อาสวสุส จ โนอาสวสุส จ ฌมมสุส กมมปัจเจน
ปัจเจโย: โนอาสวา เจตนา สมฺปยุตฺตกาณิ ขนฺธานิ อาสวานนฺจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานิ กมมปัจเจน ปัจเจโย ฯ

[๑๕๒] โนอาสโว ฌโม โนอาสวสุส ฌมมสุส วิปากปัจเจน
ปัจเจโย: เอกิ ฯ

[๑๕๓] โนอาสโว ฌโม โนอาสวสุส ฌมมสุส อาหารปัจเจน
ปัจเจโย: โนอาสวา อาหารา สมฺปยุตฺตกาณิ ขนฺธานิ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานิ อาหารปัจเจน ปัจเจโย ปฏิสนฺธิกฺขณ
กพฺพีกาโร อาหาโร อิมสุส กายสุส อาหารปัจเจน ปัจเจโย ฯ
โนอาสโว ฌโม อาสวสุส ฌมมสุส อาหารปัจเจน ปัจเจโย:
โนอาสวา อาหารา สมฺปยุตฺตกาณิ อาสวานิ อาหารปัจเจน
ปัจเจโย ฯ โนอาสโว ฌโม อาสวสุส จ โนอาสวสุส จ ฌมมสุส
อาหารปัจเจน ปัจเจโย: โนอาสวา อาหารา สมฺปยุตฺตกาณิ

ขนฺธานํ อาสวานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อาหารปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ

[๑๕๔] โนอาสโว ฌมฺโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส อินฺทฺริยปจฺจเยน
ปจฺจโย: โนอาสวา อินฺทฺริยา สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ
จกฺขุณฺทฺริยํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายินฺทฺริยํ กายวิญฺญาณสฺส อินฺทฺริยปจฺจเยน
ปจฺจโย รูปชีวิตินฺทฺริยํ กญฺจตารูปานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน
ปจฺจโย ติณฺณิ ฯ ฌานปจฺจเยน ปจฺจโย: ติณฺณิ ฯ มคฺคปจฺจเยน
ปจฺจโย: นว ฯ สมฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย: นว ฯ

[๑๕๕] อาสโว ฌมฺโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจชาตํ ฯ สหชาตา: อาสวา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาตา:
อาสวา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
โนอาสโว ฌมฺโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย:
สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจชาตํ ฯ สหชาตา: โนอาสวา ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ
ขนฺธา วตฺถุสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย วตฺถุ ขนฺธานํ
วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขุขายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส
กายายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ โนอาสวานํ ขนฺธานํ
วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาตา: โนอาสวา ขนฺธา

ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ โนอาสโว
ธมฺโม อาสวสฺส ธมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
ปุเรชาตํ: วตฺถุ อาสวานํ วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ โนอาสโว
ธมฺโม อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส จ ธมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ปุเรชาตํ: วตฺถุ อาสวานํ สมฺปฺยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ
วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ อาสโว จ โนอาสโว จ ธมฺมา
โนอาสวสฺส ธมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตํ ปฺจฺจชาตํ ฯ
สหชาตา: อาสวา จ สมฺปฺยุตฺตกา จ ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รूपานํ วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ ปฺจฺจชาตา:
อาสวา จ สมฺปฺยุตฺตกา จ ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส
วิปฺยุตฺตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ

[๑๕๖] อาสโว ธมฺโม อาสวสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: กามาสโว ทิฏฺฐาสาสฺส อวิชฺชาสาสฺส อตฺถิปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ จกฺกํ ฯ อาสโว ธมฺโม โนอาสวสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: สหชาตํ ปฺจฺจชาตํ ฯ สหชาตา: อาสวา
สมฺปฺยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ रूपานํ อตฺถิปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ ปฺจฺจชาตา: อาสวา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส
อตฺถิปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ อาสโว ธมฺโม อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส จ
ธมฺมสฺส อตฺถิปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: กามาสโว ทิฏฺฐาสาสฺส
อวิชฺชาสาสฺส สมฺปฺยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ रूपานํ

อตุลิจจเยน ปจโย ฯ โนอาสโว ฌมโม โนอาสวสฺส ฌมมสฺส
อตุลิจจเยน ปจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ปจฺจชาติ อหาริ
อินฺทริยํ ฯ สหชาติ: โนอาสโว เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ
ยาว อสณฺณสฺส ตา ฯ ปุเรชาติ: จกฺขํ ... วตฺถุํ อนิจฺจโต ...
โทมณฺสฺสํ อูปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย
โสตฺธาตฺยา สทฺทํ สฺมาติ รูปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสณฺณสฺส
กายวิญฺญาณสฺส จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายายตฺนํ
กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุํ โนอาสวานํ ขนฺธานํ อตุลิจจเยน
ปจโย ฯ ปจฺจชาติ: โนอาสวา ขนฺธา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส
กายสฺส อตุลิจจเยน ปจโย กพฺพีการิ อหาริ อิมสฺส
กายสฺส อตุลิจจเยน ปจโย รูปีวิตฺติอินฺทริยํ กฺกตฺตารูปานํ อตุลิจจเยน
ปจโย ฯ โนอาสโว ฌมโม อาสวสฺส ฌมมสฺส อตุลิจจเยน
ปจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: โนอาสวา
ขนฺธา อาสวานํ อตุลิจจเยน ปจโย ฯ ปุเรชาติ: จกฺขํ ...
วตฺถุํ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ อาสวา อูปฺปชฺชนฺติ วตฺถุ
อาสวานํ อตุลิจจเยน ปจโย ฯ โนอาสโว ฌมโม อาสวสฺส จ
โนอาสวสฺส จ ฌมมสฺส อตุลิจจเยน ปจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ฯ
สหชาติ: โนอาสโว เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อาสวานญจ
จิตฺตสมฺภูฏานานญจ รูปานํ อตุลิจจเยน ปจโย เทว ขนฺธา ... ฯ
จกฺกํ ฯ อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมมา อาสวสฺส ฌมมสฺส อตุลิจจเยน

ปัจจัย: สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: กามาสโว จ
โนอัสวา สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ทิฏฺฐาตฺตสฺส อวิชฺชาตฺตสฺส
อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย ฯ จกฺกั ฯ กามาสโว จ วตฺถุ จ ทิฏฺฐาตฺตสฺส
อวิชฺชาตฺตสฺส อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย ฯ อาสโว จ โนอัสโว จ
ชฺมฺมา โนอัสตฺตสฺส ชฺมฺมสฺส อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย: สหชาติ
ปุเรชาติ ปจฺจาชาติ อหาลิ อินฺทฺริยํ ฯ สหชาติ: โนอัสโว
เอโก ขนฺโธ จ อัสวา จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย สหชาติ อัสวา จ มหาภูตา จ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย อัสวา จ วตฺถุ จ
โนอัสวานํ ขนฺธานํ อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย ฯ ปจฺจาชาติ:
อัสวา จ กพฺพีกาโร อหาลิ จ อิมสฺส กายสฺส อตุลฺปิยฺเจน
ปัจจัย ปจฺจาชาติ: อัสวา จ รูปชีวิตินฺทฺริยนฺจ กญฺจตารูปานํ
อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย ฯ อาสโว จ โนอัสโว จ ชฺมฺมา
อัสตฺตสฺส จ โนอัสตฺตสฺส จ ชฺมฺมสฺส อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย:
สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: โนอัสโว เอโก ขนฺโธ จ
กามาสโว จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ ทิฏฺฐาตฺตสฺส อวิชฺชาตฺตสฺส
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย เทว ขนฺธ ... ฯ
จกฺกั พนฺธิตพฺพํ ฯ สหชาติ: กามาสโว จ วตฺถุ จ ทิฏฺฐาตฺตสฺส
อวิชฺชาตฺตสฺส สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ อตุลฺปิยฺเจน ปัจจัย ฯ
จกฺกั พนฺธิตพฺพํ ฯ

[๑๕๗] เหตุยา สตุต อารมมณ นว อธิปัตติยา นว
อนนุตเร นว สมนนุตเร นว สหชาเต นว อณฺณมณฺเณ
นว นิสฺสเย นว อุปนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺจชาเต
ตีณิ อาเสวเน นว กมฺเม ตีณิ วิปาเก เอกํ อาหาร
ตีณิ ๑ สงฺจิคฺคํ ๑ มคฺเค นว สมฺปยุตฺเต นว วิปฺปยุตฺเต
ปฺลจฺจ อตฺถิยา นว วิคเต นว อวิกเต นว ๑

อนุโลมํ นิฏฺจิตํ ๑

[๑๕๘] อาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปนิสฺสยฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ๑
อาสโว ฌมฺโม โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย:
สหชาตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปนิสฺสยฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ปจฺจชาตฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: ๑ อาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส
จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: อุปนิสฺสยฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ๑ โนอาสโว ฌมฺโม
โนอาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: อุปนิสฺสยฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุเรชาตฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปจฺจชาตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย: อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย: อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย: ๑
โนอาสโว ฌมฺโม อาสวสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย:
สหชาตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปนิสฺสยฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุเรชาตฺปจฺจเยน

ปัจจโย: ๑ โนอาสโว ฌมโม อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส
จ ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจเยน
ปัจจโย: ๑ อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมมา อาสวสฺส
ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย:
อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย: ๑ อาสโว จ
โนอาสโว จ ฌมมา โนอาสวสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑
อาสโว จ โนอาสโว จ ฌมมา อาสวสฺส จ โนอาสวสฺส
จ ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑

[๑๕๕] นเหตุยา นว นอารมฺมณ นว นอธิปัตติยา นว
สพฺพตฺถ นว โนวิกิตเต นว ๑

ปัจจนึยฺ นิกฺขิตฺ ๑

[๑๖๐] เหตุปัจจยา นอารมฺมณ สตฺต ... นอธิปัตติยา สตฺต
นอนนฺตเร สตฺต นสมนฺนฺตเร สตฺต นอลฺลณมฺมณฺเณ ตีณิ นอุปนิสฺสเย
สตฺต สพฺพตฺถ สตฺต นมกฺเค สตฺต นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต
สตฺต โนนตฺติยา สตฺต โนวิกิตเต สตฺต ๑

อนุโลมปัจจนึยฺ นิกฺขิตฺ ๑

[๓๖๑] นเหตุปัจจุยา อารมมณ นว ... อธิปัตยา นว อนุโลมปทา
ปรีปฏณา ... อวิกเต นว ฯ

ปัจจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อาสาทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อาสาทุกํ

ปัจจุจวโร

[๓๖๒] สาสวํ ฌมมํ ปฏิจฺจ สาสโว ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจุยา:
 สาสวํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ
 รูปํ เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณ ขนฺธ ปฏิจฺจ วตฺถ วตฺถํ
 ปฏิจฺจ ขนฺธา เอกํ มหาภูตํ ... มหาภูเต ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานนํ
 รูปํ กถฺตตารูปํ อุปาทารูปํ ฯ อนาสวํ ฌมมํ ปฏิจฺจ อนาสโว
 ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจุยา: อนาสวํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ
 ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ อนาสวํ ฌมมํ ปฏิจฺจ สาสโว
 ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจุยา: อนาสเว ขนฺธ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานนํ
 รูปํ ฯ อนาสวํ ฌมมํ ปฏิจฺจ สาสโว จ อนาสโว จ
 ฌมมา อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจุยา: อนาสวํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ
 ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธ ... สาสวณฺจ
 อนาสวณฺจ ฌมมํ ปฏิจฺจ สาสโว ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจุยา:
 อนาสเว ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานนํ รูปํ ฯ

ยถา จุพฺนตฺรทุเก โลกียทุกฺกึ เอวํ กาทพฺพํ นินฺนนานากรณี ฯ

สาสวทุกฺกึ นิฏฺฐิตํ ฯ

_____

อาสาสมฺปยุตฺตทุกฺกึ

ปฏิจฺจวารโ

[๓๖๓] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโตน
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺเต ขนฺธ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ โทมนสฺสสหคฺเต ขนฺธ ปฏิจฺจ โมโห
จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ ฯ อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต
จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา:
อาสาสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ
รูปํ เทว ขนฺธ ... โทมนสฺสสหคฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา
โมโห จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ฯ อาสววิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ
ปฏิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อาสววิปฺปยุตฺตํ
เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว
ขนฺธ ... โทมนสฺสสหคฺตํ วิจิจฺจาสหคฺตํ อุทฺทจฺจสหคฺตํ โมหํ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณฺเน ขนฺธ ปฏิจฺจ วตฺถ
วตฺถํ ปฏิจฺจ ขนฺธา เอกํ มหาภูตํ ปฏิจฺจ ตโย มหาภูตา

ตโย มหาภูเต ปฏิจจ เอกิ มหาภูติ เทว มหาภูเต ปฏิจจ
เทว ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานิ รูปิ กถุตตารูปิ อุปาทารูปิ ฯ
อัสววิปฺปยุตฺติ ฌมฺมิ ปฏิจจ อัสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: โทมนสฺสสหคฺติ วิจิกฺกขณาสหคฺติ อุตฺทจฺจสหคฺติ
โมหิ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ฯ อัสววิปฺปยุตฺติ
ฌมฺมิ ปฏิจจ อัสวสมฺปยุตฺโต จ อัสววิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: โทมนสฺสสหคฺติ วิจิกฺกขณาสหคฺติ อุตฺทจฺจสหคฺติ
โมหิ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตตสมุฏฐานณจ
รูปิ ฯ อัสวสมฺปยุตฺตณจ อัสววิปฺปยุตฺตณจ ฌมฺมิ ปฏิจจ อัสวสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: โทมนสฺสสหคฺติ
วิจิกฺกขณาสหคฺติ อุตฺทจฺจสหคฺติ เอกิ ขนฺธณจ โมหณจ ปฏิจจ
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ อัสวสมฺปยุตฺตณจ อัสววิปฺปยุตฺตณจ
ฌมฺมิ ปฏิจจ อัสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา:
อัสวสมฺปยุตฺเต ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานิ
รูปิ โทมนสฺสสหคเต วิจิกฺกขณาสหคเต อุตฺทจฺจสหคเต
ขนฺธ จ โมหณจ ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานิ รูปิ ฯ อัสวสมฺปยุตฺตณจ
อัสววิปฺปยุตฺตณจ ฌมฺมิ ปฏิจจ อัสวสมฺปยุตฺโต จ อัสววิปฺปยุตฺโต
จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: โทมนสฺสสหคฺติ
วิจิกฺกขณาสหคฺติ อุตฺทจฺจสหคฺติ เอกิ ขนฺธณจ โมหณจ ปฏิจจ
ตโย ขนฺธา จิตตสมุฏฐานณจ รูปิ เทว ขนฺธ ... ฯ

[๓๖๔] อาสวสมปยุตต์ ฌมัม ปฏิจจ อาสวสมปยุตโต ฌมโม
อุปปชชติ อารมมณปจฺจยา: อาสวสมปยุตต์ เอกัม ขนฺธํ ปฏิจจ
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑ อาสวสมปยุตต์ ฌมัม ปฏิจจ
อาสววิปยุตโต ฌมโม อุปปชชติ อารมมณปจฺจยา: โทมนสฺสสหคเต
วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ ปฏิจจ โมโห ๑
อาสวสมปยุตต์ ฌมัม ปฏิจจ อาสวสมปยุตโต จ อาสววิปยุตโต จ
ฌมมา อุปปชชติ อารมมณปจฺจยา: โทมนสฺสสหคตํ วิจิกิจฺจาสหคตํ
อุทฺทจฺจสหคตํ เอกัม ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา โมโห จ
เทว ขนฺธ ... ๑ อาสววิปยุตต์ ฌมัม ปฏิจจ อาสววิปยุตโต
ฌมโม อุปปชชติ อารมมณปจฺจยา: อาสววิปยุตต์ เอกัม ขนฺธํ
ปฏิจจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกขณ วตฺถุ
ปฏิจจ ขนฺธา ๑ อาสววิปยุตต์ ฌมัม ปฏิจจ อาสวสมปยุตโต
ฌมโม อุปปชชติ อารมมณปจฺจยา: โทมนสฺสสหคตํ วิจิกิจฺจาสหคตํ
อุทฺทจฺจสหคตํ โมหํ ปฏิจจ สมปยุตฺตกา ขนฺธา ๑ อาสวสมปยุตฺตญ
อาสววิปยุตฺตญ ฌมัม ปฏิจจ อาสวสมปยุตโต
ฌมโม อุปปชชติ อารมมณปจฺจยา: โทมนสฺสสหคตํ วิจิกิจฺจาสหคตํ
อุทฺทจฺจสหคตํ เอกัม ขนฺธญจ โมหญจ ปฏิจจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑

[๓๖๕] อาสวสมปยุตต์ ฌมัม ปฏิจจ อาสวสมปยุตโต ฌมโม
อุปปชชติ อธิปติปจฺจยา: ตีณิ ๑ อาสววิปยุตต์ ฌมัม ปฏิจจ

อัสววิปยุตโต ฌมโม อุปัชชติ อธิปติปัจจยา: อัสววิปยุตต์
เอกั ขนุธิ ปฏิจจ ตโต ขนุชา จิตตสมุฏฐานญจ รูปึ เทว
ขนุเช ... โทมนสฺสสหคตึ โมหึ ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานั รูปึ เอกั
มหาภูตึ ... มหาภูเต ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานั รูปึ อุปาทารูปึ ฯ
อัสววิปยุตต์ ฌมมึ ปฏิจจ อัสวสมุပ္ยุตโต ฌมโม อุปัชชติ
อธิปติปัจจยา: โทมนสฺสสหคตึ โมหึ ปฏิจจ สมุပ္ยุตตกา ขนุชา ฯ
อัสววิปยุตต์ ฌมมึ ปฏิจจ อัสวสมุပ္ยุตโต จ อัสววิปยุตโต
จ ฌมมา อุปัชชชนฺติ อธิปติปัจจยา: โทมนสฺสสหคตึ
โมหึ ปฏิจจ สมุပ္ยุตตกา ขนุชา จิตตสมุฏฐานญจ รูปึ ฯ
อัสวสมุပ္ยุตตญจ อัสววิปยุตตญจ ฌมมึ ปฏิจจ อัสวสมุပ္ยุตโต
ฌมโม อุปัชชติ อธิปติปัจจยา: โทมนสฺสสหคตึ เอกั ขนุชญจ
โมหญจ ปฏิจจ ตโย ขนุชา เทว ขนุเช ... ฯ อัสวสมุပ္ยุตตญจ
อัสววิปยุตตญจ ฌมมึ ปฏิจจ อัสววิปยุตโต ฌมโม อุปัชชติ
อธิปติปัจจยา: อัสวสมุပ္ยุตเต ขนุเช จ มหาภูเต จ ปฏิจจ
จิตตสมุฏฐานั รูปึ โทมนสฺสสหคเต ขนุเช จ โมหญจ ปฏิจจ
จิตตสมุฏฐานั รูปึ ฯ อัสวสมุပ္ยุตตญจ อัสววิปยุตตญจ ฌมมึ
ปฏิจจ อัสวสมุပ္ยุตโต จ อัสววิปยุตโต จ ฌมมา อุปัชชชนฺติ
อธิปติปัจจยา: โทมนสฺสสหคตึ เอกั ขนุชญจ โมหญจ ปฏิจจ
ตโย ขนุชา จิตตสมุฏฐานญจ รูปึ เทว ขนุเช ... ฯ เอว
สพฺเพ ปัจจยา วิตถาเรตพฺพา ฯ สจฺจิจฺจตึ ฯ

[๑๖๖] เหตุยา นว อารมมณณ น อธิปัตติยา นว อนนุตเร
น สมนนุตเร น สหชาเต นว อณณมณณน น นิสุสเย
นว อุปนิสุสเย น ปุเรชาเต น อาเสวเน น กมฺเม นว
วิปาเก เอกํ อาหารเ นว อินฺทฺริเย นว ฉานเน นว มคฺเค
นว สมฺปยุตฺเต น วิปฺปยุตฺเต นว อตฺถิยา นว นตฺถิยา
น วิคเต น อวิกเต นว ฯ

อนุโลมํ นิภูจิตฺ ฯ

[๑๖๗] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโหม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกฺกฉาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเ
ปฏฺิจฺจ วิจิกฺกฉาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โหมโห ฯ อาสววิปฺปยุตฺตํ
ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
อเหตุกํ อาสววิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ... อเหตุกปฏฺิสนฺธิ ยาว
อสณฺณสตุตา ฯ

[๑๖๘] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโหม
อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺเต ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานนํ รูปํ ฯ อาสววิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต
ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณปจฺจยา: อาสววิปฺปยุตฺเต ขนฺธเ
ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานนํ รูปํ โทมฺนสฺสสหคตํ วิจิกฺกฉาสหคตํ
อุทฺทจฺจสหคตํ โหมหํ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานนํ รูปํ ปฏฺิสนฺธิกฺขณเ

ขนฺธะ ปฏิจฺจ วตฺถุ เอกํ มหาภูตํ ... ยาว อสณฺณสตุตา ฯ
อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ อาสววิปฺปยุตฺตญฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺเต
ขนฺธะ จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ โทมนสฺสสทฺทเต
วิจิกิฉฺฉาสทฺทเต อุกฺขจฺจสทฺทเต ขนฺธะ จ โมหญฺจ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานํ
รูปํ ฯ

[๓๖๕] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ นอธิปติปจฺจยา: ฯ สงฺกิตฺตํ ฯ

[๓๗๐] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ นปุเรชาตปจฺจยา: อรุเป อาสวสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ
ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธะ ... ฯ อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ
ปฏิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปุเรชาตปจฺจยา:
อรุเป วิจิกิฉฺฉาสทฺทเต อุกฺขจฺจสทฺทเต ขนฺธะ ปฏิจฺจ วิจิกิฉฺฉาสทฺทโต
อุกฺขจฺจสทฺทโต โมหโ อาสวสมฺปยุตฺเต ขนฺธะ ปฏิจฺจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ ฯ อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต
จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชติ นปุเรชาตปจฺจยา:
อรุเป วิจิกิฉฺฉาสทฺทตํ อุกฺขจฺจสทฺทตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา โมหโ จ เทว ขนฺธะ ... ฯ อาสววิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ
ปฏิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปุเรชาตปจฺจยา:
อรุเป อาสววิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธะ ...

อาสววิปยุตเต ขนฺธ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ โทมนสฺสสหคํ
วิจิกิฉฺฉาสหคํ อุทฺทจฺจสหคํ โมหํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ
ปฏิสนฺธิ ยาว อสณฺณสฺสตา ฯ อาสววิปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปฺเรชาตปฺจฺจยา: อรุเป
วิจิกิฉฺฉาสหคํ อุทฺทจฺจสหคํ โมหํ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ฯ
อาสวสมฺปยุตฺตณฺจ อาสววิปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปฺเรชาตปฺจฺจยา: อรุเป วิจิกิฉฺฉาสหคํ
อุทฺทจฺจสหคํ เอกํ ขนฺธณฺจ โมหณฺจ ปฏิจฺจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ อาสวสมฺปยุตฺตณฺจ อาสววิปยุตฺตณฺจ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสววิปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปฺเรชาตปฺจฺจยา:
อาสวสมฺปยุตฺเต ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ
รูปํ โทมนสฺสสหคเต วิจิกิฉฺฉาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ จ
โหมณฺจ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ฯ เทว ฯ นปฺจฺฉาชาตปฺจฺจยา:
นว นอาเสวนปฺจฺจยา: นว ฯ

[๓๗๑] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ นกมฺมปฺจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺเต ขนฺธ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา
เจตนา ฯ อาสววิปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสววิปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นกมฺมปฺจฺจยา: อาสววิปยุตฺเต ขนฺธ ปฏิจฺจ
วิปยุตฺตกา เจตนา ฯ อาสววิปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นกมฺมปฺจฺจยา: โทมนสฺสสหคํ

วิจิกิจุฉาสหคตฺ อุตฺทจฺจสหคตฺ โมหํ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา เจตนา ฯ
อาสาสมฺปยุตฺตณฺจ อาสววิปฺยุตฺตณฺจ ฐมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต
ฐมฺโหม อุปฺปชฺชติ นกมฺมปฺจฺจยา: โทมนสฺสสหคเต
วิจิกิจุฉาสหคเต อุตฺทจฺจสหคเต ขนฺนุเช จ โมหณฺจ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา
เจตนา ฯ นวิปากปฺจฺจยา: นอาหารปฺจฺจยา: นอินฺนุทฺริยปฺจฺจยา:
นฌานปฺจฺจยา: นมคฺคปฺจฺจยา: นสมฺปยุตฺตปฺจฺจยา: นวิปฺยุตฺตปฺจฺจยา:
โนนตฺถิปฺจฺจยา: โนวิกตปฺจฺจยา: ฯ

[๓๗๒] นเหตุยา เทว นอารมฺมณฺ เตณฺนิ นอธฺปติยา นว
นอนนฺตเร เตณฺนิ นสมนฺนตเร เตณฺนิ นอลฺลณฺมณฺเณ เตณฺนิ นอุปฺนิสฺสเย
เตณฺนิ นปุเรชาเต สตฺต นปฺจฺจชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม จตฺตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ
นอินฺนุทฺริเย เอกํ นฌานเ เอกํ นมคฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต
เตณฺนิ นวิปฺยุตฺเต จ โนนตฺถิยา เตณฺนิ โนวิกเต เตณฺนิ ฯ

ปฺจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๗๓] เหตุปฺจฺจยา นอารมฺมณฺ เตณฺนิ ... นปุเรชาเต จ นวิปาเก
นว นสมฺปยุตฺเต เตณฺนิ นวิปฺยุตฺเต จตฺตาริ โนนตฺถิยา
เตณฺนิ โนวิกเต เตณฺนิ ฯ

อนุโลมปฺจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๗๔] นเหตุปฺจฺจยา อารมฺมณฺ เทว ... อนนฺตเร เทว
สมนฺนตเร เทว กมฺเม เทว วิปาเก เอกํ อาหารเ เทว มคฺเค

เอกั สมฺปยุตฺเต เทว วิปฺยุตฺเต เทว วิคเต เทว อวิกเต เทว ฯ

ปจฺจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหชาตวาวโร ปฏิจฺจวารสทิสโส ฯ

ปจฺจยวาวโร

[๓๗๕] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อูปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ตีณิ ปฏิจฺจสทิสโส ฯ อาสววิปฺยุตฺตํ
ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสววิปฺยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
อาสววิปฺยุตฺตํ เอกั ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานญจ
รูปํ เทว ขนฺธ ... โทมนสฺสสหคํ วิจิกิจฺฉาสหคํ อุกฺขจฺฉสหคํ
โมหํ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขณ ขนฺธ
ปจฺจยา วตฺถุ วตฺถุ ปจฺจยา ขนฺธา เอกั มหาภูตํ ปจฺจยา
ตโย มหาภูตา มหาภูเต ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ กฺกตฺตารูปํ
อูปาทารูปํ วตฺถุ ปจฺจยา อาสววิปฺยุตฺตา ขนฺธา วตฺถุ ปจฺจยา
โทมนสฺสสหคโต วิจิกิจฺฉาสหคโต อุกฺขจฺฉสหคโต โมโห ฯ
อาสววิปฺยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: วตฺถุ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา โทมนสฺสสหคํ
วิจิกิจฺฉาสหคํ อุกฺขจฺฉสหคํ โมหํ ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา
ขนฺธา ฯ อาสววิปฺยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต จ
อาสววิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: วตฺถุ
ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มหาภูเต ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺานํ

รูป โทมนสฺสหคฺคํ วิจิกิจฺจาสหคฺคํ อุทฺทจฺจสหคฺคํ โมหํ ปจฺจยา
สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ วจฺฉํ ปจฺจยา โทมนสฺสหคฺคา
ขนฺธา จ โมหโ ๑ ๑ อาสวสมฺปยุตฺตญจ อาสววิปฺปยุตฺตญจ
ธมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต ธรรมโ อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธญจ วจฺฉญจ ปจฺจยา
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... โทมนสฺสหคฺคํ วิจิกิจฺจาสหคฺคํ
อุทฺทจฺจสหคฺคํ เอกํ ขนฺธญจ โมหญจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
เทว ขนฺธ ... ๑ ๑ อาสวสมฺปยุตฺตญจ อาสววิปฺปยุตฺตญจ ธมฺมํ
ปจฺจยา อาสววิปฺปยุตฺโต ธรรมโ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺเต
ขนฺธเ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ
โทมนสฺสหคฺคเต วิจิกิจฺจาสหคฺคเต อุทฺทจฺจสหคฺคเต ขนฺธเ จ โมหญจ
ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ โทมนสฺสหคฺคเต ขนฺธเ จ วจฺฉญจ
ปจฺจยา โทมนสฺสหคฺคโต โมหโ ๑ ๑ อาสวสมฺปยุตฺตญจ อาสววิปฺปยุตฺตญจ
ธมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธญจ
วจฺฉญจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... อาสวสมฺปยุตฺเต
ขนฺธเ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ โทมนสฺสหคฺคํ
วิจิกิจฺจาสหคฺคํ อุทฺทจฺจสหคฺคํ เอกํ ขนฺธญจ โมหญจ
ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ เทว ขนฺธ ...
โทมนสฺสหคฺคํ เอกํ ขนฺธญจ วจฺฉญจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา

โมโห จ เทว ขนฺธ ... ฯ

[๓๗๖] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
 อูปฺปชฺชติ อารมฺมณฺณปจฺจยา: ตีณิ ปฏฺิจฺจสทฺธิโส ฯ อาสววิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ อารมฺมณฺณปจฺจยา:
 อาสววิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ ปจฺจยา ตโย
 ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺณ วตฺถุํ ปจฺจยา ขนฺธา
 จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขวิณฺณณํ กายายตฺนํ ปจฺจยา กายวิณฺณณํ
 วตฺถุํ ปจฺจยา อาสววิปฺปยุตฺตา ขนฺธา วตฺถุํ ปจฺจยา
 โทมนสฺสสทฺทโต วิจิกิณฺณสทฺทโต อุตฺทจฺจสทฺทโต โมโห ฯ
 อาสววิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ
 อารมฺมณฺณปจฺจยา: วตฺถุํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา โทมนสฺสสทฺทตํ
 วิจิกิณฺณสทฺทตํ อุตฺทจฺจสทฺทตํ โมหํ ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา
 ขนฺธา ฯ อาสววิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต
 จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา อูปฺปชฺชติ อารมฺมณฺณปจฺจยา:
 วตฺถุํ ปจฺจยา โทมนสฺสสทฺทตา วิจิกิณฺณสทฺทตา อุตฺทจฺจสทฺทตา
 ขนฺธา จ โมโห จ ฯ อาสวสมฺปยุตฺตณฺจ อาสววิปฺปยุตฺตณฺจ
 ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ
 อารมฺมณฺณปจฺจยา: อาสวสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ
 ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ อาสวสมฺปยุตฺตณฺจ
 อาสววิปฺปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม

อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปฺจฺยา: โทมนสฺสสหคเต วิจิกฺขณาสหคเต
อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธฺเจ จ วตฺถุณฺจ ปฺจฺยา โทมนสฺสสหคโต วิจิกฺขณาสหคโต
อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๑ อาสวสมฺปยุตฺตณฺจ อาสววิปฺปยุตฺตณฺจ
ธมฺมํ ปฺจฺยา อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปฺจฺยา: โทมนสฺสสหคตํ วิจิกฺขณาสหคตํ
อุทฺทจฺจสหคตํ เอกํ ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ ปฺจฺยา ตโย
ขนฺธา โมโห จ เทว ขนฺธฺเจ ... ๑ อธิปฺติปฺจฺยา: อนนฺตรปฺจฺยา:
อวิกตปฺจฺยา: ๑

[๓๗๗] เหตุยา นว อารมฺมณ นว สพฺพตฺต นว กมฺเม
นว วิปาเก เอกํ อวิกเต นว ๑

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๓๗๘] อาสวสมฺปยุตฺตํ ธมฺมํ ปฺจฺยา อาสววิปฺปยุตฺโต ธมฺโม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺจฺยา: วิจิกฺขณาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธฺเจ
ปฺจฺยา วิจิกฺขณาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๑ อาสววิปฺปยุตฺตํ
ธมฺมํ ปฺจฺยา อาสววิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺจฺยา:
อเหตุกํ อาสววิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฺจฺยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
รูปํ เทว ขนฺธฺเจ ... อเหตุกปฺภิสฺสนฺธิ ยาว อสณฺณสฺตฺตา
จกฺขายตฺนํ ปฺจฺยา จกฺขวิณฺณณํ กายายตฺนํ ปฺจฺยา
กายวิณฺณณํ วตฺถุํ ปฺจฺยา อเหตุกา อาสววิปฺปยุตฺตา ขนฺธา
วตฺถุํ ปฺจฺยา วิจิกฺขณาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๑ อาสวสมฺปยุตฺตณฺจ

อาสววิปยุตตถจ ฌมัม ปจฺจยา อาสววิปยุตโต
ฌมโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกฺกณาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต
ขนฺนุเช จ วตฺถถจ ปจฺจยา วิจิกฺกณาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต
โมโห ฯ สจฺจิตฺตํ ฯ

[๓๗๕] นเหตุยา ตีณิ นอารมฺมณฺเ ตีณิ นอธิปติยา
นว นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอลฺลมฺมณฺเ ตีณิ
นอุปฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต สตฺต นปจฺจณาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม จตฺตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ
นอินฺทริเย เอกํ นฉานเ เอกํ นมกฺเค เอกํ นสมฺปยุตเต
ตีณิ นวิปฺยุตเต ฉ โนนฺตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

เอวํ อิตเรปิ เทว คณฺนา กาทพฺพา ฯ

นิสฺสยวโรปิ ปจฺจยวารสฺสิโต ฯ

สํสฺกุจฺจวโร

[๓๗๖] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมัม สํสฺกุจฺจโ อาสวสมฺปยุตโต ฌมโม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: ฯ

[๓๗๗] เหตุยา ฉ อารมฺมณฺเ ฉ อธิปติยา ฉ สพฺพตฺถ ฉ
วิปาเก เอกํ อวิกเต ฉ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๗๘] อาสวสมฺปยุตฺตํ ฌมัม สํสฺกุจฺจโ อาสววิปฺยุตโต ฌมโม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกฺกณาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺนุเช

สัฏฐโจ วิจิกิจนาศหคโต อุทฺทจจสหคโต โมโห ฯ อาสววิปฺยุตฺตํ
ธมฺมํ สัฏฐโจ อาสววิปฺยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: ฯเปฯ

[๓๘๑] นเหตุยา เทว นอธิปติยา ฉ นปุเรชาเต ฉ
นปจฺจยาชาเต ฉ นอาเสวเน ฉ นกมฺเม จตฺตารี นวิปาเก ฉ
นฌาเน เอกํ นมคฺเค เอกํ นวิปฺยุตฺเต ฉ ฯ

เอวํ อิตเรปี เทว คณฺนา กาทพฺพา ฯ

สมฺปยุตฺตวาโรปี สัฏฐจวารสฺสทิสฺโส ฯ๑๓

ปณฺหาวาโร

[๓๘๔] อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: อาสวสมฺปยุตฺตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสววิปฺยุตฺตสฺส
ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: อาสวสมฺปยุตฺตา
เหตุ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย โทโส
โมหสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺยุตฺตสฺส จ
ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: อาสวสมฺปยุตฺตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย โทโส สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ โมหสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสววิปฺยุตฺโต
ธมฺโม อาสววิปฺยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย:

อาสววิปยุตฺตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย โทมนสฺสสทฺทโต วิจิกิจฺจาสทฺทโต
อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ปฏฺธิสนฺธิ ฯ อาสววิปยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: โทมนสฺสสทฺทโต วิจิกิจฺจาสทฺทโต
อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ อาสววิปยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
จ อาสววิปยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: โทมนสฺสสทฺทโต
วิจิกิจฺจาสทฺทโต อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห สมฺปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปยุตฺโต จ ฌมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: โทโส จ โมโห จ อาสวสมฺปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต จ
อาสววิปยุตฺโต จ ฌมฺมา อาสววิปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย: โทโส จ โมโห จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปยุตฺโต จ
ฌมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย: โทโส จ โมโห จ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๓๘๕] อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส

อารมฺมณฺปะจฺเจเนน ปจฺจโย: อาสวสมฺปะยุตฺเต ขนฺธเ อารพฺภ อาสวสมฺปะยุตฺตา
ขนฺธา อุปฺปะชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปะยุตฺโต ฌมฺโม อาสววิปฺปะยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปะจฺเจเนน ปจฺจโย: อาสวสมฺปะยุตฺเต
ขนฺธเ อารพฺภ อาสววิปฺปะยุตฺตา ขนฺธา จ โมโห จ
อุปฺปะชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปะยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมฺปะยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺปะยุตฺตสฺส
จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปะจฺเจเนน ปจฺจโย: อาสวสมฺปะยุตฺเต
ขนฺธเ อารพฺภ โทมนสฺสสหคฺตา วิจิกิฉฺฉาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา
ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปะชฺชนฺติ ฯ อาสววิปฺปะยุตฺโต
ฌมฺโม อาสววิปฺปะยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปะจฺเจเนน ปจฺจโย:
ทานํ ... สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ปจฺจเวกฺขณฺติ ปุพฺเพ สฺสจฺฉินฺณานิ ...
ฉินฺนา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ... ผลํ ... นิพฺพานํ ...
นิพฺพานํ โคตฺตรกฺขสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อาวชฺชนาย
อารมฺมณฺปะจฺเจเนน ปจฺจโย อริยา อาสววิปฺปะยุตฺเต ปหิเน กิเลเส
ปจฺจเวกฺขณฺติ วิกฺขมฺภิตเ กิเลเส ปจฺจเวกฺขณฺติ ปุพฺเพ ... จกฺขุ ...
วตฺถุ ... อาสววิปฺปะยุตฺเต ขนฺธเ อนิจฺจโต ทฺถกฺขโต อนตฺตโต วิปฺสฺสตี ฯ
อิธ อสฺสาทฺนา นตฺถิ ฯ ทิพฺเพน จกฺขุณา รุปี ปสฺสตี ทิพฺพาย
โสตฺธาตฺถยา สทฺทํ สฺสณฺตี เจโตปฺริยวาทฺเตน อาสววิปฺปะยุตฺตจิตฺตสมฺภกิยสฺส
จิตฺตํ ชานาตี อากาसानญายตฺนํ วิญฺญาณญายตฺนสฺส
อากิณฺณญายตฺนํ เนวสญฺญานาสญฺญายตฺนสฺส รุปายตฺนํ
จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสภฺจฺจทฺถายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส อาสววิปฺปะยุตฺตา

ขนฺธา อิทฺธิวิธฌานสฺส เจโตปริยฌานสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตีฌานสฺส
ยถากมฺมุปกฌานสฺส อนาคตฺสฌานสฺส
อวชฺชนาย โมหสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ อาสววิปฺปยุตฺโต
ชฺมโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ชฺมมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ทานํ ... สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา ตํ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ
อารพฺก ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ วิจิกิञฺฉา ... อุทฺทจฺจํ ...
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจิณฺณานิ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา
ฌานํ ... จกฺขํ ... วตฺถุ ... อาสววิปฺปยุตฺเต ขนฺธ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺก ราโค ... ทิฏฺฐิ โทมนสฺสํ วิจิกิञฺฉา ...
อุทฺทจฺจํ อุปฺปชฺชติ ฯ อาสววิปฺปยุตฺโต ชฺมโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
จ อาสววิปฺปยุตฺตสฺส จ ชฺมมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: จกฺขํ ... วตฺถุ ... อาสววิปฺปยุตฺเต ขนฺธ อารพฺก โทมนสฺส-
*สฺสทฺตา วิจิกิञฺฉาสฺสทฺตา อุทฺทจฺจสฺสทฺตา ขนฺธา จ โมโห จ
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ ชฺมมา
อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ชฺมมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: โทมนสฺสสฺสทฺเต
วิจิกิञฺฉาสฺสทฺเต อุทฺทจฺจสฺสทฺเต ขนฺธ จ โมหญจ
อารพฺก อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต จ
อาสววิปฺปยุตฺโต จ ชฺมมา อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ชฺมมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: โทมนสฺสสฺสทฺเต วิจิกิञฺฉาสฺสทฺเต อุทฺทจฺจสฺสทฺเต
ขนฺธ จ โมหญจ อารพฺก อาสววิปฺปยุตฺตา ขนฺธา จ

โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺยุตฺโต จ
ชฺมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺยุตฺตสฺส จ ชฺมฺมสฺส
อารมฺมณฺปจฺเจเนน ปจฺจโย: โทมนสฺสสหคเต วิจิกิณฺณาสหคเต
อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเจ จ โมหลฺลเจ อารพฺภ โทมนสฺสสหคตา
วิจิกิณฺณาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

[๓๕๖] อาสวสมฺปยุตฺโต ชฺมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ชฺมฺมสฺส
อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณฺธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ฯ
อารมฺมณฺธิปฺติ: อาสวสมฺปยุตฺเต ขนฺธเจ กรฺหึ กตฺวา อาสวสมฺปยุตฺตา
ขนฺธธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาธิปฺติ: อาสวสมฺปยุตฺตาธิปฺติ
สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต
ชฺมฺโม อาสววิปฺยุตฺตสฺส ชฺมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน
ปจฺจโย: สหชาตาธิปฺติ: อาสวสมฺปยุตฺตาธิปฺติ จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน
รूपานัน อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย โทมนสฺสสหคตาธิปฺติ โมหสฺส
จิตฺตสมฺภูจฺจานานลฺลเจ รุปานัน อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต
ชฺมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺยุตฺตสฺส จ
ชฺมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตา: อาสวสมฺปยุตฺตาธิปฺติ
สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานลฺลเจ รุปานัน อธิปฺติปจฺเจเนน
ปจฺจโย โทมนสฺสสหคตาธิปฺติ สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน
โมหสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานลฺลเจ รุปานัน อธิปฺติปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ
อาสววิปฺยุตฺโต ชฺมฺโม อาสววิปฺยุตฺตสฺส ชฺมฺมสฺส อธิปฺติปจฺเจเนน

ปรจโย: อารมมณชิปติ สหชาตชิปติ ฯ อารมมณชิปติ:
 ทานํ ... สี่ลํ ... อุโปสถกมมํ ครุ กตฺวา ปรจเวกฺขติ ปุพฺเพ
 สฺวจินฺณานิ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา
 มคฺคํ ... ผลํ ... นิพฺพานํ ครุ กตฺวา ปรจเวกฺขณฺติ นิพฺพานํ
 โคตรกฺขสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อชิปติปรจเยน ปรจโย ฯ
 สหชาตชิปติ: อาสววิปฺยุตฺตชิปติ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
 รูปานํ อชิปติปรจเยน ปรจโย ฯ อาสววิปฺยุตฺโต
 ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อชิปติปรจเยน ปรจโย:
 อารมมณชิปติ: ทานํ ... สี่ลํ ... อุโปสถกมมํ กตฺวา ตํ ครุ กตฺวา
 อสฺสาทฺเต อภินนฺทติ ตํ ครุ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ
 อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ... ฌานา ... จกฺขุ ... วตฺถุ ...
 อาสววิปฺยุตฺเต ขนฺธฺเ ครุ กตฺวา อสฺสาทฺเต อภินนฺทติ ตํ ครุ
 กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ

[๓๘๘] อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
 อนนฺตรปรจเยน ปรจโย: ปุริมา ปุริมา อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา
 ปจฺฉิมา นํ ปจฺฉิมา นํ อาสวสมฺปยุตฺตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปรจเยน
 ปรจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อาสววิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
 อนนฺตรปรจเยน ปรจโย: ปุริมา ปุริมา โทมนสฺสสทฺทตา วิจิจฺจาสทฺทตา
 อุทฺทจฺจสทฺทตา ขนฺธา ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส โทมนสฺสสทฺทตฺส
 วิจิจฺจาสทฺทตฺส อุทฺทจฺจสทฺทตฺส โมหสฺส อนนฺตรปรจเยน

ปัจจโย อาสวสมปยุตฺตา ขนฺธา วุฏฺฐานสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน
ปัจจโย ๑ อาสวสมปยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมปยุตฺตสฺส จ
อาสววิปฺยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปุริม
ปุริม โทมนสฺสสหคฺตา วิจิกิฏฺฐาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา
ปฺจฺจิมานัน ปฺจฺจิมานัน โทมนสฺสสหคฺตานัน วิจิกิฏฺฐาสหคฺตานัน อุทฺทจฺจสหคฺตานัน
ขนฺธานัน โมหสฺส จ อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ๑ อาสววิปฺยุตฺโต
ฌมฺโม อาสววิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปุริม ปุริม โทมนสฺสสหคฺโต วิจิกิฏฺฐาสหคฺโต
อุทฺทจฺจสหคฺโต โมโห ปฺจฺจิมสฺส ปฺจฺจิมสฺส โทมนสฺสสหคฺตสฺส
วิจิกิฏฺฐาสหคฺตสฺส อุทฺทจฺจสหคฺตสฺส โมหสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ปุริม ปุริม อาสววิปฺยุตฺตา ขนฺธา ปฺจฺจิมานัน ปฺจฺจิมานัน
อาสววิปฺยุตฺตานัน ขนฺธานัน อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย อนุโลม
โคตรภุสฺส ผลสฺมาปคฺติยา อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ๑ อาสววิปฺยุตฺโต
ฌมฺโม อาสวสมปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปุริม ปุริม โทมนสฺสสหคฺโต วิจิกิฏฺฐาสหคฺโต
อุทฺทจฺจสหคฺโต โมโห ปฺจฺจิมานัน ปฺจฺจิมานัน โทมนสฺสสหคฺตานัน
วิจิกิฏฺฐาสหคฺตานัน อุทฺทจฺจสหคฺตานัน ขนฺธานัน อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย
อวชฺชนา อาสวสมปยุตฺตานัน ขนฺธานัน อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ๑
อาสววิปฺยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺยุตฺตสฺส จ
ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปุริม ปุริม โทมนสฺสสหคฺโต

วิจิณฺณาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ปจฺฉิมานํ
ปจฺฉิมานํ โทมนสฺสสหคตानํ วิจิณฺณาสหคตानํ อุทฺทจฺจสหคตानํ
ขนฺธานํ โมหสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย อวชฺชนา
โทมนสฺสสหคตानํ วิจิณฺณาสหคตानํ อุทฺทจฺจสหคตानํ ขนฺธานํ
โมหสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต จ
อาสววิปฺปยุตฺโต จ ชมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ชมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา โทมนสฺสสหคตา วิจิณฺณาสหคตา
อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ
โทมนสฺสสหคตानํ วิจิณฺณาสหคตानํ อุทฺทจฺจสหคตानํ ขนฺธานํ
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ
shmā āsavavippayuttasā sammassā anantrapajjeyen pajjaye:
purima purima tommassasahkata vijjinnasahkata utthajjasahkata
khana j mohā j pajjimassā pajjimassā tommassasahkatasā
vijjinnasahkatasā utthajjasahkatasā mohassā anantrapajjeyen
pajjaye tommassasahkata vijjinnasahkata utthajjasahkata
khana j mohā j vuddhānassā anantrapajjeyen pajjaye ฯ
āsavasampayuttā j āsavavippayuttā j shmā āsavasampayuttasā j
āsavavippayuttasā j sammassā anantrapajjeyen pajjaye: purima
purima tommassasahkata vijjinnasahkata utthajjasahkata khana j
mohā j pajjimānā pajjimānā tommassasahkatanā vijjinnasahkatanā

อุทฺทจฺจสทคตานิ ขนฺธานิ โมหสฺส จ อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโต ฐมฺโหม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส สมนนฺตรปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ฯ สหชาติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: นว ฯ อณฺณมณฺณปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: จ ฯ นิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: นว ฯ

[๓๘๘] อาสวสมฺปยุตฺโต ฐมฺโหม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส
อุปนฺิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณปนฺิสฺสโย อนนฺตรูปนฺิสฺสโย
ปกฺคูปนฺิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนฺิสฺสโย: อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา
อาสวสมฺปยุตฺตานิ ขนฺธานิ อุปนฺิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต
ฐมฺโหม อาสววิปฺยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อุปนฺิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปนฺิสฺสโย ปกฺคูปนฺิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนฺิสฺสโย:
อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา อาสววิปฺยุตฺตานิ ขนฺธานิ โมหสฺส จ
อุปนฺิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ฐมฺโหม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
จ อาสววิปฺยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส อุปนฺิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปนฺิสฺสโย ปกฺคูปนฺิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนฺิสฺสโย:
อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา โทมนสฺสทคตานิ วิจิกิฉฺฉาสทคตานิ
อุทฺทจฺจสทคตานิ ขนฺธานิ โมหสฺส จ อุปนฺิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
อาสววิปฺยุตฺโต ฐมฺโหม อาสววิปฺยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อุปนฺิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณปนฺิสฺสโย อนนฺตรูปนฺิสฺสโย ปกฺคูปนฺิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนฺิสฺสโย: สทฺธิ อุปนฺิสฺสย ทานํ เทติ
สีลํ ... ฯเปฯ ปณฺญํ กายิกํ สฺขํ เสนาสนํ ... โมหํ อุปนฺิสฺสย

สมาปตฺตี อุปฺปาเทติ สทฺธา ฯเปฯ ปญฺญา กายิกํ สฺขํ กายิกํ
ทฺกขํ โมหโ จ สทฺธา ย โมหสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
อาสววิปฺยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: สทฺธํ อุปฺนิสฺสาย มานํ ฌปฺเปติ
ทฺวิญฺญี ฌณฺฺหตฺติ สฺลิลํ ... ฯเปฯ ปญฺณํ กายิกํ สฺขํ กายิกํ ทฺกขํ
อุคฺคํ โภชนํ เสนาสนํ ... โมหํ อุปฺนิสฺสาย ปาณํ หนฺติ ฯเปฯ สงฺขมํ
ภินฺนทฺติ สทฺธา จ โมหโ จ รากสฺส ฯเปฯ ปตฺถนาย อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ อาสววิปฺยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
จ อาสววิปฺยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย:
สทฺธา ... สฺลิลํ ... โมหโ โทมนสฺสสทฺททานํ วิจิกิฉฺฉาสทฺททานํ
อุทฺทจฺจสทฺททานํ ฌนฺฺธานํ โมหสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: โทมนสฺสสทฺททา วิจิกิฉฺฉาสทฺททา
อุทฺทจฺจสทฺททา ฌนฺฺธา จ โมหโ จ อาสวสมฺปยุตฺตานํ
ฌนฺฺธานํ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ ปุจฺฉิตฺตพฺพํ มฺลํ โทมนสฺสสทฺททา
วิจิกิฉฺฉาสทฺททา อุทฺทจฺจสทฺททา ฌนฺฺธา จ โมหโ จ
อาสววิปฺยุตฺตานํ ฌนฺฺธานํ โมหสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

อาสวสมปยุตโต จ อาสววิปยุตโต จ ฌมมา อาสวสมปยุตตสส จ
อาสววิปยุตตสส จ ฌมมสส อุปนิสสยปจฺเจยเณ ปจฺจโย: อนนฺตรูปนิสฺสโย
ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: โทมนสฺสสหคตา
วิจิกิจฺจาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ โม่โห จ โทมนสฺสสหคตา
วิจิกิจฺจาสหคตาณิ อุทฺทจฺจสหคตาณิ ขนฺธานญจ โม่หสฺส จ
อุปนิสฺสยปจฺเจยเณ ปจฺจโย ฯ

[๑๘๕] อาสววิปยุตโต ฌมฺโม อาสววิปยุตตสส ฌมมสฺส
ปุเรชาติปจฺเจยเณ ปจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาติ วัตถุปุเรชาติ ฯ
อารมฺมณปุเรชาติ: จกฺขุ ... วัตถุ อนิจฺจโต ทุกฺขโต อนตฺตโต
วิปฺสฺสติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปํ ปฺสฺสติ ทิพฺพาย โสตรชาติยา
สทฺทํ สุณาติ รูปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสภฺจฺจพฺพายตฺนํ
กายวิญฺญาณสฺส ฯ วัตถุปุเรชาติ: จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส
กายายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส วัตถุ อาสววิปยุตตานิ ขนฺธานิ
โม่หสฺส จ ปุเรชาติปจฺเจยเณ ปจฺจโย ฯ อาสววิปยุตโต ฌมฺโม
อาสวสมปยุตตสส ฌมมสฺส ปุเรชาติปจฺเจยเณ ปจฺจโย:
อารมฺมณปุเรชาติ วัตถุปุเรชาติ ฯ อารมฺมณปุเรชาติ: จกฺขุ ...
วัตถุ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺถ ราโค อุปฺปชฺชติ ฯเปฯ
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ฯ วัตถุปุเรชาติ: วัตถุ อาสวสมปยุตตานิ
ขนฺธานิ ปุเรชาติปจฺเจยเณ ปจฺจโย ฯ อาสววิปยุตโต ฌมฺโม
อาสวสมปยุตตสส จ อาสววิปยุตตสส จ ฌมมสฺส ปุเรชาติปจฺเจยเณ

ปัจจโย: อารมมณปุเรชาติ วัตถุปุเรชาติ ฯ อารมมณปุเรชาติ:
จกัฏ ... วัตถุ อารพภ โทมนสุตสหคตา วิจิกิจฉาสหคตา
อุทจจสหคตา ขนุชา จ โมโห จ อุปปชชนติ ฯ
วัตถุปุเรชาติ: วัตถุ โทมนสุตสหคตานิ วิจิกิจฉาสหคตานิ อุทจจสหคตานิ
ขนุชานิ โมหสุต จ ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย ฯ

[๑๕๐] อาสวสมပ္ยตุโต ฌมโม อาสววิပ္ยตุตตส ฌมมสุต
ปัจฉาชาติปัจจเยน ปัจจโย: ปัจฉาชาติ อาสวสมပ္ยตุตา ขนุชา
ปุเรชาติสุต อิมสุต กายสุต ปัจฉาชาติปัจจเยน ปัจจโย ฯ อาสววิပ္ยตุโต
ฌมโม อาสววิပ္ยตุตตส ฌมมสุต ปัจฉาชาติปัจจเยน
ปัจจโย: ปัจฉาชาติ อาสววิပ္ยตุตา ขนุชา จ โมโห จ ปุเรชาติสุต
อิมสุต กายสุต ปัจฉาชาติปัจจเยน ปัจจโย ฯ อาสวสมပ္ยตุโต
จ อาสววิပ္ยตุโต จ ฌมมา อาสววิပ္ยตุตตส ฌมมสุต
ปัจฉาชาติปัจจเยน ปัจจโย: ปัจฉาชาติ โทมนสุตสหคตา
วิจิกิจฉาสหคตา อุทจจสหคตา ขนุชา จ โมโห จ ปุเรชาติสุต
อิมสุต กายสุต ปัจฉาชาติปัจจเยน ปัจจโย ฯ

[๑๕๑] อาสวสมပ္ยตุโต ฌมโม อาสวสมပ္ยตุตตส ฌมมสุต
อาสวานปัจจเยน ปัจจโย: นว อวชชนาปี วุฏฐานมปิ นตติ ฯ

[๑๕๒] อาสวสมပ္ยตุโต ฌมโม อาสวสมပ္ยตุตตส ฌมมสุต
กมมปัจจเยน ปัจจโย: อาสวสมပ္ยตุตา เจตนา สมပ္ยตุตกานิ
ขนุชานิ กมมปัจจเยน ปัจจโย ฯ อาสวสมပ္ยตุโต ฌมโม อาสววิပ္ยตุตตส

ชมมสฺส กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ
สหชาตา: อาสวสมฺปยุตฺตา เจตนา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: อาสวสมฺปยุตฺตา
เจตนา วิปากานํ ขนฺธานํ กฏฺตุตา จ รูปานํ กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย
โทมนสฺสสหคตา วิจิกิจฺจาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา เจตนา โมหสฺส
จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต
ชฺมุโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺปยุตฺตสฺส จ ชมมสฺส
กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย: อาสวสมฺปยุตฺตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย โทมนสฺสสหคตา
วิจิกิจฺจาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ โมหสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ กมฺมปจฺเจเยน
ปจฺจโย ฯ อาสววิปฺปยุตฺโต ชฺมุโม อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ชมมสฺส
กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา:
อาสววิปฺปยุตฺตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานํ กมฺมปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: อาสววิปฺปยุตฺตา
เจตนา วิปากานํ ขนฺธานํ กฏฺตุตา จ รูปานํ กมฺมปจฺเจเยน
ปจฺจโย ฯ

[๓๕๓] อาสววิปฺปยุตฺโต ชฺมุโม อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ชมมสฺส
วิปากปจฺเจเยน ปจฺจโย: เอกํ ฯ

[๓๕๔] อาสวสมฺปยุตฺโต ชฺมุโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ชมมสฺส

อาหารปัจเจกชน ปัจจัย: อาสวสมปยุตฺตา อาหารา สมปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ อาหารปัจเจกชน ปัจจัย ๆ อาสวสมปยุตฺโต ฌมฺโม
อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อาหารปัจเจกชน ปัจจัย: อาสวสมปยุตฺตา
อาหารา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อาหารปัจเจกชน ปัจจัย
โทมนสฺสสหคฺตา วิจิกฺกฉาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา อาหารา โมหสฺส
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อาหารปัจเจกชน ปัจจัย ๆ
อาสวสมปยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺปยุตฺตสฺส จ
ฌมฺมสฺส อาหารปัจเจกชน ปัจจัย: อาสวสมปยุตฺตา อาหารา
สมปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อาหารปัจเจกชน
ปัจจัย โทมนสฺสสหคฺตา วิจิกฺกฉาสหคฺตา อุทฺทจฺจสหคฺตา
อาหารา สมปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อาหารปัจเจกชน ปัจจัย ๆ อาสววิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อาหารปัจเจกชน ปัจจัย: อาสววิปฺปยุตฺตา
อาหารา สมปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
อาหารปัจเจกชน ปัจจัย ปฏิสนฺธิกฺขณฺเณ กพฺพีกาโร อหาโร อิมสฺส
กายสฺส อาหารปัจเจกชน ปัจจัย ๆ

[๓๕๕] อาสวสมปยุตฺโต ฌมฺโม อาสวสมปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อินฺทฺริยปัจเจกชน ปัจจัย: จตฺตารี ฌานปัจเจกชน ปัจจัย:
จตฺตารี มคฺคปัจเจกชน ปัจจัย: จตฺตารี สมปยุตฺตปัจเจกชน
ปัจจัย: ฌ ๆ

[๑๕๖] อาสวสมปยุตโต ฌโม อาสววิปยุตตสส ฌมมสส
วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติ ปจฺจชาติ ๑ สหชาติ:
อาสวสมปยุตตา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานิ รูปานิ วิปยุตตปัจจนเณ
ปัจจโย ๑ ปจฺจชาติ: อาสวสมปยุตตา ขนฺธา ปุเรชาติสส
อิมสส กายสส วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ๑ อาสววิปยุตโต
ฌโม อาสววิปยุตตสส ฌมมสส วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย:
สหชาติ ปุเรชาติ ปจฺจชาติ ๑ สงฺฆิตฺติ วิตฺถาเรตพุพิ ๑ อาสววิปยุตโต
ฌโม อาสวสมปยุตตสส ฌมมสส วิปยุตตปัจจนเณ
ปัจจโย: ปุเรชาติ: วตฺถุ อาสวสมปยุตตานิ ขนฺธานิ วิปยุตตปัจจนเณ
ปัจจโย ๑ อาสววิปยุตโต ฌโม อาสวสมปยุตตสส
อาสววิปยุตตสส จ ฌมมสส วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: ปุเรชาติ:
วตฺถุ โทมนสฺสสหคตานิ วิจิจฺจฺจาสหคตานิ อุทฺทจฺจสหคตานิ
ขนฺธานิ โมหสฺส จ วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ๑ อาสวสมปยุตโต
จ อาสววิปยุตโต จ ฌมา อาสววิปยุตตสส ฌมมสส
วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติ ปจฺจชาติ ๑ สหชาติ:
โทมนสฺสสหคตา วิจิจฺจฺจาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานิ รูปานิ วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ๑ ปจฺจชาติ:
โทมนสฺสสหคตา วิจิจฺจฺจาสหคตา อุทฺทจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ
ปุเรชาติสส อิมสส กายสส วิปยุตตปัจจนเณ ปัจจโย ๑

[๑๕๗] อาสวสมปยุตโต ฌโม อาสวสมปยุตตสส ฌมมสส

อตุลิจจเยน ปจโย: เอกํ ฯ อาสวสมปยุตโต ฌโม อาสววิปยุตตสฺส
ฌมมสฺส อตุลิจจเยน ปจโย: สหชาติ ปจฺจชาติ ฯ
สหชาติ: อาสวสมปยุตฺตา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รूपานํ อตุลิจจเยน ปจโย โทมนสฺสสหคฺตา วิจิจฺจาสหคฺตา
อุทฺทจฺจสหคฺตา ขนฺธา โมหสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รุปานํ
อตุลิจจเยน ปจโย ฯ ปจฺจชาติ: อาสวสมปยุตฺตา ขนฺธา
ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส อตุลิจจเยน ปจโย ฯ อาสวสมปยุตโต
ฌโม อาสวสมปยุตตสฺส จ อาสววิปยุตตสฺส จ ฌมมสฺส
อตุลิจจเยน ปจโย: สหชาติสทิสํ ฯ อาสววิปยุตโต ฌโม
อาสววิปยุตตสฺส ฌมมสฺส อตุลิจจเยน ปจโย: สหชาติ
ปุเรชาติ ปจฺจชาติ อาหาริ อินฺทริยํ ฯ สงฺฆิตฺตํ วิคฺคาเรตพฺพิ ฯ
อาสววิปยุตโต ฌโม อาสวสมปยุตตสฺส ฌมมสฺส อตุลิจจเยน
ปจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: โทมนสฺสสหคฺโต
วิจิจฺจาสหคฺโต อุทฺทจฺจสหคฺโต โมโห สมปยุตตกานํ ขนฺธานํ
อตุลิจจเยน ปจโย ฯ ปุเรชาติ: จกฺขุ ... วัตถุ อสุสาเทติ
อภินฺนุหฺติ ตํ อารพฺก ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ วิจิจฺจนา ...
อุทฺทจฺจ ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ วัตถุ อาสวสมปยุตตกานํ ขนฺธานํ
อตุลิจจเยน ปจโย ฯ อาสววิปยุตโต ฌโม อาสวสมปยุตตสฺส
จ อาสววิปยุตตสฺส จ ฌมมสฺส อตุลิจจเยน ปจโย:
สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ: โทมนสฺสสหคฺโต วิจิจฺจาสหคฺโต

อุทฺธจฺจสฺสทคฺโต โมโห สมนฺยตฺตกานันฺ ขนฺธานันฺ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานันฺ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อารพฺภ
โทมนสฺสทคฺตา วิจิกิจฺจาสทคฺตา อุทฺธจฺจสทคฺตา ขนฺธา จ โมโห จ
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺยตฺโต จ อาสววิปฺยตฺโต จ ฌมฺมา
อาสวสมฺยตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สทฺชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ สทฺชาโต: อาสวสมฺยตฺโต เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ
ติณฺณนฺนํ ขนฺธานันฺ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ...
โทมนสฺสทคฺโต วิจิกิจฺจาสทคฺโต อุทฺธจฺจสทคฺโต เอโก ขนฺโธ จ
โมโห จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานันฺ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: เทว
ขนฺธา ... ฯ อาสวสมฺยตฺโต จ อาสววิปฺยตฺโต จ ฌมฺมา
อาสววิปฺยตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สทฺชาตํ ปุเรชาตํ
ปจฺจชาตํ อหารํ อินฺทริยํ ฯ สทฺชาตา: อาสวสมฺยตฺตา
ขนฺธา จ มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานันฺ รูปานันฺ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย
โทมนสฺสทคฺตา วิจิกิจฺจาสทคฺตา อุทฺธจฺจสทคฺตา ขนฺธา จ โมโห จ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานันฺ รูปานันฺ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย โทมนสฺสทคฺตา
วิจิกิจฺจาสทคฺตา อุทฺธจฺจสทคฺตา ขนฺธา จ วตฺถุ จ โมหสฺส
อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาตา: อาสวสมฺยตฺตา ขนฺธา จ
กพฺพีกาโร อหาโร จ อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย
ปจฺจชาตา: อาสวสมฺยตฺตา ขนฺธา จ รูปชีวิตินฺทริยนฺจ กญฺจตฺตารูปานันฺ
อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺยตฺโต จ อาสววิปฺยตฺโต

จ ชมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺปยุตฺตสฺส จ
ชมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต:
โทมฺนสฺสสทฺทโต วิจิจฺจมาสทฺทโต อุทฺทจฺจสทฺทโต เอโก ขนฺุโห จ
โมโห จ ตินฺณนฺนํ ขนฺุชานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโยเทว ขนฺุชา ... ฯ

[๑๕๘] เหตุยา นว อารมฺมณฺเ นว อธิปฺติยา ปณฺจ
อนนฺตเร นว สมฺนนฺตเร นว สหชาเต นว อณฺณมณฺณเ
ณ นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตินฺนิ ปจฺจมาชาเต
ตินฺนิ อาเสวเน นว กมฺเม จตฺตาริ วิปาเก เอกํ อาหารเ
จตฺตาริ อินฺุทฺริเย จตฺตาริ ฌาเน จตฺตาริ มกฺเค จตฺตาริ
สมฺปยุตฺเต ฌ วิปฺปยุตฺเต ปณฺจ อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว
วิกเต นว อวิกเต นว ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๕๙] อาสวสมฺปยุตฺโต ชมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ชมฺมสฺส
อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ชมฺโม อาสววิปฺปยุตฺตสฺส
ชมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน
ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: ปจฺจมาชาตปจฺจเยน
ปจฺจโย: กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ชมฺโม
อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺปยุตฺตสฺส จ ชมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน

ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ
ปัจจัย: ฯ อาสววิปฺยตุตฺตสฺส ฌมฺโม อาสววิปฺยตุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย:
อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: ปจฺจชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: กมฺมปัจจัยเณ ปัจจัย: อาหารปัจจัยเณ
ปัจจัย: อินฺทริยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ อาสววิปฺยตุตฺตสฺส
ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย:
สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: ฯ อาสววิปฺยตุตฺตสฺส ฌมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส
จ อาสววิปฺยตุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย:
สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: ฯ อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺยตุตฺตสฺส จ
ฌมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย:
สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ
อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺยตุตฺตสฺส จ ฌมฺมา อาสววิปฺยตุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย:
อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปจฺจชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ
อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺยตุตฺตสฺส จ ฌมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ
อาสววิปฺยตุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ

[๔๐๐] นเหตุยา นว นอารมมณ นว นอธิปัตยา นว
สพพตถ นว โนวิกเต นว ฯ

ปัจจนีย นิฎจิตฺ ฯ

[๔๐๑] เหตุปัจจยา นอารมมณ นว ... นอธิปัตยา นว
สงฺขิตฺ ... นสมนนฺตเร นว นอณฺณมณฺเฑ ตีณิ นอุปนิสฺสเย
นว สงฺขิตฺ ... นมคฺเค นว นสมปฺยตฺเต ตีณิ นวิปฺยตฺเต
นว โนนตฺถิยา นว โนวิกเต นว ฯ

อนุโลมปัจจนีย นิฎจิตฺ ฯ

[๔๐๒] นเหตุปัจจยา อารมมณ นว ... อธิปัตยา ปญจ
สงฺขิตฺ อนุโลมคณนา ... อวิกเต นว ฯ

ปัจจนียานุโลมฺ นิฎจิตฺ ฯ

อาสวสมปฺยตฺตทกฺ นิฎจิตฺ ฯ

อาสวสาสวทกฺ

ปฏิจฺจวาโร

[๔๐๓] อาสวญฺเจวสาสวญจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสโวจฺเววสาสโว
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา: กามาสโว ปฏิจฺจ ทิฎฺฐาสาสโว
อวิชฺชาสาสโว จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ภาวสโว ปฏิจฺจ อวิชฺชาสาสโว
จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ ทิฎฺฐาสาสโว ปฏิจฺจ อวิชฺชาสาสโว ฯ อาสวญฺเจวสาสวญจ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สาสโวจฺวโนจฺวาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ

เหตุปัจจัยยา: อาสเว ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
รูปํ ฯ อาสวณฺเจวสวณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจจ อาสโวเจวสวโวจ
สวโวจเอวโนจอาสโว จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัยยา: กามาสโว
ปฏิจจ ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
รูปํ ภาวสโว ... จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ สวณฺเจวโนจอาสโว
ฌมฺมํ ปฏิจจ สวโวจเอวโนจอาสโว ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจัยยา: สวณฺเจวโนจอาสโว เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปํ เทว ขนฺธํ ... ปฏิสนฺธิกฺขณฺ
ขนฺธํ ปฏิจจ วตฺถุ วตฺถุ ปฏิจจ ขนฺธา เอกํ มหาภูตํ ... ฯ
สวณฺเจวโนจอาสโว ฌมฺมํ ปฏิจจ อาสโวเจวสวโวจ ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัยยา: สวเอวโนจอาสเว ขนฺธํ ปฏิจจ อาสวา ฯ
สวณฺเจวโนจอาสโว ฌมฺมํ ปฏิจจ อาสโวเจวสวโวจ สวโวจเอ-
*โนจอาสโว จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัยยา: สวณฺเจวโนจอาสโว
เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา อาสวา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
รูปํ เทว ขนฺธํ ... ฯ อาสวณฺเจวสวณฺจ สวณฺเจวโนจอาสวณฺจ
ฌมฺมํ ปฏิจจ อาสโวเจวสวโวจ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจัยยา: กามาสวณฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธํ ปฏิจจ ทิฏฺฐาสโว
อวิชฺชาสโว เอวํ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ อาสวณฺเจวสวณฺจ
สวณฺเจวโนจอาสวณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจจ สวโวจเอวโนจอาสโว
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัยยา: สวณฺเจวโนจอาสโว เอกํ

ขนฺธณฺจ อาสเว จ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ รูปี
เทว ขนฺธ ... ฯ อาสวณฺเจวสวณฺจ อาสวณฺเจวโนจาสวณฺจ
ธมฺมํ ปฏิจฺจ อาสโวเจวสวณฺจ สวณฺจโนจาสวณฺจ จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา: สวณฺจโนจาสวณฺจ เอกํ ขนฺธณฺจ
กามาสวณฺจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ทิกฺุจาสวณฺจ อวิชฺชาสวณฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
รูปี เทว ขนฺธ ... จกฺกํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

เอวํ ปฏิจฺจวารปี สหชาตวารปี ปฺจฺจยวารปี

นิสฺสยวารปี สํสฺสจฺจวารปี สมฺปยุตฺตวารปี

ยถา อาสวทฺกํ เอวํ กาทพฺพํ นินฺนํ นํ ฯ

ปณฺหาวาโร

ปณฺหาวาเร เหตุปฺจฺจเยปี อารมฺมณฺปจฺจเยปี โลกุตฺตรํ น
กาทพฺพํ เสกฺขา โคตรํ ปฺจฺจเวกฺขนฺติ โวทานํ ปฺจฺจเวกฺขนฺตีติ
กาทพฺพํ อธิปฺตีปจฺจเยปี สพฺพํ ชานิตฺวา กาทพฺพํ ฯ

[๔๐๔] อาสวณฺเจวสวณฺจ ธมฺโม อาสวณฺเจวสวณฺจ
ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อาสวา ปจฺจิมานํ
ปจฺจิมานํ อาสวานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวณฺเจวสวณฺจ
ธมฺโม สวณฺจโนจาสวณฺจ ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อาสวา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ สวณฺจโนจ-
*โนจาสวานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย อาสวา
จฺจานณฺจ ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวณฺเจวสวณฺจ ธมฺโม

อาสวสุตเจวสาสวสุตจ สาสวสุตเจวโนจอาสวสุต จ ฌมมสุต
อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อาสวา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ
อาสวานํ สมฺปยุตฺตกาณญจ ขนฺธานํ อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย ฯ
สาสโวเจวโนจอาสโว ฌมฺโม สาสวสุตเจวโนจอาสวสุต ฌมมสุต
อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา สาสวาเจวโนจอาสวา
ขนฺธา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ สาสวานญฺเจวโนจอาสวานํ ขนฺธานํ
อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย อนุโลมํ โคตฺตฺรภูตฺส อนุโลมํ
โวทานสุต อวชฺชนา สาสวานญฺเจวโนจอาสวานํ ขนฺธานํ อนนุตรปจฺเจเยน
ปจฺจโย ฯ สาสโวเจวโนจอาสโว ฌมฺโม อาสวสุตเจวสาสวสุตจ
ฌมมสุต อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย: ปุริมา
ปุริมา สาสวาเจวโนจอาสวา ขนฺธา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ อาสวานํ
อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย อวชฺชนา อาสวานํ อนนุตรปจฺเจเยน
ปจฺจโย ฯ สาสโวเจวโนจอาสโว ฌมฺโม อาสวสุตเจวสาสวสุตจ
สาสวสุตเจวโนจอาสวสุต จ ฌมมสุต อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย:
ปุริมา ปุริมา สาสวาเจวโนจอาสวา ขนฺธา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ
อาสวานํ สมฺปยุตฺตกาณญจ ขนฺธานํ อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย
อวชฺชนา อาสวานํ สมฺปยุตฺตกาณญจ ขนฺธานํ อนนุตรปจฺเจเยน
ปจฺจโย ฯ อาสโวเจวสาสโวจ สาสโวเจวโนจอาสโว จ ฌมฺมา
อาสวสุตเจวสาสวสุตจ ฌมมสุต อนนุตรปจฺเจเยน ปจฺจโย: ปุริมา
ปุริมา อาสวา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ

อาสวานัน อนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ อาสโวเจวสาสโวจ
สาสโวเจวโนจอาสโว จ ฌมฺมา สาสวสฺสเจวโนจอาสวสฺส ฌมฺมสฺส
อนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อาสวา จ สมฺปยุตฺตกา จ
ขนฺธา ปจฺฉิมา น ปจฺฉิมา น สาสวานญฺเจวโนจอาสวานัน ขนฺธานัน
อนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย อาสวา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา
วฺภูจฺฉานสฺส อนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ อาสโวเจวสาสโวจ
สาสโวเจวโนจอาสโว จ ฌมฺมา อาสวสฺสเจวสาสวสฺสจ
สาสวสฺสเจวโนจอาสวสฺส จ ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย: ปุริมา
ปุริมา อาสวา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ปจฺฉิมา น ปจฺฉิมา น
อาสวานัน สมฺปยุตฺตกาญฺจ ขนฺธานัน อนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ

เอวํ สพฺพํ วิตุถาเรตพฺพํ ฯ อาสวทุเกปิ อนนฺตรํ อิมสฺส สทิสํ
กาคพฺพํ ฯ อวชฺชานาปี วฺภูจฺฉานมฺปิ เอวํ สมฺมทฺธิญฺจํ ฯ สงฺขิตฺตํ
สพฺพํ ปริปุณฺณํ อาสวทุกสทิสํ กาคพฺพํ นินฺนนานัน ฯ

อาสวสาสวทุกํ นิญฺจิตฺตํ ฯ

อาสวาอาสวสมฺปยุตฺตทุกํ?

ปฏฺิจฺจวาโร

[๔๐๕] อาสวานญฺเจวอาสวสมฺปยุตฺตญฺจ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ
อาสโวเจวอาสวสมฺปยุตฺโตจ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: กามาสวํ
ปฏฺิจฺจ ธิญฺจาสโว อวิชฺชาสโว จกุกํ พนฺธิตพฺพํ ภาวสวํ ปฏฺิจฺจ

อวิชชาสโว จกุกั ทิฏฐาสโว ปฏิจจ อวิชชาสโว ฯ
อสาณเจวอสาณสมปยุตตณจ ฌมมึ ปฏิจจ อสาณสมปยุตโตเจวโนจอสาโว
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: อสเว ปฏิจจ สมปยุตตกา
ขนุธา ฯ อสาณเจวอสาณสมปยุตตณจ ฌมมึ ปฏิจจ
อสาโวเจวอสาณสมปยุตโตจ อสาณสมปยุตโตเจวโนจอสาโว จ ฌมมา
อุปปชชติ เหตุปจจยา: อสาณสมปยุตต กามาสโว ปฏิจจ ทิฏฐาสโว
อวิชชาสโว สมปยุตตกา จ ขนุธา สพุพิ จกุกั ฯ
อสาณสมปยุตตณเจวโนจอสาโว ฌมมึ ปฏิจจ อสาณสมปยุตโตเจวโนจอสาโว
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: อสาณสมปยุตตณเจวโนจอสาโว
เอกั ขนุธิ ปฏิจจ ตโย ขนุธา เทว ขนุเช ... ฯ
อสาณสมปยุตตณเจวโนจอสาโว ฌมมึ ปฏิจจ อสาโวเจวอสาณสมปยุตโตจ
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: อสาณสมปยุตตเจวโนจอสาเว
ขนุเช ปฏิจจ อสวา ฯ อสาณสมปยุตตณเจวโนจอสาโว
ฌมมึ ปฏิจจ อสาโวเจวอสาณสมปยุตโตจ อสาณสมปยุตโตเจวโนจอสาโว
จ ฌมมา อุปปชชติ เหตุปจจยา: อสาณสมปยุตตณเจวโนจอสาโว
เอกั ขนุธิ ปฏิจจ ตโย ขนุธา อสวา จ
เทว ขนุเช ... ฯ อสาณเจวอสาณสมปยุตตณจ
อสาณสมปยุตตณเจวโนจอสาณจ ฌมมึ ปฏิจจ อสาโวเจวอสาณสมปยุตโตจ
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: กามาสาณจ สมปยุตตเก จ
ขนุเช ปฏิจจ ทิฏฐาสโว อวิชชาสโว สพุพิ จกุกั ฯ
อสาณเจวอสาณสมปยุตตณจ

อาสวสมปยุตตญเจวโนจอาสวญจ ฌมมัม

ปฏิจจ อาสวสมปยุตโตเจวโนจอาสโว ฌมโม อุปุปชชติ เหตุปัจจยา:

อาสวสมปยุตตญเจวโนจอาสโว เอกัม ขนุชญจ อาสเว จ

ปฏิจจ ตโย ขนุชา เทว ขนุเช ... ๑ อาสวญเจวอาสวสมปยุตตญจ

อาสวสมปยุตตญเจวโนจอาสวญจ ฌมมัม ปฏิจจ อาสโวเจวอาสวสมปยุตโตจ

อาสวสมปยุตโตเจวโนจอาสโวจ ฌมมา

อุปุปชชติ เหตุปัจจยา: อาสวสมปยุตตญเจวโนจอาสโว เอกัม

ขนุชญจ กามาสวญจ ปฏิจจ ตโย ขนุชา ทิฏฐาสโว อวิชชาสโว

เทว ขนุเช ... จกุกัม ๑ เอวัม สัพเพ ปัจจยา กาทพพา ๑

[๔๐๖] เหตุยา นว อารมมณ นว อธิปัตติยา นว

สพพตถ นว ๑ สงฺขิตฺตัม ๑ กมฺเม นว วิปากัม นตฺถิ อหารเ

นว อวิกเต นว ๑

[๔๐๗] อาสวญเจวอาสวสมปยุตตญจ ฌมมัม ปฏิจจ

อาสโวเจวอาสวสมปยุตโตจ ฌมโม อุปุปชชติ นอธิปัตติปัจจยา: นเหตุมุลกัม

นตฺถิ ๑ นปุเรชาตปัจจยา: นปัจจจาชาตปัจจยา: ๑ สงฺขิตฺตัม ๑

[๔๐๘] นอธิปัตติยา นว นปุเรชาเต นว นปัจจจาชาเต นว

นอเสวเน นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว นวิปยุตเต นว ๑

เอวัม อิตเร เทว คณนาปี สหชาตวาโรปี ปัจจยวาโรปี นิสฺสยวาโรปี

สํสญฺจวาโรปี สมปยุตตวาโรปี ปริปนฺณา ปฏิจจสทิสสา ๑

ปัญหาวิโร

[๔๐๕] อาสโวเจวาอาสวสมฺปยุตฺโตจ ชฺมโม อาสวสฺสเจวาอาสว-
*สมฺปยุตฺตสฺสจ ชฺมมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโตเจวโนจอาสโว ชฺมโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจอาสวสฺส
ชฺมมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: อาสวสมฺปยุตฺตาเจวโนจอาสวา
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธาณัน เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๔๑๐] อาสโวเจวาอาสวสมฺปยุตฺโตจ ชฺมโม อาสวสฺสเจวาอาสว-
*สมฺปยุตฺตสฺสจ ชฺมมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโตเจวโนจอาสโว ชฺมโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจอาสวสฺส
ชฺมมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: อาสวสมฺปยุตฺเตเจวโนจอาสเว
ขนฺธ อารพฺก อาสวสมฺปยุตฺตาเจวโนจอาสวา ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปยุตฺโตเจวโนจอาสโว ชฺมโม
อาสวสฺสเจวาอาสวสมฺปยุตฺตสฺสจ ชฺมมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย:
อาสวสมฺปยุตฺเตเจวโนจอาสเว ขนฺธ อารพฺก อาสวา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโตเจวโนจอาสโว ชฺมโม อาสวสฺสเจวาอาสวสมฺปยุตฺตสฺสจ
อาสวสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจอาสวสฺส จ ชฺมมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน
ปจฺจโย: อาสวสมฺปยุตฺเตเจวโนจอาสเว ขนฺธ อารพฺก
อาสวา จ อาสวสมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
อาสโวเจวาอาสวสมฺปยุตฺโตจ อาสวสมฺปยุตฺโตเจวโนจอาสโว จ ชฺมมา
อาสวสฺสเจวาอาสวสมฺปยุตฺตสฺสจ ชฺมมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน

ปัจจัย: ตีฉิ ฯ...

อธิปติปัจจัยา อารมมณสทิสสา ฐการมมณา ฯ อนนุตระปัจจัยา
อารมมณสทิสสาเยว ปริมา ปริมาติ กาทพฺพา ฯ สมนนุตระปัจจัยา
สหชาตปัจจัยา อญฺณมญฺญปัจจัยา นิสฺสยปัจจัยา อุปนินิสฺสยปัจจัยา
อารมมณสทิสสาเยว วิภชนา นตฺถิ ตีฉิ อุปนินิสฺสยํ สพฺพํ
กาทพฺพํ ฯ

[๔๑๑] อาสวสมฺปยุตฺโตเจวโนจอาสโว ฐมฺโหม
อาสวสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจอาสวสฺส ฐมฺมสฺส กมฺมปัจเจน ปัจจัย: ตีฉิ
อาหารปัจเจน ปัจจัย: ตีฉิ อินฺทฺริยปัจเจน ปัจจัย: ฌานปัจเจน
ปัจจัย: มกฺคปัจเจน ปัจจัย: นว สมฺปยุตฺตปัจเจน
ปัจจัย: นว อตฺถิปัจเจน ปัจจัย: นตฺถิปัจเจน
ปัจจัย: วิคตปัจเจน ปัจจัย: อวิกตปัจเจน ปัจจัย: นว ฯ

[๔๑๒] เหตุยา จตฺตาริ อารมฺมเณ นว อธิปติยา นว
อนนุตเร นว สมนนุตเร นว สหชาเต นว อญฺณมญฺเ
นว นิสฺสเย นว อุปนินิสฺสเย นว อาเสวเน นว กมฺเม
นว อาหารเ ตีฉิ อินฺทฺริเย ตีฉิ ฌานเ ตีฉิ มกฺเค นว
สมฺปยุตฺเต นว อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต นว
อวิกเต นว ฯ

[๔๑๓] อาสโวเจวอาสวสมฺปยุตฺโตจ ฐมฺโหม อาสวสฺสเจวอาสว-
*สมฺปยุตฺตสฺสจ ฐมฺมสฺส อารมฺมณปัจเจน ปัจจัย: สหชาตปัจเจน

ปัจจโย: อุปนีสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑ อาสโวเจวาสาวมยุตโตจ
ชมโม อาสวมยุตตสเจวโนจอาสาสจ ชมมสจ
อารมมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนีสยปัจจเยน
ปัจจโย: ๑ อาสโวเจวาสาวมยุตโตจ ชมโม
อาสาสจเจวาสาวมยุตตสจ อาสวมยุตตสเจวโนจอาสาสจ จ
ชมมสจ อารมมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย:
อุปนีสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑ อาสวมยุตโตเจวโนจอาสโว
ชมโม อาสวมยุตตสเจวโนจอาสาสจ ชมมสจ อารมมณปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนีสยปัจจเยน
ปัจจโย: ๑ อาสวมยุตโตเจวโนจอาสโว ชมโม
อาสาสจเจวาสาวมยุตตสจ ชมมสจ อารมมณปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนีสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑
อาสาวมยุตโตเจวโนจอาสโว ชมโม อาสวสเจวาสาวมยุตตสจ
อาสาวมยุตตสเจวโนจอาสาสจ จ ชมมสจ อารมมณปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนีสยปัจจเยน
ปัจจโย: ๑ อาสโวเจวาสาวมยุตโตจ อาสวมยุตโตเจวโนจอาสโว
จ ชมมาอาสาสจเจวาสาวมยุตตสจ
ชมมสจ อารมมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย:
อุปนีสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑ อาสโวเจวาสาวมยุตโตจ
อาสาวมยุตโตเจวโนจอาสโว จ ชมมาอาสาวมยุตตสเจวโนจอาสาสจ

ธมมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อุปนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ฯ อาสโวจฺเวอาสาสมฺปยุตฺโตจ
อาสาสมฺปยุตฺโตจฺวโนจอาสาโว จ ธมฺมา อาสวสฺสจฺเวอาสาสมฺปยุตฺตสฺส
จ อาสวสมฺปยุตฺตสฺสจฺวโนจอาสาสฺส จ ธมฺมสฺส
อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อุปนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ฯ

[๔๑๔] นเหตุยา นว นอารมฺมณ นว สพฺพตฺถ นว
โนววิกเต นว ฯ

[๔๑๕] เหตุปฺจฺจยา นอารมฺมณ จตฺตารี สงฺขิตฺตํ ...
นสมนฺนตฺเร จตฺตารี นอุปนิสฺสเย จตฺตารี นมกฺเค จตฺตารี
นวิปฺปยุตฺเต จตฺตารี โนนตฺถิยา จตฺตารี โนวิกเต จตฺตารี ฯ

[๔๑๖] นเหตุปฺจฺจยา อารมฺมณ นว ... อธิปฺติยา นว อนุโลมปทานิห
กณฺตพฺพานิ ... วิกเต นว ฯ

อาสาอาสาสมฺปยุตฺตทกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อาสาวิปฺปยุตฺตสํสวทกฺกํ

ปฏิจฺจวาโร

[๔๑๗] อาสววิปฺปยุตฺตํ สาสวํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโตสํสว
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: อาสววิปฺปยุตฺตํสํสว
เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานญฺจ รูปํ เทว ขนฺธํ ...

ปฏิสนธิกขณ ขนฺธ ปฏิจฺจ วตฺถ วตฺถุ ปฏิจฺจ ขนฺธา เอกํ
มหาภูตํ ... ๑ อาสววิปฺยุตฺตํ อนาสวํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ อาสววิปฺยุตฺโต
อนาสโว ฌมฺโม อฺปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: ตีณิ ๑ ยถา จฺพนฺตรทฺเก
โลกิยทฺกํ เอวํ วิตฺถารตพฺพํ นิมนฺนาคณฺณํ ๑ สจฺจิตฺตํ ๑
อาสววิปฺยุตฺตสฺสวทฺกํ นิฏฺฐิตํ ๑

สฺลฺโยชนทฺกํ

ปฏฺิจฺจวโร

[๔๑๘] สฺลฺโยชนํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สฺลฺโยชนโน ฌมฺโม อฺปฺปชฺชติ
เหตุปฺจฺจยา: กามราคสฺลฺโยชนํ ปฏิจฺจ ทิฏฺฐิสฺลฺโยชนํ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ
กามราคสฺลฺโยชนํ ปฏิจฺจ สีสฺลฺโยชนํ สีสฺลฺโยชนํ
อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ กามราคสฺลฺโยชนํ ปฏิจฺจ มานสฺลฺโยชนํ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ
กามราคสฺลฺโยชนํ ปฏิจฺจ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ ปฏฺิจฺจสฺลฺโยชนํ
ปฏฺิจฺจ อีสฺลฺโยชนํ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ ปฏฺิจฺจสฺลฺโยชนํ
ปฏฺิจฺจ มจฺจริยสฺลฺโยชนํ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ ปฏฺิจฺจสฺลฺโยชนํ
ปฏฺิจฺจ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ มานสฺลฺโยชนํ ปฏิจฺจ
ภวราคสฺลฺโยชนํ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ ภวราคสฺลฺโยชนํ ปฏิจฺจ
อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ วิจิกิณฺณสฺลฺโยชนํ ปฏิจฺจ อวิชฺชาสฺลฺโยชนํ ๑
สฺลฺโยชนํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ โนสฺลฺโยชนโน ฌมฺโม อฺปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา:
สฺลฺโยชนเน ปฏิจฺจ สฺมปฺยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ

รูป ๑ สลโยชน ฌมม ปรุจจ สลโยชนโน จ
โนสลโยชนโน จ ฌมมา อุปุชชนุติ เหตุปรุจจา: กามราคสลโยชน
ปรุจจ ทิฏฐิสลโยชน อวิชชาสลโยชน สมปุยตุตกา
จ ขนธา จิตตสมุฏฐานนจ รูป จกั กั พนุชิตพุพิ ๑ โนสลโยชน
ฌมม ปรุจจ โนสลโยชนโน ฌมโม อุปุชชติ เหตุปรุจจา:
โนสลโยชนโน เอกั ขนุชั ปรุจจ ตโย ขนธา จิตตสมุฏฐานนจ
รูป เทว ขนุเช ... ปรุสสนุชิกขณ ขนุเช ปรุจจ วตถุ วตถุ
ปรุจจ ขนุธา เอกั มหาภูต ... มหาภูเต ปรุจจ จิตตสมุฏฐาน
รูป กภูตตารูป อุปาทารูป ๑ โนสลโยชน ฌมม ปรุจจ สลโยชนโน
ฌมโม อุปุชชติ เหตุปรุจจา: โนสลโยชนเน ขนุเช ปรุจจ
สลโยชนา ๑ โนสลโยชน ฌมม ปรุจจ สลโยชนโน จ โนสลโยชน
จ ฌมมา อุปุชชนุติ เหตุปรุจจา: โนสลโยชนโน เอกั
ขนุชั ปรุจจ ตโย ขนุธา สลโยชนา จ จิตตสมุฏฐานนจ รูป
เทว ขนุเช ... ๑ สลโยชนนจ โนสลโยชนนจ ฌมม ปรุจจ
สลโยชนโน ฌมโม อุปุชชติ เหตุปรุจจา: กามราคสลโยชนนจ
สมปุยตุตเก จ ขนุเช ปรุจจ ทิฏฐิสลโยชน อวิชชาสลโยชน
จกั กั พนุชิตพุพิ ๑ สลโยชนนจ โนสลโยชนนจ ฌมม ปรุจจ
โนสลโยชนโน ฌมโม อุปุชชติ เหตุปรุจจา: โนสลโยชน
เอกั ขนุชณจ สลโยชนเน จ ปรุจจ ตโย ขนุธา จิตตสมุฏฐานนจ
รูป เทว ขนุเช ... ๑ สลโยชนนจ โนสลโยชนนจ ฌมม ปรุจจ

สละโยชโน จ โนสละโยชโน จ ฐมา อุปุชชชติ เหตุปัจจยา:
โนสละโยชนํ เอกํ ขนุชฌจ กามราคสละโยชนนญจ ปฏิจจ ตโย
ขนุชา ทิฏฐิสละโยชนํ อวิชชาสละโยชนํ จิตตสมญฺฐานนญจ รูป
จกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ

อารมฺมณปัจจเย รูปํ นคฺติ ฯ อธิปติปัจจโย เหตุสทิส
วิจิกิจฺจาสละโยชนํ นคฺติ ฯ อนนฺตรปัจจยา: อวิกตปัจจยา: ฯ

[๔๑๕] เหตุยา นว อารมฺมณ นว อธิปติยา นว อนนฺตเร
นว สพฺพตฺต นว วิปาเก เอกํ อาหารे นว อวิกเต นว ฯ

[๔๒๐] สละโยชนํ ฐมํ ปฏิจจ สละโยชโน ฐมโฌ อุปุชชชติ
นเหตุปัจจยา: วิจิกิจฺจาสละโยชนํ ปฏิจจ อวิชชาสละโยชนํ ฯ
โนสละโยชนํ ฐมํ ปฏิจจ โนสละโยชโน ฐมโฌ อุปุชชชติ
นเหตุปัจจยา: อเหตุกํ โนสละโยชนํ เอกํ ขนุชฺ ปฏิจจ ตโย ขนุชา
จิตตสมญฺฐานนญจ รูปํ เทว ขนุเช ... ยาว อสละยสตุตา ฯ
โนสละโยชนํ ฐมํ ปฏิจจ สละโยชโน ฐมโฌ อุปุชชชติ นเหตุปัจจยา:
วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนุเช ปฏิจจ อวิชชาสละโยชนํ ฯ
สละโยชนนญจ โนสละโยชนนญจ ฐมํ ปฏิจจ สละโยชโน ฐมโฌ
อุปุชชชติ นเหตุปัจจยา: วิจิกิจฺจาสละโยชนนญจ สมฺปยุตฺตเก จ
ขนุเช ปฏิจจ อวิชชาสละโยชนํ ฯ สงฺจิตฺตํ ฯ อาสวโคจฺจกสทิสํ ฯ
นอารมฺมณปี สพฺเพ อุทฺทริตพฺพา ฯ

[๔๒๑] นเหตุยา จตฺตารี นอารมฺมณ เตณิ นอธิปติยา

นว นอนนตเร ตีณิ นสมนนตเร ตีณิ นอลณมณเณ ตีณิ
นอุปนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต นว นปจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ นอินฺทฺริเย
เอกํ นฉานเ เอกํ นมคฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต
นว โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๔๒๒] เหตุปจฺจยา นอารมฺมเณ ตีณิ ... นอธิปติยา นว
เอวํ สพฺพํ กณฺเฑทพฺพํ ฯ

[๔๒๓] นเหตุปจฺจยา อารมฺมเณ จตฺตาริ ... สพฺพตฺถ จตฺตาริ
วิปาเก เอกํ อาหารเ จตฺตาริ มคฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต จตฺตาริ
อวิกเต จตฺตาริ ฯ

สญฺโลชนํ ฌมฺมํ สหชาโต ...

ปจฺจยาโร

[๔๒๔] สญฺโลชนํ ฌมฺมํ ปจฺจยา สญฺโลชนโน ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: ตีณิ ปฏฺิจจสทิสฺสํ ฯ โนสญฺโลชนํ ฌมฺมํ ปจฺจยา
โนสญฺโลชนโน ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนสญฺโลชนํ เอกํ
ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปํ เทว ขนฺธเ ...
ปฏฺิสนฺธิกขณฺเ ขนฺธเ ปจฺจยา วตฺถุ วตฺถุ ปจฺจยา ขนฺธา เอกํ
มหาภูตํ ... มหาภูเต ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานนํ รุปํ กณฺฑตฺตารูปํ
อุปาทารูปํ วตฺถุ ปจฺจยา โนสญฺโลชนา ขนฺธา ฯ โนสญฺโลชนํ
ฌมฺมํ ปจฺจยา สญฺโลชนโน ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:

โนสยโลชเน ขนฺธ ปจฺจยา สยโลชนา ฯ โนสยโลชนํ ฌมฺมํ
ปจฺจยา สยโลชโน จ โนสยโลชโน จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
เหตุปจฺจยา: โนสยโลชนํ เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
สยโลชนนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปํ เทว ขนฺธ ... วัตถุ
ปจฺจยา สยโลชนา มหาภูเต ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รุปํ วัตถุ
ปจฺจยา สยโลชนา สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ฯ สยโลชนนฺจ
โนสยโลชนนฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา สยโลชโน ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: กามราคสยโลชนนฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ ปจฺจยา
ทิกฺขิสยโลชนํ อวิชฺชาสยโลชนํ กามราคสยโลชนนฺจ วัตถุนฺจ
ปจฺจยา ทิกฺขิสยโลชนํ อวิชฺชาสยโลชนํ จกฺกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ
สยโลชนนฺจ โนสยโลชนนฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา โนสยโลชโน ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนสยโลชนํ เอกํ ขนฺธนฺจ สยโลชเน
จ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปํ เทว ขนฺธ ...
จกฺกํ สยโลชเน จ วัตถุนฺจ ปจฺจยา โนสยโลชนา ขนฺธา ฯ
สยโลชนนฺจ โนสยโลชนนฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา สยโลชโน
จ โนสยโลชโน จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: โนสยโลชนํ
เอกํ ขนฺธนฺจ กามราคสยโลชนนฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา ทิกฺขิสยโลชนํ
อวิชฺชาสยโลชนํ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปํ เทว ขนฺธ ...
จกฺกํ กามราคสยโลชนนฺจ วัตถุนฺจ ปจฺจยา ทิกฺขิสยโลชนํ
อวิชฺชาสยโลชนํ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา จกฺกํ ฯ สจฺจิตฺตํ ฯ

[๔๒๕] เหตุยา นว อารมมณ นว สัพพตถ นว
วิปาเก เอกิ อวิกเต นว ฯ

[๔๒๖] นเหตุยา จตุตาริ ฯ ยตถ ยตถ วตถ ลพภติ ตตถ
ตตถ นินฺนํ กาทพฺพิ ฯ นอารมมณ ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

เอวิ อิตเรปิ เทว คณนา จ นิสฺสวาโร จ กาทพฺพา ฯ

สํสฏฺฐวาโร

[๔๒๗] สลฺโลชนํ ฌมฺมํ สํสฏฺฐโ จ สลฺโลชนโน ฌมฺโม ออุปฺชชติ
เหตุปจฺจยา: กามราคสลฺโลชนํ สํสฏฺฐจํ ทิฏฺฐิสลฺโลชนํ อวิชฺชาสลฺโลชนํ
เอวิ นว ปญฺหา อรูปาเยว กาทพฺพา ฯ

สํสฏฺฐวาโรปิ สมฺปยุตฺตวาโรปิ เอวิ กาทพฺพา ฯ

ปญฺหาวาโร

[๔๒๘] สลฺโลชนโน ฌมฺโม สลฺโลชนนฺสฺส ฌมฺมฺสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย: สลฺโลชนา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ สลฺโลชนานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ สลฺโลชนโน ฌมฺโม โนสลฺโลชนนฺสฺส ฌมฺมฺสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย: สลฺโลชนา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สลฺโลชนโน ฌมฺโม
สลฺโลชนนฺสฺส จ โนสลฺโลชนนฺสฺส จ ฌมฺมฺสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย:
สลฺโลชนา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ สลฺโลชนานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ โนสลฺโลชนโน ฌมฺโม
โนสลฺโลชนนฺสฺส ฌมฺมฺสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: โนสลฺโลชนา

เหตุ สมปยุตตกานัน ขนุชานัน จิตตสมภูจานานนจ รุปานัน เหตุปัจจเยน
ปัจจโย ปฏิสนธิกขณ ... ฯ

[๔๒๕] สลฺยโลชนโน ฌมฺโม สลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจเยน
ปัจจโย: สลฺยโลชเน อารพฺภ สลฺยโลชนา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
มฺลฺลํ กาดพฺพิ สลฺยโลชเน อารพฺภ โนสลฺยโลชนา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
มฺลฺลํ กาดพฺพิ สลฺยโลชเน อารพฺภ สลฺยโลชนา จ
สมปยุตตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ โนสลฺยโลชนโน ฌมฺโม
โนสลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย: ทานัน
ทตฺวา สึลฺลํ ... อุโปสถกมมฺมํ ... ตํ ปัจจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ
ปัจจเวกฺขติ ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานัน ปัจจเวกฺขติ อริยา มคฺคา
วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ปัจจเวกฺขณฺติ ผลํ ... นิพฺพานัน ปัจจเวกฺขณฺติ
นิพฺพานัน โคตฺรภุสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย อริยา
โนสลฺยโลชเน ปหิเน กิเลเส ... วิกขมฺภิตฺเต กิเลเส ... ปุพฺเพ ...
จกฺขํ ... วตฺถุํ ... โนสลฺยโลชเน ขนฺธเ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ
อุปฺปชฺชนฺติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปํ ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺถยา
สทฺทํ สฺขณฺติ เจโตปริยฺวาณเณ โนสลฺยโลชนจิตตสมภฺกิสฺส จิตฺตํ
ชานาติ อากาसानนฺจายตฺนํ วิญฺญาณนฺจายตฺนสฺส อากิณฺจณฺนายตฺนํ
เนวสณฺณานาสณฺณายตฺนสฺส รุปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส โนสลฺยโลชนา ขนฺธา อิทฺธิวิธฺधानสฺส
เจโตปริยฺวาณสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีถาณสฺส ยถากมฺมุปกฺถาณสฺส

อนาคตสวณสุส อวชชนาย อารมมณปัจเจน

ปัจเจโย ฯ โนสญโชนโน ฌโม สญโชนสุส ฌมมสุส อารมมณปัจเจน

ปัจเจโย: ทานํ ... สีสํ ... อุโปสถกมมํ ... ปุพเพ ...

ฉานา ... จกขุ ... วัตถุํ ... โนสญโชนเน ขนฺธ อสุสาเทติ

อภินนฺทติ ตํ อารพุก ราโค ... โทมนสุสํ อุปฺปชฺชติ ฯ

โนสญโชนโน ฌโม สญโชนสุส จ โนสญโชนสุส จ ฌมมสุส

อารมมณปัจเจน ปัจเจโย: ทานํ ... สีสํ ... อุโปสถกมมํ ... ปุพเพ

... ฉานา ... จกขุ ... วัตถุํ ... โนสญโชนเน ขนฺธ อสุสาเทติ

อภินนฺทติ ตํ อารพุก สญโชนา จ สญโชนสมฺปยุตฺตา จ ขนฺธา

อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สญโชนโน จ โนสญโชนโน จ ฌมมา

สญโชนสุส ฌมมสุส อารมมณปัจเจน ปัจเจโย: ตีณิ

อารพุกเยว กาทพฺพา ฯ

[๔๓๐] สญโชนโน ฌโม สญโชนสุส ฌมมสุส อธิปติปัจเจน

ปัจเจโย: อารมมณาธิปติ: สญโชนเน กรุํ กตฺวา ...

ตีณิ กรุการมมณา ฯ โนสญโชนโน ฌโม โนสญโชนสุส

ฌมมสุส อธิปติปัจเจน ปัจเจโย: อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ

อารมมณาธิปติ: ทานํ ทตฺวา สีสํ ... ตีณิ ฯ ตินฺณมฺปิ

อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ กาทพฺพา วิภชิตพฺพา ตีณิปี ฯ

สญโชนโน จ โนสญโชนโน จ ฌมมา สญโชนสุส ฌมมสุส

อธิปติปัจเจน ปัจเจโย: อารมมณาธิปติ: สญโชนเน จ

สมปยุตตเก จ ขนฺธํ คุรุ กตฺวา ... ตีณิ ฯ

[๔๓๑] สลฺยโลชนโน ฌมฺโม สลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา สลฺยโลชนา ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ
สลฺยโลชนานํ อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ตีณิ ฯ โนสลฺยโลชนโน
ฌมฺโม โนสลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปฺริมา
ปฺริมา โนสลฺยโลชนา ขนฺธา ปฺจฺจิมานํ ... ฯเปฯ ผลสฺมาปตฺติยา
อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ โนสลฺยโลชนโน ฌมฺโม สลฺยโลชนสฺส
ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา โนสลฺยโลชนา
ขนฺธา ปฺจฺจิมานํ ปฺจฺจิมานํ สลฺยโลชนานํ ... เอวํ เทวปี กาทพฺพา ฯ
สลฺยโลชนโน จ โนสลฺยโลชนโน จ ฌมฺมา สลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส
อนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ สลฺยโลชนโน ฌมฺโม สลฺยโลชนสฺส
ฌมฺมสฺส สมนนฺตรปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: นว ฯ สหชาติปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: นว ฯ อลฺยลฺมณฺณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: นว ฯ นิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: นว ฯ

[๔๓๒] ... อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณปฺนิสฺสโย
อนนฺตรปฺนิสฺสโย ปกฺคฺชฺปนฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคฺชฺปนฺนิสฺสโย: สลฺยโลชนา
สลฺยโลชนานํ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย เอวํ ตีณิปี ฯ
โนสลฺยโลชนโน ฌมฺโม โนสลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณปฺนิสฺสโย อนนฺตรปฺนิสฺสโย ปกฺคฺชฺปนฺนิสฺสโย ฯเปฯ
ปกฺคฺชฺปนฺนิสฺสโย: สทฺธึ อุปฺนิสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺติ

อุปัฏฐาเทติ มานัน ชปะเปติ ทิฏฐี คณหาติ สีสั ... ๑เป๑ ปณณ
ราคั ๑เป๑ ปตถนั ... เสนาสนั อุปนิสสุาย ทานัน เทติ ๑เป๑
สงงั ภินุทติ สทุธา ๑เป๑ เสนาสนั สทุธาย ๑เป๑ ผลสมาปตติยา
อุปนิสสุยปัจเจน ปจจโย ๑ โนสญโยชโน ฌมโม
สญโยชนสสุ ฌมมสสุ อุปนิสสุยปัจเจน ปจจโย: อารมมณฺณอุปนิสสุโย
อนนตฺรอุปนิสสุโย ปกตฺอุปนิสสุโย ๑เป๑ ปกตฺอุปนิสสุโย:
สทุธั อุปนิสสุาย มานัน ชปะเปติ ทิฏฐี คณหาติ สีสั ... ๑เป๑
เสนาสนัน อุปนิสสุาย ปาณัน หนติ ๑เป๑ สงงั ภินุทติ สทุธา
๑เป๑ เสนาสนั ราคสสุ ๑เป๑ ปตถนาย อุปนิสสุยปัจเจน
ปจจโย ๑ โนสญโยชโน ฌมโม สญโยชนสสุ จ โนสญโยชนสสุ
จ ฌมมสสุ อุปนิสสุยปัจเจน ปจจโย: อารมมณฺณอุปนิสสุโย
อนนตฺรอุปนิสสุโย ปกตฺอุปนิสสุโย ๑เป๑ ปกตฺอุปนิสสุโย:
สทุธั อุปนิสสุาย มานัน ชปะเปติ ทิฏฐี คณหาติ สีสั ... ๑เป๑
เสนาสนัน อุปนิสสุาย ปาณัน หนติ ๑เป๑ สงงั ภินุทติ สทุธา
๑เป๑ เสนาสนั สญโยชนานัน สมปะยุตฺตกานณจ ขนุชานัน อุปนิสสุยปัจเจน
ปจจโย ๑ สญโยชโน จ โนสญโยชโน จ ฌมมา
สญโยชนสสุ ฌมมสสุ อุปนิสสุยปัจเจน ปจจโย: ตินิ ๑

[๔๓๓] โนสญโยชโน ฌมโม โนสญโยชนสสุ ฌมมสสุ
ปุเรชาตปัจเจน ปจจโย: อารมมณฺณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ๑
อารมมณฺณปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสั อุปฺปะชติ

ทิพเพน จกขุณา รูป ปัสสติ ทิพพาย โสตธาตยา สททำ สุนาติ
 รูปายตนั จกขุวิญญาณสส โฝฏฐพพายตนั กายวิญญาณสส
 อารมมณปัจเจน ปัจจโย ฯ วตถุปุระชาติ: จกขายตนั
 จกขุวิญญาณสส กายายตนั กายวิญญาณสส วตถุ โนสญโชนานัน
 ขนุธานี ปุระชาติปัจเจน ปัจจโย ฯ โนสญโชนโน ฌมโม
 สญโชนสส ฌมมสส ปุระชาติปัจเจน ปัจจโย: อารมมณปุระชาติ
 วตถุปุระชาติ ฯ อารมมณปุระชาติ: จกขุ ... วตถุ
 อสสาเทติ อภินนุทติ ตั อารพุก ราโค ... โทมนสสิ อุปุชชติ ฯ
 วตถุปุระชาติ: วตถุ สญโชนานัน ปุระชาติปัจเจน ปัจจโย ฯ
 โนสญโชนโน ฌมโม สญโชนสส จ โนสญโชนสส จ ฌมมสส
 ปุระชาติปัจเจน ปัจจโย: อารมมณปุระชาติ วตถุปุระชาติ ฯ
 อารมมณปุระชาติ: จกขุ ... วตถุ อสสาเทติ อภินนุทติ ตั อารพุก
 สญโชนา จ สมุပ္ยุตตกา จ ขนุธา อุปุชชนุติ ฯ วตถุปุระชาติ:
 วตถุ สญโชนานัน สมุပ္ยุตตกานญจ ขนุธานี ปุระชาติปัจเจน
 ปัจจโย ฯ

[๔๓๔] สญโชนโน ฌมโม โนสญโชนสส ฌมมสส ปุระชาติปัจเจน
 ปัจจโย: เอกิ ฯ โนสญโชนโน ฌมโม โนสญโชนสส
 ฌมมสส ปุระชาติปัจเจน ปัจจโย: ฯ สญโชนโน
 จ โนสญโชนโน จ ฌมมา โนสญโชนสส ฌมมสส ปุระชาติปัจเจน
 ปัจจโย: ฯ

[๔๓๕] สลฺยโชน โชนมฺ โชนสฺส สลฺยโชนสฺส สลฺยโชนสฺส อสวณปจฺเจน
ปจฺเจโย: นว ๑

[๔๓๖] โชนสฺยโชน โชนมฺ โชนสฺยโชนสฺส สลฺยโชนสฺส
กมฺมปจฺเจน ปจฺเจโย: สฺย โชน ๑ วิปจฺเจน ปจฺเจโย: เอกํ ๑
อาหจฺรปจฺเจน ปจฺเจโย: สฺย โชน ๑ อญฺญปจฺเจน ปจฺเจโย: สฺย โชน ๑
ฉนปจฺเจน ปจฺเจโย: สฺย โชน ๑ มคฺคปจฺเจน ปจฺเจโย: นว ๑
สมฺปจฺเจน ปจฺเจโย: นว ๑

[๔๓๗] สลฺยโชน โชนมฺ โชนสฺยโชนสฺส สลฺยโชนสฺส
วิปจฺเจน ปจฺเจโย: สหจฺร ปจฺเจโย: ๑ วิชิตพฺพ ๑
โชนสฺยโชน โชนมฺ โชนสฺยโชนสฺส สลฺยโชนสฺส วิปจฺเจน
ปจฺเจโย: สหจฺร ปจฺเจโย: ๑ วิชิตพฺพ ๑
โชนสฺยโชน โชนมฺ สลฺยโชนสฺส สลฺยโชนสฺส วิปจฺเจน
ปจฺเจโย: ปจฺเจโย: ๑ สลฺยโชน วิปจฺเจน ปจฺเจโย ๑
โชนสฺยโชน โชนมฺ สลฺยโชนสฺส จ โชนสฺยโชนสฺส จ สลฺยโชน
วิปจฺเจน ปจฺเจโย: ปจฺเจโย: ๑ สลฺยโชน
สมฺปจฺเจน กนญฺจ ขนฺธจฺร วิปจฺเจน ปจฺเจโย ๑ สลฺยโชน จ
โชนสฺยโชน จ สลฺย โชนสฺยโชนสฺส สลฺยโชนสฺส วิปจฺเจน
ปจฺเจโย: สหจฺร ปจฺเจโย: ๑ วิชิตพฺพ ๑

[๔๓๘] สลฺยโชน โชนมฺ สลฺยโชนสฺส สลฺยโชนสฺส อคฺคปจฺเจน
ปจฺเจโย: เอกํ ปจฺเจโย: ๑ สลฺยโชน โชนมฺ โชนสฺยโชนสฺส

ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ สงฺฆิตฺตํ ฯ
สฺลยฺโฆชนโน ธมฺโม สฺลยฺโฆชนสฺส จ โนสฺลยฺโฆชนสฺส จ ธมฺมสฺส
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปฏิจฺจสทิสํ ฯ โนสฺลยฺโฆชนโน ธมฺโม
โนสฺลยฺโฆชนสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ปจฺจนาชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ฯ สงฺฆิตฺตํ ฯ โนสฺลยฺโฆชนโน
ธมฺโม สฺลยฺโฆชนสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ สหชาตา: โนสฺลยฺโฆชนา ขนฺธา สมฺปยุตฺตกาณํ
สฺลยฺโฆชนานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วัตถุ
อสุสาเทติ อภินฺนทติ ตํ อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ โทมนสฺสํ
อุปฺปชฺชติ วัตถุ สฺลยฺโฆชนานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ โนสฺลยฺโฆชนโน
ธมฺโม สฺลยฺโฆชนสฺส จ โนสฺลยฺโฆชนสฺส จ ธมฺมสฺส
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาตา: โนสฺลยฺโฆชนา ...
สงฺฆิตฺตํ อาสวสทิสํ ฯ สฺลยฺโฆชนโน จ โนสฺลยฺโฆชนโน
จ ธมฺมา สฺลยฺโฆชนสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ อาสวสทิสํ ฯ สฺลยฺโฆชนโน จ โนสฺลยฺโฆชนโน จ
ธมฺมา โนสฺลยฺโฆชนสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ปจฺจนาชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ฯ วิภชิตพฺพํ อาสวสทิสํ ฯ
สฺลยฺโฆชนโน จ โนสฺลยฺโฆชนโน จ ธมฺมา สฺลยฺโฆชนสฺส จ โนสฺลยฺโฆชนสฺส
จ ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ วิภชิตพฺพํ อาสวสทิสํ ฯ

[๔๓๙] เหตุยา จตุตตารี อารมมณ นว อธิปติยา นว
อนนุตเร นว สมนนุตเร นว สหชาต นว อณฺณมณฺเณ
นว นิสฺสเย นว อุปนิสฺสเย นว ปุเรชาต ตีณิ ปจฺจาชาต
ตีณิ อาเสวเน นว กมฺเม ตีณิ วิปาเก เอกํ อาหาร
ตีณิ อินฺทฺริเย ตีณิ ฌานเน ตีณิ มคฺเค นว สมฺปยุตฺเต
นว วิปฺปยุตฺเต ปญฺจ อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต
นว อวิกเต นว ฯ

[๔๔๐] สลฺยโลชนโน ฌมฺโม สลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนโน ฌมฺโม โนสลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย:
อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: ปจฺจาชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ
สลฺยโลชนโน ฌมฺโม สลฺยโลชนสฺส จ โนสลฺยโลชนสฺส จ ฌมฺมสฺส
อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย:
อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ โนสลฺยโลชนโน ฌมฺโม โนสลฺยโลชนสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย:
อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย:
ปจฺจาชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย: อาหารปจฺจเยน
ปจฺจโย: อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ โนสลฺยโลชนโน
ฌมฺโม สลฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน

ปรจโย: อุปนีสฺยปรจเยน ปรจโย: ปุเรชาตปรจเยน
 ปรจโย: ฯ โนสฺยโลชโน ฌมฺโม สฺยโลชนสฺส จ
 โนสฺยโลชนสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปรจเยน ปรจโย: สหชาตปรจเยน
 ปรจโย: อุปนีสฺยปรจเยน ปรจโย: ปุเรชาตปรจเยน
 ปรจโย: ฯ สฺยโลชโน จ โนสฺยโลชโน จ ฌมฺมา
 สฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปรจเยน ปรจโย: สหชาตปรจเยน
 ปรจโย: อุปนีสฺยปรจเยน ปรจโย: ฯ สฺยโลชโน จ
 โนสฺยโลชโน จ ฌมฺมา โนสฺยโลชนสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปรจเยน
 ปรจโย: สหชาตปรจเยน ปรจโย: อุปนีสฺยปรจเยน
 ปรจโย: ปรจฺจชาตปรจเยน ปรจโย: ฯ สฺยโลชโน จ โนสฺยโลชโน
 จ ฌมฺมา สฺยโลชนสฺส จ โนสฺยโลชนสฺส จ ฌมฺมสฺส
 อารมฺมณปรจเยน ปรจโย: สหชาตปรจเยน ปรจโย: อุปนีสฺยปรจเยน
 ปรจโย: ฯ

[๔๔๑] นเหตุยา นว นอารมฺมณ นว สพฺพตฺถ นว
 โนวีกเต นว ฯ

[๔๔๒] เหตุปรจฺจยา นอารมฺมณ จตฺตารี ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ
 ... นสมนฺนตฺเร จตฺตารี นอญณมณฺเฑ เทว นอุปนีสฺยเย จตฺตารี ฯ
 สงฺขิตฺตํ ฯ ... นมกฺเค จตฺตารี นสมฺปยุตฺเต เทว นวิปรฺยุตฺเต
 จตฺตารี โนนตฺถียา จตฺตารี โนวีกเต จตฺตารี ฯ

[๔๔๓] นเหตุปรจฺจยา อารมฺมณ นว ... อธิปรฺติยา นว
 อนุโลมมาติกา

อวิกเต นว ๑

สยโลชนทุกัม นิฏจิตัม ๑

สยโลชนนิยทุกัม

ปฏิจจวาโร

[๔๔๔] สยโลชนนิย ฌมมัม ปฏิจจ สยโลชนนิโย ฌมโม
อุปปชชติ เหตุปัจจยา: สยโลชนนิย เอกัม ขนธัม ปฏิจจ ตโย
ขนธธา จิตตสมภูจจันณจ รูปี เทว ขนธ ... ปฏิสนธิกขณ
ขนธ ปฏิจจ วตถุ วตถุ ปฏิจจ ขนธธา เอกัม มหาภูตัม ... ๑
จพนตฺรทุก โลกียทุกสทิสฺ นินฺนนานากรรม ๑

สยโลชนนิยทุกัม นิฏจิตัม ๑

สยโลชนสมปยุตฺตทุกัม

ปฏิจจวาโร

[๔๔๕] สยโลชนสมปยุตฺตัม ฌมมัม ปฏิจจ สยโลชนสมปยุตฺโต
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: สยโลชนสมปยุตฺตัม เอกัม ขนธัม
ปฏิจจ ตโย ขนธธา เทว ขนธ ... ๑ สยโลชนสมปยุตฺตัม ฌมมัม
ปฏิจจ สยโลชนวิปยุตฺโต ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา:
สยโลชนสมปยุตฺเต ขนธ ปฏิจจ จิตตสมภูจจันณ รูปี ๑ สยโลชนสมปยุตฺตัม
ฌมมัม ปฏิจจ สยโลชนสมปยุตฺโต จ สยโลชนวิปยุตฺโต

จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตํ
เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานญจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ๑
สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโฌ
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ
ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานญจ รูปํ เทว ขนฺธ ... อุตฺตจฺจสฺหคฺคํ
โฌหํ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ ปฏฺิสนฺธิ ๑ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตํ
ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโฌ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
อุตฺตจฺจสฺหคฺคํ โฌหํ ปฏฺิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๑ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตํ
ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต
จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: อุตฺตจฺจสฺหคฺคํ
โฌหํ ปฏฺิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานญจ รูปํ ๑
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตญจ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตญจ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโฌ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อุตฺตจฺจสฺหคฺคํ
เอกํ ขนฺธญจ โฌหญจ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตญจ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตญจ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ
สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโฌ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺเต
ขนฺธจ จ มหาภูเต จ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ
อุตฺตจฺจสฺหคฺเต ขนฺธจ จ โฌหญจ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานํ รูปํ ๑
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตญจ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตญจ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ

เหตุปัจจัยา: อุทฺจจสหคํ เอกํ ขนฺธญจ โมหญจ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจณญจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ฯ

[๔๔๖] สลฺโยชนสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจัยา: สลฺโยชนสมฺปยุตฺตํ เอกํ
ขนฺธํ ... เทว ขนฺธ ... ฯ สลฺโยชนสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
สลฺโยชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจัยา: อุทฺจจสหคเต
ขนฺธํ ปฏิจฺจ อุทฺจจสหคโต โมหํ ... สลฺโยชนสมฺปยุตฺตํ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺโยชนวิปฺปยุตฺโต จ
ฌมฺมา อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจัยา: อุทฺจจสหคํ เอกํ ขนฺธํ
ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา โมหํ จ เทว ขนฺธ ... ฯ สลฺโยชนวิปฺปยุตฺตํ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สลฺโยชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
อารมฺมณปัจจัยา: สลฺโยชนวิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิกขณ วตฺถุ ปฏิจฺจ ขนฺธา ฯ
สลฺโยชนวิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปัจจัยา: อุทฺจจสหคํ โมหํ ปฏิจฺจ
สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ... สลฺโยชนสมฺปยุตฺตญจ สลฺโยชนวิปฺปยุตฺตญจ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
อารมฺมณปัจจัยา: อุทฺจจสหคํ เอกํ ขนฺธญจ โมหญจ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ

[๔๔๗] สลฺโยชนสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต

ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อธิปฺติปฺจฺจยา: ตีณิ ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตํ ธมฺมํ
ปฺฏิจฺจ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อธิปฺติปฺจฺจยา: เอกํ ฯ
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตญฺจ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตญฺจ ธมฺมํ ปฺฏิจฺจ
สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อธิปฺติปฺจฺจยา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺเต
ขณฺเฐ จ มหาภูเต จ ปฺฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปี ฯ

สงฺขิตฺตํ ฯ

[๔๔๘] เหตุยา นว อารมฺมณฺณ น อธิปฺติยา ปฺลฺจ
อนนฺตเร น สมนนฺตเร น สหชาเต นว อณฺณมณฺณญฺเณ น
นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย น ปฺรชฺชาเต น อาเสวเน น
กมฺเม นว วิปาเก เอกํ ออาหารเ นว อินฺทฺริเย นว ฌานเ
นว มกฺเก นว สมฺปยุตฺเต น วิปฺปยุตฺเต นว อตฺถิยา
นว นตฺถิยา น วิกเต น อวิกเต นว ฯ

[๔๔๙] สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตํ ธมฺมํ ปฺฏิจฺจ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺจฺจยา: วิจิจฺจฺจาสหคเต ขณฺเฐ ปฺฏิจฺจ
วิจิจฺจฺจาสหคโต โมโห ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตํ ธมฺมํ ปฺฏิจฺจ
สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺจฺจยา: อุทฺทจฺจสหคเต
ขณฺเฐ ปฺฏิจฺจ อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตํ
ธมฺมํ ปฺฏิจฺจ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปฺจฺจยา: อเหตุกํ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธิ ... ยาว
อสนฺณสฺตฺตา ฯ

[๔๕๐] นเหตุยา ตีณิ นอารมฺมณฺเ ตีณิ นอธิปติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺตเร ตีณิ นอญฺณมณฺเ ตีณิ
นอุปฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต สตุตฺต นปจฺจชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมฺเม จตุตฺตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ
นอินฺทฺริเย เอกํ นฉานเ เอกํ นมกฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต
ตีณิ นวิปฺยุตฺเต จ โนนฺตฺติยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๔๕๑] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺเ ตีณิ ... นอธิปติยา นว
นอุปฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต จ นปจฺจชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม จตุตฺตาริ นวิปาเก นว นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต
จตุตฺตาริ โนนฺตฺติยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๔๕๒] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺเ ตีณิ ... วิปาเก เอกํ อาหารเ
ตีณิ มกฺเค เทว อวิกเต ตีณิ ฯ

สหชาตวาโรปี ปฏิจฺจวารสทิสโส ฯ

ปจฺจยวโร

[๔๕๓] สลฺยโชนสมฺปยุตฺตํ ฐมฺมํ ปจฺจยา สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต
ฐมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ปฏิจฺจสทิสํ ฯ สลฺยโชนวิปฺยุตฺตํ
ฐมฺมํ ปจฺจยา สลฺยโชนวิปฺยุตฺโต ฐมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: ยาว ปฏิสนฺธิ เอกํ มหาภูตฺ: วตฺถุํ ปจฺจยา
สลฺยโชนวิปฺยุตฺตา ขนฺธา วตฺถุํ ปจฺจยา อุทฺทจฺจสทิสโต
โมโห ฯ สลฺยโชนวิปฺยุตฺตํ ฐมฺมํ ปจฺจยา สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต

ธมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: วตฺถุํ ปจฺจยา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา
ขนฺธา อุทฺทจฺจสทฺทํ โมหํ ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา
ขนฺธา ฯ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตํ ธมฺมํ ปจฺจยา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ
สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: วตฺถุํ
ปจฺจยา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มหาภูเต ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ
รूपํ อุทฺทจฺจสทฺทํ โมหํ ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจํ จ रूपํ ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตญฺจ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตญฺจ
ธมฺมํ ปจฺจยา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺถุญฺจ ปจฺจยา
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... อุทฺทจฺจสทฺทํ เอกํ ขนฺธญฺจ โมหญฺจ
ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตญฺจ
สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตญฺจ ธมฺมํ ปจฺจยา สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต ธมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺเต ขนฺธ จ มหาภูเต จ
ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ रूपํ อุทฺทจฺจสทฺทเต ขนฺธ จ โมหญฺจ
ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ रूपํ ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตญฺจ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตญฺจ
ธมฺมํ ปจฺจยา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต
จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตํ
เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺถุญฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ...
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺเต ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ
รूपํ อุทฺทจฺจสทฺทํ เอกํ ขนฺธญฺจ โมหญฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา

จิตตสมภูจกานนจ รูป เทว ขนฺธ ... ๑

[๔๕๔] สลฺโลชนสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา สลฺโลชนสมฺปยุตฺโต
 ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: ตีณิ ปฏฺิจฺจสทฺทิสสา ๑
 สลฺโลชนวิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา สลฺโลชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม
 อุปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: ยาว ปฏฺิสนฺธิ วตฺถุํ ปจฺจยา
 สลฺโลชนวิปฺปยุตฺตา ขนฺธา จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขวิญฺญานํ
 กายายตฺนํ ปจฺจยา กายวิญฺญานํ วตฺถุํ ปจฺจยา สลฺโลชนวิปฺปยุตฺตา
 ขนฺธา วตฺถุํ ปจฺจยา อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห ๑ สลฺโลชนวิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปจฺจยา สลฺโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
 อารมฺมณฺปจฺจยา: วตฺถุํ ปจฺจยา สลฺโลชนสมฺปยุตฺตา ขนฺธา
 อุทฺทจฺจสทฺทตํ โมหํ ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๑ สลฺโลชนวิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปจฺจยา สลฺโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺโลชนสมฺปยุตฺโต จ
 สลฺโลชนวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณฺปจฺจยา: วตฺถุํ ปจฺจยา
 อุทฺทจฺจสทฺทตา ขนฺธา จ โมโห จ ๑ สลฺโลชนสมฺปยุตฺตณฺจ
 สลฺโลชนวิปฺปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา สลฺโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
 อุปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา: สลฺโลชนสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธณฺจ
 วตฺถุณฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... อุทฺทจฺจสทฺทตํ
 เอกํ ขนฺธณฺจ โมหณฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ๑
 สลฺโลชนสมฺปยุตฺตณฺจ สลฺโลชนวิปฺปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา
 สลฺโลชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณฺปจฺจยา:

อุทฺทจฺจสทฺทเต ขนฺธเ จ วตฺตญฺจ ปจฺจยา อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห ฯ
สทฺโถชนสมฺปยุตฺตญฺจ สทฺโถชนวิปฺปยุตฺตญฺจ ฌมฺมํ ปจฺจยา
สทฺโถชนสมฺปยุตฺโต จ สทฺโถชนวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชติ
อามมณฺณปจฺจยา: อุทฺทจฺจสทฺทติ เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺตญฺจ ปจฺจยา
ตโย ขนฺธา โมโห จ เทว ขนฺธเ ... ฯ

[๔๕๕] สทฺโถชนสมฺปยุตฺติ ฌมฺมํ ปจฺจยา สทฺโถชนสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อธิปฺติปจฺจยา: ฯ อวิกตปจฺจยา: ฯ

[๔๕๖] เหตุยา นว อามมณฺเ นว อธิปฺติยา นว
สพฺพตฺต นว วิปาเก เอกํ อหาเร นว อวิกเต นว ฯ

[๔๕๗] สทฺโถชนสมฺปยุตฺติ ฌมฺมํ ปจฺจยา สทฺโถชนสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกิจฺฉาสทฺทเต ขนฺธเ ปจฺจยา
วิจิกิจฺฉาสทฺทโต โมโห ฯ สทฺโถชนสมฺปยุตฺติ ฌมฺมํ ปจฺจยา
สทฺโถชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อุทฺทจฺจสทฺทเต
ขนฺธเ ปจฺจยา อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห ฯ สทฺโถชนวิปฺปยุตฺติ
ฌมฺมํ ปจฺจยา สทฺโถชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ สทฺโถชนวิปฺปยุตฺติ เอกํ ขนฺธํ ... ยาว
อสนฺนสฺสตา จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขวิญฺญาณํ กายายตฺนํ
ปจฺจยา กายวิญฺญาณํ วตฺถุํ ปจฺจยา อเหตุกา สทฺโถชนวิปฺปยุตฺตา
ขนฺธา จ อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห จ ฯ สทฺโถชนวิปฺปยุตฺติ
ฌมฺมํ ปจฺจยา สทฺโถชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:

วตุถุ ปจฺจยา วิจิกิจฺจาสหคโต โมหโ ๑ สลฺโยชนสมฺปยุตฺตญจ
สลฺโยชนวิปฺยุตฺตญจ ฌมฺมํ ปจฺจยา สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโ
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกิจฺจาสหคเต ขนฺุเช จ วตฺถุญจ
ปจฺจยา วิจิกิจฺจาสหคโต โมหโ ๑ สลฺโยชนสมฺปยุตฺตญจ
สลฺโยชนวิปฺยุตฺตญจ ฌมฺมํ ปจฺจยา สลฺโยชนวิปฺยุตฺโต ฌมฺโ
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺุเช จ วตฺถุญจ
ปจฺจยา อุทฺทจฺจสหคโต โมหโ ๑ สจฺจิตฺตํ ๑

[๔๕๘] นเหตุยา ฉ นอรรมฺมณฺเ ตีณิ นอธิปฺติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตฺเร ตีณิ นอลฺลมฺมณฺเ ตีณิ
นอุปฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต สตฺต นปจฺจนาชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมฺเม จตฺตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกิ
นอินฺทริเย เอกิ นฉานเ เอกิ นมกฺเค เอกิ นสมฺปยุตฺเต
ตีณิ นวิปฺยุตฺเต ฉ โนนฺตฺติยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

[๔๕๙] เหตุปจฺจยา นอรรมฺมณฺเ ตีณิ ... นอธิปฺติยา นว
เอวํ กาทพฺพิ ๑

[๔๖๐] นเหตุปจฺจยา อรรมฺมณฺเ ฉ ... สพฺพตฺถ ฉ วิปาเก
เอกิ อาหารเ ฉ มกฺเค ฉ อวิกเต ฉ ๑

นิสฺสยวาโรปิ ปจฺจยวาทสทิสฺโส ๑

สํสฺกุจฺจวาโร

[๔๖๑] สลฺโยชนสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ สํสฺกุจฺจ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต

ธมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ
สํสฺสุจฺจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ๑ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตํ ธมฺมํ
สํสฺสุจฺโจ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ สํสฺสุจฺจา ตโย ขนฺธา เทว
ขนฺธเ ... ปฏฺฐิสฺสฺสฺสฺสฺส ... ๑ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตํ ธมฺมํ สํสฺสุจฺโจ
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อุทฺทจฺจสฺสฺสคฺคํ
โมหํ สํสฺสุจฺจา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๑ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตลฺย
สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตลฺย ธมฺมํ สํสฺสุจฺโจ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ธมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: อุทฺทจฺจสฺสคฺคํ เอกํ ขนฺธลฺยจ โมหลฺยจ
สํสฺสุจฺจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ๑ สจฺจจิตฺตํ ๑

[๔๖๒] เหตุยา จตฺตาริ อารมฺมณเ ฉ อธิปฺตียา เทว
อนนฺตเร ฉ สมฺนนฺตเร ฉ อวิกเต ฉ ๑

[๔๖๓] นเหตุยา ตีณิ นอธิปฺตียา ฉ นปุเรชาเต ฉ
นปจฺจนาชาเต ฉ นอาเสวเน ฉ นกมฺเม จตฺตาริ นวิปาเก ฉ
นฌานเ เอกํ นมคฺเค เอกํ นวิปฺยุตฺเต ฉ ๑

อิตร เทว คณฺนาปี สมฺปยุตฺตวาโรปี กาทพฺพา ๑

ปญฺหาวาโร

[๔๖๔] สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ธมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา เหตุ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต

ฌโม สลโชนวิปยุตตสส ฌมมสส เหตุปัจจนเณ ปจจโย:
 สลโชนสมปยุตตา เหตุ จิตตสมุฏจานานัน รูปานัน เหตุปัจจนเณ
 ปจจโย ๑ สลโชนสมปยุตโต ฌโม สลโชนสมปยุตตสส จ
 สลโชนวิปยุตตสส จ ฌมมสส เหตุปัจจนเณ ปจจโย:
 สลโชนสมปยุตตา เหตุ สลโชนสมปยุตตานัน ขนุชานัน จิตตสมุฏจานานนญจ
 รูปานัน เหตุปัจจนเณ ปจจโย ๑ สลโชนวิปยุตโต
 ฌโม สลโชนวิปยุตตสส ฌมมสส เหตุปัจจนเณ ปจจโย:
 สลโชนวิปยุตตา เหตุ สมปยุตตกานัน ขนุชานัน จิตตสมุฏจานานนญจ
 รูปานัน เหตุปัจจนเณ ปจจโย อุตฺทจจสทคโต
 โมโห จิตตสมุฏจานานัน รูปานัน เหตุปัจจนเณ ปจจโย ปฏิสนุธิ ๑
 สลโชนวิปยุตโต ฌโม สลโชนสมปยุตตสส ฌมมสส เหตุปัจจนเณ
 ปจจโย: อุตฺทจจสทคโต โมโห สมปยุตตกานัน ขนุชานัน
 เหตุปัจจนเณ ปจจโย ๑ สลโชนวิปยุตโต ฌโม สลโชนสมปยุตตสส
 จ สลโชนวิปยุตตสส จ ฌมมสส เหตุปัจจนเณ □
 ปจจโย: อุตฺทจจสทคโต โมโห สมปยุตตกานัน ขนุชานัน จิตตสมุฏจานานนญจ
 รูปานัน เหตุปัจจนเณ ปจจโย ๑

[๔๖๕] สลโชนสมปยุตโต ฌโม สลโชนสมปยุตตสส
 ฌมมสส อารมมณปัจจนเณ ปจจโย: สลโชนสมปยุตเต ขนุเช
 อารพุก สลโชนสมปยุตตา ขนุชา อุปฺปชฺชนุติ ๑ มุถิ กาทพพิ
 สลโชนสมปยุตเต ขนุเช อารพุก สลโชนวิปยุตตา ขนุชา จ

โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลํ กาทพฺพิ สลฺโยชนสมฺปยุตฺเต
ขนฺธเ อารพฺภ อุทฺธจฺจสทฺทตา ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
สลฺโยชนวิปฺปยุตฺโต ฃมฺโม สลฺโยชนวิปฺปยุตฺตสฺส ฃมฺมสฺส
อารมฺมณฺปจฺเจน ปจฺจโย: ทานํ ทตฺวา สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
ตํ ปจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺสจฺฉณานิ ปจฺจเวกฺขติ ฃานา
วฺภูจฺหิตฺวา ฃานํ ปจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วฺภูจฺหิตฺวา มคฺคํ
ปจฺจเวกฺขณฺติ ผลํ ปจฺจเวกฺขณฺติ นิพฺพานํ ปจฺจเวกฺขณฺติ
นิพฺพานํ โคตฺรภฺทสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย
อารมฺมณฺปจฺเจน ปจฺจโย อริยา สลฺโยชนวิปฺปยุตฺเต ปหิเน
กิลเส ปจฺจเวกฺขณฺติ วิกฺขมฺภิตฺ กิลเส ปจฺจเวกฺขณฺติ ปุพฺเพ
สมฺมาจฺฉินฺเน กิลเส ขานนฺติ จกฺขํ ... วตฺถุ ... สลฺโยชนวิปฺปยุตฺเต
ขนฺธเ จ โมหฺลจฺ อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสนฺติ ทิพฺเพน จกฺขนา
รูปํ ปสฺสนฺติ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺยา สทฺทํ สฺสนฺติ เจโตปฺริยวาทนํ
สลฺโยชนวิปฺปยุตฺตจิตฺตสมฺภิสฺส จิตฺตํ ขานนฺติ อากาसानุจายตนํ
วิญฺญาณนุจายตนสฺส รูปายตนํ ... โสภฺจฺพฺพายตนํ ...
สลฺโยชนวิปฺปยุตฺตา ขนฺธา อิทฺธิวิธวาทนสฺส เจโตปฺริยวาทนสฺส
ปุพฺเพนิวาทนสฺสตีวาทนสฺส ยถากมฺมุปกวาทนสฺส อนาคตฺสวาทนสฺส
อวชฺชนาย อารมฺมณฺปจฺเจน ปจฺจโย ฯ สลฺโยชนวิปฺปยุตฺโต
ฃมฺโม สลฺโยชนสมฺปยุตฺตสฺส ฃมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺเจน ปจฺจโย:
ทานํ ... สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ ปุพฺเพ สฺสจฺฉณานิ ... ฃานา

ฎุจหิตวา ฌานัน ... จกขุ ... วตถุ ... สลยโชนวิปยุตเต ขนุเช จ
 โมหลจ อสสาเทติ อภินนุทติ ตั อารพุก ราโค ... โทมนสุสิ
 อุปุชชติ ฯ สลยโชนวิปยุตโต ฌมโม สลยโชนสมยุตตสส จ
 สลยโชนวิปยุตตสส จ ฌมมสส อารมมณปจเจเนน ปจจโย:
 จกขุ ... วตถุ ... สลยโชนวิปยุตเต ขนุเช จ โมหลจ อารพุก
 อุทจจสหคตา ขนุชา จ โมโห จ อุปุชชนุติ ฯ สลยโชนสมยุตโต
 จ สลยโชนวิปยุตโต จ ฌมมา สลยโชนสมยุตตสส
 ฌมมสส อารมมณปจเจเนน ปจจโย: อุทจจสหคเต
 ขนุเช จ โมหลจ อารพุก สลยโชนสมยุตตา ขนุชา
 อุปุชชนุติ ฯ มุลิ กาคพพิ อุทจจสหคเต ขนุเช จ โมหลจ
 อารพุก สลยโชนวิปยุตตา ขนุชา จ โมโห จ อุปุชชนุติ ฯ
 มุลิ กาคพพิ อุทจจสหคเต ขนุเช จ โโมหลจ อารพุก
 อุทจจสหคตา ขนุชา จ โมโห จ อุปุชชนุติ ฯ

[๔๖๖] สลยโชนสมยุตโต ฌมโม สลยโชนสมยุตตสส
 ฌมมสส อธิปติปจเจเนน ปจจโย: อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ
 อารมมณาธิปติ: รากั ... ทิฏฐิ ... ครุ กตวา อสสาเทติ
 อภินนุทติ ตั ครุ กตวา ราโค อุปุชชติ ทิฏฐิ อุปุชชติ ฯ
 สหชาตาธิปติ: สลยโชนสมยุตตาธิปติ สมยุตตกานัน ขนุชานัน
 อธิปติปจเจเนน ปจจโย ฯ สลยโชนสมยุตโต ฌมโม สลยโชนวิปยุตตสส
 ฌมมสส อธิปติปจเจเนน ปจจโย: สหชาตาธิปติ:

สยโลชนสมปยุตตธาธิปติ จิตตสมฎฎานานัน รูปานัน อธิปติปจเจเยน
ปจเจโย ๑ สยโลชนสมปยุตโต ฐมโม สยโลชนสมปยุตตสส จ
สยโลชนวิปยุตตสส จ ฐมมสส อธิปติปจเจเยน ปจเจโย:
สหาธาธาธิปติ: สยโลชนสมปยุตตธาธิปติ สมปยุตตทานัน ขนุชานัน
จิตตสมฎฎานานนจ รูปานัน อธิปติปจเจเยน ปจเจโย ๑ สยโลชนวิปยุตโต
ฐมโม สยโลชนวิปยุตตสส ฐมมสส อธิปติปจเจเยน
ปจเจโย: อารมมณาธาธิปติ สหาธาธาธิปติ ๑ อารมมณาธาธิปติ:
ทานัน ทตฺวา สीलัน ... อุโปสถกมมม ... ตัน คริฏฺ กตฺวา ปจเจเวกขติ
ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิน ... ฌานานา วุฏฺฐหิตฺวา ... อริยา มคฺคา ...
ผลัน ... นิพฺพานัน ... นิพฺพานัน โคตฺตรฎฺฐสส โวทานสส มคฺคสส ผลสส
อธิปติปจเจเยน ปจเจโย ๑ สหาธาธาธิปติ: สยโลชนวิปยุตตธาธิปติ
สมปยุตตทานัน ขนุชานัน จิตตสมฎฎานานนจ รูปานัน อธิปติปจเจเยน
ปจเจโย ๑ สยโลชนวิปยุตโต ฐมโม สยโลชนสมปยุตตสส
ฐมมสส อธิปติปจเจเยน ปจเจโย: อารมมณาธาธิปติ:
ทานัน ... สीलัน ... อุโปสถกมมม กตฺวา ตัน คริฏฺ กตฺวา อสฺสาเทติ ตัน
คริฏฺ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐินิ อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิน ...
ฌานานา ... จกฺขัน ... วตฺถัน ... สยโลชนวิปยุตเต ขนุเช คริฏฺ กตฺวา
อสฺสาเทติ ตัน คริฏฺ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐินิ อุปฺปชฺชติ ๑

[๔๖๗] สยโลชนสมปยุตโต ฐมโม สยโลชนสมปยุตตสส
ฐมมสส อนนฺตรปจเจเยน ปจเจโย: ปุริมานา ปุริมานา สยโลชนสมปยุตตา

ขนุชา ปจฺฉิมานัน ปจฺฉิมานัน สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตานัน
ขนุชานัน อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฃมฺโม
สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส ฃมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา
ปุริมา อุทฺทจฺจสฺสทคฺคา ขนุชา ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส อุทฺทจฺจสฺสทคฺคสฺส
โมหสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา ขนุชา
ฎฺฎานสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต
ฃมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฃมฺมสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา อุทฺทจฺจสฺสทคฺคา ขนุชา
ปจฺฉิมานัน ปจฺฉิมานัน อุทฺทจฺจสฺสทคฺคานัน ขนุชานัน โมหสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ๑ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฃมฺโม สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส
ฃมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริโม ปุริโม
อุทฺทจฺจสฺสทคฺโค โมโห ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส อุทฺทจฺจสฺสทคฺคสฺส
โมหสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา ปุริมา สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตา
ขนุชา ปจฺฉิมานัน ... ๑เป๑ ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ๑ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฃมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฃมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริโม ปุริโม อุทฺทจฺจสฺสทคฺโค
โมโห ปจฺฉิมานัน ปจฺฉิมานัน อุทฺทจฺจสฺสทคฺคานัน ขนุชานัน อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย อวชฺชนา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตานัน ขนุชานัน
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฃมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฃมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน

ปัจจโย: ปริโม ปริโม อุทฺทจฺจสทคโต โมโห
ปัจฉิมานํ ปัจฉิมานํ อุทฺทจฺจสทคตานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อนนฺตรปฺจฺเจน
ปัจจโย อวชฺชนา อุทฺทจฺจสทคตานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ
อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ๑ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต
จ ฌมฺมา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน
ปัจจโย: ปริมา ปริมา อุทฺทจฺจสทคตา ขนฺธา จ โมโห จ
ปัจฉิมานํ ปัจฉิมานํ อุทฺทจฺจสทคตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปฺจฺเจน
ปัจจโย ๑ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา
สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปริมิ ■
ปริมา อุทฺทจฺจสทคตา ขนฺธา จ โมโห จ ปฺจฺฉิมสฺส ปฺจฺฉิมสฺส
อุทฺทจฺจสทคตสฺส โมหสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย อุทฺทจฺจสทคตา
ขนฺธา จ โมโห จ วุฏฺฏานสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ๑
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
จ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเจน
ปัจจโย: ปริมา ปริมา อุทฺทจฺจสทคตา ขนฺธา จ โมโห จ ปฺจฺฉิมานํ
ปฺจฺฉิมานํ อุทฺทจฺจสทคตานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อนนฺตรปฺจฺเจน
ปัจจโย ๑ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส สมนนฺตรปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: นว ๑ สทฺทชาติปฺจฺเจน
ปัจจโย: นว ๑ อณฺณมณฺณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ฉ ๑ นิสฺสยปฺจฺเจน
ปัจจโย: นว ๑

[๔๖๘] สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณูปฺนิสฺสโย อนนฺตรูปฺนิสฺสโย
ปฺกตูปฺนิสฺสโย ฯ๑๑๑ ปฺกตูปฺนิสฺสโย: สลฺยโชนสมฺปยุตฺตา
ขณฺฐา สลฺยโชนสมฺปยุตฺตานํ ขณฺฐานํ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโชนวិปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปฺกตูปฺนิสฺสโย
๑๑๑๑ ปฺกตูปฺนิสฺสโย: สลฺยโชนสมฺปยุตฺตา ขณฺฐา
สลฺยโชนวិปฺยุตฺตานํ ขณฺฐานํ โมหสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺส จ
สลฺยโชนวិปฺยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปฺกตูปฺนิสฺสโย ๑๑๑๑ ปฺกตูปฺนิสฺสโย:
สลฺยโชนสมฺปยุตฺตา ขณฺฐา อุทฺทจฺจสฺสทกฺกานํ ขณฺฐานํ โมหสฺส จ
อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ สลฺยโชนวិปฺยุตฺโต ฌมฺโม
สลฺยโชนวិปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
อารมฺมณฺณูปฺนิสฺสโย อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปฺกตูปฺนิสฺสโย ๑๑๑๑
ปฺกตูปฺนิสฺสโย: สทฺธํ อุปฺนิสฺสย ทานํ เทติ ๑๑๑๑ สฺมาปฺตฺตี
อุปฺปาเทติ สิลฺลํ ... ๑๑๑๑ ปฺลยฺมํ กายิกํ สุขํ กายิกํ ทุกฺขํ
เสนาสฺนํ ... โมหํ อุปฺนิสฺสย ทานํ เทติ ๑๑๑๑ สฺมาปฺตฺตี
อุปฺปาเทติ สทฺธา ๑๑๑๑ เสนาสฺนํ โมหโห จ สทฺธาย ๑๑๑๑
ผลสฺมาปฺตฺตฺติยา อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ สลฺยโชนวិปฺยุตฺโต

ธมฺโม สลฺโยชนสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
อาธมฺมณฺเฐปฺนิสฺสโย อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปกฺคูปฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย:
สทฺธํ อุปฺนิสฺสาย มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐิํ คณฺหาติ สีลํ ... ฯเปฯ
ปฺลยํ กายิกํ สฺขํ ฯเปฯ เสนาสนํ ... โมหํ อุปฺนิสฺสาย ปาณํ
หนฺติ ฯเปฯ สจฺจํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ โมหो
ธาตฺส ฯเปฯ ปตฺถนาย อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ สลฺโยชนวิปฺยุตฺโต
ธมฺโม สลฺโยชนสมฺปยุตฺตสฺส จ สลฺโยชนวิปฺยุตฺตสฺส
จ ธมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปฺนิสฺสโย
ปกฺคูปฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: สทฺธา ฯเปฯ ปฺลยว
กายิกํ สฺขํ ฯเปฯ เสนาสนํ โมหो จ อุทฺทจฺจสทฺคตาณํ ขนฺธาณํ
โมหสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต จ
สลฺโยชนวิปฺยุตฺโต จ ธมฺมา สลฺโยชนสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส
อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปกฺคูปฺนิสฺสโย ฯเปฯ
ปกฺคูปฺนิสฺสโย: อุทฺทจฺจสทฺคตา ขนฺธา จ โมหो จ สลฺโยชนสมฺปยุตฺตาณํ
ขนฺธาณํ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต
จ สลฺโยชนวิปฺยุตฺโต จ ธมฺมา สลฺโยชนวิปฺยุตฺตสฺส
ธมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปกฺคูปฺนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: อุทฺทจฺจสทฺคตา ขนฺธา จ โมหो จ
สลฺโยชนวิปฺยุตฺตาณํ ขนฺธาณํ โมหสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ สลฺโยชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺโยชนวิปฺยุตฺโต จ ธมฺมา

สยโลชนสมปยุตตสจ จ สยโลชนวิปยุตตสจ จ ฌมมสส
อุปนีสยปจเยน ปจโย: อนนุตรูปนีสโย ปกตูปนีสโย ฯเปฯ
ปกตูปนีสโย: อุทจจสหคตา ขนธา จ โมโห จ อุทจจสหคตานิ
ขนธานิ โมหสสจ อุปนีสยปจเยน ปจโย ฯ

[๔๖๕] สยโลชนวิปยุตโต ฌโม สยโลชนวิปยุตตสจ
ฌมมสส ปุเรชาตปจเยน ปจโย: อารมมณปุเรชาติ วตถุปุเรชาติ ฯ
อารมมณปุเรชาติ: จกขุ ... วตถุ อนิจจโต ... ทิพเพน
จกขุนา รูปิ ปสฺสติ ทิพพาย โสตราตุยา สทฺทํ สฺสนาติ รูปายตนิ
จกขุวิณฺณาณสฺส โผฏฺฐพฺพายตนิ กายวิณฺณาณสฺส ฯ วตถุปุเรชาติ:
จกขายตนิ จกขุวิณฺณาณสฺส กายายตนิ กายวิณฺณาณสฺส
วตถุ สยโลชนวิปยุตตานิ ขนธานิ โมหสสจ ปุเรชาตปจเยน
ปจโย ฯ สยโลชนวิปยุตโต ฌโม สยโลชนสมปยุตตสจ
ฌมมสส ปุเรชาตปจเยน ปจโย: อารมมณปุเรชาติ
วตถุปุเรชาติ ฯ อารมมณปุเรชาติ: จกขุ ... วตถุ อสฺสาเทติ
อภินนฺทติ ตํ อารพฺก ราโค ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ฯ วตถุปุเรชาติ:
วตถุ สยโลชนสมปยุตตานิ ขนธานิ ปุเรชาตปจเยน ปจโย ฯ
สยโลชนวิปยุตโต ฌโม สยโลชนสมปยุตตสจ จ สยโลชนวิปยุตตสจ
จ ฌมมสส ปุเรชาตปจเยน ปจโย: อารมมณปุเรชาติ
วตถุปุเรชาติ ฯ อารมมณปุเรชาติ จกขุ ... วตถุ อารพฺก
อุทจจสหคตา ขนธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ วตถุ อุทจจสหคตานิ

ขุณฺธานํ โมหสฺส จ ปุเรชาตปฺจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๔๗๐] สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส ปจฺจนาชาตปฺจฺเจน ปจฺจโย: ปจฺจนาชาตา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา
ขุณฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส ปจฺจนาชาตปฺจฺเจน
ปจฺจโย ฯ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส ปจฺจนาชาตปฺจฺเจน ปจฺจโย: ปจฺจนาชาตา สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตา
ขุณฺธา จ โมหโ จ ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส ปจฺจนาชาตปฺจฺเจน
ปจฺจโย ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา
สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส ปจฺจนาชาตปฺจฺเจน ปจฺจโย:
ปจฺจนาชาตา อุทฺตจฺจสฺสคฺคา ขุณฺธา จ โมหโ จ ปุเรชาตสฺส
อิมสฺส กายสฺส ปจฺจนาชาตปฺจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๔๗๑] สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อาเสวนปฺจฺเจน ปจฺจโย: นว อาวชฺชนาปี วุฏฺฏานมฺปิ
นคฺคิ ฯ

[๔๗๒] สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน ปจฺจโย: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา เจตนา
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตานัน ขุณฺธานัน กมฺมปฺจฺเจน ปจฺจโย ฯ
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน
ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณฺนิกา ฯ สหชาตา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา
เจตนา จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน รูปานัน กมฺมปฺจฺเจน

ปัจจโย อุทฺธจฺจสหคตา เจตนา โมหสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานัน กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา
เจตนา วิปากานัน ขนฺธานัน กฏฺตฺตา จ รูปานัน กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส
จ ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา
เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานัน กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย อุทฺธจฺจสหคตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน
ขนฺธานัน โมหสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ
สหชาตา: สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานัน กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเ ... ฯ
นานาขณิกา: สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตา เจตนา วิปากานัน ขนฺธานัน
กฏฺตฺตา จ รูปานัน กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๔๗๓] สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย: เอกํ ฯ

[๔๗๔] สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ อินฺทฺริยปจฺจเยน
ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ ฌานปจฺจเยน ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ มคฺคปจฺจเยน
ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ สมฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย: ๓ ฯ

[๔๗๕] สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโชนวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ
สงฺกิตฺตํ ฯ สลฺยโชนวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโชนวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ
สงฺกิตฺตํ ฯ สลฺยโชนวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปุเรชาตํ: วตฺตฺว สลฺยโชนสมฺปยุตฺตานิ
ขณฺฐานิ วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ สลฺยโชนวิปฺยุตฺโต
ฌมฺโม สลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺส จ สลฺยโชนวิปฺยุตฺตสฺส
จ ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปุเรชาตํ: วตฺตฺว
อุทฺทจฺจสฺสทคฺคานิ ขณฺฐานิ โมหสฺส จ วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ
สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโชนวิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา
สลฺยโชนวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปจฺจนาชาตํ ฯ สงฺกิตฺตํ ฯ

[๔๗๖] สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อคฺคฺธิปจฺเจเนน ปจฺจโย: เอกํ ปฏฺิจฺจสฺสทิสํ ฯ สลฺยโชนสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม สลฺยโชนวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อคฺคฺธิปจฺเจเนน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ สหชาตา: สลฺยโชนสมฺปยุตฺตา
ขณฺฐา จิตฺตสมฺภูจฺจานานิ รูปานิ อคฺคฺธิปจฺเจเนน ปจฺจโย
อุทฺทจฺจสฺสทคฺคา ขณฺฐา โมหสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานิ อคฺคฺธิปจฺเจเนน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจนาชาตา: สลฺยโชนสมฺปยุตฺตา ขณฺฐา

ปุเรชาติส อิมสส กายสส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต
ธมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสส จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสส
จ ธมฺมสส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต
เอโก ขนฺุโร ตินฺณนฺุณํ ขนฺุธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺุจ รูปานํ
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย เทว ขนฺุธา ... อุทฺทจฺจสสทฺทโต เอโก
ขนฺุโร ตินฺณนฺุณํ ขนฺุธานํ โมหสส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺุจ รูปานํ
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย เทว ขนฺุธา ... ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต
ธมฺโม สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสส ธมฺมสส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย:
สทฺทชาติ ปุเรชาติ ปจฺจชาติ ออาหาริ อินฺุทฺธิริยิ ฯ สงฺขิตฺติ ฯ
วิตฺถารตฺทพฺพิ ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ธมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสส
ธมฺมสส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สทฺทชาติ ปุเรชาติ ฯ สทฺทชาติ:
อุทฺทจฺจสสทฺทโต โมโห สมฺปยุตฺตทานิ ขนฺุธานํ อตฺถิปจฺเจเนน
ปจฺจโย ฯ ปุเรชาติ: จกฺขุ ... วตฺถุ อสฺสาเทติ อภินฺุทฺติ ติ
อารพฺภ ราโค ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชนฺุติ วตฺถุ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตทานิ
ขนฺุธานํ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต
ธมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสส จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสส จ ธมฺมสส
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สทฺทชาติ ปุเรชาติ ฯ สทฺทชาติ: อุทฺทจฺจสสทฺทโต
โมโห สมฺปยุตฺตทานิ ขนฺุธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺุจ รูปานํ
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาติ: จกฺขุ ... วตฺถุ อารพฺภ
อุทฺทจฺจสสทฺทตา ขนฺุธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺุติ วตฺถุ อุทฺทจฺจสสทฺททานิ

ขุณฺธานํ โมหสฺส จ อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต
จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ
สหาโต: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ
ติณฺณนฺนํ ขุณฺธานํ อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย เทว ขนฺธา ...
อุทฺทจฺจสหาโต เอโก ขนฺโธ จ โมหโ จ ติณฺณนฺนํ ขุณฺธานํ
อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ
สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺฉาชาตํ อหารี
อินฺทริยํ ฯ สหาตา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จ โมหโ จ
มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย
อุทฺทจฺจสหาตา ขนฺธา จ โมหโ จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ
อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย อุทฺทจฺจสหาตา ขนฺธา จ วตฺถุ จ
โหมสฺส อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย ฯ ปจฺฉาชาตา: อุทฺทจฺจสหาตา
ขนฺธา จ โมหโ จ ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส อคฺคิปัจฺจเยน
ปัจฺจโย ปจฺฉาชาตา: สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จ กพฺพีกาโร
อหารโร จ อิมสฺส กายสฺส อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย ปจฺฉาชาตา:
สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จ รูปชีวิตินฺทริยญฺจ กญฺจตุการูปานํ
อคฺคิปัจฺจเยน ปัจฺจโย ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต
จ ฌมฺมา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส

จ ฌมมสฺส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต: อุทฺทจฺจสฺสทฺทโศ เอโก ขนฺโธ จ โมโห จ
ติณฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย
เทว ขนฺธา ... สหชาโต: อุทฺทจฺจสฺสทฺทโศ เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุจ
ติณฺณนฺนํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย เทว
ขนฺธา ... ฯ นตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย: วิคตฺปจฺเจยน ปจฺจโย:
อวิกตฺปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ

[๔๗๗] เหตุยา ฉ อารมฺมณฺ นว อธิปฺติยา ปญจ
อนนฺตเร นว สมฺนนฺตเร นว สหชาเต นว อณฺณมณฺณเณ ฉ
นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺจฉาชาเต
ตีณิ อาเสวเน นว กมฺเม จตฺตารี วิปาเก เอกิ ออาหาร
จตฺตารี อินฺทฺริเย จตฺตารี ฉานเ จตฺตารี มกฺเค จตฺตารี
สมฺปยุตฺเต ฉ วิปฺปยุตฺเต ปญจ อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว
วิกเต นว อวิกเต นว ฯ

[๔๗๘] สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺเจยน ปจฺจโย:
อุปฺนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺเจยน
ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: ปจฺจฉาชาตฺปจฺเจยน
ปจฺจโย: กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต

สมฺปยุตฺโต ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส จ
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม
สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปุเรชาตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ปฺจฺจลาชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
อาหารปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อินฺทฺริยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต
ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ปุเรชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต
ฌมฺโม สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส
จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปุเรชาตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต จ
ฌมฺมา สลฺยโลชนสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
สหชาตปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต
จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ปฺจฺจลาชาตปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ฯ สลฺยโลชนสมฺปยุตฺโต จ สลฺยโลชนวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา

สยโลชนสมปยุตตสส จ สยโลชนวิปยุตตสส จ ฌมมสส
อารมมณปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาติปจฺเจยน ปจฺจโย: อุปนิสฺสยปจฺเจยน
ปจฺจโย: ฯ

[๔๙๙] นเหตุยา นว นอารมมณ นว สพฺพตฺถ นว
โนวีกเต นว โนวีกเต นว ฯ

[๕๐๐] เหตุปจฺจยา นอารมมณ ฌ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ ... นสมนนฺตเร
ฌ นอลฺลวมลฺลเว เทว นอุปนิสฺสเย ฌ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ ... นมกฺเค ฌ
นสมปยุตเต เทว นวิปยุตเต ตีณิ โนนตฺติยา ฌ โนวีกเต ฌ ฯ

[๕๐๑] นเหตุปจฺจยา อารมมณ นว ... อธิปฺติยา ปญจ
อนุโลมปทานิ คณิตพฺพานิ ... อวิกเต นว ฯ

สยโลชนสมปยุตตทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สยโลชนสยโลชนียทุกํ

ปฏิจฺจวาโร

[๕๐๒] สยโลชนญฺเจวสยโลชนียญฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
สยโลชนญฺเจวสยโลชนียํ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
กามราคสยโลชนํ ปฏิจฺจ ทิฏฺฐิสยโลชนํ อวิชฺชาสยโลชนํ จกฺกํ
พนฺธุตพฺพํ ฯ สยโลชนญฺเจวสยโลชนียญฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
สยโลชนียญฺเจวโนจสยโลชนํ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
สยโลชนํ ปฏิจฺจ สมปยุตตกา ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปี ฯ

สละโยชนนญเจวสละโยชนนญจ ฌมมํ ปฏิจจ สละโยชโนเจวสละโยชนนโยจ
สละโยชนนโยเจวโนจสละโยชโน จ ฌมมา อุปปชชนติ
เหตุปัจจยา: กามราคสละโยชนํ ปฏิจจ ทิฏฐิสละโยชนํ อวิชชาสละโยชนํ
สมปยุตตกา จ ขนธา จิตตสมุฏฐานญจ รูปํ จกุกํ ฯ
สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนํ ฌมมํ ปฏิจจ สละโยชนนโยเจวโนจสละโยชโน
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนํ
เอกํ ขนธํ ปฏิจจ ตโย ขนธา จิตตสมุฏฐานญจ
รูปํ เทว ขนธ ... ปฏิสนธิ ยาว มหาภูตา ฯ สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนํ
ฌมมํ ปฏิจจ สละโยชโนเจวสละโยชนนโยจ ฌมโม
อุปปชชติ เหตุปัจจยา: สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนน ขนธ
ปฏิจจ สละโยชนา ฯ สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนํ ฌมมํ
ปฏิจจ สละโยชโนเจวสละโยชนนโยจ สละโยชนนโยเจวโนจสละโยชโน
จ ฌมมา อุปปชชนติ เหตุปัจจยา: สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนํ
เอกํ ขนธํ ปฏิจจ ตโย ขนธา สละโยชนา จ จิตตสมุฏฐานญจ
รูปํ เทว ขนธ ... ฯ สละโยชนนญเจวสละโยชนนญจ
สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนนญจ ฌมมํ ปฏิจจ สละโยชโนเจวสละโยชนนโยจ
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: กามราคสละโยชนนญจ
สมปยุตตเก จ ขนธ ปฏิจจ ทิฏฐิสละโยชนํ
อวิชชาสละโยชนํ จกุกํ ฯ สละโยชนนญเจวสละโยชนนญจ
สละโยชนนญเจวโนจสละโยชนนญจ ฌมมํ ปฏิจจ สละโยชนนโยเจวโนจสละโยชโน

ฌมโม ออุปชชติ เหตุปัจจยา: สลฺโลชนนียเจวโนจสลฺโลชน
 เอกํ ขนฺธลฺลจ สลฺโลชนเน จ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา
 จิตฺตสมฺภูจฺจานลฺลจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ๑ สลฺโลชนนลฺลเจวสลฺโลชนนียลฺลจ
 สลฺโลชนนียเจวโนจสลฺโลชนนลฺลจ ฌมมํ ปฏิจฺจ
 สลฺโลชนนเจวสลฺโลชนนียจ สลฺโลชนนียเจวโนจสลฺโลชนน จ
 ฌมมา ออุปชชติ เหตุปัจจยา: สลฺโลชนนียเจวโนจสลฺโลชน
 เอกํ ขนฺธลฺลจ กามราคสลฺโลชนนลฺลจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ทิฏฺฐิสลฺโลชน
 อวิชฺชาสลฺโลชนนํ จิตฺตสมฺภูจฺจานลฺลจ รูปํ เทว ขนฺธ ... จกํ
 พนฺธิตพฺพํ ๑ สลฺโลชนนโคจฺจเก ปจฺจมทุกสทิสํ เอวํ อิมมปี ทุกํ
 วิตุถารตพฺพํ นินฺนนานาจรณํ จเปตฺวา โลกุตฺตรํ ๑
 สลฺโลชนนสลฺโลชนนียทุกํ นิฏฺฐิตํ ๑

สลฺโลชนนสลฺโลชนนสมฺปยุตฺตทุกํ
 ปฏิจฺจวาโร

[๔๘๓] สลฺโลชนนลฺลเจวสลฺโลชนนสมฺปยุตฺตลฺลจ ฌมมํ ปฏิจฺจ
 สลฺโลชนนเจวสลฺโลชนนสมฺปยุตฺโตจ ฌมโม ออุปชชติ เหตุปัจจยา:
 กามราคสลฺโลชนนํ ปฏิจฺจ ทิฏฺฐิสลฺโลชนนํ อวิชฺชาสลฺโลชนนํ ๑
 สลฺโลชนนลฺลเจวสลฺโลชนนสมฺปยุตฺตลฺลจ ฌมมํ ปฏิจฺจ
 สลฺโลชนนสมฺปยุตฺโตเจวโนจสลฺโลชนน ฌมโม ออุปชชติ เหตุปัจจยา:
 สลฺโลชนน ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๑ สลฺโลชนนลฺลเจวสลฺโลชนนสมฺปยุตฺตลฺลจ

ฅมมึ ปรฎึจ สลยโชนนเจวสลยโชนสมปยุตโตจ
 สลยโชนสมปยุตโตเจวโนจสลยโชนน จ ฅมมา
 อุปรชชติ เหตุปรจจา: กามราคสลยโชนน ปรฎึจ ทิฎฐิสลยโชนน
 อวิชชาสลยโชนน สมปยุตตกา จ ขนธา ฅ สลยโชนสมปยุตตเจวโนจสลยโชนน
 ฅมมึ ปรฎึจ สลยโชนสมปยุตโตเจวโนจสลยโชนน
 ฅมโม อุปรชชติ เหตุปรจจา: สลยโชนสมปยุตตเจวโนจสลยโชนน
 เอกึ ขนฐึ ปรฎึจ ตโย ขนธา เทว
 ขนธา ... ฅ สลยโชนสมปยุตตเจวโนจสลยโชนน ฅมมึ ปรฎึจ
 สลยโชนนเจวสลยโชนสมปยุตโตจ ฅมโม อุปรชชติ เหตุปรจจา:
 สลยโชนสมปยุตเตเจวโนจสลยโชนน ขนธา ปรฎึจ สลยโชนนา ฅ
 สลยโชนสมปยุตตเจวโนจสลยโชนน ฅมมึ ปรฎึจ สลยโชนนเจว-
 *สลยโชนสมปยุตโตจ สลยโชนสมปยุตโตเจวโนจสลยโชนน
 จ ฅมมา อุปรชชติ เหตุปรจจา: สลยโชนสมปยุตตเจวโนจสลยโชนน
 เอกึ ขนฐึ ปรฎึจ ตโย ขนธา สลยโชนนา
 จ เทว ขนธา ... ฅ สลยโชนนเจวสลยโชนสมปยุตตเจว
 สลยโชนสมปยุตตเจวโนจสลยโชนนจ ฅมมึ ปรฎึจ
 สลยโชนนเจวสลยโชนสมปยุตโตจ ฅมโม อุปรชชติ เหตุปรจจา:
 กามราคสลยโชนนจ สมปยุตตเก จ ขนธา ปรฎึจ ทิฎฐิสลยโชนน
 อวิชชาสลยโชนน จกุกึ ฅ สลยโชนนเจวสลยโชนสมปยุตตเจว
 สลยโชนสมปยุตตเจวโนจสลยโชนนจ ฅมมึ ปรฎึจ

สยโลชนสมปยุตโตเจวโนจสยโลชนโน ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจา:ห

สยโลชนสมปยุตตเจวโนจสยโลชนโน เอกิ ขนุชณจณ

สยโลชนเน จ ปฏิจจ ตโย ขนุชา เทว ขนุเช ... ๗

สยโลชนนเจวสยโลชนสมปยุตตเจว สยโลชนสมปยุตตเจวโนจสยโลชนนเจว

ฌมมึ ปฏิจจ สยโลชนโนเจวสยโลชนสมปยุตโตจ

สยโลชนสมปยุตโตเจวโนจสยโลชนโน จ ฌมมา อุปปชชติ เหตุปจจา:

สยโลชนสมปยุตตเจวโนจสยโลชนโน เอกิ ขนุชณจ กามราคสยโลชนนเจว

ปฏิจจ ตโย ขนุชา ทิกฺขิสยโลชนโน อวิชชาสยโลชนโน

เทว ขนุเช ... จกุกิ ๗

[๔๘๔] เหตุยา นว อารมมณ นว อธิปติยา นว

สพพตถ นว กมฺเม นว อหาเร นว อวิกเต นว ๗

[๔๘๕] สยโลชนนเจวสยโลชนสมปยุตตเจว ฌมมึ ปฏิจจ

สยโลชนโนเจวสยโลชนสมปยุตโตจ ฌมโม อุปปชชติ นเหตุปจจา:

วิจิกิจฺจาสยโลชนโน ปฏิจจ อวิชชาสยโลชนโน ๗ สยโลชนสมปยุตตเจว-

*โนจสยโลชนโน ฌมมึ ปฏิจจ สยโลชนโนเจวสยโลชนสมปยุตโตจ

ฌมโม อุปปชชติ นเหตุปจจา: วิจิกิจฺจาสหคเต

ขนุเช ปฏิจจ วิจิกิจฺจาสหคโต โมโห ๗ สยโลชนนเจวสยโลชน-

*สมปยุตตเจว สยโลชนสมปยุตตเจวโนจสยโลชนนเจว

ฌมมึ ปฏิจจ สยโลชนโนเจวสยโลชนสมปยุตโตจ ฌมโม อุปปชชติ

นเหตุปจจา: วิจิกิจฺจาสยโลชนนเจว สมปยุตตเก จ ขนุเช

ปฏิบัติ อวิชาสยโลชนํ ฯ

[๔๘๖] นเหตุยา ตีณิ นอธิปัตยา นว นปุเรชาเต นว
นปจญาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก
นว นวิปฺปยุตฺเต นว ฯ

เอวํ อิตเร เทว คณนาปี สหชาตวาโรปี กาทพุโพ ปจฺจยวาโรปี
นิสฺสยวาโรปี สํสฺสุจฺจวาโรปี สมฺปยุตฺตวาโรปี ปฏิจฺจวารสทิสฺสา ฯ
ปฺลยหาวาริ

[๔๘๗] สยฺโลชนโนจฺเวสยฺโลชนสมฺปยุตฺโตจ ฌมฺโม
สยฺโลชนสฺสจฺเวสยฺโลชนสมฺปยุตฺตสฺสจ ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย: กามราคสยฺโลชนํ ทิฏฺฐิสยฺโลชนสฺส อวิชาสยฺโลชนสฺส
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย จกฺกํ ฯ สยฺโลชนโนจฺเวสยฺโลชนสมฺปยุตฺโตจ
ฌมฺโม สยฺโลชนสมฺปยุตฺตสฺสจฺวโนจฺสยฺโลชนสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย: สยฺโลชนโนจฺเวสยฺโลชนสมฺปยุตฺตจ เหตุ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สยฺโลชนโนจฺเว-
*สยฺโลชนสมฺปยุตฺโตจ ฌมฺโม สยฺโลชนสฺสจฺเวสยฺโลชนสมฺปยุตฺตสฺสจ
สยฺโลชนสมฺปยุตฺตสฺสจฺวโนจฺสยฺโลชนสฺส จ ฌมฺมสฺส
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: กามราคสยฺโลชนํ ทิฏฺฐิสยฺโลชนสฺส อวิชาสยฺโลชนสฺส
สมฺปยุตฺตกานญจ ขนฺธานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๔๘๘] สยฺโลชนโนจฺเวสยฺโลชนสมฺปยุตฺโตจ ฌมฺโม
สยฺโลชนสฺสจฺเวสยฺโลชนสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน

ปัจจุโย: สลฺยโชนเน อารพฺภ สลฺยโชนา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลํ
 กาทพฺพิ สลฺยโชนเน อารพฺภ สลฺยโชนสมฺปยุตฺตาเจวโนจสลฺยโชนา
 ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลํ กาทพฺพิ สลฺยโชนเน อารพฺภ สลฺยโชนา
 สลฺยโชนสมฺปยุตฺตาจ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สลฺยโชนสมฺปยุตฺโตเจว-
 *โนจสลฺยโชนโน ฃมฺโม สลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจสลฺยโชนสฺส
 ฃมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจุเยน ปัจจุโย: สลฺยโชนสมฺปยุตฺเตเจวโนจสลฺยโชน
 ขนฺธเ อารพฺภ สลฺยโชนสมฺปยุตฺตาเจวโนจสลฺยโชนา
 ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สลฺยโชนสมฺปยุตฺโตเจวโนจสลฺยโชนโน
 ฃมฺโม สลฺยโชนสฺสเจวสลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺสจ
 ฃมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจุเยน ปัจจุโย: สลฺยโชนสมฺปยุตฺเตเจวโนจสลฺยโชน
 ขนฺธเ อารพฺภ สลฺยโชนา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
 สลฺยโชนสมฺปยุตฺโตเจวโนจสลฺยโชนโน ฃมฺโม สลฺยโชนสฺสเจวสลฺยโชน-
 *สมฺปยุตฺตสฺส สลฺยโชนสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจสลฺยโชนสฺส
 จ ฃมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจุเยน ปัจจุโย: สลฺยโชนสมฺปยุตฺเตเจว
 โนจสลฺยโชนเน ขนฺธเ อารพฺภ สลฺยโชนา จ สลฺยโชนสมฺปยุตฺตา
 จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สลฺยโชนโนเจวสลฺยโชนสมฺปยุตฺโตจ
 สลฺยโชนสมฺปยุตฺโตเจวโนจสลฺยโชนโน จ ฃมฺมา สลฺยโชนสฺสเจวสลฺยโชน-
 *สมฺปยุตฺตสฺสจ ฃมฺมสฺส อารมฺมณฺปัจจุเยน ปัจจุโย:
 ตีณิ ฯ

[๔๘๕] สลฺยโชนโนเจวสลฺยโชนสมฺปยุตฺโตจ ฃมฺโม

สญฺโฆชนสฺสเจวสญฺโฆชนสมฺปยุตฺตสฺสจ ฃมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: อารมฺมณฺธิปฺติ: ตีณฺนิ ๑ สญฺโฆชนสมฺปยุตฺโตเจวโนจสญฺโฆชน
ฃมฺโม สญฺโฆชนสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจสญฺโฆชนสฺส
ฃมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย: อารมฺมณฺธิปฺติ สหชาตฺธิปฺติ ๑
ตีณฺนิ อิมาสฺส ตีสุปี ปฺลฺหาสุ อารมฺมณฺธิปฺติปี สหชาตฺธิปฺติปี
กาทพฺพา ๑ สญฺโฆชนเจวสญฺโฆชนสมฺปยุตฺโตจ สญฺโฆชนสมฺปยุตฺโตเจว-
*โนจสญฺโฆชนจ ฃมฺมา สญฺโฆชนสฺสเจวสญฺโฆชนสมฺปยุตฺตสฺสจ
ฃมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเยน ปฺจฺโย:
อารมฺมณฺธิปฺติ: ตีณฺนิ ๑

[๔๕๐] สญฺโฆชนเจวสญฺโฆชนสมฺปยุตฺโตจ ฃมฺโม
สญฺโฆชนสฺสเจวสญฺโฆชนสมฺปยุตฺตสฺสจ ฃมฺมสฺส อนนฺตรปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: นว นินฺนํนากรณฺนิ วิภขนา นตฺถิ อารมฺมณฺสทิสฺสา ๑
สมนฺนตฺรปฺจฺเยน ปฺจฺโย: นว ๑ สหชาตฺปฺจฺเยน ปฺจฺโย:
นว ๑ อญฺญมญฺญปฺจฺเยน ปฺจฺโย: นว ๑ นิสฺสยปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: นว ๑ อฺปนินิสฺสยปฺจฺเยน ปฺจฺโย: นว อารมฺมณฺนเยน
กาทพฺพา ๑ อาเสวนปฺจฺเยน ปฺจฺโย: นว ๑

[๔๕๑] สญฺโฆชนสมฺปยุตฺโตเจวโนจสญฺโฆชน ฃมฺโม
สญฺโฆชนสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจสญฺโฆชนสฺส ฃมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: ตีณฺนิ ๑ อาหารปฺจฺเยน ปฺจฺโย: ตีณฺนิ ๑ อินฺทฺริยปฺจฺเยน
ปฺจฺโย: ตีณฺนิ ๑ ฃมานปฺจฺเยน ปฺจฺโย: ตีณฺนิ ๑

มคฺคปจฺเจน ปจฺจโย: นว ๑ สมฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: นว ๑
วิปฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: นว ๑ อตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: นว ๑
นตฺถิปจฺเจน ปจฺจโย: นว ๑ วิคตปจฺเจน ปจฺจโย: นว ๑
อวิกตปจฺเจน ปจฺจโย: นว ๑

[๔๕๒] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณฺ นว อธิปติยา นว
อนนฺตเร นว สมฺนนฺตเร นว สหชาเต นว อณฺณมณฺณ
นว นิสฺสเย นว อุปนฺนิสฺสเย นว อาเสวเน นว กมฺเม
ตีณิ ออาหาริ ตีณิ อินฺทฺริเย ตีณิ ฌานเ ตีณิ มคฺเค
นว สมฺปยุตฺเต นว อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต นว
อวิกเต นว ๑

[๔๕๓] สลฺโยชโนจฺวสฺลโยชนสมฺปยุตฺโตจ ฃมฺโม
สลโยชนสฺสจฺวสฺลโยชนสมฺปยุตฺตสฺสจ ฃมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺเจน
ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจน ปจฺจโย: อุปนฺนิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย: ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ เอวํ นว ปญฺหา กาทพฺพา ตีสุเยว
ปเทสุ ปริวตฺเตตพฺพา นานาขณิกานตฺถิ ๑

[๔๕๔] นเหตุยา นว นอารมฺมณฺ นว สพฺพตฺถ นว
โนอวิกเต นว ๑

[๔๕๕] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺ ตีณิ ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ ...
นสมฺนนฺตเร ตีณิ นอุปนฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต ตีณิ ๑ สงฺขิตฺตํ ๑
... นมคฺเค ตีณิ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต ตีณิ โนนตฺถิยา

ตีณ โนวิกเต ตีณ ฯ

[๔๕๖] นเหตุปัจจุยา อารมมณ นว ... อธิปัตติยา นว
อนุโลมปทานิ กาดพพานิ ... อวิกเต นว ฯ

สยโลชนสยโลชนสมปยุตตทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สยโลชนวิปฺปยุตตสยโลชนนิยทุกํ

ปฏฺิจจวโร

[๔๕๗] สยโลชนวิปฺปยุตตํ สยโลชนนิยํ ฌมมํ ปฏฺิจจ
สยโลชนวิปฺปยุตโต สยโลชนนิโย ฌมโม อูปฺปชฺชติ เหตุปัจจุยา:
สยโลชนวิปฺปยุตตํ สยโลชนนิยํ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจจ ตโย ขนฺธา
จิตตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ปฏฺิสนฺธิ ยาว อสยฺลสฺตตา
มหาภูตา ฯ สยโลชนวิปฺปยุตตํ อสยโลชนนิยํ ฌมมํ ปฏฺิจจ
สยโลชนวิปฺปยุตโต อสยโลชนนิโย ฌมโม อูปฺปชฺชติ เหตุปัจจุยา:
สยโลชนวิปฺปยุตตํ อสยโลชนนิยํ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจจ ตโย ขนฺธา
เทว ขนฺธ ... ฯ สยโลชนวิปฺปยุตตํ อสยโลชนนิยํ ฌมมํ ... ฯ เทวพ
ปฺลฺหา กาดพฺพา ฯ อิมํ ทุกํ จูพฺนฺตรทุกฺเก โลกียทุกฺสทิสํ
นินฺนนานากรณี ฯ

สยโลชนวิปฺปยุตตสยโลชนนิยทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

คนถทุกิ

ปฏิจจวาริ

[๔๕๘] คนถั ฌมมึ ปฏิจจ คนถุโถ ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
 สึลพฺพตปรามาสิ กายคนถั ปฏิจจ อภิชฺฌา กายคนถุโถ
 อภิชฺฌา กายคนถั ปฏิจจ สึลพฺพตปรามาโส กายคนถุโถ อิทฺตจฺจาภินิเวสิ
 กายคนถั ปฏิจจ อภิชฺฌา กายคนถุโถ อภิชฺฌา กายคนถั
 ปฏิจจ อิทฺตจฺจาภินิเวโส กายคนถุโถ ฯ คนถั ฌมมึ ปฏิจจ โนคนถุโถ
 ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: คนถุเถ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา
 จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปึ ฯ คนถั ฌมมึ ปฏิจจ คนถุโถ จ โนคนถุโถ จ
 ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: สึลพฺพตปรามาสิ กายคนถั ปฏิจจ
 อภิชฺฌา กายคนถุโถ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปึ
 จกั ฯ โนคนถั ฌมมึ ปฏิจจ โนคนถุโถ ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
 โนคนถั เอกั ขนฺธึ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ
 รูปึ เทว ขนฺธึ ... ปฏิสนฺธิกขณฺเ ขนฺธึ ปฏิจจ วตฺถ
 วตฺถึ ปฏิจจ ขนฺธา เอกั มหาภูตึ ... ฯ โนคนถั ฌมมึ ปฏิจจ
 คนถุโถ ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนคนถุเถ ขนฺธึ ปฏิจจ
 คนถุตา ฯ โนคนถั ฌมมึ ปฏิจจ คนถุโถ จ โนคนถุโถ จ ฌมฺมา
 อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: โนคนถั เอกั ขนฺธึ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา
 คนถุตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปึ เทว ขนฺธึ ... ฯ คนถุณฺจ

โนคนนถญจ ฌมมัม ปฏิจจ คนฺโถ ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
สึลพฺพตปรามาสิ กายคนนถญจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ ปฏิจจ อภิขฺฌา
กายคนฺโถ จกฺกั ๑ คนนถญจ โนคนนถญจ ฌมมัม ปฏิจจ โนคนฺโถ
ฌมฺโหม อุปฺปชฺชต เหตุปจฺจยา: โนคนฺถึ เอกิ ขนฺธญจ คนฺเถ จ
ปฏิจจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ รูปี เทว ขนฺธเ ... ๑
คนนถญจ โนคนนถญจ ฌมมัม ปฏิจจ คนฺโถ จ โนคนฺโถ จ ฌมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: โนคนฺถึ เอกิ ขนฺธญจ สึลพฺพตปรามาสิ
กายคนนถญจ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา อภิขฺฌา กายคนฺโถ จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ
รูปี เทว ขนฺธเ ... จกฺกั ๑ สจฺจจิตฺตํ ๑
อารมฺมณฺณปจฺจยา... อวิกตปจฺจยา: ๑

[๔๕๕] เหตุยา นว อารมฺมณฺณ นว อธิปฺติยา นว
สพฺพตฺถ นว วิปาเก เอกิ ออาหารเ นว อวิกเต นว ๑

[๕๐๐] โนคนฺถึ ฌมมัม ปฏิจจ โนคนฺโถ ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: อเหตุกั โนคนฺถึ เอกิ ขนฺธึ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจานญจ รูปี เทว ขนฺธเ ... อเหตุกปฏิสนฺธิ ยาว
อสณฺณสฺตฺตา วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเ ปฏิจจ
วิจิกิจฺจาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๑

[๕๐๑] คนฺถึ ฌมมัม ปฏิจจ โนคนฺโถ ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ
นอารมฺมณฺณปจฺจยา: คนฺเถ ปฏิจจ จิตฺตสมฺภูจฺจานัน รูปี ๑ โนคนฺถึ
ฌมมัม ปฏิจจ โนคนฺโถ ฌมฺโหม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺณปจฺจยา:

โนคนุเถ ขนุเช ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานัน รูปปฏิสนธิ ยาว
อสนุลสตุตา ฯ คนุถลจ โนคนุถลจ ฌมม ปฏิจจ โนคนุโถ
ฌมโม อุปปชชติ นอารมมณปจจยา: คนุเถ จ สมปยุตเตเก จ
ขนุเช ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานัน รูป ฯ สจจิตต์ ฯ นอธิปติปจจยา:
นว ฯ นอนนุตรปจจยา: ตีณิ ฯ นสมนนุตรปจจยา: ตีณิ ฯ
นอลลวมลลปจจยา: ตีณิ ฯ นอุปนีสสยปจจยา: ตีณิ ฯ

[๕๐๒] คนุถ ฌมม ปฏิจจ คนุโถ ฌมโม อุปปชชติ นปุเรชาตปจจยา:
อรูเป อิทสจจาณินเวสั กายคนุถ ปฏิจจ อภิขณา กายคนุโถ
อภิขณา กายคนุถ ปฏิจจ อิทสจจาณินเวโส กายคนุโถ ฯ
อรูเป สีสพพตปรามาส ไนตติ เอว นว ปญหา กาดพพา ฯ
นปจจจาชาตปจจยา: นว ฯ นอาเสวนปจจยา: นว ฯ นกมมปจจยา:
ตีณิ ฯ นวิปากปจจยา: นว ฯ นอาหารปจจยา: เอกิ ฯ นอินทริยปจจยา:
เอกิ ฯ นฆานปจจยา: เอกิ ฯ นมคคปจจยา: เอกิ ฯ
นสมปยุตตปจจยา: ตีณิ ฯ นวิปยุตตปจจยา: นว ฯ โนนตติปจจยา:
ตีณิ ฯ โนวิกตปจจยา: ตีณิ ฯ

[๕๐๓] นเหตุยา เอกิ นอารมมณ ตีณิ นอธิปติยา นว
นอนนุตเร ตีณิ นสมนนุตเร ตีณิ นอลลวมลลเย ตีณิ
นอุปนีสสเย ตีณิ นปุเรชาเต นว นปจจจาชาเต นว
นอาเสวนเน นว นกมเม ตีณิ นวิปาก นว นอาหาร เอกิ
นอินทริเย เอกิ นฆานเน เอกิ นมคเค เอกิ นสมปยุตเต

ตีฉิ นวิปยุตเต นว โนนตติยา ตีฉิ โนวิกเต ตีฉิ ฯ

[๕๐๔] เหตุปัจจยา นอารมมณ เตฉิ ... นอธิปัตติยา นว
เอวิ คณตพพิ ฯ

[๕๐๕] นเหตุปัจจยา อารมมณ เอกิ ... อนนตเร เอกิ
อวิกเต เอกิ ฯ

สหชาตวาโร ปฏิจจวารสทธิโส ฯ

ปัจจยวาโร

[๕๐๖] กนถิ ฌมมิ ปัจจยา คนโถ ฌโม อุปปชชติ
เหตุปัจจยา: ตีฉิ ปฏิจจสทิสสา ฯ โนคนถิ ฌมมิ ปัจจยา โนคนโถ
ฌโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: โนคนถิ เอกิ ขนธิ ปัจจยา
ตโย ขนธา จิตตสมมฏฐานนจ รูป เทว ขนเช ... ปฏิสนธิกขณ
ขนเช ปัจจยา วตถุ วตถุ ปัจจยา ขนธา เอกิ มหาภูติ ...
วตถุ ปัจจยา โนคนถา ขนธา ฯ โนคนถิ ฌมมิ ปัจจยา คนโถ
ฌโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: โนคนถา ขนเช ปัจจยา คนถา
วตถุ ปัจจยา คนถา ฯ โนคนถิ ฌมมิ ปัจจยา คนโถ จ โนคนโถ
จ ฌมา อุปปชชติ เหตุปัจจยา: โนคนถิ เอกิ ขนธิ
ปัจจยา ตโย ขนธา คนถา จ จิตตสมมฏฐานนจ รูป เทว
ขนเช ... วตถุ ปัจจยา คนถา จ สมปยุตตกา จ ขนธา ฯ
คนถนจ โนคนถนจ ฌมมิ ปัจจยา คนโถ ฌโม อุปปชชติ
เหตุปัจจยา: สีสพพตปรามาสิ กายคนถนจ สมปยุตตเก จ ขนเช

ปัจจัยยา อภิขุณา กายคนุโต จกุกิ สีสัพพตปรามาสิ กายคนุถนุจ
วตถุถนุจ ปัจจัยยา อภิขุณา กายคนุโต จกุกิ ฯ คนุถนุจ โนคนุถนุจ
ธมมํ ปัจจัยยา โนคนุโต ธมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจัยยา:
โนคนุถํ เอกํ ขนฺธนุจ คนุเถ จ ปัจจัยยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนุจ
รูปํ เทว ขนฺธ ... คนุเถ จ วตถุถนุจ ปัจจัยยา โนคนุถา
ขนฺธา ฯ คนุถนุจ โนคนุถนุจ ธมมํ ปัจจัยยา คนุโต จ โนคนุโต
จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัยยา: โนคนุถํ เอกํ ขนฺธนุจ
สีสัพพตปรามาสิ กายคนุถนุจ ปัจจัยยา ตโย ขนฺธา อภิขุณา กายคนุโต
จ จิตฺตสมฺภูจฺจานนุจ รูปํ เทว ขนฺธ ... จกุกิ
สีสัพพตปรามาสิ กายคนุถนุจ วตถุถนุจ ปัจจัยยา อภิขุณา กายคนุโต
จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ จกุกิ ฯ

[๕๐๓] เหตุยา นว อารมฺมณฺ นว อธิปฺติยา นว
อวิกเต นว ฯ

[๕๐๔] โนคนุถํ ธมมํ ปัจจัยยา โนคนุโต ธมโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปัจจัยยา: อเหตุกํ โนคนุถํ เอกํ ขนฺธํ ปัจจัยยา ตโย ขนฺธา
จิตฺตสมฺภูจฺจานนุจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิ ยาว อสณฺณสฺสตา
จกฺขายตฺนํ ปัจจัยยา จกฺขุวิญญาณํ กายายตฺนํ ปัจจัยยา
กายวิญญาณํ วตถุํ ปัจจัยยา อเหตุกา โนคนุถา ขนฺธา วิจิกิจฺจาสหคเต
อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ จ วตถุถนุจ ปัจจัยยา วิจิกิจฺจาสหคโต
อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๕๐๕] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมเณ ตีณิ นอธิปติยา นว
เอวํ คณตพฺพิ ฯ

[๕๐๖] เหตุปัจจยา นอารมฺมเณ ตีณิ ... นอธิปติยา นว
โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๕๐๗] นเหตุปัจจยา อารมฺมเณ เอกํ ... อวิกเต เอกํ ฯ

นิสฺสยวโรปิ ปจฺจยวรสทิสฺสว ฯ สํสญฺจวโรปิ

สมฺปยุตฺตวโรปิ นว ปญฺหา กาศพฺพา รุปํ นตฺถิ ฯ

ปญฺหาวาริ

[๕๐๘] คนฺโถ ฌมฺโม คนฺถสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย:
คนฺธา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ คนฺธานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ คนฺโถ
ฌมฺโม โนคนฺถสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: คนฺธา เหตุ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺมญฺจานานนฺจ รุปานํ เหตุปัจจเยน
ปจฺจโย ฯ คนฺโถ ฌมฺโม คนฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส จ ฌมฺมสฺส
เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: คนฺธา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ คนฺธานนฺจ
จิตฺตสมฺมญฺจานานนฺจ รุปานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ โนคนฺโถ
ฌมฺโม โนคนฺถสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: โนคนฺธา เหตุ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺมญฺจานานนฺจ รุปานํ เหตุปัจจเยน
ปจฺจโย ปฏิสฺนุธิ ฯ โนคนฺโถ ฌมฺโม คนฺถสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน
ปจฺจโย: โนคนฺธา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ คนฺธานํ เหตุปัจจเยน
ปจฺจโย ฯ โนคนฺโถ ฌมฺโม คนฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส จ

ชมมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย โนคนฺธา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณัน
ขนฺธานันฺ คณฺถานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานันฺ เหตุปัจจเยน
ปัจจโย ฯ คณฺโถ จ โนคนฺโถ จ ชมฺมา คณฺถสฺส ชมมสฺส
เหตุปัจจเยน ปัจจโย: คณฺธา จ โนคนฺธา จ เหตุ สมฺปยุตฺตกาณัน
คณฺถานันฺ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ฯ คณฺโถ จ โนคนฺโถ จ ชมฺมา
โนคนฺถสฺส ชมมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: คณฺธา จ โนคนฺธา จ
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธานันฺ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานันฺ เหตุปัจจเยน
ปัจจโย ฯ คณฺโถ จ โนคนฺโถ จ ชมฺมา คณฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส จ
ชมมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: คณฺธา จ โนคนฺธา จ เหตุ
สมฺปยุตฺตกาณัน ขนฺธานันฺ คณฺถานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานันฺ
เหตุปัจจเยน ปัจจโย ฯ

[๕๑๑] คณฺโถ ชมฺโม คณฺถสฺส ชมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน
ปัจจโย: คณฺเถ อารพฺภ คณฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถึ กาทพฺพิ
คณฺเถ อารพฺภ โนคนฺธา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถึ กาทพฺพิ
คณฺเถ อารพฺภ คณฺธา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
โนคนฺโถ ชมฺโม โนคนฺถสฺส ชมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย:
ทานันฺ ... สึลฺล ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ปัจจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานัน
ปัจจเวกฺขติ ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานันฺ ปัจจเวกฺขติ อริยา มคฺคา
วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ปัจจเวกฺขณฺติ ผลํ ปัจจเวกฺขณฺติ นิพฺพานัน
ปัจจเวกฺขณฺติ นิพฺพานัน โคตฺรภูสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส

อวชชนาย อารมมณปัจเจน ปัจโย อริยา โนคนเถ ปหิเน
กิลเส ... วิภขมุกิเต กิลเส ปัจเวกขนติ ปุพเพ ... จกขุ ... วตถุ
โนคนเถ ขนฺธ อนิจฺจโต ... โทมนสฺส อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกขุณา
รูปํ ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตราตฺยา สทฺทํ สฺมาติ เจโตปริยญาณน
โนคนถจิตฺตสมฺภคิสฺส จิตฺตํ ชานาติ อากาसानญายตฺนํ วิญฺญาณญายตฺนสฺส
อากิลญญายตฺนํ เนวสญฺยานาสญญายตฺนสฺส
รูปายตฺนํ จกขุวิญฺญาณสฺส โสฏฺฐพฺพายตฺนํกายวิญฺญาณสฺส โนคนถา
ขนฺธา อิทฺธิวิธญาณสฺส เจโตปริยญาณสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสติญาณสฺส
ยถากมฺมุปกถญาณสฺส อนาคตฺสญาณสฺส อวชชนาย
อารมมณปัจเจน ปัจโย ฯ โนคนโถ ฌมฺโม คนฺถสฺส ฌมฺมสฺส
อารมมณปัจเจน ปัจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา ตํ
อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ
ฯเปฯ โทมนสฺส อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา
ฌานํ ... จกขุ ... วตถุ ... โนคนเถ ขนฺธ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ
อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ ฯเปฯ โทมนสฺส อุปฺปชฺชติ ฯ โนคนโถ
ฌมฺโม คนฺถสฺส จ โนคนถสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมมณปัจเจน
ปัจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา ตํ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ คนฺถา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ
ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ... จกขุ ... วตถุ ...
โนคนเถ ขนฺธ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ คนฺถา จ

สมปยุตตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชติ ฯ คนฺโถ จ โนคนฺโถ จ
ชฺมมา คนฺถสฺส ชฺมมสฺส อารมฺมณฺปัจเจน ปจฺจโย: ตีณิ
อารพฺภ กาทพฺพา ฯ

[๕๑๔] คนฺโถ ชฺมโม คนฺถสฺส ชฺมมสฺส อธิปฺติปัจเจน
ปจฺจโย: ตีณิ อารมฺมณสฺสทิสฺสา คุรฺการมฺมณา กาทพฺพา ฯ
โนคนฺโถ ชฺมโม โนคนฺถสฺส ชฺมมสฺส อธิปฺติปัจเจน ปจฺจโย:
อารมฺมณาธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ฯ อารมฺมณาธิปฺติ: ทานํ ... สีลํ ...
อุโปสฺถกมฺมํ ... ปุพฺเพ ... ฌานา ... อริยา มคฺคา ... ผลํ ...
นิพฺพานํ ... นิพฺพานํ โคตรกฺขสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปฺติปัจเจน
ปจฺจโย จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนคนฺถे ขนฺเช คุรฺ กตฺวา อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ คุรฺ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาธิปฺติ:
โนคนฺถาธิปฺติ สมปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อธิปฺติปัจเจน ปจฺจโย ฯ โนคนฺโถ ชฺมโม คนฺถสฺส ชฺมมสฺส
อธิปฺติปัจเจน ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ฯ
อารมฺมณาธิปฺติ: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสฺถกมฺมํ ... ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ...
ฌานา ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนคนฺถे ขนฺเช คุรฺ กตฺวา ตํ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ คุรฺ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ
สหชาตาธิปฺติ: โนคนฺถาธิปฺติ คนฺถานํ อธิปฺติปัจเจน ปจฺจโย ฯ โนคนฺโถ
ชฺมโม คนฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส จ ชฺมมสฺส อธิปฺติปัจเจน
ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปฺติ สหชาตาธิปฺติ ฯ อารมฺมณาธิปฺติ: ทานํ ...

โนคนเถ ขนุเช ครุ กตวา อสุสาเทติ อภินนุหติ ตั ครุ กตวา
คนุตา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนุธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาทิปติ:
โนคนถาทิปติ สมฺปยุตฺตกานัน ขนุธานัน คนุถานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานัน อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ คนุโถ จ โนคนุโถ จ
ชฺมฺมา คนุถสฺส ชฺมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมฺมณาทิปติ:
ตีณิ ฯ

[๕๑๕] คนุโถ ชฺมฺโม คนุถสฺส ชฺมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา คนุตา ปจฺจนิมานัน ปจฺจนิมานัน คนุถานัน
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ คนุโถ ชฺมฺโม โนคนุถสฺส ชฺมฺมสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา คนุตา ปจฺจนิมานัน
ปจฺจนิมานัน โนคนุถานัน ขนุธานัน อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย คนุตา
วฺภูจฺจานสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ คนุโถ ชฺมฺโม คนุถสฺส จ
โนคนุถสฺส จ ชฺมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา
คนุตา ปจฺจนิมานัน ปจฺจนิมานัน คนุถานัน สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนุธานัน
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ โนคนุโถ ชฺมฺโม โนคนุถสฺส ชฺมฺมสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ตีณิ เทว อวชฺชนา กาทพฺพา ปจฺจโม
นคฺติ ฯ คนุโถ จ โนคนุโถ จ ชฺมฺมา คนุถสฺส ชฺมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย: ตีณิ เอกมฺปิ วฺภูจฺจานัน กาทพฺพิ มชฺเณ ฯ
คนุโถ ชฺมฺโม คนุถสฺส ชฺมฺมสฺส สมฺนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: นว ฯ
สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: นว ฯ อณฺณมณฺณปจฺจเยน ปจฺจโย:

นว ๆ นิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: นว ๆ

[๕๑๖] คนฺโถ ฌมฺโม คนฺถสฺส ฌมฺมสฺส อุปนฺนีสฺสยปัจจนเณ
ปัจจโย: อารมฺมณฺณปนฺนีสฺสโย อนนฺตรูปนฺนีสฺสโย ปกฺคูปนฺนีสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนฺนีสฺสโย: คนฺถา คนฺถานํ ... ตีณิ ฯ โนคนฺโถ
ฌมฺโม โนคนฺถสฺส ฌมฺมสฺส อุปนฺนีสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย:
อารมฺมณฺณปนฺนีสฺสโย อนนฺตรูปนฺนีสฺสโย ปกฺคูปนฺนีสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนฺนีสฺสโย:
สทฺธํ อุปนฺนีสฺสย ทานํ เทติ ฯเปฯ มานํ ชปฺเปติ
ทิกฺขี คณฺหาติ สीलํ ... ฯเปฯ เสนาสนํ อุปนฺนีสฺสย ทานํ เทติ
ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺนุทฺติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ สทฺธาย ฯเปฯ
ผลสมฺมาปตฺติยา อุปนฺนีสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย ฯ โนคนฺโถ ฌมฺโม
คนฺถสฺส ฌมฺมสฺส อุปนฺนีสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: อารมฺมณฺณปนฺนีสฺสโย
อนนฺตรูปนฺนีสฺสโย ปกฺคูปนฺนีสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนฺนีสฺสโย: สทฺธํ
อุปนฺนีสฺสย มานํ ชปฺเปติ ทิกฺขี คณฺหาติ สीलํ ... ฯเปฯ เสนาสนํ
อุปนฺนีสฺสย ปาณํ หนฺติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺนุทฺติ สทฺธา ฯเปฯ
เสนาสนํ รากฺสสฺส ฯเปฯ ปตฺถนฺนํ อุปนฺนีสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย ฯ
โนคนฺโถ ฌมฺโม คนฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปนฺนีสฺสยปัจจนเณ
ปัจจโย: อารมฺมณฺณปนฺนีสฺสโย อนนฺตรูปนฺนีสฺสโย ปกฺคูปนฺนีสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนฺนีสฺสโย: สทฺธํ อุปนฺนีสฺสย มานํ ชปฺเปติ
ทิกฺขี คณฺหาติ สीलํ ... ฯเปฯ เสนาสนํ อุปนฺนีสฺสย ปาณํ หนฺติ
ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺนุทฺติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ คนฺถานํ สมฺปยุตฺตกานณฺจ

ขนุธานี อุปนีสยปจยเณ ปจโย ๑ คนโถ จ
โนคนโถ จ ฌมา คนุสส ฌมมสส อุปนีสยปจยเณ ปจโย:
อารมมณุปนีสโย อนนุตรูปนีสโย ปกตูปนีสโย ๑เป๑ ปกตูปนีสโย:
ตีณิ อารมมณเณน กาดพพา ๑

[๕๑๗] โนคนโถ ฌโม โนคนุสส ฌมมสส ปุเรชาติปจยเณ
ปจโย: อารมมณปุเรชาติ วัตถุปุเรชาติ ๑
อารมมณปุเรชาติ: จกขุ ... วัตถุ อนิจจโต ... โทมนสส์ อุปปชชติ
ทิพเพน จกขุนา รูปี ปสสติ ทิพพาย โสตราคยา สททำ สุนาติ
รูพายตน์ จกขุวิณณาสส โสฏฐพพายตน์ กายวิณณาสส ๑
วัตถุปุเรชาติ: จกขายตน์ จกขุวิณณาสส กายายตน์ กายวิณณาสส
วัตถุ โนคนุธานี ขนุธานี ปุเรชาติปจยเณ ปจโย ๑
โนคนโถ ฌโม คนุสส ฌมมสส ปุเรชาติปจยเณ ปจโย:
อารมมณปุเรชาติ วัตถุปุเรชาติ ๑ อารมมณปุเรชาติ: จกขุ ...
วัตถุ อสสาเทติ อภินนุหติ ตั อารพก ราโค อุปปชชติ ทิฏฐิ
อุปปชชติ ๑เป๑ โทมนสส์ อุปปชชติ ๑ วัตถุปุเรชาติ: วัตถุ
คนุธานี ปุเรชาติปจยเณ ปจโย ๑ โนคนโถ ฌโม คนุสส จ
โนคนุสส จ ฌมมสส ปุเรชาติปจยเณ ปจโย: อารมมณปุเรชาติ
วัตถุปุเรชาติ ๑ อารมมณปุเรชาติ: จกขุ ... วัตถุ อสสาเทติ
อภินนุหติ ตั อารพก ราโค อุปปชชติ ทิฏฐิ ... ๑เป๑ โทมนสส์
อุปปชชติ คนุธา จ สมปยุตตกา จ ขนุธา อุปปชชติ ๑

วตฺถุปุเรชาติ: วตฺถุ คณฺธานํ สมฺปยุตฺตกานณฺจ ขนฺธานํ ปุเรชาติปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ ปฺจฺจชาติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณฺนิ ฯ อาเสวนปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: นว ฯ

[๕๑๘] โนคนฺโถ ฌมฺโม โนคนฺถสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาติ นานาขณฺิกา ฯ สหชาติ: โนคนฺถา เจตนา
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานณฺจ รูปานํ กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ นานาขณฺิกา: โนคนฺถา เจตนา วิปากานํ ขนฺธานํ
กฏฺตฺตา จ รูปานํ กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ โนคนฺโถ ฌมฺโม
คนฺถสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: โนคนฺถาเจตนา สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ โนคนฺโถ ฌมฺโม
คนฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส จ ฌมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: โนคนฺถา
เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ คณฺธานณฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานณฺจ
รูปานํ กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ โนคนฺโถ ฌมฺโม โนคนฺถสฺส
ฌมฺมสฺส วิปากปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: เอกํ ฯ อาหารปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ตีณฺนิ ฯ อินฺทฺริยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณฺนิ ฯ ฌานปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ตีณฺนิ ฯ มคฺคปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: นว ฯ สมฺปยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: นว ฯ

[๕๑๙] คนฺโถ ฌมฺโม โนคนฺถสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาติ ปฺจฺจชาติ ฯ สจฺจจิตฺตํ ฯ โนคนฺโถ ฌมฺโม
โนคนฺถสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ

ปัจฉาชาติ ๑ สงฆิตต ๑ โนคนุโธ ฌมโม คนุถสฺส ฌมมสฺส
วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปุเรชาติ วัตถุ คนุถานัน วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน
ปจฺจโย ๑ โนคนุโธ ฌมโม คนุถสฺส จ โนคนุถสฺส จ
ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปุเรชาติ: วัตถุ คนุถานัน
สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานัน วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย ๑ คนุโธ จ
โนคนุโธ จ ฌมฺมา โนคนุถสฺส ฌมมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจเนน ปจฺจโย:
สหชาติ ปจฺฉาชาติ ๑ สงฆิตต ๑

[๕๒๐] คนุโธ ฌมโม คนุถสฺส ฌมมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย:
เอกํ ปฏฺิจฺจสทิสํ ๑ คนุโธ ฌมโม โนคนุถสฺส ฌมมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน
ปจฺจโย: สหชาติ ปจฺฉาชาติ ๑ สหชาติ: คนุถา
สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺานานนฺจ รูปานัน อตฺถิปจฺเจเนน
ปจฺจโย ๑ ปจฺฉาชาติ: คนุถา ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส
อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ๑ คนุโธ ฌมโม คนุถสฺส จ โนคนุถสฺส จ
ฌมมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: เอกํ ปฏฺิจฺจสทิสํ ๑ โนคนุโธ
ฌมโม โนคนุถสฺส ฌมมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาติ
ปุเรชาติ ปจฺฉาชาติ อาหาริ อินฺทริยิ ๑ สงฆิตต ๑ โนคนุโธ
ฌมโม คนุถสฺส ฌมมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ๑
สหชาติ: โนคนุถา ขนฺธา คนุถานัน อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ๑
ปุเรชาติ: จกฺขุ ... วัตถุ อสฺสาเทติ อภินฺนทติ ตํ อารพฺภ
ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ๑เปฯ วัตถุ คนุถานัน อตฺถิปจฺเจเนน

ปัจจโย ๑ โนคนุโถ ฌมโม คนุถสฺส จ โนคนุถสฺส จ ฌมมสฺส
อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ๑ สหชาติ: โนคนุโถ
เอโก ขนุโธ ตินฺณนฺนํ ขนุธานี คนุถานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย ๑ ปุเรชาติ: จกฺขุ ... วตฺถุ
อสุสาเทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ คนุถา จ สมฺปยุตฺตกา จ
ขนุธา อุปฺปชฺชนฺติ วตฺถุ คนุถานํ สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนุธานี
อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย ๑ คนุโถ จ โนคนุโถ จ ฌมฺมา คนุถสฺส
ฌมมสฺส อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ๑ สหชาติ:
สีลพฺพตปรามาโส กายคนุโถ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนุธา อภิชฺฌา กายคนุถสฺส
อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย จกฺกํ ๑ สหชาติ: สีลพฺพตปรามาโส
กายคนุโถ จ วตฺถุ จ อภิชฺฌา กายคนุถสฺส อตุถิปจฺเจน
ปจฺจโย จกฺกํ ๑ คนุโถ จ โนคนุโถ จ ฌมฺมา โนคนุถสฺส
ฌมมสฺส อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ปจฺจชาติ
อาหารํ อินฺทฺริยํ ๑ สหชาติ: โนคนุโถ เอโก ขนุโธ จ
คนุถา จ ตินฺณนฺนํ ขนุธานี จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตุถิปจฺเจน
ปจฺจโย เทว ขนุเช ... สหชาติ: คนุถา จ วตฺถุ จ
โนคนุถานํ ขนุธานี อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย สหชาติ: คนุถา จ
มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย ๑
ปจฺจชาติ: คนุถา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนุธา ปุเรชาติสฺส
อิมสฺส กายสฺส อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย ปจฺจชาติ: คนุถา จ

กพพีกาโร อาหาโร จ อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย
ปจฺจลาชาตา: คนฺธา จ รูปชีวิตฺตินฺทริยญจ กญฺจตฺตารูปานํ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ คนฺโถ จ โนคนฺโถ จ ฐมฺมา คนฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส จ
ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต:
โนคนฺโถ เอโก ขนฺโธ จ สีสฺสพฺพตฺตปรามาโส กายคนฺโถ จ ตินฺณนฺนํ
ขนฺธานํ อภิขฺฌา กายคนฺถสฺส จ จิตฺตสมฺมุฏฺฐานานญจ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย จกฺกํ ฯ สหชาโต: สีสฺสพฺพตฺตปรามาโส กายคนฺโถ
จ วตฺถุ จ อภิขฺฌา กายคนฺถสฺส จ สมฺปยุตฺตกานญจ
ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย จกฺกํ ฯ

[๕๒๑] เหตุยา นว อารมฺมเณ นว สพฺพตฺถ นว อุปฺนิสฺสเย
นว ปุเรชาเต ตินฺนิ ปจฺจลาชาเต ตินฺนิ อาเสวเน นว
กมฺเม ตินฺนิ วิปาเก เอกํ อาหารเ ตินฺนิ อินฺทริเย ตินฺนิ
ฌานเ ตินฺนิ มกุเค นว สมฺปยุตฺเต นว วิปฺปยุตฺเต ปญจ
อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต นว อวิกเต นว ฯ

[๕๒๒] คนฺโถ ฐมฺโฆ คนฺถสฺส ฐมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ คนฺโถ ฐมฺโฆ โนคนฺถสฺส ฐมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยฺปจฺจเยน ปจฺจโย:
ปจฺจลาชาตฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ฯ คนฺโถ ฐมฺโฆ คนฺถสฺส จ โนคนฺถสฺส
จ ฐมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺจเยน

ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ โนคนุโถ ฌมฺโม
โนคนุถสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเณ ปัจจัย:
ปัจฉาชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: กมฺมปัจจัยเณ ปัจจัย: อาหารปัจจัยเณ
ปัจจัย: อินฺทฺริยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ โนคนุโถ
ฌมฺโม คนุถสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: ฯ โนคนุโถ ฌมฺโม คนุถสฺส จ โนคนุถสฺส จ
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย:
อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ คนุโถ จ
โนคนุโถ จ ฌมฺมา คนุถสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย:
สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ คนุโถ จ
โนคนุโถ จ ฌมฺมา โนคนุถสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย:
สหชาติปัจจัยเณ ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ปัจฉาชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: ฯ คนุโถ จ โนคนุโถ จ ฌมฺมา คนุถสฺส จ
โนคนุถสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ

[๕๒๓] นเหตุยา นว นอรรมฺมณ นว สพฺพตฺถ นว
โนอวิกเต นว ฯ

[๕๒๔] เหตุปัจจัยยา นอรรมฺมณ นว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ ... นสมนฺนตฺเร

นว นอญมณเณ ตีณิ นอฺปนิสฺสเย นว สพฺพตฺถ นว นมฺกุเค
นว นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺยุตฺเต นว โนนฺตฺถิยา นว โนวิกเต นว ฯ

[๕๒๕] นเหตุปจฺจยา อารมฺมเณ นว ... อธิปฺติยา นว อนุโลมปทานิ
ปรีปฺณณานิ กาทพฺพานิ ... อวิกเต นว ฯ

คณฺถทกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

คณฺถนียทกฺกํ

ปฏฺิจฺจวาโร

[๕๒๖] คณฺถนียํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ คณฺถนियो ฌมฺโม ออุปฺชชฺติ
เหตุปจฺจยา: คณฺถนียํ เอกํ ขนฺธํ ... ฯ สงฺจิตฺตํ ฯ ยถา จฺฐพฺนฺตรทฺเท
โลกิยทกฺกํ เอวํ วิภชฺติทพฺพิ นินฺนนานากรณี ฯ

คณฺถนียทกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

คณฺถสมฺปยุตฺตทกฺกํ

ปฏฺิจฺจวาโร

[๕๒๗] คณฺถสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺชชฺติ เหตุปจฺจยา: คณฺถสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ คณฺถสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจ คณฺถวิปฺยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺชชฺติ เหตุปจฺจยา: คณฺถสมฺปยุตฺเต ขนฺธ
ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูฐานํ รูปํ ทิฏฺฐิคตฺวิปฺยุตฺตโลภสฺสทฺเต ขนฺธ

ปฏิจจ โลก จิตตสมภูจานนจ รูป โทมนสสสหคเต ขนฺธ
 ปฏิจจ ปฏินํ จิตตสมภูจานนจ รูป ๆ คณฺถสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจจ
 คณฺถสมฺปยุตฺโต จ คณฺถวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจจยา:
 คณฺถสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา จิตตสมภูจานนจ
 รูปํ เทว ขนฺธ ... ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสสคตํ
 เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา โลก จ จิตตสมภูจานนจ รูปํ
 เทว ขนฺธ ... โทมนสสสหคตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา
 ปฏินนจ จิตตสมภูจานนจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ๆ คณฺถวิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปฏิจจ คณฺถวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจจยา:
 คณฺถวิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา จิตตสมภูจานนจ
 รูปํ เทว ขนฺธ ... ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตํ โลกํ ปฏิจจ จิตตสมภูจานนํ
 รูปํ ปฏินํ ปฏิจจ จิตตสมภูจานนํ รูปํ ปฏิสนฺธิกขณฺเน ขนฺธ
 ปฏิจจ ... ๆ สงฺจิตฺตํ ๆ คณฺถวิปฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจจ คณฺถสมฺปยุตฺโต
 ฌมฺโม อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจจยา: ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตํ โลกํ ปฏิจจ
 สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ปฏินํ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๆ คณฺถวิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปฏิจจ คณฺถสมฺปยุตฺโต จ คณฺถวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา
 อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจจยา: ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตํ โลกํ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา
 ขนฺธา จิตตสมภูจานนจ รูปํ ปฏินํ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา
 ขนฺธา จิตตสมภูจานนจ รูปํ ๆ คณฺถสมฺปยุตฺตณฺจ คณฺถวิปฺปยุตฺตณฺจ
 ฌมฺมํ ปฏิจจ คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจจยา:

ทิวจิกตวิปยุตตโลกสหคต เอกั ขนุชฌจ โลกฌจ ปฏิจจ ตโย
ขนุชา เทว ขนุเช ... โทมนสฺสสหคต เอกั ขนุชฌจ ปฏิฆฌจ
ปฏิจจ ตโย ขนุชา เทว ขนุเช ... ๑ คณฺถสมฺปยุตตฌจ
คณฺถวิปยุตตฌจ ฌมมึ ปฏิจจ คณฺถวิปยุตโต ฌมโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: คณฺถสมฺปยุตเต ขนุเช จ มหาภูเต จ ปฏิจจ
จิตตสมฺภูจฺจํ รูปึ ทิวจิกตวิปยุตตโลกสหคเต ขนุเช จ โลกฌจ
ปฏิจจ จิตตสมฺภูจฺจํ รูปึ โทมนสฺสสหคเต ขนุเช จ ปฏิฆฌจ
ปฏิจจ จิตตสมฺภูจฺจํ รูปึ ๑ คณฺถสมฺปยุตตฌจ คณฺถวิปยุตตฌจ
ฌมมึ ปฏิจจ คณฺถสมฺปยุตโต จ คณฺถวิปยุตโต จ ฌมมา
อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: ทิวจิกตวิปยุตตโลกสหคต เอกั ขนุชฌจ
โลกฌจ ปฏิจจ ตโย ขนุชา จิตตสมฺภูจฺจํ รูปึ เทว ขนุเช ...
โทมนสฺสสหคต เอกั ขนุชฌจ ปฏิฆฌจ ปฏิจจ ตโย ขนุชา
จิตตสมฺภูจฺจํ รูปึ เทว ขนุเช ... ๑

[๕๒๘] คณฺถสมฺปยุตตึ ฌมมึ ปฏิจจ คณฺถสมฺปยุตโต ฌมโม
อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา: คณฺถสมฺปยุตตึ เอกั ขนุชฺ ปฏิจจ
ตโย ขนุชา เทว ขนุเช ... ๑ คณฺถสมฺปยุตตึ ฌมมึ ปฏิจจ
คณฺถวิปยุตโต ฌมโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา:
ทิวจิกตวิปยุตตโลกสหคเต ขนุเช ปฏิจจ โลโก โทมนสฺสสหคเต
ขนุเช ปฏิจจ ปฏิฆึ ๑ คณฺถสมฺปยุตตึ ฌมมึ ปฏิจจ คณฺถสมฺปยุตโต
จ คณฺถวิปยุตโต จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปจฺจยา:

ทิวจิกตวิปยุตตโลกสหคตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย
 ขนฺธา โลกโก จ เทว ขนฺธเ ... โทมนสฺสสหคตํ เอกํ ขนฺธํ
 ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ปฏิฆณฺจ เทว ขนฺธเ ... ฯ กนฺถวิปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปฏิจฺจ กนฺถวิปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา:
 กนฺถวิปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ...
 ปฏิสนฺธิกขณเ วตฺถุํ ปฏิจฺจ ขนฺธา ฯ กนฺถวิปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
 กนฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา: ทิวจิกตวิปยุตฺตํ
 โลกํ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ปฏิฆํ ปฏิจฺจ
 สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ฯ กนฺถสมฺปยุตฺตณฺจ กนฺถวิปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ
 ปฏิจฺจ กนฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา:
 ทิวจิกตวิปยุตฺตโลกสหคตํ เอกํ ขนฺธณฺจ โลกณฺจ ปฏิจฺจ ตโย
 ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... โทมนสฺสสหคตํ เอกํ ขนฺธณฺจ ปฏิฆณฺจ
 ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเ ... ฯ สงฺจิคฺตํ ฯ

[๕๒๕] เหตุยา นว อารมฺมณเ ฉ อธิปฺติยา นว อนนฺตเร
 ฉ สมฺนนฺตเร ฉ สหชาเต นว อณฺณมณฺเ ฉ นิสฺสเย
 นว อุปฺนิสฺสเย ฉ ปุเรชาเต ฉ อาเสวเน ฉ กมฺเม นว
 วิปาเก เอกํ อาหารเ นว อินฺทริเย นว ฌาเน นว มคฺเค
 นว สมฺปยุตฺเต ฉ วิปฺยุตฺเต นว อตฺถิยา นว นตฺถิยา
 ฉ วิคเต ฉ อวิกเต นว ฯ

[๕๓๐] กนฺถวิปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ กนฺถวิปยุตฺโต ฌมฺโม

อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺจฺจยา: อเหตุกํ คณฺถวิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ
ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูฏานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ...
อเหตุกปฏฺิสนฺธิ ยาว อสณฺณสฺตฺตา วิจิกฺกฺจฺจาสหคเต อุตฺตจฺจสฺหคเต
ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ วิจิกฺกฺจฺจาสหคโต อุตฺตจฺจสฺหคโต โมโห ฯ

[๕๓๑] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมเณ ตีณิ นอธิปฺติยา นว
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนฺตเร ตีณิ นอลฺลณฺมณฺเณ ตีณิ นอุปฺนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต สฺตฺต ฯ นปุเรชาเต วิภขฺนฺเตน อรูปํ
ปจฺมํ กาทพฺพิ รูปํ ยตฺถ ลพฺภติ ปจฺจนา กาทพฺพิ ปฏฺิจฺจณฺจ
อรูเป นตฺถิ ฯ นปจฺจนาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม
จตฺตาริ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ นอินฺนุทฺริเย เอกํ นฉานเ
เอกํ นมคฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต ฉ โนนตฺถิยา
ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๕๓๒] เหตุปฺจฺจยา นอารมฺมเณ ตีณิ ... นอธิปฺติยา นว
เอวํ คณฺธตพฺพิ สจฺจจิตฺตํ ... โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๕๓๓] นเหตุปฺจฺจยา อารมฺมเณ เอกํ ... อวิกเต เอกํ ฯ

สหาตฺวาโรปี เอวํ กาทพฺโพ ฯ

ปจฺจยวโร

[๕๓๔] คณฺถสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: ตีณิ ปฏฺิจฺจสฺทิสฺสา ฯ คณฺถวิปฺปยุตฺตํ
ฌมฺมํ ปจฺจยา คณฺถวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา:

คนุถวิปยุตต์ เอก์ ขนุช ปจยยา ... ปฏิสนธิกขณ ขนุเช
ปจยยา วตุถ วตุถุ ปจยยา ขนุธา เอก์ มหาภูต ... วตุถุ
ปจยยา คนุถวิปยุตตา ขนุธา ๑ คนุถวิปยุตต์ ฌมม ปจยยา
คนุถสมยุตโต ฌมโม อุปุชชติ เหตุปจยยา: วตุถุ ปจยยา
คนุถสมยุตตา ขนุธา ทิฏฐิกตวิปยุตต์ โลกั ปจยยา สมยุตตกา
ขนุธา ปฏิณัม ปจยยา สมยุตตกา ขนุธา ๑ คนุถวิปยุตต์
ฌมม ปจยยา คนุถสมยุตโต จ คนุถวิปยุตโต จ
ฌมมา อุปุชชนติ เหตุปจยยา: วตุถุ ปจยยา คนุถสมยุตตา
ขนุธา มหาภูเต ปจยยา จิตตสมุฏฐาน รุปั ทิฏฐิกตวิปยุตต์
โลกั ปจยยา สมยุตตกา ขนุธา จิตตสมุฏฐานญจ รุปั ปฏิณัม
ปจยยา สมยุตตกา ขนุธา จิตตสมุฏฐานญจ รุปั วตุถุ ปจยยา
ทิฏฐิกตวิปยุตตา ขนุธา จ โลกั จ วตุถุ ปจยยา โทมนสุสสหคตา
ขนุธา จ ปฏิณญจ ๑ คนุถสมยุตตญจ คนุถวิปยุตตญจ
ฌมม ปจยยา คนุถสมยุตโต ฌมโม อุปุชชติ
เหตุปจยยา: คนุถสมยุตต์ เอก์ ขนุชญจ วตุถุญจ ปจยยา
ตโย ขนุธา เทว ขนุเช ... ทิฏฐิกตวิปยุตตโลกสหคต เอก์
ขนุชญจ วตุถุญจ โลกญจ ปจยยา ตโย ขนุธา เทว ขนุเช ...
โทมนสุสสหคต เอก์ ขนุชญจ วตุถุญจ ปฏิณญจ ปจยยา ตโย
ขนุธา เทว ขนุเช ... ๑ คนุถสมยุตตญจ คนุถวิปยุตตญจ
ฌมม ปจยยา คนุถวิปยุตโต ฌมโม อุปุชชติ เหตุปจยยา:

คนุถสมปยุตเต ขนฺธะ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ
ทิกฺขจิกตฺวิปฺปยุตฺตโลภสฺสหคเต ขนฺธะ จ โลภญฺจ ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ
รูปํ โทมนสฺสสฺสหคเต ขนฺธะ จ ปฏฺิฆญฺจ ปจฺจยา
จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ทิกฺขจิกตฺวิปฺปยุตฺตโลภสฺสหคเต ขนฺธะ จ วตฺตญฺจ
ปจฺจยา โลภ โทมนสฺสสฺสหคเต ขนฺธะ จ วตฺตญฺจ ปจฺจยา
ปฏฺิฆํ ฯ คนุถสมปยุตฺตญฺจ คนุถวิปฺปยุตฺตญฺจ ฐมฺมํ ปจฺจยา
คนุถสมปยุตฺโต จ คนุถวิปฺปยุตฺโต จ ฐมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา:
คนุถสมปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺตญฺจ ปจฺจยา ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺธะ ... คนุถสมปยุตเต ขนฺธะ จ มหาภูเต จ
ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ทิกฺขจิกตฺวิปฺปยุตฺตโลภสฺสหคตํ เอกํ
ขนฺธญฺจ โลภญฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจญฺจ รูปํ
เทว ขนฺธะ ... โทมนสฺสสฺสหคตํ เอกํ ขนฺธญฺจ ปฏฺิฆญฺจ ปจฺจยา
ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจญฺจ รูปํ เทว ขนฺธะ ...
ทิกฺขจิกตฺวิปฺปยุตฺตโลภสฺสหคตํ เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺตญฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
โลภ จ เทว ขนฺธะ ... โทมนสฺสสฺสหคตํ เอกํ ขนฺธญฺจ วตฺตญฺจ
ปจฺจยา ตโย ขนฺธา ปฏฺิฆญฺจ เทว ขนฺธะ ... ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๕๓๕] เหตุยา นว อารมฺมเณ นว อธิปตฺติยา นว อนนฺตเร
นว สมนนฺตเร นว สพฺพตฺถ นว วิปาเก เอกํ ออาหารे นว
อวิกเต นว ฯ

[๕๓๖] คนุถวิปฺปยุตฺตํ ฐมฺมํ ปจฺจยา คนุถวิปฺปยุตฺโต ฐมฺโม

อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ ฅนฺถวิปฺปยุตฺตํ ... อเหตุกปฏิสนฺธิ
ยว อสฺสณฺสตุตา จกฺขายตฺนํ ปจฺจยา จกฺขุวิญฺญาณํ
กายายตฺนํ ปจฺจยา กายวิญฺญาณํ วตฺถุํ ปจฺจยา อเหตุกา ฅนฺถวิปฺปยุตฺตา
ขนฺธา วิจิกิฉฺฉาสหคเต อุตฺทจฺจสหคเต ขนฺเธ จ
วตฺถุณฺจ ปจฺจยา วิจิกิฉฺฉาสหคโต อุตฺทจฺจสหคโต โม่โห ๕

สงฺขิตฺตํ ๕

[๕๓๗] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณฺ เตณิ นอริปฺติยา นว
นอนนฺตเร เตณิ ๕ สงฺขิตฺตํ ๕ นอุปฺนิสฺสเย เตณิ นปุเรชาเต
สตุต นปจฺฉาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม จตุตาริ
นวิปาเก นว นอาหารเ เอกํ นอินฺทริเย เอกํ นฉาเน เอกํ
นมหฺคเ เอกํ นสมฺปยุตฺเต เตณิ นวิปฺปยุตฺเต ฉ โนนฺตฺติยา
เตณิ โนวิกเต เตณิ ๕

[๕๓๘] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺ เตณิ ... นอริปฺติยา นว
เอวํ ฅณฺตพฺพิ ๕

[๕๓๙] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺ เอกํ ... อวิกเต เอกํ ๕

นิสฺสยวโรปิ ปจฺจยวโรสฺสโต ๕

สฺสญฺจวโร

[๕๔๐] ฅนฺถสมฺปยุตฺตํ ฅมฺมํ สฺสญฺจโ จ ฅนฺถสมฺปยุตฺโต ฅมฺโม่
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ฅนฺถสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ สฺสญฺจจา ตโย
ขนฺธา เทว ขนฺเธ ... ๕ ฅนฺถสมฺปยุตฺตํ ฅมฺมํ สฺสญฺจโ จ ฅนฺถวิปฺปยุตฺโต

ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ทิฏฺฐิคตวิปฺยุตฺตโลกสทฺทเต
 ขนฺธเส สํสญฺโจะ โลกโก โทมนสฺสทฺทเต ขนฺธเส สํสญฺจํ
 ปฏฺิณฺหํ ๑ คณฺถสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ สํสญฺโจะ คณฺถสมฺปยุตฺโต จ คณฺถวิปฺยุตฺโต
 จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: ทิฏฺฐิคตวิปฺยุตฺตโลกสทฺทตํ
 เอกํ ขนฺธํ สํสญฺจา ตโย ขนฺธา โลกโก จ เทว
 ขนฺธเส ... โทมนสฺสทฺทตํ เอกํ ขนฺธํ สํสญฺจา ตโย ขนฺธา
 ปฏฺิณฺมณฺจ เทว ขนฺธเส ... ๑ คณฺถวิปฺยุตฺตํ ฌมฺมํ สํสญฺโจะ คณฺถวิปฺยุตฺโต
 ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: คณฺถวิปฺยุตฺตํ เอกํ
 ขนฺธํ สํสญฺจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเส ... ปฏฺิสนฺธิ ๑ คณฺถวิปฺยุตฺตํ
 ฌมฺมํ สํสญฺโจะ คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
 ทิฏฺฐิคตวิปฺยุตฺตํ โลกํ สํสญฺจา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา
 ปฏฺิณฺหํ สํสญฺจา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๑ คณฺถสมฺปยุตฺตณฺจ คณฺถวิปฺยุตฺตณฺจ
 ฌมฺมํ สํสญฺโจะ คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
 เหตุปจฺจยา: ทิฏฺฐิคตวิปฺยุตฺตโลกสทฺทตํ เอกํ ขนฺธณฺจ โลกณฺจ
 สํสญฺจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเส ... โทมนสฺสทฺทตํ เอกํ
 ขนฺธณฺจ ปฏฺิณฺมณฺจ สํสญฺจา ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธเส ... ๑

สงฺขิตฺตํ ๑

- [๕๔๑] เหตุยา ฉ อารมฺมณฺเ ฉ อธิปฺติยา ฉ สพฺพตฺถ ฉ
 วิปาเก เอกํ ออาหารเ ฉ อวิกเต ฉ ๑
- [๕๔๒] คณฺถวิปฺยุตฺตํ ฌมฺมํ สํสญฺโจะ คณฺถวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม

อุปปัจชติ นเหตุปัจจัยา: อเหตุกั คนุถวิปฺยุตฺตํ ... อเหตุกปฏิสนฺธิกฺขณเ
วิจิกิจฺจาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธเ สํสฺสุโจ
วิจิกิจฺจาสหคโต อุตฺตจฺจสหคโต โมโห ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๕๔๓] นเหตุยา เอกํ นอธิปฺติยา ฉ นปุเรชาเต ฉ
นปจฺจาชาเต ฉ นอาเสวเน ฉ นกมฺเม จตฺตารี นวิปาเก ฉ
นฌาเน เอกํ นมคฺเค เอกํ นวิปฺยุตฺเต ฉ ฯ

[๕๔๔] เหตุปัจจัยา นอธิปฺติยา ฉ ... นปุเรชาเต ฉ นปจฺจาชาเต
ฉ นอาเสวเน ฉ นกมฺเม จตฺตารี นวิปาเก ฉ นวิปฺยุตฺเต ฉ ฯ

[๕๔๕] นเหตุปัจจัยา อารมฺมณเ เอกํ ... อนนฺตเร เอกํ
อวิกเต เอกํ ฯ

ปญฺหาวาโร

[๕๔๖] คนุถสมฺปยุตฺโต ฐมฺโหม คนุถสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส
เหตุปัจจัยเณ ปจฺจโย: คนุถสมฺปยุตฺตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
เหตุปัจจัยเณ ปจฺจโย ฯ คนุถสมฺปยุตฺโต ฐมฺโหม คนุถวิปฺยุตฺตสฺส
ฐมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปจฺจโย: คนุถสมฺปยุตฺตา เหตุ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ เหตุปัจจัยเณ ปจฺจโย ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยุตฺตโลภสหคโต
เหตุ โลภสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจัยเณ
ปจฺจโย โทมนสฺสสหคโต เหตุ ปฏฺิฆสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ เหตุปัจจัยเณ ปจฺจโย ฯ คนุถสมฺปยุตฺโต ฐมฺโหม คนุถสมฺปยุตฺตสฺส
จ คนุถวิปฺยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณ ปจฺจโย:

คนุถสมปยุตฺตา เหตุ สมปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ทิฏฺฐิคฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺโต เหตุ
สมปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ โลกสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย โทมนสฺสสฺสคฺโต เหตุ สมปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ ปฏฺิฆสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ๑ คนฺถวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม คนฺถวิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย: คนฺถวิปฺปยุตฺตา เหตุ สมปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ทิฏฺฐิคฺตวิปฺปยุตฺโต
โลภ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏฺิฆํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏฺิสนฺธิ ๑ คนฺถวิปฺปยุตฺโต
ฌมฺโม คนฺถสมปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย:
ทิฏฺฐิคฺตวิปฺปยุตฺโต โลภ สมปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ปฏฺิฆํ สมปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ๑
คนฺถวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม คนฺถสมปยุตฺตสฺส จ คนฺถวิปฺปยุตฺตสฺส จ
ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: ทิฏฺฐิคฺตวิปฺปยุตฺโต โลภ สมปยุตฺตกาณํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ปฏฺิฆํ สมปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ คนฺถสมปยุตฺโต จ คนฺถวิปฺปยุตฺโต จ
ฌมฺมา คนฺถสมปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย:
ทิฏฺฐิคฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺโต เหตุ จ โลภ จ สมปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
เหตุปจฺจเยน

ปัจจัย โทมนัสสสหคโต เหตุ จ ปฏิฆณจ สมฺปยุตฺตกาณํ
ขณฺธาณํ เหตุปัจจัยเณน ปัจจัย ๑ คณฺถสมฺปยุตฺโต จ คณฺถวิปฺยุตฺโต
จ ชมฺมา คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส ชมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณน ปัจจัย:
ทิกฺขจิกฺคตวิปฺยุตฺตโลกสหคโต เหตุ จ โลโก จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รूपานํ เหตุปัจจัยเณน ปัจจัย โทมนัสสสหคโต เหตุ จ ปฏิฆณจ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รุปานํ เหตุปัจจัยเณน ปัจจัย ๑ คณฺถสมฺปยุตฺโต จ
คณฺถวิปฺยุตฺโต จ ชมฺมา คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส จ
ชมฺมสฺส เหตุปัจจัยเณน ปัจจัย: ทิกฺขจิกฺคตวิปฺยุตฺตโลกสหคโต
เหตุ จ โลโก จ สมฺปยุตฺตกาณํ ขณฺธาณํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รूपานํ เหตุปัจจัยเณน ปัจจัย โทมนัสสสหคโต เหตุ จ ปฏิฆณจ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขณฺธาณํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปานํ เหตุปัจจัยเณน
ปัจจัย ๑

[๕๔๗] คณฺถสมฺปยุตฺโต ชมฺโม คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส ชมฺมสฺส
อารมฺมณปัจจัยเณน ปัจจัย: คณฺถสมฺปยุตฺเต ขนฺธ อารพฺภ คณฺถสมฺปยุตฺตา
ขณฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑ ตีสุปี มฺลธา ปุจฺฉิตฺตพฺพา ๑ คณฺถสมฺปยุตฺเต
ขนฺธ อารพฺภ คณฺถวิปฺยุตฺตา ขณฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๑ คณฺถสมฺปยุตฺเต
ขนฺธ อารพฺภ ทิกฺขจิกฺคตวิปฺยุตฺตโลกสหคตา ขณฺธา จ
โลโก จ อุปฺปชฺชนฺติ โทมนัสสสหคตา ขณฺธา จ ปฏิฆณจ
อุปฺปชฺชนฺติ ๑ คณฺถวิปฺยุตฺโต ชมฺโม คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส ชมฺมสฺส
อารมฺมณปัจจัยเณน ปัจจัย: ทานํ ทตฺวา สิลฺลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...

ตํ ปจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺสจฺฉณานิ ปจฺจเวกฺขติ ฌานา
วฺภูทฺหิตฺวา ฌานํ ปจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วฺภูทฺหิตฺวา มคฺคํ
ปจฺจเวกฺขนฺติ ผลํ ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ
โคตรภฺรุตฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณปจฺจเยน
ปจฺจโย อริยา คนฺถวิปฺปยุตฺเต ปหฺีเน กิเลส
ปจฺจเวกฺขนฺติ วิกฺขมฺภิตฺเต กิเลส ปจฺจเวกฺขนฺติ ปุพฺเพ สมฺมาจฺฉิณฺเณ
กิเลส ชานนฺติ จกฺขุ ... วตฺถุ ... คนฺถวิปฺปยุตฺเต ขนฺธฺเจ จ
โลภณฺจ ปฏฺิณณฺจ อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสตี อสฺสาเทตี อภินฺนฺหตี ตํ
อารพฺก คนฺถวิปฺปยุตฺโต ราโค อุปฺปชฺชตี วิจิจฺจมา ... อุทฺธจฺจ ...
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชตี ทิพฺเพน จกฺขุณา รุปี ปสฺสตี ทิพฺพาย
โสตรชาตฺยา สทฺทํ สฺสณฺตี เจโตปฺริยวณฺเณน คนฺถวิปฺปยุตฺตจิตฺตสมฺภฺกิสฺส
จิตฺตํ ชานาตี อากาसानฺนฺจายตฺนํ วิญฺญาณนฺนฺจายตฺนสฺส
อากิณฺณจฺนฺนฺจายตฺนํ เนวสณฺณานาสณฺนฺจายตฺนสฺส รุปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณปจฺจเยน(
ปจฺจโย คนฺถวิปฺปยุตฺตา ขนฺธา อิทฺธิวิธวณฺสฺส เจโตปฺริยวณฺสฺส
ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตีวณฺสฺส ยถากมฺมุปกวณฺสฺส อนาคตฺสวณฺสฺส
อวชฺชนาย อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ คนฺถวิปฺปยุตฺโต
ธมฺโม คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย:
ทานํ ... สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ อสฺสาเทตี อภินฺนฺหตี ตํ
อารพฺก คนฺถสมฺปยุตฺโต ราโค อุปฺปชฺชตี ทิฏฺฐิ ... โทมนสฺสํ

อุปฺปชฺชติ ฯ คนฺถวิปฺยตุโต ฌมฺโม คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คนฺถวิปฺยตุตฺตสฺส
จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: จกฺขุ ...
วตฺถุ ... คนฺถวิปฺยตุเต ขนฺธเจ จ โลกณฺจ ปฏฺิณฺณจ อารพฺภ
ทฺิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสฺสหคฺตา ขนฺธธา จ โลโก จ โทมนสฺสสฺสหคฺตาค
ขนฺธธา จ ปฏฺิณฺณจ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ คนฺถสมฺปยุตฺโต จ คนฺถวิปฺยตุโต
จ ฌมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: ทฺิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสฺสหคฺเต ขนฺธเจ จ โลกณฺจ
โทมนสฺสสฺสหคฺเต ขนฺธเจ จ ปฏฺิณฺณจ อารพฺภ คนฺถสมฺปยุตฺตา ขนฺธธา
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถึ ปฺจฺฉินฺตพฺพิ ทฺิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสฺสหคฺเต
ขนฺธเจ จ โลกณฺจ โทมนสฺสสฺสหคฺเต ขนฺธเจ จ ปฏฺิณฺณจ อารพฺภ
คนฺถวิปฺยตุตฺตา ขนฺธธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถึ ปฺจฺฉินฺตพฺพิ
ทฺิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสฺสหคฺเต ขนฺธเจ จ โลกณฺจ โทมนสฺสสฺสหคฺเต ขนฺธเจ จ
ปฏฺิณฺณจ อารพฺภ ทฺิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสฺสหคฺตา ขนฺธธา จ โลโก จ
โทมนสฺสสฺสหคฺตา ขนฺธธา จ ปฏฺิณฺณจ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

[๕๔๘] คนฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อารมฺมณาทิปฺติ สหชาตาทิปฺติ ฯ
อารมฺมณาทิปฺติ: คนฺถสมฺปยุตฺเต ขนฺธเจ คฺรุ กตฺวา คนฺถสมฺปยุตฺตา
ขนฺธธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาทิปฺติ: คนฺถสมฺปยุตฺตาทิปฺติ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธธาณํ อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ คนฺถสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม คนฺถวิปฺยตุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:

อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมมณาธิปติ: คนุถสมปยุตเต
ขนุเช ครุ กตฺวา ทิฏฺฐิถิตวิปฺยุตฺโต โลโก อุปฺปชฺชติ ฯ
สหชาตาธิปติ: คนุถสมปยุตฺตาธิปติ จิตฺตสมฺภูจฺจานัน รุปานํ
อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ทิฏฺฐิถิตวิปฺยุตฺตโลภสทฺทธาธิปติ
โลภสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รุปานํ อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย
โทมนสฺสทฺทธาธิปติ ปฏฺิฆสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รุปานํ
อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ คนุถสมปยุตฺโต ฐมฺโม คนุถสมปยุตฺตสฺส
จ คนุถวิปฺยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย:
อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมมณาธิปติ: คนุถสมปยุตเต
ขนุเช ครุ กตฺวา ทิฏฺฐิถิตวิปฺยุตฺตโลภสทฺทธา ขนุชา จ โลโก จ
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาธิปติ: ทิฏฺฐิถิตวิปฺยุตฺตโลภสทฺทธาธิปติ
สมปยุตฺตกานํ ขนุชานํ โลภสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รุปานํ
อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย โทมนสฺสทฺทธาธิปติ สมปยุตฺตกานํ
ขนุชานํ ปฏฺิฆสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รุปานํ อธิปติปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ คนุถวิปฺยุตฺโต ฐมฺโม คนุถวิปฺยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส
อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ
อารมมณาธิปติ: ทานํ ... สีสํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ครุ กตฺวา
ปจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺสจฺฉินฺณานิ ครุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ ฌานา
วฺภูทฺทิตฺวา ฌานํ ครุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา
วฺภูทฺทิตฺวา มคฺคํ ครุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขณฺติ ผลํ ครุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขณฺติ

นิพพานัน คุรุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพพานัน โคตรกฺุส
โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย จกฺขุ ...
วตฺถุ ... คนฺถวิปฺปยุตฺเต ขนฺธเจ โลกญจ คุรุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ
ตํ คุรุ กตฺวา คนฺถวิปฺปยุตฺโต ราโค อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตฺาธิปฺติ:
คนฺถวิปฺปยุตฺตาธิปฺติ สมฺปยุตฺตกานัน ขนฺธานัน จิตฺตสมฺภูจฺานานญจ
รูปานัน อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ คนฺถวิปฺปยุตฺโต ฐมฺโม
คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปฺติ:
ทานัน ... สึลฺล ... อุโปสถกมฺม ... ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ... ฌานา
วฺภูจฺิตฺวา ฌานัน ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... คนฺถวิปฺปยุตฺเต ขนฺธเจ
โลกญจ คุรุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ คุรุ กตฺวา คนฺถสมฺปยุตฺโต
ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิจิ อุปฺปชฺชติ ฯ คนฺถวิปฺปยุตฺโต
ฐมฺโม คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คนฺถวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน
ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปฺติ: จกฺขุ ... วตฺถุ ... คนฺถวิปฺปยุตฺเต
ขนฺธเจ โลกญจ คุรุ กตฺวา ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺคา
ขนฺธา จ โลภ จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ คนฺถสมฺปยุตฺตโต จ
คนฺถวิปฺปยุตฺโต จ ฐมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อธิปฺติปจฺจเยน
ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปฺติ: ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺเค
ขนฺธเจ โลกญจ คุรุ กตฺวา คนฺถสมฺปยุตฺตา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
มฺลํ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺเค ขนฺธเจ โลกญจ
คุรุ กตฺวา ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺโต โลภ จ อุปฺปชฺชติ ฯ มฺลํ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ

ทิจุคตวิปยุตตโลกสหคเต ขนุเช จ โลกญจ กรุ กตุวา

ทิจุคตวิปยุตตโลกสหคตา ขนุชา จ โลโก จ อุปุชชนติ ฯ

[๕๔๕] คณุตสมุပ္ยุตโต ฌมโม คณุตสมุပ္ยุตตสส ฌมมสส
 อนนุตระปจเยน ปจโย: ปุริมา ปุริมา คณุตสมุပ္ยุตตา ขนุชา
 ปจนิมานัน ปจนิมานัน คณุตสมุပ္ยุตตานัน ขนุชานัน อนนุตระปจเยน
 ปจโย ฯ มุถัน ปุจนิตพุพิ ปุริมา ปุริมา ทิจุคตวิปยุตตโลกสหคตา
 ขนุชา ปจนิมสส ปจนิมสส ทิจุคตวิปยุตตสส โลกสส
 อนนุตระปจเยน ปจโย ปุริมา ปุริมา โทมนสสสหคตา ขนุชา
 ปจนิมสส ปจนิมสส ปุจนิมสส อนนุตระปจเยน ปจโย คณุตสมุပ္ยุตตา
 ขนุชา วุจจันสส อนนุตระปจเยน ปจโย ฯ มุถัน
 ปุจนิตพุพิ ปุริมา ปุริมา ทิจุคตวิปยุตตโลกสหคตา ขนุชา
 ปจนิมานัน ปจนิมานัน ทิจุคตวิปยุตตโลกสหคตานัน ขนุชานัน
 โลกสส จ อนนุตระปจเยน ปจโย ปุริมา ปุริมา โทมนสสสหคตา
 ขนุชา ปจนิมานัน ปจนิมานัน โทมนสสสหคตานัน ขนุชานัน
 ปุจนิมสส จ อนนุตระปจเยน ปจโย ฯ คณุตวิปยุตโต ฌมโม
 คณุตวิปยุตตสส ฌมมสส อนนุตระปจเยน ปจโย: ปุริโม
 ปุริโม ทิจุคตวิปยุตโต โลโก ปจนิมสส ปจนิมสส ทิจุคตวิปยุตตสส
 โลกสส อนนุตระปจเยน ปจโย ปุริม
 ปุริม โทมนสสสหคต ปุจนิมสส ปจนิมสส ปุจนิมสส
 อนนุตระปจเยน ปจโย ปุริมา ปุริมา คณุตวิปยุตตา ขนุชา

ปจฺฉิมาํ ปจฺฉิมาํ คนฺถวิปฺยตุตฺตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย อนุโลมํ โคตรกฺขสฺส ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ คนฺถวิปฺยตุตฺโต ฐมฺโม คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปฺริโม ปฺริโม ทิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺโต
โลโก ปจฺฉิมาํ ปจฺฉิมาํ ทิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตานํ ขนฺธานํ
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปฺริมํ ปฺริมํ ปฺริมํ ปจฺฉิมาํ ปจฺฉิมาํ
โทมนสฺสสหคฺตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย อวชฺชนา
คนฺถสมฺปยุตฺตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ คนฺถวิปฺยตุตฺโต
ฐมฺโม คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คนฺถวิปฺยตุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปฺริโม ปฺริโม ทิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺโต
โลโก ปจฺฉิมาํ ปจฺฉิมาํ ทิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสหคฺตานํ ขนฺธานํ
โลกสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปฺริมํ ปฺริมํ ปฺริมํ ปจฺฉิมาํ
ปจฺฉิมาํ โทมนสฺสสหคฺตานํ ขนฺธานํ ปฺริมฺสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย อวชฺชนา ทิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสหคฺตานํ ขนฺธานํ
โลกสฺส จ โทมนสฺสสหคฺตานํ ขนฺธานํ ปฺริมฺสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ คนฺถสมฺปยุตฺโต จ คนฺถวิปฺยตุตฺโต จ ฐมฺมา
คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ปฺริมา ปฺริมา
ทิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสหคฺตา ขนฺธา จ โลโก จ ปจฺฉิมาํ
ปจฺฉิมาํ ทิฏฺฐิคฺตวิปฺยตุตฺตโลกสหคฺตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ปฺริมา ปฺริมา โทมนสฺสสหคฺตา ขนฺธา จ ปฺริมฺณจ

ปัจฉิมานัน ปัจฉิมานัน โทมนสฺสสหคตานัน ขนฺธานัน อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ๑ มฺถึ ปุจฺฉิตพฺพึ ปุริมา ปุริมา ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยยุตฺตโลกสหคตา
ขนฺธา จ โลโก จ ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยยุตฺตสฺส
โลกสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา ปุริมา
โทมนสฺสสหคตา ขนฺธา จ ปฏฺิณฺณจ ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส
ปฏฺิณฺณสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยยุตฺตโลกสหคตา
ขนฺธา จ โลโก จ โทมนสฺสสหคตา ขนฺธา จ ปฏฺิณฺณจ
วฺภูจฺานสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ มฺถึ ปุจฺฉิตพฺพึ ปุริมา
ปุริมา ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยยุตฺตโลกสหคตา ขนฺธา จ โลโก จ ปจฺฉิมานัน
ปจฺฉิมานัน ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยยุตฺตโลกสหคตานัน ขนฺธานัน โลกสฺส จ
อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา ปุริมา โทมนสฺสสหคตา
ขนฺธา จ ปฏฺิณฺณจ ปจฺฉิมานัน ปจฺฉิมานัน โทมนสฺสสหคตานัน ขนฺธานัน
ปฏฺิณฺณสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ คนฺถสมฺปยุตฺโต ฐมฺโม
คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย: ๑ สหชาติปจฺจเยน
ปจฺจโย: อณฺณมณฺณปจฺจเยน ปจฺจโย: นิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย: ๑

[๕๕๐] คนฺถสมฺปยุตฺโต ฐมฺโม คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส
อฺปนฺนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปฺนิสฺสโย อนนฺตรปฺนิสฺสโย
ปกฺคปฺนิสฺสโย ๑เป๑ ปกฺคปฺนิสฺสโย: คนฺถสมฺปยุตฺตา ขนฺธา
คนฺถสมฺปยุตฺตานัน ขนฺธานัน อฺปนฺนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ มฺถึ

ปุจฺฉิตฺตพฺพํ ตีณฺปิ อุปฺนิสฺสยา คณฺถสมฺปยุตฺตา ขนฺธา คณฺถวิปฺยุตฺตानํ
ขนฺธานํ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ มฺถํ ปุจฺฉิตฺตพฺพํ
ตีณฺปิ อุปฺนิสฺสยา คณฺถสมฺปยุตฺตา ขนฺธา ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยุตฺตโลภสฺสคฺคานํ
ขนฺธานํ โลกสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย
โทมนสฺสสคฺคานํ ขนฺธานํ ปฏฺิฆสฺส จ อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ
คณฺถวิปฺยุตฺโต ฐมฺโม คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณูปฺนิสฺสโย อนนฺตรูปฺนิสฺสโย ปกฺคูปฺนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: สทฺธึ อุปฺนิสฺสาย ทานํ เทติ
ฯเปฯ สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ ลีลํ ... ฯเปฯ
ปฺลฺลํ รากํ โทสํ โมหํ มานํ ปตฺถนํ กายิกํ สุขํ กายิกํ ทุกฺขํ
อุคฺคํ โภชนํ ... เสนาสนํ อุปฺนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺตี
อุปฺปาเทติ ปาณํ หนฺติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ
ปฺลฺลวา ราโค ฯเปฯ ปตฺถนา เสนาสนํ สทฺธาย ฯเปฯ
ปฺลฺลวาย รากสฺส โทสสฺส โมหสฺส มานสฺส ปตฺถนาย อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน
ปฺจฺจโย ฯ คณฺถวิปฺยุตฺโต ฐมฺโม คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส
ฐมฺมสฺส อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณูปฺนิสฺสโย อนนฺตรูปฺนิสฺสโย
ปกฺคูปฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปฺนิสฺสโย: สทฺธึ อุปฺนิสฺสาย
มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐี คณฺหาติ ลีลํ ... ฯเปฯ ปฺลฺลํ
รากํ ฯเปฯ มานํ ปตฺถนํ ... เสนาสนํ อุปฺนิสฺสาย ปาณํ
หนฺติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ รากสฺส

โทสสุส โมหสุส มานสุส ทิฏฐิยา ปตฺถนาย อุปนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ กนฺถวิปฺยตฺตโต ฐมฺโม กนฺถสมฺปยตฺตสุส จ
กนฺถวิปฺยตฺตสุส จ ฐมฺมสุส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: ตีณิ สทฺธ
อุปนิสฺสาย มานํ ฆปฺเปติ สีลํ ... ฯเปฯ ปญฺญํ รากํ โทส
โมหํ มานํ ปตฺถนํ กายิกํ สุขํ ... เสนาสนํ อุปนิสฺสาย ปาณํ
หนฺติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภัณฑฺติ สทฺธา ฯเปฯ ปญฺญา ราโค
โทโส โมโห มาโน ปตฺถนา เสนาสนํ ทิฏฺฐิยวิปฺยตฺตโลภสฺสคฺคานํ
ขนฺธานํ โลกสุส จ โทมนสุสสฺสคฺคานํ ขนฺธานํ
ปฏฺิฆสุส จ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ กนฺถสมฺปยตฺตโต จ
กนฺถวิปฺยตฺตโต จ ฐมฺมา กนฺถสมฺปยตฺตสุส ฐมฺมสุส
อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย: อารมฺมณฺูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย
ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: ทิฏฺฐิยวิปฺยตฺตโลภสฺสคฺค
ขนฺธา จ โลโก จ โทมนสุสสฺสคฺคตา ขนฺธา จ ปฏฺิฆณฺจ
กนฺถสมฺปยตฺตานํ ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ มฺลํ
ปุจฺฉิตฺตพฺพิ ทิฏฺฐิยวิปฺยตฺตโลภสฺสคฺคตา ขนฺธา จ โลโก จ
โทมนสุสสฺสคฺคตา ขนฺธา จ ปฏฺิฆณฺจ กนฺถวิปฺยตฺตานํ ขนฺธานํ
ทิฏฺฐิยวิปฺยตฺตสุส โลกสุส จ ปฏฺิฆสุส จ อุปนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ มฺลํ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ ทิฏฺฐิยวิปฺยตฺตโลภสฺสคฺคตา ขนฺธา จ
โลโก จ โทมนสุสสฺสคฺคตา ขนฺธา จ ปฏฺิฆณฺจ ทิฏฺฐิยวิปฺยตฺตโลภสฺสคฺคานํ
ขนฺธานํ โลกสุส จ โทมนสุสสฺสคฺคานํ ขนฺธานํ

ปฏิขมสจ อุนนิสขยปจเจเนน ปจจโย ฯ

[๕๕๑] คณฺหวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม คณฺหวิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
ปุเรชาตปจเจเนน ปจจโย: อารมฺมณฺปุเรชาตํ วัตถุปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณฺปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วัตถุ ... อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสตี
อสุสฺสาทตี อภินฺนุทตี ตํ อารพฺภ คณฺหวิปฺปยุตฺโต ราโค อุนฺนปฺชชตี
วิจิจฺจฉา ... อุนฺนทจฺจ ... โทมนฺสฺสํ อุนฺนปฺชชตี ทิปฺเพน จกฺขุนา รุปี
ปฺสฺสตี ทิปฺพาย สโตธฺธาตฺยา สทฺทํ สฺสณฺตี รุปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส ฯ วัตถุปุเรชาตํ:
จกฺขายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส วัตถุ
คณฺหวิปฺปยุตฺตณฺนํ ขนฺธณฺนํ ทิฏฺฐิจฺจคฺตวิปฺปยุตฺตสฺส โลกสฺส จ
ปฏิขมสจ อ ปุเรชาตปจเจเนน ปจจโย ฯ คณฺหวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม
คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปจเจเนน ปจจโย: อารมฺมณฺปุเรชาตํ
วัตถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณฺปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วัตถุ
อสุสฺสาทตี อภินฺนุทตี ตํ อารพฺภ คณฺถสมฺปยุตฺโต ราโค อุนฺนปฺชชตี
ทิฏฺฐิ ... ฯเปฯ โทมนฺสฺสํ อุนฺนปฺชชตี ฯ วัตถุปุเรชาตํ: วัตถุ
คณฺถสมฺปยุตฺตณฺนํ ขนฺธณฺนํ ปุเรชาตปจเจเนน ปจจโย ฯ คณฺหวิปฺปยุตฺโต
ฌมฺโม คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คณฺหวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส
ปุเรชาตปจเจเนน ปจจโย: อารมฺมณฺปุเรชาตํ วัตถุปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณฺปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วัตถุ อารพฺภ ทิฏฺฐิจฺจคฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺคา
ขนฺธา จ โลภ จ โทมนฺสฺสคฺคา ขนฺธา จ ปฏิขมญจ

โทมนสฺสสหคตา เจตนา ปฏิฆสฺส จิตตสมุฏฐานานนฺจ รูปานํ
กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: คณฺถสมฺปยุตฺตา เจตนา
วิปากานํ ขนฺธานํ กณฺถตฺตา จ รูปานํ กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คณฺถวิปฺปยุตฺตสฺส จ
ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย: คณฺถสมฺปยุตฺตา เจตนา
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตตสมุฏฐานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺเจยน
ปจฺจโย ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ โลกสฺส จ จิตตสมุฏฐานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺเจยน
ปจฺจโย โทมนสฺสสหคตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ
ปฏิฆสฺส จ จิตตสมุฏฐานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
คณฺถวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถวิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺเจยน
ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: คณฺถวิปฺปยุตฺตา
เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตตสมุฏฐานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺเจยน
ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: คณฺถวิปฺปยุตฺตา เจตนา วิปากานํ
ขนฺธานํ กณฺถตฺตา จ รูปานํ กมฺมปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ

[๕๕๕] คณฺถวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถวิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
วิปากปจฺเจยน ปจฺจโย: เอกํ ฯ

[๕๕๖] คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อาหารปจฺเจยน ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ อินฺทริยปจฺเจยน ปจฺจโย:
จตฺตาริ ฯ ฌานปจฺเจยน ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ มคฺคปจฺเจยน

ปัจจโย: จตุตถาริ ฯ สมฺปยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย: ฉ ฯ

[๕๕๑] คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย: สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ สจฺจจิตฺตํ
วิกฺขิตฺตพฺพํ ฯ คณฺถวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ
สจฺจจิตฺตํ ฯ คณฺถวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย: ปุเรชาตํ: วตฺถุ คณฺถสมฺปยุตฺตานํ
ขณฺฐานํ วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย ฯ คณฺถวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม
คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปัจจเยน
ปัจจโย: ปุเรชาตํ: วตฺถุ ทิฏฺฐิจฺจิตฺตวิปฺยุตฺตโลภสฺสทคฺคานํ
ขณฺฐานํ โลภสฺส จ โทมนสฺสทคฺคานํ ขณฺฐานํ ปฏฺฐิมสฺส จ
วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย ฯ คณฺถสมฺปยุตฺโต จ คณฺถวิปฺยุตฺโต จ
ฌมฺมา คณฺถวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย:
สหชาตํ ปจฺจนาชาตํ ฯ สหชาตา: ทิฏฺฐิจฺจิตฺตวิปฺยุตฺตโลภสฺสทคฺคา
ขณฺธา จ โลภ จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ วิปฺยุตฺตปัจจเยน
ปัจจโย โทมนสฺสทคฺคา ขณฺธา จ ปฏฺฐิมญฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย ฯ ปจฺจนาชาตา:
ทิฏฺฐิจฺจิตฺตวิปฺยุตฺตโลภสฺสทคฺคา ขณฺธา จ โลภ จ โทมนสฺสทคฺคา ขณฺธา จ
ปฏฺฐิมญฺจ ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย ฯ

[๕๕๒] คณฺถสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม คณฺถสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส

อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: เอกํ ปฏฺิจฺจสทฺธิสํ ฯ คณฺณสมฺปยุตฺโต ฐมฺโม
คณฺณวิปฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปจฺจลาชาตํ ฯ สงฺฆิตฺตํ วิภชิตพฺพํ ฯ คณฺณสมฺปยุตฺโต ฐมฺโม คณฺณสมฺปยุตฺตสฺส
จ คณฺณวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย:
เอกํ ปฏฺิจฺจสทฺธิสํ ฯ คณฺณวิปฺปยุตฺโต ฐมฺโม คณฺณวิปฺปยุตฺตสฺส
ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจลาชาตํ
อาหาริ อฺินฺทฺริยํ ฯ สงฺฆิตฺตํ วิภชิตพฺพํ ฯ คณฺณวิปฺปยุตฺโต ฐมฺโม
คณฺณสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต: ทิฏฺฐิจฺจตฺตวิปฺปยุตฺโต โลโก สมฺปยุตฺตกาณิ
ขณฺธาณิ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย โทมนสฺสสทฺทคฺคํ ปฏฺิจฺฉิ สมฺปยุตฺตกาณิ
ขณฺธาณิ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ
อสุสฺสาเทติ อภินฺนทฺติ ตํ อารพฺภ คณฺณสมฺปยุตฺโต ราโค ... ทิฏฺฐิจฺจ ...
โทมนสฺสํ อฺุปฺปชฺชติ วตฺถุ คณฺณสมฺปยุตฺตกาณิ ขณฺธาณิ อตฺถิปจฺเจเนน
ปจฺจโย ฯ คณฺณวิปฺปยุตฺโต ฐมฺโม คณฺณสมฺปยุตฺตสฺส จ
คณฺณวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต: ทิฏฺฐิจฺจตฺตวิปฺปยุตฺโต โลโก สมฺปยุตฺตกาณิ
ขณฺธาณิ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปาณิ อตฺถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ปฏฺิจฺฉิ
สมฺปยุตฺตกาณิ ขณฺธาณิ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปาณิ อตฺถิปจฺเจเนน
ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อารพฺภ ทิฏฺฐิจฺจตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสทฺทคฺคา
ขณฺธา จ โลโก จ โทมนสฺสสทฺทคฺคา ขณฺธา จ

ปฏิฆณจ อุปฺปชฺชนฺติ วตฺถุ ทิฏฺฐิคฺคฺตวิปฺปยุตฺตโลกสฺสหคฺคานํ ขนฺธานํ
โลกสฺส จ โทมนสฺสสฺสหคฺคานํ ขนฺธานํ ปฏิฆสฺส จ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ กนฺถสมฺปยุตฺโต จ กนฺถวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา กนฺถสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ
สหชาโต: กนฺถสมฺปยุตฺโต เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ
ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาโต: ทิฏฺฐิคฺคฺตวิปฺปยุตฺตโลกสฺสหคฺคโต
เอโก ขนฺโธ จ โลโก จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... โทมนสฺสสฺสหคฺคโต เอโก ขนฺโธ จ
ปฏิฆณจ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ฯ
กนฺถสมฺปยุตฺโต จ กนฺถวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา กนฺถวิปฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจฉาชาตํ
อาหารํ อินฺทริยํ ฯ สหชาตา: กนฺถสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จ
มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย
สหชาตา: ทิฏฺฐิคฺคฺตวิปฺปยุตฺตโลกสฺสหคฺคตา ขนฺธา จ โลโก จ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา:
โทมนสฺสสฺสหคฺคตา ขนฺธา จ ปฏิฆณจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย ทิฏฺฐิคฺคฺตวิปฺปยุตฺตโลกสฺสหคฺคตา ขนฺธา จ วตฺถุ จ
โลกสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย โทมนสฺสสฺสหคฺคตา ขนฺธา จ
วตฺถุ จ ปฏิฆสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจฉาชาตา:
ทิฏฺฐิคฺคฺตวิปฺปยุตฺตโลกสฺสหคฺคตา ขนฺธา จ โลโก จ โทมนสฺสสฺสหคฺคตา ขนฺธา จ

ปฏิมณจ ปุเรชาตส อิมสส กายสส อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย
ปจฺจชาตา: คนฺถสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จ กพฺพีกาโร อาหาโร จ
อิมสส กายสส อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย ปจฺจชาตา: คนฺถสมฺปยุตฺตา
ขนฺธา จ รูปชิวิตินฺทริยณฺจ กภูตฺตารูปานํ อตฺถิปจฺเจเน
ปจฺจโย ฯ คนฺถสมฺปยุตฺโต จ คนฺถวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา
คนฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ คนฺถวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺเจเน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต: ทิฏฺฐิกตฺวิปฺปยุตฺตโลกสฺสทฺโศ
เอโก ขนฺโธ จ โลกโ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานณฺจ รูปานํ อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ...
สหชาโต: โทมนสฺสทฺโศ เอโก ขนฺโธ จ ปฏิมณฺจ ตินฺณนฺนํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานณฺจ รูปานํ อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย เทว
ขนฺธา ... สหชาโต: ทิฏฺฐิกตฺวิปฺปยุตฺตโลกสฺสทฺโศ เอโก ขนฺโธ จ
วตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ โลกสฺส จ อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย
เทว ขนฺธา: สหชาโต: โทมนสฺสทฺโศ เอโก ขนฺโธ จ
วตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ ปฏิมสฺส จ อตฺถิปจฺเจเน ปจฺจโย
เทว ขนฺธา ... ฯ

[๕๕๕] เหตุยา นว อารมฺมณ นว อธิปติยา นว
อนนฺตเร นว สมฺนนฺตเร นว สหชาเต นว อณฺณมณฺเณ จ
นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺจชาเต
ตีณิ อาเสวเน นว กมฺเม จตฺตาริ วิปาเก เอกํ อาหาร

จตุตถาริ อินทริเย จตุตถาริ ฌาเน จตุตถาริ มกุเค จตุตถาริ
สมปยุตเต ฌ วิปยุตเต ปญจ อตถิยา นว นตถิยา นว
วิกเต นว อวิกเต นว ฯ

[๕๖๐] คนุถสมปยุตโต ฌโม คนุถสมปยุตตสส ฌมมสส
อารมมณปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย:
อุปนีสสยปจฺเจเนน ปจฺจโย: ฯ คนุถสมปยุตโต ฌโม คนุถวิปยุตตสส
ฌมมสส อารมมณปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจเนน
ปจฺจโย: อุปนีสสยปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปจฺจชาตปจฺเจเนน
ปจฺจโย: กम्मปจฺเจเนน ปจฺจโย: ฯ คนุถสมปยุตโต ฌโมป
คนุถสมปยุตตสส จ คนุถวิปยุตตสส จ ฌมมสส อารมมณปจฺเจเนน
ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: อุปนีสสยปจฺเจเนน
ปจฺจโย: ฯ คนุถวิปยุตโต ฌโม คนุถวิปยุตตสส ฌมมสส
อารมมณปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย:
อุปนีสสยปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย:
ปจฺจชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: กम्मปจฺเจเนน ปจฺจโย: อาหารปจฺเจเนน
ปจฺจโย: อินทริยปจฺเจเนน ปจฺจโย: ฯ คนุถวิปยุตโต
ฌโม คนุถสมปยุตตสส ฌมมสส อารมมณปจฺเจเนน ปจฺจโย:
สหชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: อุปนีสสยปจฺเจเนน ปจฺจโย:
ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: ฯ คนุถวิปยุตโต ฌโม คนุถสมปยุตตสส
จ คนุถวิปยุตตสส จ ฌมมสส อารมมณปจฺเจเนน ปจฺจโย:

สหชาติปัจเจกชน ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจเจกชน ปัจจัย:
ปุเรชาติปัจเจกชน ปัจจัย: ๑ กนฺถสมฺปยุตฺโต จ กนฺถวิปฺปยุตฺโต จ
ชฺมมา กนฺถสมฺปยุตฺตสฺส ชฺมมสฺส อารมฺมณปัจเจกชน ปัจจัย:
สหชาติปัจเจกชน ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจเจกชน ปัจจัย: ๑ กนฺถสมฺปยุตฺโต
จ กนฺถวิปฺปยุตฺโต จ ชฺมมา กนฺถวิปฺปยุตฺตสฺส ชฺมมสฺส
อารมฺมณปัจเจกชน ปัจจัย: สหชาติปัจเจกชน ปัจจัย:
อุปนิสฺสยปัจเจกชน ปัจจัย: ปุณฺณชาติปัจเจกชน ปัจจัย: ๑
กนฺถสมฺปยุตฺโต จ กนฺถวิปฺปยุตฺโต จ ชฺมมา กนฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ
กนฺถวิปฺปยุตฺตสฺส จ ชฺมมสฺส อารมฺมณปัจเจกชน ปัจจัย:
สหชาติปัจเจกชน ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจเจกชน ปัจจัย: ๑

[๕๖๑] นเหตุยา นว นอารมฺมณ นว สพฺพตฺถ นว
โนววิกเต นว ๑

[๕๖๒] เหตุปัจเจกชา นอารมฺมณ นว ... นอธิปติยา นว
สงฺฆิตฺตํ ... นสมนฺนตฺเร นว นอญฺณมญฺเญ ตีณิ นนิสฺสเย นว
นอุปนิสฺสเย นว สงฺฆิตฺตํ ... นมกฺเค นว นสมฺปยุตฺเต ตีณิ
นวิปฺปยุตฺเต ฉ โนนตฺถิยา นว โนววิกเต นว ๑

[๕๖๓] นเหตุปัจเจกชา อารมฺมณ นว ... อธิปติยา นว ๑
อนุโลมมาติกา วิตฺถาเรตฺตพฺพา ๑ ... อวิกเต นว ๑

กนฺถสมฺปยุตฺตทฺกํ นิฏฺฐิตํ ๑

คนุถ คนุถนียทุกัก

ปฏิจจวโร

[๕๖๔] คนุถญเจวคนุถนียญจ ฌมมัม ปฏิจจ คนุโถเจวคนุถนียโยจ
ฌมโม อุปฺปชชติ เหตุปจฺจยา: สีลพพตปรามาสิ กายคนุถ
ปฏิจจ อภิชฌมา กายคนุโถ อภิชฌมา กายคนุถ ปฏิจจ สีลพพตปรามาโส
กายคนุโถ อิทฺตจจาภินิเวสิ กายคนุถ ปฏิจจ อภิชฌมา กายคนุโถ
อภิชฌมา กายคนุถ ปฏิจจ อิทฺตจจาภินิเวโส กายคนุโถ ฯ
คนุถญเจวคนุถนียญจ ฌมมัม ปฏิจจ คนุถนียโยเจวโนจคนุโถ ฌมโม
อุปฺปชชติ เหตุปจฺจยา: คนุเถ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานญ
รูปิ ฯ คนุถญเจวคนุถนียญจ ฌมมัม ปฏิจจ คนุโถเจวคนุถนียโยจ
คนุถนียโยเจวโนจคนุโถ จ ฌมมา อุปฺปชชชติ
เหตุปจฺจยา: ฯ

ปฏิจจวโรปิ สหชาตวโรปิ ปจฺจยวโรปิ นิสฺสยวโรปิ สํสญฺจวโรปิ
สมฺปยุตฺตวโรปิ คนุถทุกสทิสสา นินฺนนานาจรณา ฯ

ปญฺหาวโร

[๕๖๕] คนุโถเจวคนุถนียโยจ ฌมโม คนุถสฺสเจวคนุถนียสฺสจ
ฌมมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: คนุถา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ
คนุถานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เอวํ นว ปญฺหา วิตุถาเรตพฺพา ฯ

[๕๖๖] คนุโถเจวคนุถนียโยจ ฌมโม คนุถสฺสเจวคนุถนียสฺสจ

ธมมสุส อารมมณปัจเจยเน ปัจจโย: คนฺเถ อารพฺภ คนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถึ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ คนฺเถ อารพฺภ คนฺถนียาเจวโนจคนฺธา
ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถึ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ คนฺเถ อารพฺภ
คนฺธา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ คนฺถนียาเจวโนจคนฺโถ
ธมฺโม คนฺถนียสุสเจวโนจคนฺถสุสจ ธมฺมสุส อารมมณปัจเจยเน
ปัจจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ปัจจเวกฺขติ
ปุพฺเพ สุจฺฉินฺณานิ ... ฌานํ ... อริยา โคตรํ ปุจฺฉเวกฺขนฺติ
โวทานํ ปุจฺฉเวกฺขนฺติ ปฺหิเน กิเลเส ... วิกฺขมฺภิตे กิเลเส ปุจฺฉเวกฺขนฺติ
ปุพฺเพ สมฺมาจฺฉินฺเน กิเลเส ขานนฺติ จกฺขุ ... วตฺถุ ...
คนฺถนียาเจวโนจคนฺเถ ขนฺเธ อนิจฺจโต ... โทมนสุสํ อุปฺปชฺชติ
ทิพฺเพน จกฺขนา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา สทฺทํ สุณฺณาติ ฯ
สพฺพิ วิตฺถาเรตพฺพิ ฯ อวชฺชนาย อารมมณปัจเจยเน ปัจจโย ฯ
คนฺถนียาเจวโนจคนฺโถ ธมฺโม คนฺถสุสเจวคนฺถนียสุสจ ธมฺมสุส
อารมมณปัจเจยเน ปัจจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา
ตํ อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ...
วิจิกิจฺฉา ... อุทฺธจฺจํ ... โทมนสุสํ อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สุจฺฉินฺณานิ ...
ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... คนฺถนียาเจวโนจคนฺเถ
ขนฺเธ อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ...
โทมนสุสํ อุปฺปชฺชติ ฯ คนฺถนียาเจวโนจคนฺโถ ธมฺโม คนฺถสุสเจวคนฺถนียสุสจ
คนฺถนียสุสเจวโนจคนฺถสุส จ ธมฺมสุส อารมมณปัจเจยเน

ปจฺจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมมํ ... ปุพฺเพ
 สฺวจินฺณานิ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ... จกฺขุ ... วัตถุ ...
 คนฺถนียเจวโนจคนฺเถ ขนฺธเ อสุสาเทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ คนฺถา จ
 สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชติ ฯ เอวํ อิตเรปี ตีณิ
 วิตุถารตพฺพา อารพฺภ กาทพฺพา ฯ
 อิมฺมहि ทฺวเก โลกุตฺตรํ นตฺถิ คนฺถทุกสทิสํ นินฺนนานากรรมํ
 คนฺถนียนฺติ นียาเมตพฺพํ ฯ มคฺเค นว ปฺลฺหา กาทพฺพา ฯ
 คนฺถคนฺถนียทฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

คนฺถคนฺถสมฺปยุตฺตทฺกํ
 ปฏฺิจฺจวาโร

[๕๖๗] คนฺถนฺเจวคนฺถสมฺปยุตฺตณฺจ ฐมฺมํ ปฏฺิจฺจ คนฺโถเจว-
 *คนฺถสมฺปยุตฺโตจ ฐมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: สีลพฺพตปรามาสิ
 กายคนฺถํ ปฏฺิจฺจ อภิชฺฌา กายคนฺโถ อภิชฺฌา กายคนฺถํ ปฏฺิจฺจ
 สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ อิทฺสจฺจาภินิเวสํ กายคนฺถํ ปฏฺิจฺจ
 อภิชฺฌา กายคนฺโถ อภิชฺฌา กายคนฺถํ ปฏฺิจฺจ อิทฺสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ ฯ
 คนฺถนฺเจวคนฺถสมฺปยุตฺตณฺจ ฐมฺมํ ปฏฺิจฺจ คนฺถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคนฺโถ
 ฐมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: คนฺเถ ปฏฺิจฺจ
 สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ฯ คนฺถนฺเจวคนฺถสมฺปยุตฺตณฺจ ฐมฺมํ ปฏฺิจฺจ
 คนฺโถเจวคนฺถสมฺปยุตฺโตจ คนฺถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคนฺโถ จ ฐมฺมา

อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: สีสพฺพตปฺรามาสิ กายคฺนถึ ปฏิจฺจ อภิชฺฌา
กายคฺนโถ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา จกฺกั ฯ คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถึ
ธมฺมึ ปฏิจฺจ คฺนถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคฺนโถ ธมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถึ เอกั ขนฺธึ
ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถึ
ธมฺมึ ปฏิจฺจ คฺนโถเจวคฺนถสมฺปยุตฺโตจ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: คฺนถสมฺปยุตฺเตเจวโนจคฺนถึ ขนฺธึ ปฏิจฺจ คฺนถา ฯ
คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถึ ธมฺมึ ปฏิจฺจ คฺนโถเจวคฺนถสมฺปยุตฺโตจ
คฺนถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคฺนโถ จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
เหตุปจฺจยา: คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถึ เอกั ขนฺธึ ปฏิจฺจ ตโย
ขนฺธา คฺนถา จ เทว ขนฺธ ... ฯ คฺนถญฺเจวคฺนถสมฺปยุตฺตญ
คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถญจ ธมฺมึ ปฏิจฺจ คฺนโถเจวคฺนถสมฺปยุตฺโตจ
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: คฺนถึ จ สมฺปยุตฺตเก จ
ขนฺธึ ปฏิจฺจ คฺนถา ฯ คฺนถญฺเจวคฺนถสมฺปยุตฺตญจ
คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถญจ ธมฺมึ ปฏิจฺจ คฺนถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคฺนโถ
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถึ
เอกั ขนฺธญจ คฺนถึ จ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ
คฺนถญฺเจวคฺนถสมฺปยุตฺตญจ คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถญจ ธมฺมึ
ปฏิจฺจ คฺนโถเจวคฺนถสมฺปยุตฺโตจ คฺนถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคฺนโถ จ
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: คฺนถสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจคฺนถึ

เอกั ขนุณจ สีสพพตปรามาสั กายคนุณจ ปฏิจจ ตโย ขนุธา
อภิขณา กายคนุโถ จ เทว ขนุเช ... จกุกั พนุชิตพพิ ๑

สงขิตตุต ๑

[๕๖๘] เหตุยา นว อารมมณ นว สพพตถ นว
กมเม นว อาหาร นว อวิคเต นว ๑

[๕๖๙] คนุณจเวจคนุณสมปยุตตจจ ฌมมึ ปฏิจจ
คนุโถเวจคนุณสมปยุตโตจ ฌมโม อุปปชชติ นอชิติปจจยา: ๑ สงขิตตุต ๑

อิช นเหตุปจจโย นตถิ ๑

[๕๗๐] นอชิติปยา นว นปุเรชาเต นว นปจจณาชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมเม ตีณิ นวิปาเก นว นวิปยุตเต นว ๑

เอวั อิตเร เทว คณนาปี สหชาตวาโรปี ปจจยวาโรปี นิสสยวาโรปี
ตัสสุจวาโรปี สมปยุตตวาโรปี ปฏิจจวารสทิสสา ๑

ปญหาวาโร

[๕๗๑] คนุโถเวจคนุณสมปยุตโตจ ฌมโม คนุณสฺสเวจคนุณสมปยุตตสฺสจ
ฌมมสฺส เหตุปจจเยน ปจจโย: คนุณจเวจคนุณสมปยุตตจจ
เหตุ สมปยุตตกานั คนุณานั เหตุปจจเยน ปจจโย ๑
คนุโถเวจคนุณสมปยุตโตจ ฌมโม คนุณสมปยุตตสฺสเวจโนจคนุณสฺส
ฌมมสฺส เหตุปจจเยน ปจจโย: คนุณจเวจคนุณสมปยุตตจจ เหตุ
สมปยุตตกานั ขนุธานั เหตุปจจเยน ปจจโย ๑ คนุโถเวจคนุณสมปยุตโตจ
ฌมโม คนุณสฺสเวจคนุณสมปยุตตสฺสจ คนุณสมปยุตตสฺสเวจโนจคนุณสฺส

จ ฆมมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: คณฺหาเจวคณฺถสมฺปยุตฺตาจ
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ คณฺถานญจ
เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ คณฺถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคณฺโถ ฆมฺโม
คณฺถสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจคณฺถสฺส ฆมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย:
คณฺถสมฺปยุตฺตาเจวโนจคณฺถา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ เหตุปัจจเยน
ปจฺจโย ฯ คณฺถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคณฺโถ ฆมฺโม คณฺถสฺสเจวคณฺถสมฺปยุตฺตสฺสจ
ฆมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: คณฺถสมฺปยุตฺตาเจวโนจคณฺถา
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ คณฺถานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ
คณฺถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคณฺโถ ฆมฺโม คณฺถสฺสเจวคณฺถสมฺปยุตฺตสฺสจ
คณฺถสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจคณฺถสฺส จ ฆมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย:
คณฺถสมฺปยุตฺตาเจวโนจคณฺถา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
คณฺถานญจ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ คณฺโถเจวคณฺถสมฺปยุตฺโตจ
คณฺถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคณฺโถ จ ฆมฺมา คณฺถสฺสเจวคณฺถสมฺปยุตฺตสฺสจ
ฆมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: คณฺหาเจวคณฺถสมฺปยุตฺตาจ
คณฺถสมฺปยุตฺตาเจวโนจคณฺถา จ เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ คณฺถานํ
เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ คณฺโถเจวคณฺถสมฺปยุตฺโตจ คณฺถสมฺปยุตฺโตเจว
โนจคณฺโถ จ ฆมฺมา คณฺถสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจคณฺถสฺส
เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: คณฺหาเจวคณฺถสมฺปยุตฺตาจ คณฺถสมฺปยุตฺตา-
*เจวโนจคณฺถา จ เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ
คณฺโถเจวคณฺถสมฺปยุตฺโตจ คณฺถสมฺปยุตฺโตเจวโนจคณฺโถ จ ฆมฺมา

คนุตตสเจวคนุตสมปยุตตสจ คนุตสมปยุตตสเจวโนจคนุตส จ
ธมมสส เหตุปัจเจน ปัจโย: คนุตตาเจวคนุตสมปยุตตจ
คนุตสมปยุตตเจวโนจคนุต จ เหตุ สมปยุตตกานัน ขนฺธานัน คนุตถนญจ
เหตุปัจเจน ปัจโย ฯ

[๕๗๒] คนฺโถเจวคนุตสมปยุตโตจ ธมฺโม คนุตตสเจวคนุตสมปยุตตสจ
ธมมสส อารมฺมณปัจเจน ปัจโย: คนฺเถ
อารพฺก คนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลฺล กาทพฺพิ คนฺเถ อารพฺก
คนุตสมปยุตตเจวโนจคนฺธา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลฺล กาทพฺพิ คนฺเถ
อารพฺก คนฺธา จ คนุตสมปยุตตจ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
คนุตสมปยุตโตเจวโนจคนฺโถ ธมฺโม คนุตสมปยุตตสเจวโนจคนุตส
ธมมสส อารมฺมณปัจเจน ปัจโย: คนุตสมปยุตเตเจวโนจคนฺเถ
ขนฺธ อารพฺก คนุตสมปยุตตเจวโนจคนฺธา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
มฺลฺล กาทพฺพิ คนุตสมปยุตเตเจวโนจคนฺเถ ขนฺธ อารพฺก คนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลฺล กาทพฺพิ คนุตสมปยุตเตเจวโนจคนฺเถ ขนฺธ
อารพฺก คนฺธา จ คนุตสมปยุตตจ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ เอว
อิตรเปปี ตีณิ ปญฺหา กาทพฺพา ฯ อารมฺมณสทิสายเอว อธิปฺติยาปี
อนนฺตเรปี อุปฺนิสฺสเยปี ฯ วิภงฺโก นตฺถิ ฯ

[๕๗๓] เหตุยา นว อารมฺมณ นว อธิปฺติยา นว
อนนฺตเร นว สมนฺนฺตเร นว สหชาเต นว อญฺญมญฺญเ
นว นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย นว อาเสวเน นว กมฺเม

ตีณิ อาหาร ตีณิ อินุทริเย ตีณิ ฌาเน ตีณิ มกุเค
นว สมฺปยุตฺเต นว อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต นว
อวิกเต นว ฯ

อรูปีเยว ปจฺจยํ ฯ เอเกกสฺส ตีณิ ตีณิ กาทพฺพา ฯ
อารมฺมณฺณจ สหชาตฺถจ อุปนิสฺสยฺณจ นวสุปี ปรีวตฺเตตพฺพิ ฯ
เอวํ ปญฺหาวาเรปี สพฺพิ กาทพฺพิ ฯ

คณฺถคณฺถสมฺปยุตฺตทกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

คณฺถวิปฺปยุตฺตคณฺถนียทกํ

ปฏฺิจจวาโร

[๕๗๔] คณฺถวิปฺปยุตฺตํ คณฺถนียํ ฌมฺมํ ปฏฺิจจํ คณฺถวิปฺปยุตฺโต
คณฺถนियो ฌมฺโถม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: คณฺถวิปฺปยุตฺตํ คณฺถนียํ
เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจจํ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานฺณจ รุปี เทว
ขนฺธเ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณฺเ เอกํ มหาภูตํ ... ฯเปฯ ยถา จฺพนฺตรทฺเ
โลกิยทกํ เอวํ วิตฺถาเรตพฺพิ นินฺนนานากรณี ฯ

คณฺถวิปฺปยุตฺตคณฺถนียทกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

โอมโยคโคจกทุก

ปฏิจจวโร

[๕๗๕] โอม ฌมัม ปฏิจจ ... โยค ฌมัม ปฏิจจ โยโค

ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจา: ฯ เทวปี โคจกกา อาสวโคจกกสทิสา
นินฺนนานาภรณา ฯ

โอมโยคโคจกทุก นิฉฐิตํ ฯ

นัวรรณทุก

ปฏิจจวโร

[๕๗๖] นัวรรณ ฌมัม ปฏิจจ นัวรรณ ฌมโม อุปปชชติ

เหตุปจจา: กามจกนทุกนัวรรณ ปฏิจจ ถินมัทธนัวรรณ อุตฺตจจนัวรรณ
อวิชชานัวรรณ กามจกนทุกนัวรรณ ปฏิจจ อุตฺตจจนัวรรณ อวิชชานัวรรณ
พยาปาถนัวรรณ ปฏิจจ ถินมัทธนัวรรณ อุตฺตจจนัวรรณ
อวิชชานัวรรณ พยาปาถนัวรรณ ปฏิจจ อุตฺตจจนัวรรณ อวิชชานัวรรณ
พยาปาถนัวรรณ ปฏิจจ ถินมัทธนัวรรณ อุตฺตจจนัวรรณ
กุกกจจนัวรรณอวิชชานัวรรณ พยาปาถนัวรรณ ปฏิจจ อุตฺตจจนัวรรณ
กุกกจจนัวรรณ อวิชชานัวรรณ วิจิกจจนัวรรณ ปฏิจจ
อุตฺตจจนัวรรณ อุตฺตจจนัวรรณ ปฏิจจ อวิชชานัวรรณ ฯ นัวรรณ
ฌมัม ปฏิจจ โนนัวรรณ ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจา: นัวรรณ

ปฏิบัติ สมปยุตตกา ขนฺธา จิตตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ ๑ นีวรณํ
ธมฺมํ ปฏิจฺจ นีวรโณ จ โนนีวรโณ จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
เหตุปจฺจยา: กามจฺจนฺตนีวรณํ ปฏิจฺจ ถีนมิตฺตนีวรณํ อุทฺทจฺจนีวรณํ
อวิชฺขานีวรณํ สมปยุตตกา จ ขนฺธา จิตตสมฺภูจฺจานญจ
รูปํ จกฺกํ ๑ โนนีวรณํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ โนนีวรโณ ธมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนนีวรณํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา
จิตตสมฺภูจฺจานํ รูปํ ปฏิสนฺธิ ๑ โนนีวรณํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ นีวรโณ
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนนีวรณํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ นีวรณา ๑
โนนนีวรณํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ นีวรโณ จ โนนีวรโณ จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: โนนีวรณํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา
นีวรณา จ จิตตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ เทว ขนฺธํ ... ๑ นีวรณญจ
โนนนีวรณญจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ นีวรโณ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
กามจฺจนฺตนีวรณญจ สมปยุตตเก จ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ถีนมิตฺตนีวรณํ
อุทฺทจฺจนีวรณํ อวิชฺขานีวรณํ จกฺกํ ๑ นีวรณญจ โนนีวรณญจ
ธมฺมํ ปฏิจฺจ โนนีวรโณ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนนีวรณํ
เอกํ ขนฺธญจ นีวรณญจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตตสมฺภูจฺจานญจ รูปํ
เทว ขนฺธํ ... ๑ นีวรณญจ โนนีวรณญจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ นีวรโณ จ
โนนนีวรโณ จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: โนนีวรณํ เอกํ
ขนฺธญจ กามจฺจนฺตนีวรณญจ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ถีนมิตฺตนีวรณํ
อุทฺทจฺจนีวรณํ อวิชฺขานีวรณํ เทว ขนฺธํ ... จกฺกํ ๑ สจฺจิตฺตํ ๑

[๕๗๗] เหตุยา นว อารมมณ นว อธิปัตติยา นว
อนนุตเร นว สมมนุตเร นว สัพพตถ นว วิปาเก เอกิ
อาหารเ นว อวิกเต นว ฯ

[๕๗๘] นีวรณั ฌมมัม ปฎิจจ นีวรโณ ฌมโม อุปปชชติ
นเหตุปัจจยา: วิจิกจณานีวรณั ปฎิจจ อวิชชานีวรณั อุทจจณีวรณั
ปฎิจจ อวิชชานีวรณั ฯ โนนีวรณั ฌมมัม ปฎิจจ โนนีวรโณ
ฌมโม อุปปชชติ นเหตุปัจจยา: อเหตุกั โนนีวรณั เอกิ ขนุชั
ปฎิจจ ตโย ขนุชช จิตตสมุฏฐานนจ รูปึ เทว ขนุเช ...
อเหตุกปฏิสนธิ ยาว อสลลสคตา ฯ โนนีวรณั ฌมมัม ปฎิจจ
นีวรโณ ฌมโม อุปปชชติ นเหตุปัจจยา: วิจิกจณาสหคเต
อุทจจสหคเต ขนุเช ปฎิจจ อวิชชานีวรณั ฯ นีวรณนจ โนนีวรณนจ
ฌมมัม ปฎิจจ นีวรโณ ฌมโม อุปปชชติ นเหตุปัจจยา:
วิจิกจณานีวรณนจ สมปยุตเตเก จ ขนุเช ปฎิจจ อวิชชานีวรณั
อุทจจณีวรณนจ สมปยุตเตเก จ ขนุเช ปฎิจจ อวิชชานีวรณั ฯ

[๕๗๙] นีวรณั ฌมมัม ปฎิจจ โนนีวรโณ ฌมโม อุปปชชติ
นอารมมณปัจจยา: นีวรณเ ปฎิจจ จิตตสมุฏฐานั รูปึ ฯ
โนนนีวรณั ฌมมัม ปฎิจจ โนนีวรโณ ฌมโม อุปปชชติ นอารมมณปัจจยา:
โนนนีวรณเ ขนุเช ปฎิจจ จิตตสมุฏฐานั รูปึ ยาว
อสลลสคตา ฯ นีวรณนจ โนนีวรณนจ ฌมมัม ปฎิจจ โนนีวรโณ
ฌมโม อุปปชชติ นอารมมณปัจจยา: นีวรณเ จ สมปยุตเตเก จ

ขนฺธ ปฏิจจ จิตตสมภูจัน รุปี ฯ สจฺจิตฺตํ ฯ นอธิปติปจฺจยา:
นอนนฺตรปจฺจยา: นสมนฺนฺตรปจฺจยา: นอญฺณมญฺลปจฺจยา:
นอุปนฺนิสฺสยปจฺจยา: ฯ

[๕๘๐] นีวรณํ ฌมฺมํ ปฏิจจ นีวรโณ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นปุเรชาตปจฺจยา: อรูปฺเป กามจฺจนฺตฺตนีวรณํ ปฏิจจ ถินมิตฺตนีวรณํ
อุทฺตจฺจนีวรณํ อวิชฺชานีวรณํ อรูปฺเป กามจฺจนฺตฺตนีวรณํ ปฏิจจ
อุทฺตจฺจนีวรณํ อวิชฺชานีวรณํ อรูปฺเป วิจิกิจฺจณานีวรณํ ปฏิจจ
อุทฺตจฺจนีวรณํ อวิชฺชานีวรณํ อรูปฺเป อุทฺตจฺจนีวรณํ ปฏิจจ อวิชฺชานีวรณํ
นีวรณํ ฯ นีวรณํ ฌมฺมํ ปฏิจจ โนนีวรโณ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นปุเรชาตปจฺจยา: อรูปฺเป นีวรณํ ปฏิจจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา
นีวรณํ ปฏิจจ จิตตสมภูจัน รุปี ฯ อวเสสา ปญฺหา สพฺเพปิ
วิตฺถารตฺตพฺพา อรูปฺเป ปจฺจํ กาคพฺพิ รุปิ ปจฺจนา ยถา ลพฺภติ ฯ
นีวรณญจ โนนีวรณญจ ฌมฺมํ ปฏิจจ นีวรโณ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นปุเรชาตปจฺจยา: อรูปฺเป โนนีวรณํ ขนฺธํ จ กามจฺจนฺตฺตนีวรณญจ
ปฏิจจ ถินมิตฺตนีวรณํ อุทฺตจฺจนีวรณํ จกุกํ ฯ นีวรณญจ
โนนนีวรณญจ ฌมฺมํ ปฏิจจ โนนีวรโณ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นปุเรชาตปจฺจยา:
อรูปฺเป โนนีวรณํ เอกํ ขนฺธญจ นีวรณํ จ ปฏิจจ
ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... นีวรณํ จ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ
ปฏิจจ จิตตสมภูจัน รุปิ นีวรณํ จ มหาภูเต จ ปฏิจจ จิตตสมภูจัน
รูปิ ฯ นีวรณญจ โนนีวรณญจ ฌมฺมํ ปฏิจจ นีวรโณ จ

โนนัรโณ จ ชมมา อุปฺปชฺชติ นปุเรชาตปจฺจยา: อรุเป
โนนัรณั เอกั ขนฺธญจ กามจฺจนฺทนีรณญจ ปฏฺิจจ ตโย ขนฺธา
ถีนมิทฺธนีรณั อุทฺทจฺจนีรณั อวิชฺชานีรณั จกุกั ๑ สงฺจิตฺตั ๑

[๕๘๑] นเหตุยา จตฺตารี นอารมฺมณฺ ตีณิ นอธิปตฺติยา
นว นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอลฺลมฺมณฺเย ตีณิ
นอุปฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต นว นปจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน
นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกั
นอินฺทริเย เอกั นฉานเ เอกั นมกฺเค เอกั นสมฺปยุตฺเต
ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต นว โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

[๕๘๒] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺ ตีณิ ... นอธิปตฺติยา นว ๑
สงฺจิตฺตั ๑

[๕๘๓] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺ จตฺตารี ... มกฺเค ตีณิ
อวิกเต จตฺตารี ๑

สหชาตวาโรปี เอว วิตุถารตพฺโพ ๑

ปจฺจยวโร

[๕๘๔] นัรณั ชมฺมึ ปจฺจยา นัรโณ ชมฺโโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: ตีณิ ๑ โนนัรณั ชมฺมึ ปจฺจยา โนนัรโณ ชมฺโโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนนัรณั เอกั ขนฺธึ ปจฺจยา ตโย
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจณญจ รูปึ ยาว อชฺฉตฺติกา มหาภูตา วตฺถึ
ปจฺจยา โนนัรณา ขนฺธา ๑ โนนัรณั ชมฺมึ ปจฺจยา นัรโณ

ธมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนนีวเรณ ขนฺธเต ปจฺจยา
นีวเรณา วตฺถุํ ปจฺจยา นีวเรณา ฯ โนนีวเรณํ ธมฺมํ ปจฺจยา
นีวเรโณ จ โนนีวเรโณ จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา:
โนนีวเรณํ เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา นีวเรณา จ
จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธเต ... วตฺถุํ ปจฺจยา นีวเรณา จ
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา ฯ นีวเรณนฺจ โนนีวเรณนฺจ ธมฺมํ ปจฺจยา
นีวเรโณ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: กามจฺจนฺตนีวเรณนฺจ
สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเต ปจฺจยา ถีนมิตฺตนีวเรณํ อุทฺทจฺจนีวเรณํ
อวิชฺขานีวเรณํ จกฺกํ กามจฺจนฺตนีวเรณนฺจ วตฺถุณฺจ ปจฺจยา
ถีนมิตฺตนีวเรณํ อวิชฺขานีวเรณํ จกฺกํ ฯ นีวเรณนฺจ โนนีวเรณนฺจ
ธมฺมํ ปจฺจยา โนนีวเรโณ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: โนนีวเรณํ เอกํ ขนฺธนฺจ นีวเรณ จ ปจฺจยา ตโย
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธเต ... นีวเรณ จ วตฺถุณฺจ
ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา นีวเรณ จ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเต
ปจฺจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ นีวเรณ จ มหาภูเต จ ปจฺจยา
จิตฺตสมฺภูจฺจานํ รูปํ ฯ นีวเรณนฺจ โนนีวเรณนฺจ ธมฺมํ ปจฺจยา
นีวเรโณ จ โนนีวเรโณ จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา:
โนนีวเรณํ เอกํ ขนฺธนฺจ กามจฺจนฺตนีวเรณนฺจ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา
ถีนมิตฺตนีวเรณํ อุทฺทจฺจนีวเรณํ อวิชฺขานีวเรณํ เทว ขนฺธเต ... จกฺกํ
กามจฺจนฺตนีวเรณนฺจ วตฺถุณฺจ ปจฺจยา ถีนมิตฺตนีวเรณํ อุทฺทจฺจนีวเรณํ

อวิชชานีวรรณ สมนฺยุตฺตกา จ ขนฺธา จกฺกํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๕๘๕] เหตุยา นว อารมฺมณ นว สฬพศฺถ นว
วิปาเก เอกํ อวิกเต นว ฯ

[๕๘๖] นีวรรณ ฌมฺมํ ปจฺจยา นีวโรณ ฌมฺโฌ อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: วิจิกิฉฺฉานีวรรณํ ปจฺจยา อวิชชานีวรรณํ
อุทฺทจฺจนีวรรณํ ปจฺจยา อวิชชานีวรรณํ ฯ โนนีวรรณํ ฌมฺมํ ปจฺจยา
โนนีวโรณ ฌมฺโฌ อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ โนนีวรรณํ
เอกํ ขนฺธํ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปํ เทว
ขนฺธเต ... ยาว อสณฺณสฺตตา วตฺถุํ ปจฺจยา อเหตุกา โนนีวรณฺนา
ขนฺธา ฯ โนนีวรรณํ ฌมฺมํ ปจฺจยา นีวโรณ ฌมฺโฌ อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: วิจิกิฉฺฉาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเต ปจฺจยา
อวิชชานีวรรณํ วตฺถุํ ปจฺจยา อวิชชานีวรรณํ ฯ นีวรณนฺจ โนนีวรณนฺจ
ฌมฺมํ ปจฺจยา นีวโรณ ฌมฺโฌ อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา:
วิจิกิฉฺฉานีวรณนฺจ สมนฺยุตฺตเก จ ขนฺธเต ปจฺจยา อวิชชานีวรรณํ
อุทฺทจฺจนีวรณนฺจ สมนฺยุตฺตเก ขนฺธเต จ ปจฺจยา อวิชชานีวรรณํ
วิจิกิฉฺฉานีวรณนฺจ วตฺถุณฺจ ปจฺจยา อวิชชานีวรรณํ อุทฺทจฺจนีวรณนฺจ
วตฺถุณฺจ ปจฺจยา อวิชชานีวรรณํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๕๘๗] นเหตุยา จตฺตาริ นอารมฺมณ ตีณิ นอธิปฺติยา
นว นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอลฺลนฺมณฺเณ ตีณิ
นอุปนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต นว นปจฺจลาชาเต นว นอาเสวเน

นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก นว นอาหารเ เอกั
นอินฺทฺริเย เอกั นฉาเน เอกั นมคฺเค เอกั นสมฺปยุตฺเต
ตีณิ นวิปฺยุตฺเต นว โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๕๔๘] เหตุปจฺจยา นอารมฺมเณ ตีณิ ... นอธิปติยา นว ฯ

สงฺขิตฺตํ ฯ

[๕๔๙] นเหตุปจฺจยา อารมฺมเณ จตฺตารี ... อนนฺตเร จตฺตารี
สมนนฺตเร จตฺตารี มคฺเค ตีณิ อวิกเต จตฺตารี ฯ

สํสฺญจวโร

[๕๕๐] นีวรณํ ฌมฺมํ สํสฺญโจ นีวรโณ ฌมฺโม อฺปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: กามจฺจนฺทนีวรณํ สํสฺญจํ ถินมิทฺชนีวรณํ อฺทฺทจฺจนีวรณํ
อวิขฺขานีวรณํ จกฺกํ สพฺพํ นีวรณํ วิตุถาเรตฺตพฺพํ ฯ

[๕๕๑] เหตุยา นว อารมฺมเณ นว สพฺพตฺถ นว
วิปาเก เอกั อวิกเต นว ฯ

[๕๕๒] นีวรณํ ฌมฺมํ สํสฺญโจ นีวรโณ ฌมฺโม อฺปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: วิจิจฺจณานีวรณํ สํสฺญจํ อวิขฺขานีวรณํ อฺทฺทจฺจนีวรณํ
สํสฺญจํ อวิขฺขานีวรณํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๕๕๓] นเหตุยา จตฺตารี นอธิปติยา นว นปุเรชาเต นว
นปฺจฺจชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม ตีณิ นวปาเก
นว นฉาเน เอกั นมคฺเค เอกั นวิปฺยุตฺเต นว ฯ

เอวํ อิตฺเร เทว คณฺนาปี สมฺปยุตฺตวโรปี กาทพฺพา ฯ

ปณหาวาโร

[๕๕๔] นีวรโณ ฌมโม นีวรณสฺส ฌมมสฺส เหตุปัจจเยน
 ปัจจโย: นีวรณา เหตุ สมပ္ยุตฺตกาณํ นีวรณาณํ เหตุปัจจเยน
 ปัจจโย ฯ นีวรโณ ฌมโม โนนีวรณสฺส ฌมมสฺส เหตุปัจจเยน
 ปัจจโย นีวรณา เหตุ สมပ္ยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
 รูปานํ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ฯ นีวรโณ ฌมโม นีวรณสฺส จ
 โนนีวรณสฺส จ ฌมมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: นีวรณา เหตุ
 สมပ္ยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ นีวรณานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
 เหตุปัจจเยน ปัจจโย ฯ โนนีวรโณ ฌมโม โนนีวรณสฺส ฌมมสฺส
 เหตุปัจจเยน ปัจจโย: โนนีวรณา เหตุ สมပ္ยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
 จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ปฏิสนฺธิ ฯ

[๕๕๕] นีวรโณ ฌมโม นีวรณสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน
 ปัจจโย: นีวรเณ อารพฺภ นีวรณา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถํ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ
 นีวรเณ อารพฺภ โนนีวรณา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺถํ ปุจฺฉิตฺตพฺพิ
 นีวรเณ อารพฺภ นีวรณา จ สมပ္ยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
 โนนีวรโณ ฌมโม โนนีวรณสฺส ฌมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน
 ปัจจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ปจฺจเวกฺขติ ตํ
 อสฺสาเทติ อภินฺนุทติ ตํ อารพฺภ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ โทมนสฺสํ
 อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจิณฺณานิ ... ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ... อริยา
 มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ... ผลํ ... นิพฺพานํ ... นิพฺพานํ โคตรกฺขสฺส

โหวทานสุส มคคสุส ผลสุส อวชชนาย อารมมณปัจเจน ปัจโย
อริยา โนนีวเรณ ปทีเน กิเลส ปัจเจกขนฺติ วิกขมฺภิต กิเลส ...
ปุพฺเพ สมฺทาจิณฺเณ ... จกฺขุ ... วตฺถุ โนนีวเรณ ขนฺธ อนิจฺจโต ...
โทมฺนสฺสึ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รุปํ ปสฺสติ ทิพฺพาย
โสตธาตฺยา สทฺทํ สฺมาติ เจโตปริยฺวาณฺน โนนีวเรณจิตฺตสมฺภิสฺส
จิตฺตํ ชานาติ อากาสาณฺจายตฺนํ วิญฺญาณฺจายตฺนสฺส
อากิณฺจณฺจายตฺนํ เนวสณฺณานาสณฺจายตฺนสฺส รุปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณฺสฺส
โผฏฺฐพฺพายตฺนํกายวิญฺญาณฺสฺส โนนีวเรณ ขนฺธา
อิทฺฐวิธฺวาณฺสฺส เจโตปริยฺวาณฺสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีวาณฺสฺส
ยถากมฺมุปกฺลาณฺสฺส อนาคตฺสวาณฺสฺส อวชชนาย อารมมณปัจเจน
ปัจโย ๆ โนนีวเรณ ฌมฺโม นีวเรณสฺส ฌมฺมสฺส อารมมณปัจเจน
ปัจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ปุพฺเพ สฺวจิณฺณานิ ...
ณานํ ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนนีวเรณ ขนฺธ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ
ตํ อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ... วิจิกิจฺฉา ... อุทฺธจฺจ ...
โทมฺนสฺสึ อุปฺปชฺชติ ๆ โนนีวเรณ ฌมฺโม นีวเรณสฺส จ โนนีวเรณสฺส
จ ฌมฺมสฺส อารมมณปัจเจน ปัจโย: ทานํ ...
สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ปุพฺเพ สฺวจิณฺณานิ ... ฌานา ... จกฺขุ ...
วตฺถุ ... โนนีวเรณ ขนฺธ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ นีวเรณ จ
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชติ ๆ นีวเรณ จ โนนีวเรณ จ
ฌมฺมา นีวเรณสฺส ฌมฺมสฺส อารมมณปัจเจน ปัจโย: ตีณิ

อารพุก กาทพพา ฯ

[๕๕๖] นีวรโณ ฌมโโม นีวรณสฺส ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ
ปัจจโย: อารมฺมณาริปีติ: นีวรเณ ฌรฺ กตฺวา นีวรณา
อุปฺปชฺชติ ฯ ติณฺนิ อารมฺมณสทิสฺส ฯ โนนีวรโณ ฌมโโม
โนนีวรณสฺส ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย: อารมฺมณาริปีติ
สหชาตาริปีติ ฯ อารมฺมณาริปีติ: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ
กตฺวา ตํ ฌรฺ กตฺวา ปัจจเวกฺขติ อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ ฌรฺ
กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ...
ณานา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ... ผลํ ... นิพฺพานํ ...
นิพฺพานํ โคตรกฺขสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปติปัจจนเณ
ปัจจโย จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนนีวรเณ ขนฺเช ฌรฺ กตฺวา อสฺสาเทติ
อภินนฺทติ ตํ ฌรฺ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ
สหชาตาริปีติ: โนนีวรณาริปีติ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย ฯ โนนีวรโณ ฌมโโม
นีวรณสฺส ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย: อารมฺมณาริปีติ
สหชาตาริปีติ ฯ อารมฺมณาริปีติ: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
ปุพฺเพ ... ณานา ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนนีวรเณ ขนฺเช ฌรฺ
กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ ฌรฺ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ
อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาริปีติ: โนนีวรณาริปีติ สมฺปยุตฺตกานํ นีวรณานํ
อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย ฯ โนนีวรโณ ฌมโโม นีวรณสฺส จ

โนนัวรรณสฺส จ ฌมฺมสฺส อธิปติปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปติ
สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺมณาธิปติ: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
ปุพฺเพ ... ฌานา ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... โนนัวรรณ ขนฺธ
ครุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺหติ ตํ ครุ กตฺวา นัวรรณา จ
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาธิปติ: โนนัวรรณาธิปติ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ นัวรรณานญจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานํ อธิปติปจฺเจน ปจฺจโย ฯ นัวรรโณ จ โนนัวรรโณ จ
ฌมฺมา นัวรรณสฺส ฌมฺมสฺส อธิปติปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมณาธิปติ
ตีณิ อารมฺมณาธิปติเยว ฯ

[๕๕๑] นัวรรโณ ฌมฺโม นัวรรณสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจน
ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา นัวรรณา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ นัวรรณานํ
อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ มฺลํ ปุจฺจิตฺตพฺพิ ปุริมา ปุริมา นัวรรณา
ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ โนนัวรรณานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย
นัวรรณา วุจฺจานสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ มฺลํ ปุจฺจิตฺตพฺพิ
ปุริมา ปุริมา นัวรรณา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ นัวรรณานํ สมฺปยุตฺตกาณญจ
ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ โนนัวรรโณ ฌมฺโม
โนนัวรรณสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา
โนนัวรรณา ขนฺธา ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ โนนัวรรณานํ ขนฺธานํ
อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย นิโรธา วุจฺจหนฺตสฺส เนวสญฺญานาสญฺญาตณํ
ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ มฺลานิ

ปัจจุตัพพานิ ฯ ปริมา ปริมา โนนีวรรณา ขนุชา ปัจฉิมานัน ปัจฉิมานัน
นีวรรณานัน อนนุตรปัจเจเยน ปัจฉโย อวชชณา นีวรรณานัน อนนุตรปัจเจเยน
ปัจฉโย ฯ ปริมา ปริมา โนนีวรรณา ขนุชา ปัจฉิมานัน
ปัจฉิมานัน นีวรรณานัน สมปะยุดตกานลจ ขนุชานัน อนนุตรปัจเจเยน
ปัจฉโย อวชชณา นีวรรณานัน สมปะยุดตกานลจ ขนุชานัน อนนุตรปัจเจเยน
ปัจฉโย ฯ นีวรรโณ จ โนนีวรรโณ จ ฐมมา นีวรรณสส
ฐมมสส อนนุตรปัจเจเยน ปัจฉโย: ปริมา ปริมา นีวรรณา จ
สมปะยุดตกา จ ขนุชา ปัจฉิมานัน ปัจฉิมานัน นีวรรณานัน อนนุตรปัจเจเยน
ปัจฉโย ฯ มุลานิ ปัจฉิตัพพานิ ฯ ปริมา ปริมา
นีวรรณา จ สมปะยุดตกา จ ขนุชา ปัจฉิมานัน ปัจฉิมานัน โนนีวรรณานัน
ขนุชานัน อนนุตรปัจเจเยน ปัจฉโย นีวรรณา จ สมปะยุดตกา
จ ขนุชา วุฏฐานสส อนนุตรปัจเจเยน ปัจฉโย ฯ ปริมา
ปริมา นีวรรณา จ สมปะยุดตกา จ ขนุชา ปัจฉิมานัน ปัจฉิมานัน
นีวรรณานลจ สมปะยุดตกานลจ ขนุชานัน อนนุตรปัจเจเยน ปัจฉโย ฯ
นีวรรโณ ฐมโโม นีวรรณสส ฐมมสส สมนนุตรปัจเจเยน ปัจฉโย:
สหชาติปัจเจเยน ปัจฉโย: อลลวมลลปะเจเยน ปัจฉโย:
นิสสยปะเจเยน ปัจฉโย: ฯ

[๕๕๘] นีวรรโณ ฐมโโม นีวรรณสส ฐมมสส อุปนิสสยปะเจเยน
ปัจฉโย: อารมมณูปนิสสโย อนนุตรูปนิสสโย ปกตูปนิสสโย
ฯเปฯ ปกตูปนิสสโย: นีวรรณานิ ตีณิ ฯ โนนีวรรโณ ฐมโโม

โนนีนวรรณสฺส ฌมฺมสฺส อุปนีสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปนีสฺสโย
อนนฺตรูปนีสฺสโย ปกฺคูปนีสฺสโย ๆเปฯ ปกฺคูปนีสฺสโย:
สทฺธฺ อุปนีสฺสาย ทานํ เทติ สึลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ฌานํ อุปฺปาเทติ
วิปฺสฺสนํ ... มคฺคํ ... อภิลุณฺณํ ... สฺมาปตฺตึ อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ
ทิกฺขุสี ฌณฺหาติ สึลํ ๆเปฯ ปญฺญํ ... รากํ โทสํ โมหํ มานํ
ทิกฺขุสี ปตฺถนํ กายิกํ สฺขํ กายิกํ ทฺกขํ ... เสนาสนํ อุปนีสฺสาย
ทานํ เทติ ๆเปฯ สงฺฆํ ภินฺนฺทติ สทฺธา ๆเปฯ เสนาสนํ สทฺธาย
ฯเปฯ ปญฺญา ย รากสฺส ๆเปฯ ปตฺถนาย กายิกสฺส สฺขสฺส
กายิกสฺส ทฺกขสฺส มคฺคสฺส ผลสฺมาปตฺตฺติยา อุปนีสฺสยปจฺเจยน
ปจฺจโย ๆ โนนีนวรรณ ฌมฺโม นีนวรรณสฺส ฌมฺมสฺส อุปนีสฺสยปจฺเจยน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปนีสฺสโย อนนฺตรูปนีสฺสโย ปกฺคูปนีสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนีสฺสโย: สทฺธฺ อุปนีสฺสาย มานํ ชปฺเปติ
ทิกฺขุสี ฌณฺหาติ สึลํ ... ๆเปฯ เสนาสนํ อุปนีสฺสาย ปาณํ
หนฺติ ๆเปฯ สงฺฆํ ภินฺนฺทติ สทฺธา ๆเปฯ เสนาสนํ รากสฺส ๆเปฯ
ปตฺถนาย อุปนีสฺสยปจฺเจยน ปจฺจโย ๆ โนนีนวรรณ ฌมฺโม
นีนวรรณสฺส จ โนนีนวรรณสฺส จ ฌมฺมสฺส อุปนีสฺสยปจฺเจยน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺณปนีสฺสโย อนนฺตรูปนีสฺสโย ปกฺคูปนีสฺสโย ๆเปฯ
ปกฺคูปนีสฺสโย: สทฺธฺ อุปนีสฺสาย มานํ ชปฺเปติ ทิกฺขุสี ฌณฺหาติ
สึลํ ... ๆเปฯ เสนาสนํ อุปนีสฺสาย ปาณํ หนฺติ ๆเปฯ สงฺฆํ
ภินฺนฺทติ สทฺธา ๆเปฯ เสนาสนํ นีนวรรณานญจ สฺมฺปยุตฺตกานญจ

ขุณฺหํ อุปนีสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ นีวโรจ จ โนนีวโรจ จ
ธมฺมา นีวโรจสฺส ธมฺมสฺส อุปนีสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณูปนีสฺสโย
อนนฺตรูปนีสฺสโย ปกฺคูปนีสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนีสฺสโย:
นีวโรจ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขุณฺหา นีวโรจํ อุปนีสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ตีณิ ฯ

[๕๕๕] โนนีวโรจ ธมฺโม โนนีวโรจสฺส ธมฺมสฺส ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณฺณปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ฯ
ตีณิ ฯ ปุเรชาตํ อารมฺมณสทิสํ กุสลากุสลสฺส วิภิชิตพฺพํ ฯ

[๖๐๐] นีวโรจ ธมฺโม นีวโรจสฺส ธมฺมสฺส ปุจฺจาสาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ อาเสวนปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: นว ฯ

[๖๐๑] โนนีวโรจ ธมฺโม โนนีวโรจสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา: โนนีวโรจ
เจตนา สมฺปยุตฺตกาณํ ขุณฺหํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปาณํ กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ นานาขณิกา: โนนีวโรจ เจตนา วิปากาณํ
ขุณฺหํ กณฺฐตฺตา จ รุปาณํ กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ มุลานิ
ปุจฺจิตฺตพฺพานิ ฯ โนนีวโรจ เจตนา สมฺปยุตฺตกาณํ นีวโรจํ
กมฺมปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ โนนีวโรจ เจตนา สมฺปยุตฺตกาณํ
ขุณฺหํ นีวโรจานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รุปาณํ กมฺมปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย ฯ

[๖๐๒] โนนีวโรณ ฌมโม โนนีวรสสุ ฌมมสุส วิปากปัจจเยน
ปัจจโย: เอกัง ฯ อาหารปัจจเยน ปัจจโย: อินุทริยปัจจเยน
ปัจจโย: ฌมานปัจจเยน ปัจจโย: มคฺคปัจจเยน ปัจจโย:
สมฺปยุตฺตปัจจเยน ปัจจโย: ฯ

[๖๐๓] นีวโรณ ฌมโม โนนีวรสสุ ฌมมสุส วิปฺปยุตฺตปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาตํ ปฺจฺจาสาตํ ฯ เอวํ อวเสสา จตฺตาริ
ปฺลฺลหา กาทพฺพา ฯ

[๖๐๔] นีวโรณ ฌมโม นีวรสสุ ฌมมสุส อตฺถิปจฺจเยน
ปัจจโย: กามจฺจนฺทนีวรนํ ถีนมิทฺธนีวรสสุ อุทฺทจฺจนีวรสสุ
อวิชฺชานีวรสสุ อตฺถิปจฺจเยน ปัจจโย จกฺกํ ฯ โนนีวโรณ ฌมโม
โนนีวรสสุ ฌมมสุส อตฺถิปจฺจเยน ปัจจโย สหชาตํ ปฺจฺจาสาตํ ฯ
เอวํ นีวรสฺสมฺมุเต ตีณิ ฯ โนนีวโรณ ฌมโม โนนีวรสสุ ฌมมสุส
อตฺถิปจฺจเยน ปัจจโย: สหชาตํ ปฺุเรชาตํ ปฺจฺจาสาตํ อาหาริ
อินุทฺริยํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ โนนีวโรณ ฌมโม นีวรสสุ ฌมมสุส
อตฺถิปจฺจเยน ปัจจโย: สหชาตํ ปฺุเรชาตํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ โนนีวโรณ
ฌมโม นีวรสสุ จ โนนีวรสสุ จ ฌมมสุส อตฺถิปจฺจเยน
ปัจจโย: สหชาตํ ปฺุเรชาตํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ นีวโรณ จ
โนนีวโรณ จ ฌมฺมา นีวรสสุ ฌมมสุส อตฺถิปจฺจเยน ปัจจโย:
สหชาตํ ปฺุเรชาตํ ฯ สหชาตํ: กามจฺจนฺทนีวรสฺสจ สมฺปยุตฺตกา
จ ขนฺธา ถีนมิทฺธนีวรสสุ อุทฺทจฺจนีวรสสุ อวิชฺชานีวรสสุ

อตุลิจุจเยน ปจฺจโย กามจุณฺทนีวฺรณญจ วตฺถุ จ ถีนมิตฺทนีวฺรณสฺส
อวิขฺขานีวฺรณสฺส อตุลิจุจเยน ปจฺจโย ฯ นีวฺรโณ
จ โนนีวฺรโณ จ ฐมฺมา โนนีวฺรณสฺส ฐมฺมสฺส อตุลิจุจเยน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจลาชาตํ อาหารํ
อินฺทฺริยํ ฯ สหชาโต: โนนีวฺรโณ เอโก ขนฺุโ จ นีวฺรณา จ
ติณฺณนฺนํ ขนฺุชานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ รูปานํ อตุลิจุจเยน
ปจฺจโย เทว ขนฺุชา ... นีวฺรณา จ วตฺถุ จ โนนีวฺรณานํ ขนฺุชานํ
อตุลิจุจเยน ปจฺจโย นีวฺรณา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺุชา
จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตุลิจุจเยน ปจฺจโย นีวฺรณา จ
มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ อตุลิจุจเยน ปจฺจโย ฯ
ปจฺจลาชาตา: นีวฺรณา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺุชา ปุเรชาตสฺส
อิมสฺส กายสฺส อตุลิจุจเยน ปจฺจโย ปจฺจลาชาตา: นีวฺรณา จ
สมฺปยุตฺตกา ขนฺุชา จ กพฺพีกาโร อหาโร จ อิมสฺส กายสฺส
อตุลิจุจเยน ปจฺจโย ปจฺจลาชาตา: นีวฺรณา จ สมฺปยุตฺตกา
ขนฺุชา จ รูปชิวิตินฺทฺริยญจ กญฺจตารูปานํ อตุลิจุจเยน ปจฺจโย ฯ
นีวฺรโณ จ โนนีวฺรโณ จ ฐมฺมา นีวฺรณสฺส จ โนนีวฺรณสฺส จ
ฐมฺมสฺส อตุลิจุจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต:
โนนนีวฺรโณ เอโก ขนฺุโ จ กามจุณฺทนีวฺรณญจ ตินฺณนฺนํ ขนฺุชานํ
ถีนมิตฺทนีวฺรณสฺส จ อุทฺทจฺจนีวฺรณสฺส อวิขฺขานีวฺรณสฺส จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ
รูปานํ อตุลิจุจเยน ปจฺจโย เทว ขนฺุชา ...

กามจณฺทนีวรนฺจ วตฺถ จ ถีนมิทฺธนีวรนฺสฺส อุตฺถจฺจนีวรนฺสฺส
อวิขฺขานีวรนฺสฺส จ สมฺปยุตฺตกานฺณจ ขนฺธานํ อตฺถิปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย จกฺกํ ฯ

[๖๐๕] เหตุยา จตฺตาริ อารมฺมณฺ นว อธิปฺติยา นว
อนนฺตเร นว สมนฺนตฺเร นว สหชาเต นว อญฺณมญฺเณ
นว นิสฺสเย นว อุปฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตีณิ ปฺจฺจนาชาเต
ตีณิ อาเสวเน นว กมฺเม ตีณิ วิปาเก เอกํ อาหารเ
ตีณิ อินฺทฺริเย ตีณิ ฌานเ ตีณิ มกฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต
นว วิปฺปยุตฺเต ปฺลจฺ อตฺถิยา นว นตฺถิยา นว วิคเต
นว อวิกเต นว ฯ

[๖๐๖] นีวรนฺ ฌมฺโม นีวรนฺสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ฯ นีวรนฺ ฌมฺโม โนนีวรนฺสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: สหชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
ปฺจฺจนาชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ฯ นีวรนฺ ฌมฺโม นีวรนฺสฺส
จ โนนีวรนฺสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
สหชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ฯ โนนีวรนฺ
ฌมฺโม โนนีวรนฺสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
สหชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปุเรชาตปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปฺจฺจนาชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: กมฺมปฺจฺเจน

ปัจจโย: อาหารปัจจเยน ปัจจโย: อินทริยปัจจเยน
ปัจจโย: ๑ โนนีวรโณ ชมฺโม นีวรณฺสฺส ชมฺมสฺส อารมฺมณปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน
ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย: ๑ โนนีวรโณ
ชมฺโม นีวรณฺสฺส จ โนนีวรณฺสฺส จ ชมฺมสฺส อารมฺมณปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย:
ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย: ๑ นีวรโณ จ โนนีวรโณ จ ชมฺมา
นีวรณฺสฺส ชมฺมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑ นีวรโณ จ โนนีวรโณ จ
ชมฺมา โนนีวรณฺสฺส ชมฺมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ปจฺจชาติปัจจเยน
ปัจจโย: ๑ นีวรโณ จ โนนีวรโณ จ ชมฺมา
นีวรณฺสฺส จ โนนีวรณฺสฺส จ ชมฺมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย:
สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ๑

[๖๐๗] นเหตุยา นว นอารมฺมณ นว นอธิปัตติยา นว
สพฺพตฺถ นว โนวิกเต นว โนอวิกเต นว ๑

[๖๐๘] เหตุปัจจยา นอารมฺมณ จตฺตารี ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ ...
นสมนฺนตฺเร จตฺตารี นอญฺณมฺมณฺเฑ เทว นอุปนิสฺสเย จตฺตารี ๑
สงฺขิตฺตํ ๑ ... นมกฺเค จตฺตารี นสมฺปยุตฺเต เทว นวิปฺยุตฺเต
จตฺตารี โนนตฺถิยา จตฺตารี โนวิกเต จตฺตารี ๑

[๖๐๕] นเหตุปัจจุยา อารมมณ นว ... อธิปัตติยา นว ฯ
อนุโลมมาติกา วิตุถารตพพา ฯ ... อวิกเต นว ฯ

นัวรรณทุกั นัฏจัตติ ฯ

นัวรรณียทุกั

ปฏิจจวโร

[๖๑๐] นัวรรณียั ฌมมัม ปฏิจจ นัวรรณียอ ฌมโม อุปปชชติ ... ฯ

นัวรรณียทุกั ยถา โลกียทุกั เอวั กาทพพัม นันุณานากรณัม ฯ

ทวิกขตตุ กามจณนุเทน จตูกขตตุ ปฏิเมน จ

อุททจจัม วิจิกิจฉา จ อุโภเปเต สกั สกั

นัวรรณานัน นัวรรณเหิ อฏจวิธั ปโยชนัน ฯ

นัวรรณทุกัสส มาติกา อธิ กตา ฯ

นัวรรณียทุกั นัฏจัตติ ฯ

นัวรรณสมปยุตตทุกั

ปฏิจจวโร

[๖๑๑] นัวรรณสมปยุตตัม ฌมมัม ปฏิจจ นัวรรณสมปยุตโต
ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจุยา: นัวรรณสมปยุตตัม เอกัม ขนุฑั
ปฏิจจ ตโย ขนุธา เทว ขนุเช ... ฯ นัวรรณสมปยุตตัม ฌมมัม
ปฏิจจ นัวรรณวิปยุตโต ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจุยา: นัวรรณสมปยุตเต

ขนฺธ ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานํ รูปํ ฯ นีวณสมฺปยุตฺตํ
ธมฺมํ ปฏิจจ นีวณสมฺปยุตฺโต จ นีวณวิปฺปยุตฺโต จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นีวณสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ
ตโย ขนฺธา จิตตสมุฏฐานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ฯ นีวณวิปฺปยุตฺตํ
ธมฺมํ ปฏิจจ นีวณวิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: นีวณวิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา
จิตตสมุฏฐานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธ ... ปฏิสนฺธิ ยาว อชฺฌตฺติกา
มหาภูตา ฯ นีวณสมฺปยุตฺตนฺจ นีวณวิปฺปยุตฺตนฺจ ธมฺมํ ปฏิจจ
นีวณวิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นีวณสมฺปยุตฺเต
ขนฺธจ มหาภูเตจ ปฏิจจ จิตตสมุฏฐานํ รูปํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๖๑๒] เหตุยา ปณฺจ อารมฺมณ เทว อธิปฺติยา ปณฺจ
นคฺติยา เทว วิคเต เทว อวิกเต ปณฺจ ฯ

[๖๑๓] นีวณสมฺปยุตฺตํ ธมฺมํ ปฏิจจ นีวณสมฺปยุตฺโต ธมฺโม
อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธ
ปฏิจจ อวิชฺชานีวณํ ฯ นีวณวิปฺปยุตฺตํ ธมฺมํ ปฏิจจ นีวณวิปฺปยุตฺโต
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ นีวณวิปฺปยุตฺตํ ...
ยาว อสณฺณสคฺตา ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๖๑๔] นเหตุยา เทว นอารมฺมณ ตีณิ นอธิปฺติยา ปณฺจ
นอนนฺตเร ปณฺจ นสมนฺนตเร ปณฺจ นอณฺณมณฺเณ ปณฺจ นอุปฺนิสฺสเย
ตีณิ นปุเรชาเต จตฺตารี นปจฺจลาชาเต ปณฺจ

นอาเสวเน ปญจ นกมุเม เทว นวิปาเก ปญจ นอาหारे ऐकं
नअनुरिऐ ऐकं ननाने ऐकं ननकुऐ ऐकं नसमपुतुऐ
टीणि नविपुतुऐ เทว โนนตุถिया टीणि โนวิคऐ टीणि ๑

[๖๑๕] เหตุปจญา นอารมมณ เตณี ... นอธิปติยา ปญจ
นปุเรชাতে จตุตารี นกมุเม เทว นวิปาเก ปญจ นสมปุตุऐ
टीणि นविपुตुऐ เทว โนนตุถिया टीणि โนวิคऐ टीणि ๑

[๖๑๖] นเหตุปจญา อารมมณ เทว ๑เป๑ ... มกุऐ
ऐกं ๑เป๑ ... อวิคऐ เทว ๑

สหชาตวาโรปี ऐवं กาคพุโพ ๑

ปจยวาวโร

[๖๑๗] นีวรรณสมปุตตุ้ ฐมัม ปจยยา นีวรรณสมปุตตุ้
ฐมโม่ อูปุชชติ เหตุปจญา: टीणि ๑ นีวรรณวิปुตตุ้ ฐมัม
ปจยยา นีวรรณวิปुตตุ้ ฐมโม่ อูปุชชติ เหตุปจญา: นีวรรณวิปुตตุ้
ऐकं ขนุธิ ปจยยา ตโย ขนุธา จิตตสมุฏฐานนจ รูป
เทว ขนุऐ ... ปุถิสนุธิ ऐकं महाकुतु वकुตุ ปจยยา นีวรรณวิปुตตุ้
ขนุธา ๑ นีวรรณวิปुตตุ้ ฐมัม ปจยยา นีวรรณสมปุตตุ้
ฐมโม่ อูปุชชติ เหตุปจญา: วकुตุ ปจยยา นีวรรณสมปุตตุ้
ขนุธา ๑ นีวรรณวิปुตตุ้ ฐมัม ปจยยา นีวรรณสมปุตตุ้
จ นีวรรณวิปुตตุ้ ฐมมา อูปุชชนุติ เหตุปจญา:
วकुตุ ปจยยา นีวรรณสมปุตตุ้ ขนุธา महाकुऐ ปจยยา จิตตสมุฏฐาน

รูป ๑ นีวรณสมปยุตตลจ นีวรณวิปยุตตลจ ฌมม
ปจจยา นีวรณสมปยุตโต ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: นีวรณสมปยุตต์
สมปยุตต์ เอกิ ขนุชลจ วตถลจ ปจจยา ตโย ขนุชา เทว
ขนุเช ... ๑ นีวรณสมปยุตตลจ นีวรณวิปยุตตลจ ฌมม ปจจยา
นีวรณวิปยุตโต ฌมโม อุปปชชติ เหตุปจจยา: นีวรณสมปยุตเต
ขนุเช จ มหาภูเต จ ปจจยา จิตตสมภูฐาน รูป ๑ นีวรณสมปยุตตลจ
นีวรณวิปยุตตลจ ฌมม ปจจยา นีวรณสมปยุตโต
จ นีวรณวิปยุตโต จ ฌมมา อุปปชชติ เหตุปจจยา:
นีวรณสมปยุตต์ เอกิ ขนุชลจ วตถลจ ปจจยา ตโย ขนุชา
เทว ขนุเช ... นีวรณสมปยุตเต ขนุเช จ มหาภูเต จ ปจจยา
จิตตสมภูฐาน รูป ๑ สงจิตต์ ๑

[๖๑๘] เหตุยา นว อารมมณเจ จตตารี อธิปติยา นว
อนนตเร จตตารี ๑เป๑ วิปาเก เอกิ อวิกเต นว ๑

[๖๑๙] นีวรณสมปยุตต์ ฌมม ปจจยา นีวรณสมปยุตโต
ฌมโม อุปปชชติ นเหตุปจจยา: วิจิจจาสหคเต อุทจจาสหคเต
ขนุเช ปจจยา อวิชชนิวรณ ๑ นีวรณวิปยุตต์ ฌมม ปจจยา
นีวรณวิปยุตโต ฌมโม อุปปชชติ นเหตุปจจยา: อเหตุก
นีวรณวิปยุตต์ เอกิ ขนุช ปจจยา ตโย ขนุชา จิตตสมภูฐานลจ
รูป ยาว อสณลสตุตา จกขายตนิ ปจจยา จกขุวิณณณ
กายตนิ ปจจยา กายวิณณณ วตถุ ปจจยา อเหตุกา นีวรณวิปยุตตา

ขนฺธา ฯ นีวรรณวิปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปจฺจยา นีวรรณสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วตฺถุํ ปจฺจยา วิจิกิณฺณาสทฺทโต
อุทฺทจฺจสทฺทโต โมหโ ๑ นีวรรณสมฺปยุตฺตญจ นีวรรณวิปยุตฺตญจ
ฌมฺมํ ปจฺจยา นีวรรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: วิจิกิณฺณาสทฺทเต อุทฺทจฺจสทฺทเต ขนฺธเ จ วตฺถุญจ
ปจฺจยา วิจิกิณฺณาสทฺทโต อุทฺทจฺจสทฺทโต โมหโ ๑ สจฺจิตฺตํ ๑

[๖๒๐] นเหตุยา จตฺตาริ นอารมฺมณฺเ ตีณิ ๑เป๑ นปุเรชาเต
จตฺตาริ นปจฺจยาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม จตฺตาริ
นวิปาเก นว นสมฺปยุตฺเต ตีณิ นวิปฺปยุตฺเต เทว โนนตฺถิยา
ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ๑

เอวํ อิตฺเร เทว คณฺนาปี นิสฺสยวาโรปี กาทพฺพา ๑

สํสญฺจวาโร

[๖๒๑] นีวรรณสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ สํสญฺจโจ นีวรรณสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ๑

[๖๒๒] เหตุยา เทว อารมฺมณฺเ เทว สพฺพตฺถ เทว
วิปาเก เอกํ อวิกเต เทว ๑

[๖๒๓] นีวรรณสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ สํสญฺจโจ นีวรรณสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: วิจิกิณฺณาสทฺทเต อุทฺทจฺจสทฺทเต
ขนฺธเ สํสญฺจโจ วิจิกิณฺณาสทฺทโต อุทฺทจฺจสทฺทโต โมหโ ๑
นีวรรณวิปยุตฺตํ ฌมฺมํ สํสญฺจโจ ... ๑

[๖๒๔] นเหตุยา เทว นอธิปัตติยา เทว นปุเรชาเต เทว
นคมเม เทว นวิปาเก เทว นฉาเน เอกํ นมกเค เอกํ
นวิปยุตเต เทว ฯ

เอวํ อิตเร เทว คณนาปี สมฺปยุตฺตวโรปี กาทพฺพา ฯ

ปญฺหาวาโร

[๖๒๕] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: นีวรณสมฺปยุตฺตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ มุลานิ ปุจฺฉิตฺตพฺพานิ ฯ นีวรณสมฺปยุตฺตา
เหตุ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นีวรณสมฺปยุตฺตา
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺถจฺจ รูปานํ
เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นีวรณวิปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณวิปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: นีวรณวิปยุตฺตา
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺถจฺจ รูปานํ เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ปฏฺฐิสฺสฺส ฯ

[๖๒๖] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย: รากํ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ
อารพฺภ รากํ ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺจมา อุกฺกจฺจํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ
ทิฏฺฐิ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ รากํ ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺจมา
อุกฺกจฺจํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ วิจิกิจฺจํ อารพฺภ วิจิกิจฺจมา
ทิฏฺฐิ อุกฺกจฺจํ โทมนสฺสํ อุกฺกจฺจํ อารพฺภ อุกฺกจฺจํ อุปฺปชฺชติ

ทิกฺขิตฺติ ... วิจิกฺกิตฺตา อุปฺปชฺชติ โทมนสฺสํ อารพฺภ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ
ทิกฺขิตฺติ ... วิจิกฺกิตฺตา ... อุทฺธจฺจํ อุปฺปชฺชติ ฯ นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อริยา
นีวรณสมฺปยุตฺเต ปหีนเ กิเลส ปฺจฺจเวกฺขนฺติ วิกฺขมฺภิตเ กิเลส
ปฺจฺจเวกฺขนฺติ ปุพฺเพ สมฺทาจินฺณเ กิเลส ชานนฺติ นีวรณสมฺปยุตฺเต
ขนฺธเ อนิจฺจโต ทฺกฺขโต อนตฺตโต วิปฺสฺสติ เจโตปฺริยวณเ
นีวรณสมฺปยุตฺตจิตฺตสมฺภิสฺส จิตฺตํ ชานาติ นีวรณสมฺปยุตฺตา
ขนฺธา อิทฺธิวิธวณสฺส เจโตปฺริยวณสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตีวณสฺส
ยถากมฺมุปกฺควณสฺส อนาคตฺสวณสฺส อวชฺชนาย
อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ นีวรณวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม
นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ทานํ ...
สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ ปฺจฺจเวกฺขติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ...
ฉานา วุฏฺฐหิตฺวา ฉานํ ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ ...
ผลํ ปฺจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ ... นิพฺพานํ โคตรฺกฺสฺส โวทานสฺส
มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย จกฺขุ ...
วตฺถุ ... นีวรณวิปฺยุตฺเต ขนฺธเ อนิจฺจโต ทฺกฺขโต อนตฺตโต
วิปฺสฺสติ ทิพฺเพน จกฺขุนา รูปี ปฺสฺสติ ยาว อวชฺชนาย ฯ
นีวรณวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ปุพฺเพ ...
ฉานา ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... นีวรณวิปฺยุตฺเต ขนฺธเ อสฺสาเทติ

อภินนุทติ ตั อารพุก ราโค ทิฏฐิ วิจิจจนา อุทจจัน โทมมสุล
อุปปชชติ ฯ

[๖๒๗] นีวรรณสมปยุตโต ฌโม นีวรรณสมปยุตตส ฌมมส
อธิปติปัจเจน ปจโย: อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ
อารมมณาธิปติ: รากั ครุ กตวา อสุสาเทติ อภินนุทติ ตั ครุ
กตวา ราโค ทิฏฐิ อุปปชชติ ฯ สหชาตาธิปติ: นีวรรณสมปยุตตาธิปติ
นีวรรณสมปยุตตานัน ขนุชานัน อธิปติปัจเจน ปจโย ฯ
นีวรรณสมปยุตโต ฌโม นีวรรณวิปยุตตส ฌมมส อธิปติปัจเจน
ปจโย: สหชาตาธิปติ: นีวรรณสมปยุตตาธิปติ จิตตสมุฏฐานานัน
รूपานัน อธิปติปัจเจน ปจโย ฯ มุลัน ปุจันตัพพะ
นีวรรณสมปยุตตาธิปติ สมปยุตตگانัน ขนุชานัน จิตตสมุฏฐานานนญ
รूपานัน อธิปติปัจเจน ปจโย ฯ นีวรรณวิปยุตโต ฌโม นีวรรณวิปยุตตส
ฌมมส อธิปติปัจเจน ปจโย: อารมมณาธิปติ
สหชาตาธิปติ ฯ อารมมณาธิปติ ทานัน ... ลีลัน ... อุโปสถกมมม ...
ตั ครุ กตวา ปจเวกชติ ปุพเพ สุจันณานัน ... ฉานา
วุฏฐิตวา ฉานัน ... อริยา มคคา วุฏฐิตวา มคคั ครุ กตวา ...
ผลัน ... นิพพานัน ... นิพพานัน โคตตรภูสสุ โวทานสสุ มคคสสุ ผลสสุ
อธิปติปัจเจน ปจโย ฯ สหชาตาธิปติ: นีวรรณวิปยุตตาธิปติ
สมปยุตตگانัน ขนุชานัน จิตตสมุฏฐานานนญ रूपานัน อธิปติปัจเจน
ปจโย ฯ นีวรรณวิปยุตโต ฌโม นีวรรณสมปยุตตส ฌมมส

อธิปติปัจจนเณ ปัจโย: อารมมณาธิปติ: ทานัน ... ฯเปฯ
ปุพเพ ... ฌานัน ... จกขุ ... วตถุ ... นีวณวิปยุตเต ขนุเช ครุ
กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ ครุ กตฺวา ราโค ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ

[๖๒๘] นีวณสมฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวณสมฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อนนฺตรปัจจนเณ ปัจโย: ปุริมา ปุริมา นีวณสมฺยุตฺตา ขนุชา
ปจฺฉิมา นฺ ปจฺฉิมา นีวณสมฺยุตฺตานัน ขนุชานัน อนนฺตรปัจจนเณ
ปัจโย ฯ มฺถึ ปุจฺฉิตพฺพิ นีวณสมฺยุตฺตา ขนุชา วุฏฺฏานสฺส
อนนฺตรปัจจนเณ ปัจโย อธิ ปุริมา ปุริมา นตฺถิ ฯ มฺถึ
ปุจฺฉิตพฺพิ ปุริมา ปุริมา นีวณวิปยุตฺตา ขนุชา ปจฺฉิมา
ปจฺฉิมา นีวณวิปยุตฺตานัน ขนุชานัน อนนฺตรปัจจนเณ ปัจโย
อนุโลมํ ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปัจจนเณ ปัจโย ฯ นีวณวิปยุตฺโต
ฌมฺโม นีวณสมฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อนนฺตรปัจจนเณ
ปัจโย: อวชฺชนา นีวณสมฺยุตฺตานัน ขนุชานัน อนนฺตรปัจจนเณ
ปัจโย ฯ นีวณสมฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวณสมฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
สมนฺนฺตรปัจจนเณ ปัจโย: ฯ สหชาตฺปัจจนเณ ปัจโย: อถฺถมฺมถฺถปัจจนเณ
ปัจโย: นิสฺสยปัจจนเณ ปัจโย: ฯ

[๖๒๙] นีวณสมฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวณสมฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อุปนฺนิสฺสยปัจจนเณ ปัจโย: อารมฺมณฺณปนฺนิสฺสโย อนนฺตรูปนฺนิสฺสโย
ปกฺคฺคฺปนฺนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคฺคฺปนฺนิสฺสโย: รากํ อุปนฺนิสฺสาย ปาณํ
หนฺติ ฯเปฯ สจฺจํ ภินฺทติ โทสํ ... โมหํ มานัน ทิฏฺฐิ ... ปตฺถนํ

อุปนีสาย ปาณ หนติ ๑เปฯ สงฆ์ ภัณฑิ ราโค ๑เปฯ
ปตฺถนา รากฺส ๑เปฯ ปตฺถนาย อุปนีสยปฺจเยน ปฺจโย ๑
นึวณสมฺปยุตฺโต ฌโม นึวณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อุปนีสยปฺจเยน
ปฺจโย: อนนฺตฺรูปนีสโย ปกฺคูปนีสโย ๑เปฯ
ปกฺคูปนีสโย: รากฺ อุปนีสาย ทานํ เทติ สีลํ ... อุโปสถมฺมํ
ฉานํ วิปฺสฺสนํ มกฺคํ อภินฺถํ ... สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ โทสํ ...
ปตฺถนํ อุปนีสาย ทานํ เทติ ๑เปฯ สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ ราโค
๑เปฯ ปตฺถนา สทฺชาย ๑เปฯ ปญฺญา ยายิกสฺส สฺขสฺส ยายิกสฺส
ทฺกฺขสฺส มกฺกสฺส ผลสฺมาปตฺติยา อุปนีสยปฺจเยน ปฺจโย ๑
นึวณวิปฺยุตฺโต ฌโม นึวณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อุปนีสยปฺจเยน
ปฺจโย: อารมฺมณฺูปนีสโย อนนฺตฺรูปนีสโย ปกฺคูปนีสโย
๑เปฯ ปกฺคูปนีสโย: สทฺธํ อุปนีสาย ทานํ เทติ
สีลํ ... ๑เปฯ มกฺคํ ... อภินฺถํ ... สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ สีลํ ...
๑เปฯ ปญฺญํ ... ๑เปฯ เสนาสนํ อุปนีสาย ทานํ เทติ ๑เปฯ
สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ สทฺธา ๑เปฯ เสนาสนํ สทฺชาย ๑เปฯ
ปญฺญา มกฺกสฺส ผลสฺมาปตฺติยา อุปนีสยปฺจเยน ปฺจโย ๑
นึวณวิปฺยุตฺโต ฌโม นึวณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อุปนีสยปฺจเยน
ปฺจโย: อารมฺมณฺูปนีสโย อนนฺตฺรูปนีสโย ปกฺคูปนีสโย
๑เปฯ ปกฺคูปนีสโย: สทฺธํ อุปนีสาย มานํ ฌปฺเปติ
ทฺธิจฺฉี คณฺหาติ สีลํ ... ๑เปฯ ปญฺญํ ... ยายิกํ ... ๑เปฯ เสนาสนํ

อุปนิสัยาย ปาณั หนติ ฯเปฯ สงฆ์ ภัณฑิ สหุธา ฯเปฯ
เสนาสนั รากสฺส โทสสฺส โมหสฺส มานสฺส ทิฏฐิยา ปตฺถนายน
อุปนิสัยยปัจเจน ปจฺจโย ฯ

[๖๓๐] นีวรณวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
ปุเรชาตปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาตํ วัตถุปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วัตถุ อนิจฺจโต ทุกฺขโต อนตฺตโต
วิปฺสฺสติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
สทฺทํ สฺสณฺติ รูปายตฺนั จกฺขุวิญญานสฺส โสฏฺฐพฺพายตฺนั
กายวิญญานสฺส ฯ วัตถุปุเรชาตํ: จกฺขายตฺนั จกฺขุวิญญานสฺส
กายายตฺนั กายวิญญานสฺส วัตถุ นีวรณวิปฺยุตฺตानั ขนฺธานั
ปุเรชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ นีวรณวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส ปุเรชาตปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาตํ
วัตถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วัตถุ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตั อารพฺภ ราโค โทโส โมหโ ๑ วัตถุปุเรชาตํ: วัตถุ
นีวรณสมฺปยุตฺตानั ขนฺธานั ปุเรชาตปจฺเจน ปจฺจโย ๑

[๖๓๑] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
ปจฺจชาตปจฺเจน ปจฺจโย: เทว ๑ อาเสวนปจฺเจน ปจฺจโย: เทว ๑

[๖๓๒] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย: นีวรณสมฺปยุตฺตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานั
ขนฺธานั กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ๑ มุลานิ กาทพฺพานิ ๑ สหชาตา

นानาขณิกา ๑ สหชาติ: นีวรณสมฺปยุตฺตา เจตนา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ นานาขณิกา:

นีวรณสมฺปยุตฺตา เจตนา วิปากานํ ขนฺธานํ กฏฺตฺตา จ รูปานํ
กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ นีวรณสมฺปยุตฺตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ๑
นีวรณวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาติ นานาขณิกา ๑ สงฺขิตฺตํ ๑ วิปากปจฺจเยน
ปจฺจโย: เอกํ ๑

[๖๓๓] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย: ๑ อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย: ฌานปจฺจเยน
ปจฺจโย: มคฺคปจฺจเยน ปจฺจโย: สมฺปยุตฺตปจฺจเยน
ปจฺจโย: เทว ๑

[๖๓๔] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
วิปฺยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาติ ปจฺจชาติ ๑ สงฺขิตฺตํ ๑
นีวรณวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ปจฺจชาติ ๑ สงฺขิตฺตํ ๑
นีวรณวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺจเยน
ปจฺจโย: ปุเรชาติ: วตฺถุ นีวรณสมฺปยุตฺตานํ ขนฺธานํ
วิปฺยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ๑

[๖๓๕] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส

อตุลิจจเยน ปจฺจโย: นีวณสมฺปยุตฺโต เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ
ขนฺธานํ อตุลิจจเยน ปจฺจโย ๑ นีวณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวณวิปฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อตุลิจจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ
ปจฺจฉาชาตํ ๑ สหชาตา: นีวณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ อตุลิจจเยน ปจฺจโย ๑ ปจฺจฉาชาตา: นีวณสมฺปยุตฺตา
ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส อตุลิจจเยน ปจฺจโย ๑
นีวณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวณสมฺปยุตฺตสฺส จ นีวณวิปฺปยุตฺตสฺส
จ ฌมฺมสฺส อตุลิจจเยน ปจฺจโย: นีวณสมฺปยุตฺโต
เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
อตุลิจจเยน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ทฺวินฺนํ ขนฺธานํ อตุลิจจเยน
ปจฺจโย ๑ นีวณวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวณวิปฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อตุลิจจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจฉาชาตํ อาหารํ
อินฺทฺริยํ ๑ สงฺกฺขิตฺตํ ๑ นีวณวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวณสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อตุลิจจเยน ปจฺจโย: ปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ
อสุสาเทติ อภินฺนุทติ ตํ อารพฺภ ราโค ทิฏฺฐิ วิจิจฺจฉา อุตฺทจฺจ
โทมนสฺสํ อฺปฺปฺพชฺติ วตฺถุ นีวณสมฺปยุตฺตานํ ขนฺธานํ อตุลิจจเยน
ปจฺจโย ๑ นีวณสมฺปยุตฺโต จ นีวณวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา
นีวณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อตุลิจจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ
ปุเรชาตํ ๑ สหชาโต: นีวณสมฺปยุตฺโต เอโก ขนฺโธ จ
วตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ อตุลิจจเยน ปจฺจโย เทว ขนฺธา

จ วตถุ จ ทวินัน ขนุชานัน อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นีวรณสมฺปยุตฺโต
จ นีวรณวิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจชาตํ อาหาริ
อินฺทริยิ ฯ สหชาตา: นีวรณสมฺปยุตฺตา ขนุชา จ มหาภูตา จ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานัน ฐูปานัน อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาตา:
นีวรณสมฺปยุตฺตา ขนุชา จ กพฺพีกาโร อาหาริ จ อิมฺสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺจชาตา: นีวรณสมฺปยุตฺตา
ขนุชา จ ฐูปชีวิตฺติณฺทริยญฺจ กฏฺตฺตารูปานัน อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๖๓๖] เหตุยา จตฺตาริ อารมฺมณฺณ จตฺตาริ อธิปฺติยา
ปฺลฺลจ อนนฺตเร จตฺตาริ สมฺนนฺตเร จตฺตาริ สหชาเต ปฺลฺลจ
อณฺณมณฺณญเ เทว นิสฺสเย สตฺต อุปฺนิสฺสเย จตฺตาริ
ปฺรูชาเต เทว ปจฺจชาเต เทว อาเสวเน เทว กมฺเม จตฺตาริ
วิปาเก เอกิ อาหารเ จตฺตาริ อินฺทริเย จตฺตาริ ฌาเน
จตฺตาริ มกฺเค จตฺตาริ สมฺปยุตฺเต เทว วิปฺยุตฺเต ตีณฺน
อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา จตฺตาริ วิคเต จตฺตาริ อวิคเต
สตฺต ฯ

[๖๓๗] นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณฺณปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย: อุปฺนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย: ฯ นีวรณสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม นีวรณวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณฺณปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตปจฺจเยน

ปัจจัย: อุปนิสฺสยปัจจัยเนน ปัจจัย: ปัจฉาชาติปัจจัยเนน
ปัจจัย: กम्मปัจจัยเนน ปัจจัย ๑ นีวรณสมฺปยุตฺโต ฐมฺโม
นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส จ นีวรณวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส สหชาติปัจจัยเนน
ปัจจัย: ๑ นีวรณวิปฺปยุตฺโต ฐมฺโม นีวรณวิปฺปยุตฺตสฺส
ฐมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเนน ปัจจัย: สหชาติปัจจัยเนน ปัจจัย:
อุปนิสฺสยปัจจัยเนน ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเนน ปัจจัย: ปัจฉาชาติปัจจัยเนน
ปัจจัย: กम्मปัจจัยเนน ปัจจัย: อาหารปัจจัยเนน
ปัจจัย: อินฺทฺริยปัจจัยเนน ปัจจัย: ๑ นีวรณวิปฺปยุตฺโต
ฐมฺโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อารมฺมณปัจจัยเนน ปัจจัย:
อุปนิสฺสยปัจจัยเนน ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเนน ปัจจัย: ๑
นีวรณสมฺปยุตฺโต จ นีวรณวิปฺปยุตฺโต จ ฐมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส
ฐมฺมสฺส สหชาติปัจจัยเนน ปัจจัย: ปุเรชาติปัจจัยเนน
ปัจจัย: ๑ นีวรณสมฺปยุตฺโต จ นีวรณวิปฺปยุตฺโต จ ฐมฺมา
นีวรณวิปฺปยุตฺตสฺส ฐมฺมสฺส สหชาติปัจจัยเนน ปัจจัย: ปัจฉาชาติปัจจัยเนน
ปัจจัย: อาหารปัจจัยเนน ปัจจัย: อินฺทฺริยปัจจัยเนน
ปัจจัย:

[๖๓๘] นเหตุยา สตุตฺต นอารมฺมณเณ สตุตฺต นอธิปติยา
สตุตฺต นอนนฺตเร สตุตฺต นสมนฺนตเร สตุตฺต นสหชาติเต ปญฺจ
นอลฺลวมณฺเณ ปญฺจ นนิสฺสเย ปญฺจ นอุปนิสฺสเย สตุตฺต
นปุเรชาติเต จ นมกฺเค สตุตฺต นสมฺปยุตฺเต ปญฺจ นวิปฺปยุตฺเต

จตุตารี โนตฤถียา จตุตารี โนนตฤถียา สตุต โนวิกเต สตุต
โนอวิกเต จตุตารี ฯ

[๖๓๕] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺเ จตุตารี ... นอธิปติยา
จตุตารี นอนนฺตเร จตุตารี นสมนฺนตเร จตุตารี นอญณมญฺเ
เทว นอุปฺนิสฺสเย จตุตารี นมกฺเค จตุตารี นสมฺปยุตฺเต เทว
นวิปฺยุตฺเต เทว โนนตฤถียา จตุตารี โนวิกเต จตุตารี ฯ

[๖๔๐] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺเ จตุตารี ... อธิปติยา ปญจ
อนุโลมคณฺนา กาทพฺพา อวิกเต สตุต ฯ
นัวรณสมฺปยุตฺตทกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นัวรณนัวรณียทกฺกํ

ปฏฺิจจวโร

[๖๔๑] นัวรณญฺเจวณัวรณียญฺจ ฌมฺมํ ปฏฺิจจ นัวรณญฺเจวณัวรณียอ
ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: กามจฺจนฺทนัวรณํ ปฏฺิจจ
ถินมัทธนัวรณํ อุตฺถจฺจนัวรณํ อวิชฺชานัวรณํ ฯ เอวํ สพฺเพ คณฺนา
วิกชิตพฺพา ฯ นัวรณทกฺสทิสสา นินฺนนานาจรณฺนา ฯ

ปญฺหาวโร

[๖๔๒] นัวรณญฺเจวณัวรณียอ ฌมฺโม นัวรณสฺสเจว
นัวรณียสฺสจ ฌมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย: นัวรณญฺเจวณัวรณียา
เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ นัวรณานํ เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นัวรณญฺเจวณัวรณียอ

ธมฺโม นีวรณียสฺสเจวโนจนีวรณสฺส ธมฺมสฺส

เหตุปัจจนเณน ปัจจโย: นีวรณาเจวนีวรณียาจ เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ

ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจนเณน ปัจจโย ฯ นีวรโณเจว-

*นีวรณียจ ธมฺโม นีวรณสฺสเจวนีวรณียสฺสจ นีวรณียสฺสเจวโนจนีวรณสฺส

จ ธมฺมสฺส เหตุปัจจนเณน ปัจจโย: นีวรณาเจวนีวรณียาจ

เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ นีวรณานนฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ

รูปานํ เหตุปัจจนเณน ปัจจโย ฯ นีวรณียเจวโนจนีวรโณ

ธมฺโม นีวรณียสฺสเจวโนจนีวรณสฺส ธมฺมสฺส เหตุปัจจนเณน

ปัจจโย: นีวรณียาเจวโนจนีวรณา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ

จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจนเณน ปัจจโย ปฏิสนฺธิ ฯ

[๖๔๓] นีวรโณเจวนีวรณียจ ธมฺโม นีวรณสฺสเจวนีวรณียสฺสจ

ธมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณน ปัจจโย: นีวรณ อารพฺก

นีวรณา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลํ ปุจฺฉิตฺตพฺพํ นีวรณ อารพฺก

นีวรณียาเจวโนจนีวรณา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ มฺลํ ปุจฺฉิตฺตพฺพํ นีวรณ

อารพฺก นีวรณา จ สมฺปยุตฺตา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ นีวรณียเจว-

*โนจนีวรโณ ธมฺโม นีวรณียสฺสเจวโนจนีวรณสฺส ธมฺมสฺส

อารมฺมณปัจจนเณน ปัจจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา

ตํ ปจฺจเวกฺขติ อสฺสาเทติ อภินฺนฺทติ ตํ อารพฺก ราโค ทิฏฺฐิ

วิจิกิจฺฉา อุทฺถจํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชนฺติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ...

ณานา ... อริยา โคตรกฺกํ ปจฺจเวกฺขณฺติ โวทานํ ... ปหิเน

กิลเส ... วิกขมภิต กิลเส ... ปุพเพ สมทาจิณเณ ... จกขุ ...
วตถุ ... นีวรณิเยจวโนจนีวรณ ขนุเช อนิจโต ... วิปัสสติ
อสุสาเทติ อภินนุทติ ฯเปฯ โทมนสุล ... ทิพเพน จกขุณา ...
ยาว อวชชณา ตาว กาดพพา ฯ นีวรณิโยจวโนจนีวรณ
ธมโม นีวรณสุสเจวนีวรณิยสุสจ ธมมสุส อารมมณปัจเจน
ปัจเจโย: ทานัน ... สील ... อุโปสถกมม ... ปุพเพ สัจฉินณานิ ...
ณานา ... จกขุ ... วตถุ ... นีวรณิเยจวโนจนีวรณ ขนุเช อสุสาเทติ
อภินนุทติ ต อารพุก ราโค ทิฏฐิจิ วิจิจิจฉา อุททจจ โทมนสุล
อุปปัจชชติ ฯ นีวรณิโยจวโนจนีวรณ ธมโม นีวรณสุสเจวนีวรณิยสุสจ
นีวรณิยสุสเจวโนจนีวรณสุส จ ธมมสุส อารมมณปัจเจน
ปัจเจโย: ทานัน ... สील ... อุโปสถกมม ... ปุพเพ
สัจฉินณานิ ... ณานา ... จกขุ ... วตถุ ... นีวรณิเยจวโนจนีวรณ
ขนุเช อสุสาเทติ อภินนุทติ ต อารพุก นีวรณา จ สมปะยุตตกาจ
ขนุชา อุปปัจชชชติ ฯ เอว อิตเรปี ตินิ กาดพพา ฯ อารมมณสทิส
อธิปติ ฯ ปุเรชาตมปี อารมมณสทิส ฯ อุปนีสุสเยปี โลกุตตร
น กาดพพิ ฯ สงขิตตติ ฯ เอว วิตุถาเรตพพิ ฯ ยถา นีวรณทุก
เอว ปัจเจเวกขิตวา กาดพพิ ฯ

นีวรณนีวรณิยทุก นิจฉิตติ ฯ

นินรนนินรนสมปยุตตทุก

ปฏิจจวโร

[๖๔๔] นินรนญเจวนินรนสมปยุตตญจ ฌมมํ ปฏิจจ
 นินรนญเจวนินรนสมปยุตโตจ ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา:
 กามจฺจนฺทนินรนํ ปฏิจจ ถินมิทฺธนินรนํ อุทฺทจฺจนินรนํ อวิชฺชานินรนํ
 จกฺกํ สพฺเพปิ นินรณา กาทพฺพา ฯ นินรนญเจวนินรนสมปยุตตญจ
 ฌมมํ ปฏิจจ นินรนสมปยุตโตเจวโนจฺจนินรน ฌมโม
 อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นินรน ปฏิจจ สมปยุตตกา ขนฺธา ฯ
 นินรนญเจวนินรนสมปยุตตญจ ฌมมํ ปฏิจจ นินรนญเจวนินรนสมปยุตโตจ
 นินรนสมปยุตโตเจวโนจฺจนินรน จ ฌมมา อุปฺปชฺชนฺติ
 เหตุปจฺจยา: กามจฺจนฺทนินรนํ ปฏิจจ ถินมิทฺธนินรนํ
 อุทฺทจฺจนินรนํ อวิชฺชานินรนํ สมปยุตตกา จ ขนฺธา จกฺกํ ฯ
 นินรนสมปยุตตญเจวโนจฺจนินรน ฌมมํ ปฏิจจ นินรนสมปยุตโตเจวโนจฺจนินรน
 ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นินรนสมปยุตตญเจวโนจฺจนินรน
 เอกํ ขนฺธํ ปฏิจจ ตโย ขนฺธา เทว ขนฺธ ... ฯ
 นินรนสมปยุตตญเจวโนจฺจนินรน ฌมมํ ปฏิจจ นินรนญเจวนินรนสมปยุตโตจ
 ฌมโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: นินรนสมปยุตเตเจวโนจฺจนินรน
 ขนฺธ ปฏิจจ นินรณา ฯ นินรนสมปยุตตญเจว
 โนจฺจนินรน ฌมมํ ปฏิจจ นินรนญเจวนินรนสมปยุตโตจ
 นินรนสมปยุตโตเจวโนจฺจนินรน

จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา:

นึวณสมฺปยุตฺตลฺเจวโนจนึวณณํ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา

นึวณณา จ เทว ขนฺธเ ... ฯ นึวณณเจวณึวณสมฺปยุตฺตลฺเจ

นึวณสมฺปยุตฺตลฺเจวโนจนึวณณจ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ นึวณโณเจวณึวณสมฺปยุตฺโตจ

ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: กามจฺจนฺทนึวณณจ

สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ ถึนมิทฺธนึวณณํ อุทฺธจฺจนึวณณํ

อวิชฺขานึวณณํ จกุกํ ฯ นึวณณเจวณึวณสมฺปยุตฺตลฺเจ

นึวณสมฺปยุตฺตลฺเจวโนจนึวณณจ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ นึวณสมฺปยุตฺโตเจวโนจนึวณโณ

ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: นึวณสมฺปยุตฺตลฺเจวโนจนึวณณํ

เอกํ ขนฺธลฺเจ นึวณเณ จ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา

เทว ขนฺธเ ... ฯ นึวณณเจวณึวณสมฺปยุตฺตลฺเจ นึวณสมฺปยุตฺตลฺเจว-

*โนจนึวณณจ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ นึวณโณเจวณึวณสมฺปยุตฺโตจ

นึวณสมฺปยุตฺโตเจวโนจนึวณโณ จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺจฺจยา:

นึวณสมฺปยุตฺตลฺเจวโนจนึวณณํ เอกํ ขนฺธลฺเจ กามจฺจนฺทนึวณณจ

ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา ถึนมิทฺธนึวณณํ อุทฺธจฺจนึวณณํ

อวิชฺขานึวณณํ เทว ขนฺธเ ... จกุกํ ฯ สงฺจิตฺตํ ฯ

[๖๔๕] เหตุยา นว อารมฺมเณ นว อธิปฺติยา นว

สพฺพตฺถ นว กมฺเม นว อหาเร นว อวิคเต นว ฯ

[๖๔๖] นึวณณเจวณึวณสมฺปยุตฺตลฺเจ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ นึวณโณเจวณึวณ-

*สมฺปยุตฺโตจ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺจฺจยา: วิจิกิฉานึวณณํ

ปฏิบัติ อวิชชานีวรณํ อุทฺทจฺจนีวรณํ ปฏิจฺจ อวิชชานีวรณํ ฯ
นీวรณสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจฺนีวรณํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นีวรโณจฺจนีวรณสมฺปยุตฺโตจ
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺจฺจยา: วิจิกิฉฺฉาสหคเต
อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเต ปฏิจฺจ อวิชชานีวรณํ ฯ
นీวรณญฺเจวนีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ นีวรณสมฺปยุตฺตญฺเจวโนจฺนีวรณญฺจ
ฌมฺมํ ปฏิจฺจ นีวรโณจฺจนีวรณสมฺปยุตฺโตจ ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปฺจฺจยา: วิจิกิฉฺฉานีวรณญฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเต ปฏิจฺจ
อวิชชานีวรณํ อุทฺทจฺจนีวรณญฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธเต ปฏิจฺจ
อวิชชานีวรณํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๖๔๗] นเหตุยา ตีณิ นอธิปฺติยา นว นปุเรชาเต นว
นปฺจฺฉาชาเต นว นอาเสวเน นว นกมฺเม ตีณิ นวิปาเก
นว นวิปฺปยุตฺเต นว ฯ

[๖๔๘] เหตุปฺจฺจยา นอธิปฺติยา นว ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ ... นวิปฺปยุตฺเต
นว ฯ

[๖๔๙] นเหตุปฺจฺจยา อารมฺมเณ ตีณิ ... อนนฺตเร ตีณิ
สมนฺนตเร ตีณิ สพฺพตฺถ ตีณิ มกฺเค ตีณิ อวิกเต ตีณิ ฯ

เอวํ สหชาตวาโรปี ปฺจฺจยวาโรปี นิสฺสยวาโรปี สํสฺสุจฺจวาโรปี
สมฺปยุตฺตวาโรปี ปฏิจฺจวารสฺทิสฺสา นินฺนนานาภรณฺนา ฯ

ปญฺหาวาโร

[๖๕๐] นีวรโณจฺจนีวรณสมฺปยุตฺโตจ ฌมฺโม
นీวรณสฺสจฺจนีวรณสมฺปยุตฺตสฺสจ

ชมมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย:

นัีรณเาเจอนัีรณสมปยุตฺตาท เหตุ สมปยุตฺตกานัี นัีรณานัี

เหตุปัจจเยน ปัจจโย ฯ นัีรณเาเจอนัีรณสมปยุตฺโตจ ชมโม

นัีรณสมปยุตฺตสฺสเจอนอจนัีรณสฺส ชมมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย:

นัีรณเาเจอนัีรณสมปยุตฺตาท เหตุ นัีรณสมปยุตฺตานัี ขนุชานัี

เหตุปัจจเยน ปัจจโย ฯ นัีรณเาเจอนัีรณสมปยุตฺโตจ ชมโม

นัีรณสฺสเจอนัีรณสมปยุตฺตสฺสจ นัีรณสมปยุตฺตสฺสเจอนอจนัีรณสฺส จ

ชมมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: นัีรณเาเจอนัีรณสมปยุตฺตาท

เหตุ สมปยุตฺตกานัี ขนุชานัี นัีรณานลจ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ฯ

[๖๕๑] นัีรณเาเจอนัีรณสมปยุตฺโตจ ชมโม

นัีรณสฺสเจอนัีรณสมปยุตฺตสฺสจ ชมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย:

นัีรณเา อารพุก นัีรณเา อูปฺปชฺชนุตติ ฯ มุลลั ปุจฺจิตพฺพั นัีรณเา อารพุก

นัีรณสมปยุตฺตเาเจอนอจนัีรณเา ขนุชเา อูปฺปชฺชนุตติ ฯ มุลลั

ปุจฺจิตพฺพั นัีรณเา อารพุก นัีรณเา จ สมปยุตฺตกา จ ขนุชเา

อูปฺปชฺชนุตติ ฯ นัีรณสมปยุตฺโตเจอนอจนัีรณเา ชมโม

นัีรณสมปยุตฺตสฺสเจอนอจนัีรณสฺส ชมมสฺส อารมฺมณปัจจเยน ปัจจโย:

นัีรณสมปยุตฺตเาเจอนอจนัีรณเา ขนุชเา อารพุก นัีรณสมปยุตฺตเาเจ-

*นอจนัีรณเา ขนุชเา อูปฺปชฺชนุตติ ฯ มุลลานัี ปุจฺจิตพฺพานัี ฯ

นัีรณสมปยุตฺตเาเจอนอจนัีรณเา ขนุชเา อารพุก นัีรณเา อูปฺปชฺชนุตติ ฯ

นัีรณสมปยุตฺตเาเจอนอจนัีรณเา ขนุชเา อารพุก นัีรณเา จ สมปยุตฺตกา

จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ นีวฺรโณเจวนีวฺรณสมฺปยุตฺโตจ
นีวฺรณสมฺปยุตฺโตเจวโนจนีวฺรโณ จ ฐมา นีวฺรณสฺสเจวนีวฺรณสมฺปยุตฺตสฺสจ
ฐมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๖๕๒] นีวฺรโณเจวนีวฺรณสมฺปยุตฺโตจ ฐมฺโม นีวฺรณสฺสเจว-
*นีวฺรณสมฺปยุตฺตสฺสจ ฐมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย:
อารมฺมณธิปฺติ ฯ ตีณิ ฐการมฺมณายะ ฯ นีวฺรณสมฺปยุตฺโตเจวโนจนีวฺรโณ
ฐมฺโม นีวฺรณสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจนีวฺรณสฺส ฐมฺมสฺส
อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย: อารมฺมณธิปฺติ สหชาตธิปฺติ ฯ
อารมฺมณธิปฺติ: นีวฺรณสมฺปยุตฺเตเจวโนจนีวฺรณ ขนฺเช ฐํ กตฺวา
นีวฺรณสมฺปยุตฺตาเจวโนจนีวฺรณา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตธิปฺติ:
นีวฺรณสมฺปยุตฺตาเจวโนจนีวฺรณธิปฺติ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ มูลานิ ปฺจฺจิตฺตพฺพานิ ฯ
นีวฺรณสมฺปยุตฺเตเจวโนจนีวฺรณ ขนฺเช ฐํ กตฺวา นีวฺรณา อุปฺปชฺชนฺติ
สหชาตธิปฺติ: นีวฺรณสมฺปยุตฺตาเจวโนจนีวฺรณธิปฺติ สมฺปยุตฺตกาณํ
นีวฺรณานํ อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ นีวฺรณสมฺปยุตฺเตเจวโนจนีวฺรณ
ขนฺเช ฐํ กตฺวา นีวฺรณา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ สหชาตธิปฺติ: นีวฺรณสมฺปยุตฺตาเจวโนจนีวฺรณธิปฺติ
สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ นีวฺรณานญจ อธิปฺติปฺจฺเจเนน ปฺจฺจโย ฯ
นีวฺรโณเจวนีวฺรณสมฺปยุตฺโตจ นีวฺรณสมฺปยุตฺโตเจวโนจนีวฺรโณ จ
ฐมา นีวฺรณสฺสเจวนีวฺรณสมฺปยุตฺตสฺสจ ฐมฺมสฺส อธิปฺติปฺจฺเจเนน

ปัจจโย: อารมมณชิปติ ฯ ตีณิ ฯ

[๖๕๓] อนนฺตรปัจจเยน ปัจจโย: อวชฺชนาปี วุฏฺฏานมฺปิ
นคฺติ สพฺพตฺถ ปุริมา ปุริมา กาคพฺพา ฯ สมฺนนฺตรปัจจเยน
ปัจจโย: นว ฯ สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: นว ฯ อณฺณมณฺณปัจจเยน
ปัจจโย: นว ฯ นิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: นว ฯ อฺปนินิสฺสยปัจจเยน
ปัจจโย: นว อารมฺมณสทิสฺสิ วิภงฺโก นคฺติ ฯ
อาเสวนปัจจเยน ปัจจโย: ฯ

[๖๕๔] นีวรณสมฺปยุตฺโตเจวโนจนีวรโณ ชฺมโม นีวรณสมฺปยุตฺตสฺส-
*เจวโนจนีวรณสฺส ชฺมมฺสฺส กมฺมปัจจเยน ปัจจโย: นีวรณสมฺปยุตฺตา-
*เจวโนจนีวรณา เจตนา สมฺปยุตฺตกานันฺ ขนฺธานันฺ กมฺมปัจจเยน
ปัจจโย ฯ มุลานินิ ปุจฺจิตพฺพานินิ ฯ นีวรณสมฺปยุตฺตาเจวโนจนีวรณา
เจตนา สมฺปยุตฺตกานันฺ นีวรณานันฺ กมฺมปัจจเยน
ปัจจโย ฯ นีวรณสมฺปยุตฺตาเจวโนจนีวรณา เจตนา สมฺปยุตฺตกานันฺ
ขนฺธานันฺ นีวรณานนฺจ กมฺมปัจจเยน ปัจจโย ฯ

[๖๕๕] นีวรณสมฺปยุตฺโตเจวโนจนีวรโณ ชฺมโม
นีวรณสมฺปยุตฺตสฺสเจวโนจนีวรณสฺส ชฺมมฺสฺส อหฺารปัจจเยน ปัจจโย:
ตีณิ ฯ อินฺทฺริยปัจจเยน ปัจจโย: ตีณิ ฯ ฉานปัจจเยน ปัจจโย:
ตีณิ ฯ มคฺคปัจจเยน ปัจจโย: ตีณิ ฯ สมฺปยุตฺตปัจจเยน
ปัจจโย: นว ฯ อคฺติปัจจเยน ปัจจโย: นว ฯ นคฺติปัจจเยน
ปัจจโย: นว ฯ วิคตปัจจเยน ปัจจโย: นว ฯ อวิกตปัจจเยน

ปัจจัย: นว ฯ

[๖๕๖] เหตุยา ตีณิ อารมมณ นว อธิปัตยา นว
อนนุเตร นว สมนนุเตร นว สหชาเต นว อณณมณเ
นว นิสุสเย นว อุปนิสุสเย นว อาเสวเน นว กมฺเม
ตีณิ อาหารे ตีณิ อินฺหุริเย ตีณิ ฉานเ ตีณิ มกุเค
ตีณิ สมฺปยุตเต นว อตุถิยา นว นตุถิยา นว วิคเต นว
อวิกเต นว ฯ

[๖๕๗] นีวรโณเจวนีวรณสมฺปยุตฺโตจ ฌมโโม นีวรณสุสเจว-
*นีวรณสมฺปยุตฺตสุสจ ฌมฺมสุส อารมฺมณปัจจัยเณ ปัจจัย: สหชาตปัจจัยเณ
ปัจจัย: อุปนิสุสยปัจจัยเณ ปัจจัย: ฯ เอว
นวิปีตีสุ ปเทสุ ปริวตเตตพฺพา ฯ

[๖๕๘] นเหตุยา นว นอารมฺมณ นว โนอวิกเต นว ฯ

[๖๕๙] เหตุปัจจัยา นอารมฺมณ ตีณิ ... นอธิปัตยา ตีณิ
นอนนุเตร ตีณิ นสมนนุเตร ตีณิ นอุปนิสุสเย ตีณิ นมกุเค ตีณิ
นวิปฺปยุตเต ตีณิ โนนตุถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๖๖๐] นเหตุปัจจัยา อารมฺมณ นว ... อธิปัตยา นว ฯ
อนุโลมมาติกา กาทพฺพา ฯ ... อวิกเต นว ฯ

นีวรณนีวรณสมฺปยุตฺตทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นัวรรณวิปยุตตนิวรรณียทุกั

ปฏิจจวโร

[๖๖๑] นัวรรณวิปยุตตํ นัวรรณียํ ฌมมํ ปฏิจจ นัวรรณวิปยุตโต นัวรรณโย
ฌมโม อุปฺปชชติ เหตุปจจยา: นัวรรณวิปยุตตํ นัวรรณียํ
เอกั ฌนุธิ ปฏิจจ ตโย ฌนุธา จิตตสมุฏฐานนุจ
รูปุ เทว ฌนุเช ... ปฏิสนุธิ ๑ สงฺขิตตํ ๑ ยถา จุพนุตรทุก
โลกียทุกั เอว กาทพุพิ นินฺนนานากรณั ๑
นัวรรณวิปยุตตนิวรรณียทุกั นิฏฺจิติ ๑

ปรามาสทุกั

ปฏิจจวโร

[๖๖๒] ปรามาสิ ฌมมํ ปฏิจจ โนปรามาโส ฌมโม อุปฺปชชติ
เหตุปจจยา: ปรามาสิ ปฏิจจ สมฺปยุตตา ฌนุธา จิตตสมุฏฐานนุจ
รูปุ ๑ โนปรามาสิ ฌมมํ ปฏิจจ โนปรามาโส ฌมโม
อุปฺปชชติ เหตุปจจยา: โนปรามาสิ เอกั ฌนุธิ ปฏิจจ ตโย
ฌนุธา จิตตสมุฏฐานนุจ รูปุ เทว ฌนุเช ... ปฏิสนุธิ ยาว
อสลฺลสตุตา มหาภูตา ๑ โนปรามาสิ ฌมมํ ปฏิจจ ปรามาโส
ฌมโม อุปฺปชชติ เหตุปจจยา: โนปรามาเส ฌนุเช ปฏิจจ
ปรามาโส ๑ โนปรามาสิ ฌมมํ ปฏิจจ ปรามาโส จ โนปรามาโส

จ ฌมมา อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนปรามาสิ
เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา ปรามาโส จ จิตฺตสมฺภูจฺจณญ
รูปํ เทว ขนฺธเ ... ๑ ปรามาสญจ โนปรามาสญจ ฌมมํ ปฏฺิจฺจ
โนปรามาโส ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: โนปรามาสิ เอกํ
ขนฺธญจ ปรามาสญจ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจณญจ รูปํ
เทว ขนฺธเ ... ๑

[๖๖๓] เหตุยา ปญจ อารมฺมณ ปญจ สพฺพตฺถ ปญจ
วิปาเก เอกํ อวิกเต ปญจ ๑

[๖๖๔] โนปรามาสิ ฌมมํ ปฏฺิจฺจ โนปรามาโส ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ โนปรามาสิ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจณญจ รูปํ เทว ขนฺธเ ... อเหตุกปฏิสฺนฺธิ
ยาว อสฺลยสฺสคฺตา วิจิกฺกฉาสหคเต อุตฺตจฺจสหคเต ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ
วิจิกฺกฉาสหคโต อุตฺตจฺจสหคโต โมโห ๑

[๖๖๕] ปรามาสิ ฌมมํ ปฏฺิจฺจ โนปรามาโส ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ
นอารมฺมณปจฺจยา: ปรามาสิ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจณญจ รูปํ ๑ โนปรามาสิ
ฌมมํ ปฏฺิจฺจ โนปรามาโส ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณปจฺจยา:
โนปรามาเส ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจณญจ รูปํ ยาว
อสฺลยสฺสคฺตา ๑ ปรามาสญจ โนปรามาสญจ ฌมมํ ปฏฺิจฺจ โนปรามาโสฟ
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณปจฺจยา: ปรามาสญจ
สมฺปยุตฺตเกจ ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจณญจ รูปํ ๑

[๖๖๖] นเหตุยา เอก์ นอารมมณ เตณิ นอธิปติยา ปญจ
นอนนุเตร เตณิ นสมนนุเตร เตณิ นอลุลมณเณ เตณิ
นอุปนิสฺสเย เตณิ นปุเรชาเต ปญจ นปัจฉาชาเต ปญจ
นอาเสวเน ปญจ นกมฺเม เตณิ นวิปาเก ปญจ นอาหาร
เอกั นอินฺทริเย เอก์ นฉาเน เอก์ นมคฺเค เอก์ นสมฺปยุตฺเต
เตณิ นวิปฺปยุตฺเต ปญจ โนนตุถิยา เตณิ โนวิกเต
เตณิ ฯ

[๖๖๗] เหตุปัจจยา นอารมมณ เตณิ ... นอธิปติยา ปญจ
นวิปาเก ปญจ นสมฺปยุตฺเต เตณิ นวิปฺปยุตฺเต ปญจ โนนตุถิยา
เตณิ โนวิกเต เตณิ ฯ

[๖๖๘] นเหตุปัจจยา อารมมณ เอก์ ... อนนุเตร เอก์
สพฺพตฺถ เอก์ อวิกเต เอก์ ฯ

สหชาตวาโรปี ปฏิจฺจวารสฺสโศ ฯ

ปัจจยวโร

[๖๖๙] ปรามาสั รมฺมึ ปจฺจยา โนปรามาสโศ รมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปัจจยา: ปรามาสั ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ
รูปึ ฯ โนปรามาสั รมฺมึ ปจฺจยา โนปรามาสโศ รมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา: โนปรามาสั เอก์ ขนฺธึ ปจฺจยา คโย
ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปึ เทว ขนฺเช ... ปฏิสฺสนฺธิ ยาว
อชฺฌตฺตคิกกา มหาภูตา วตฺถุ ปจฺจยา โนปรามาสา ขนฺธา ฯ

โนปรามาสัม ฌมัม ปัจจยา ปรามาสโต ฌมโม อุปุปชชติ เหตุปัจจยา:
โนปรามาเส ขนุเช ปัจจยา ปรามาสโต วตถุ ปัจจยา
ปรามาสโต ฯ โนปรามาสัม ฌมัม ปัจจยา ปรามาสโต จ โนปรามาสโต
จ ฌมมา อุปุปชชติ เหตุปัจจยา: โนปรามาสัม เอกัม
ขนุชฺช ปัจจยา ตโย ขนุชา ปรามาสโต จ จิตตสมุฏฐานนจ รูปี
เทว ขนุเช ... วตถุ ปัจจยา ปรามาสโต มหาภูเต ปัจจยา
จิตตสมุฏฐานัน รูปี วตถุ ปัจจยา ปรามาสโต จ สมุပ္ยุตตกา จ
ขนุชา ฯ ปรามาสนจ โนปรามาสนจ ฌมัม ปัจจยา โนปรามาสโต
ฌมโม อุปุปชชติ เหตุปัจจยา: โนปรามาสัม เอกัม ขนุชฺชนจ ปรามาสนจ
ปัจจยา ตโย ขนุชา จิตตสมุฏฐานนจ รูปี เทว
ขนุเช ... ปรามาสนจ สมุပ္ยุตตเก จ ขนุเช ปัจจยา จิตตสมุฏฐานัน
รูปี ปรามาสนจ มหาภูเต จ ปัจจยา จิตตสมุฏฐานัน
รูปี ปรามาสนจ วตถุณจ ปัจจยา โนปรามาสา ขนุชา ฯ

สงฺขิตตํ ฯ

[๖๗๐] เหตุยา ปณจ อารมมณ ปณจ อธิปัตติยา ปณจ
สพฺพตฺถ ปณจ วิปาเก เอกัม อวิกเต ปณจ ฯ

[๖๗๑] โนปรามาสัม ฌมัม ปัจจยา โนปรามาสโต ฌมโม
อุปุปชชติ นเหตุปัจจยา: อเหตุกัม โนปรามาสัม เอกัม ขนุชฺช ปัจจยา
ตโย ขนุชา จิตตสมุฏฐานนจ รูปี เทว ขนุเช ... อเหตุกปฏิสนฺธิ
ยาว อสณฺณสคฺตา จกฺขายตฺนํ ปัจจยา จกฺขุวิญญานํ

กายยตนัน ปัจจยา กายวิญญาณัน วตถุ ปัจจยา อเหตุกา
โนปปรามาสา ขนฺธา วิจิกิจฺจาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนฺธเ จ
วตฺถุณฺจ ปัจจยา วิจิกิจฺจาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ฯ

สงฺขิตฺตํ ฯ

[๖๗๒] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณฺ เตณิ นอชิปฺติยา ปญฺจ
นอนนฺตเร เตณิ ฯเปฯ นอุปฺนิสฺสเย เตณิ นปุเรชาเต ปญฺจ
นปจฺจนาชาเต ปญฺจ นอเสวเน ปญฺจ นกมฺเม เตณิ
นวิปาเก ปญฺจ นอาหารเ เอกํ นอินฺทฺริเย เอกํ นฉานเ
เอกํ นมคฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต เตณิ นวิปฺปยุตฺเต ปญฺจ
โนนตฺถิยา เตณิ โนวิกเต เตณิ ฯ

[๖๗๓] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺ เตณิ ... นอชิปฺติยา ปญฺจ

เอวํ สพฺพตฺถ กาทพฺพิ ฯ

[๖๗๔] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺ เอกํ ... อวิกเต เอกํ ฯ

นิสฺสยวโร ปจฺจยวารสฺทิสฺโส ฯ

สํสฺสฺจวโรพ

[๖๗๕] ปรามาสํ ฐมฺมํ สํสฺสฺจโจ โนปปรามาโส ฐมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปจฺจยา: ปรามาสํ สํสฺสฺจ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ฯ เอวํ ปญฺจ
ปญฺหา กาทพฺพา อรุเปยเว ฯ

สํสฺสฺจวโรปี สมฺปยุตฺตวโรปี เอวํ กาทพฺพา ฯ

ปณหาวโร

[๖๗๖] โนปรามาโต ฌโม โนปรามาตสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน
ปัจจโย: โนปรามาตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ๆ โนปรามาโต
ฌโม ปรามาตสฺส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย: โนปรามาตา
เหตุ ปรามาตสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย ๆ โนปรามาโต ฌโม
ปรามาตสฺส จ โนปรามาตสฺส จ ฌมฺมสฺส เหตุปัจจเยน ปัจจโย:
โนปรามาตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ ปรามาตสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ เหตุปัจจเยน ปัจจโย ๆ

[๖๗๗] ปรามาโต ฌโม ปรามาตสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณฺปัจจเยน ปัจจโย: ปรามาตี อารพฺภ ปรามาโต อุปฺปชฺชติ ๆ
มูลานิ กาทพฺพานิ ๆ ปรามาตี อารพฺภ โนปรามาตา ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ ๆ ปรามาตี อารพฺภ ปรามาโต จ สมฺปยุตฺตกา จ
ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ๆ โนปรามาโต ฌโม โนปรามาตสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณฺปัจจเยน ปัจจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ
กตฺวา ตํ ปัจจเวกฺขติ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ ราโค
วิจิกิจฺฉา อุทฺธจฺจํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ...
ณานา วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ
ปัจจเวกฺขนฺติ ผลํ ปัจจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ ปัจจเวกฺขนฺติ
นิพฺพานํ โคตรกฺขสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย

อารมมณปัจจนเณ ปัจจโย อริยา โนปรามาเส ปหิเน กิเลส ...
วิขมภิกเต กิเลส ... ปุพเพ ... จกขุ ... วตถุ ... โนปรามาเส
ขนุเช อนิจโต วิปสฺสตี อสฺสาเทตี อภินนุทตี ตํ อารพฺภ ราโค
วิจิกิจฺฉา อุทฺธจํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชตี ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปี
ปสฺสตี ทิพฺพาย โสตราตุยา สทฺทํ สฺสนาตี เจโตปริยญาณเณ
โนปรามาสจิตฺตสมฺภวิสฺส จิตฺตํ ชานาตี อากาसानญายตนํ
วิญฺญาณญายตนสฺส อากิณฺณญายตนํ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสฺส
รูปายตนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โสภฺจพฺพายตนํ กายวิญฺญาณสฺส
โนปรามาสา ขนฺธา อิทธิวิธญาณสฺส เจโตปริยญาณสฺส ปุพฺเพนิวาสา-
*นุสฺสตีญาณสฺส ยถากมฺมุปกญาณสฺส อนาคตฺสญาณสฺส อวชฺชนาย
อารมมณปัจจนเณ ปัจจโย ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม ปรามาสสฺส
ฌมฺมสฺส อารมมณปัจจนเณ ปัจจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
ตํ อสฺสาเทตี อภินนุทตี ตํ อารพฺภ ทิฏฺฐี อุปฺปชฺชตี
ปุพฺเพ ... ฌานา ... ฯเปฯ จกฺขุ ... วตถุ ... โนปรามาเส ขนุเช
อสฺสาเทตี อภินนุทตี ตํ อารพฺภ ทิฏฺฐี ... ฯ โนปรามาโส
ฌมฺโม ปรามาสสฺส จ โนปรามาสสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมมณปัจจนเณ
ปัจจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ อสฺสาเทตี
อภินนุทตี ตํ อารพฺภ ปรามาสโส จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺตี ปุพฺเพ ... ฌานา ... จกฺขุ ... วตถุ ... โนปรามาเส
ขนุเช อสฺสาเทตี อภินนุทตี ตํ อารพฺภ ปรามาสโส จ สมฺปยุตฺตกา จ

ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ ปรามาโส จ โนปรามาโส จ ชฺมมา
ปรามาสฺส ชฺมมฺสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ปรามาสญฺจ
สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺเช อารพฺภ ... ตีณิ ฯ

[๖๓๘] ปรามาโส ชฺมโม ปรามาสฺส ชฺมมฺสฺส อธิปฺติปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ปรามาสํ คฺรุํ กตฺวา ปรามาโส ... ตีณิ อารมฺมณฺธิปฺติเยว
กาตพฺพา ฯ โนปรามาโส ชฺมโม โนปรามาสฺส ชฺมมฺสฺส
อธิปฺติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺธิปฺติ สหชาตฺธิปฺติ ฯ
อารมฺมณฺธิปฺติ: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ตํ คฺรุํ กตฺวา
ปฺจฺจเวกฺขติ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ คฺรุํ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ
ปฺพุเพ ... ฌานา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ คฺรุํ กตฺวา ...
ผลํ คฺรุํ ... นิพฺพานํ คฺรุํ ... นิพฺพานํ โคตฺรภฺสฺส โวทานสฺส
มคฺคสฺส ผลสฺส อธิปฺติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย จกฺขุํ ... วตฺถุํ ...
โนปรามาเส ขนฺเช คฺรุํ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ คฺรุํ กตฺวา
ราโค อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตฺธิปฺติ: โนปรามาสาธิปฺติ สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญฺจ รูปานํ อธิปฺติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ
โนปรามาโส ชฺมโม ปรามาสฺส ชฺมมฺสฺส อธิปฺติปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
อารมฺมณฺธิปฺติ สหชาตฺธิปฺติ ฯ อารมฺมณฺธิปฺติ: ทานํ ... สีลํ ...
อุโปสถกมฺมํ ... ปฺพุเพ ... ฌานา ... ฯเปฯ จกฺขุํ ... วตฺถุํ ...
โนปรามาเส ขนฺเช คฺรุํ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ คฺรุํ กตฺวา
ทิกฺขุติ ... ฯเปฯ สหชาตฺธิปฺติ: โนปรามาสาธิปฺติ ปรามาสฺส

อธิปติปัจเจน ปจฺจโย ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม ปรามาสสุส จ
โนปรามาสุส จ อธิปติปัจเจน ปจฺจโย: อารมฺมณฺชิปติ
สหชาตฺชิปติ ฯ อารมฺมณฺชิปติ: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
ปุพฺเพ ... ฌานา ... ฯเปฯ จกฺขํ ... วัตถุํ ... โนปรามาเส ขนฺธ
ครุํ กตฺวา อสุสาเทติ อภินนฺหติ ตํ ครุํ กตฺวา ปรามาสฺ จ
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตฺชิปติ: โนปรามาตฺชิปติ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ ปรามาสสุส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อธิปติปัจเจน ปจฺจโย ฯ ปรามาสฺ จ
โนปรามาโส จ ฌมฺมา ปรามาสสุส ฌมฺมสุส อธิปติปัจเจน
ปจฺจโย: อารมฺมณฺชิปติ: ปรามาสนฺจ สมฺปยุตฺตเก จ ขนฺธ
ครุํ กตฺวา ปรามาสฺ ... ตีณิ ฯ

[๖๗๕] ปรามาสฺ ฌมฺโม ปรามาสสุส ฌมฺมสุส อนนฺตรปจฺเจน
ปจฺจโย: ปุริโม ปุริโม ปรามาสฺ ปจฺจิมสุส ปจฺจิมสุส
ปรามาสสุส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ฯ มฺลํ กาทพฺพิ ปุริโม
ปุริโม ปรามาสฺ ปจฺจิมานํ ปจฺจิมานํ โนปรามาसानํ ขนฺธานํ
อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย ปรามาสฺ ฐฏฺจานสุส อนนฺตรปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ มฺลํ กาทพฺพิ ปุริโม ปุริโม ปรามาสฺ ปจฺจิมสุส
ปจฺจิมสุส ปรามาสสุส สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสุส ฌมฺมสุส
อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย: ปุริมา ปุริมา โนปรามาสา ขนฺธา

ปัจฉิมานัน ปัจฉิมานัน โนปรามาसानัน ขนุชานัน อนนุตรปัจฉเยน
ปัจฉโย อนุโลมิม ผลสมาปตติยา อนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย ฯ มูลานิน
กาทพพานิน ฯ ปุริมมา ปุริมมา โนปรามาสา ขนุชา ปัจฉิมสุต ปัจฉิมสุต
ปรามาสสุต อนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย อวชชนา ปรามาสสุต
อนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย ฯ ปุริมมา ปุริมมา โนปรามาสา ขนุชา
ปัจฉิมสุต ปัจฉิมสุต ปรามาสสุต จ สมပ္ยุตตกานญจ ขนุชานัน
อนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย อวชชนา ปรามาสสุต จ สมပ္ยุตตกานญจ
ขนุชานัน อนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย ฯ ปรามาโส จ
โนปรามาโส จ ฐมมา ปรามาสสุต ฐมมสุต อนนุตรปัจฉเยน
ปัจฉโย: ปุริมโม ปุริมโม ปรามาโส จ สมပ္ยุตตกา จ ขนุชา
ปัจฉิมสุต ปัจฉิมสุต ปรามาสสุต อนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย ฯ มูลานิน
กาทพพานิน ฯ ปุริมโม ปุริมโม ปรามาโส จ สมပ္ยุตตกา จ ขนุชา
ปัจฉิมานัน ปัจฉิมานัน โนปรามาसानัน ขนุชานัน อนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย
ปรามาโส จ สมပ္ยุตตกา จ ขนุชา วุฏฏานสุต อนนุตรปัจฉเยน
ปัจฉโย ฯ ปุริมโม ปุริมโม ปรามาโส จ สมပ္ยุตตกา จ ขนุชา
ปัจฉิมสุต ปัจฉิมสุต ปรามาสสุต สมပ္ยุตตกานญจ ขนุชานัน อนนุตรปัจฉเยน
ปัจฉโย ฯ ปรามาโส ฐมโม ปรามาสสุต ฐมมสุต
สมนนุตรปัจฉเยน ปัจฉโย: ฯ สหชาติปัจฉเยน ปัจฉโย: อญญมญญปัจฉเยน
ปัจฉโย: นิสสยปัจฉเยน ปัจฉโย: ปญจ ฯ

[๖๘๐] ปรามาโส ฐมโม ปรามาสสุต ฐมมสุต อุปนินิสสยปัจฉเยน

ปัจจุโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: ปรามาโส ปรามาสฺส
อุปนิสฺสยปัจจุเณน ปัจจุโย ฯ ตีณิ ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส
ฌมฺมฺสฺส อุปนิสฺสยปัจจุเณน ปัจจุโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย
อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: สทฺธํ
อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ
สีลํ ... ฯเปฯ ปญฺณํ ราคํ โทสํ โมหํ มานํ ปตฺถนํ กายิกํ สุขํ ...
เสนาสนํ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ
ปาณํ หนฺติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺทติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ
สทฺธาย ฯเปฯ ปญฺณาย รากฺสฺส ฯเปฯ ปตฺถนาย กายิกฺสฺส
สุขฺสฺส มกฺกฺสฺส ผลสฺมาปตฺติยา อุปนิสฺสยปัจจุเณน ปัจจุโย ฯ
โนปรามาโส ฌมฺโม ปรามาสฺส ฌมฺมฺสฺส อุปนิสฺสยปัจจุเณน
ปัจจุโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย
ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย: สทฺธํ อุปนิสฺสาย ทิฏฺฐิํ คณฺหาติ สีลํ ...
ฯเปฯ ปญฺณํ ราคํ ปตฺถนํ กายิกํ สุขํ ... เสนาสนํ อุปนิสฺสาย
ทิฏฺฐิํ คณฺหาติ สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ ปรามาสฺส อุปนิสฺสยปัจจุเณน
ปัจจุโย ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม ปรามาสฺส จ
โนปรามาสฺส จ ฌมฺมฺสฺส อุปนิสฺสยปัจจุเณน ปัจจุโย: อารมมณฺณปนิสฺสโย
อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกฺคูปนิสฺสโย:
สทฺธํ อุปนิสฺสาย ทิฏฺฐิํ คณฺหาติ สีลํ ... ฯเปฯ เสนาสนํ อุปนิสฺสาย

ทิฏฐิ คณหาติ สทฐา ฯเปฯ เสนาสัน ปรามาสสุส สมပ္ยุตตกานณจ
ขนุชานัน อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ ปรามาสโต จ โนปรามาสโต
จ ชมฺมา ปรามาสสุส ชมฺมสุส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย:
ตีณิ อุปนิสฺสยา ปรามาสโต จ สมပ္ยุตตกา จ ขนุช
ปรามาสสุส อุปนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ ตีณิ ฯ

[๖๘๑] โนปรามาสโต ชมฺโม โนปรามาสสุส ชมฺมสุส
ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณปุเรชาตํ: จกขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสติ อสฺสาเทติ
อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ ราโค วิจิกิจฺฉา อุตฺทจฺจํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ
ทิพฺเพน จกขุณา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺถยา สทฺทํ สฺสนาติ
รูปายตฺนํ จกขุวิณฺณานสฺส โสภฺจพฺพายตฺนํ กายวิณฺณานสฺส ฯ
วตฺถุปุเรชาตํ: จกขายตฺนํ จกขุวิณฺณานสฺส กายายตฺนํ กายวิณฺณานสฺส
วตฺถุ โนปรามาสานัน ขนุชานัน ปุเรชาตปจฺเจเนน
ปจฺจโย ฯ โนปรามาสโต ชมฺโม ปรามาสสุส ชมฺมสุส ปุเรชาตปจฺเจเนน
ปจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณปุเรชาตํ:
จกขุ ... วตฺถุ อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ ทิฏฺฐิ ... ฯ
วตฺถุปุเรชาตํ: วตฺถุ ปรามาสสุส ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ
โนปรามาสโต ชมฺโม ปรามาสสุส จ โนปรามาสสุส จ ชมฺมสุส
ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: อารมฺมณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณปุเรชาตํ: จกขุ ... วตฺถุ อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ

ปรามาโส จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ วัตถุปุเรชาติ:
วัตถุ ปรามาสฺส จ สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ ปุเรชาติปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ

[๖๘๒] ปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมฺสฺส
ปจฺจชาติปจฺเจน ปจฺจโย: ตีณิ ปจฺจชาติตา กาทพฺพา ฯ
อาเสวนปจฺเจน ปจฺจโย: นว ฯ

[๖๘๓] โนปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมฺสฺส กมฺมปจฺเจน
ปจฺจโย: สหชาติตา นานาขณิกา ฯ สหชาติตา: โนปรามาสา
เจตนาสมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: โนปรามาสา เจตนา
วิปากานํ ขนฺธานํ กฏฺฐตา จ รูปานํ กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
มูลานิ กาทพฺพานิ ฯ โนปรามาสา เจตนา ปรามาสฺส
กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ฯ โนปรามาสา เจตนา ปรามาสฺส จ
สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ

[๖๘๔] โนปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมฺสฺส วิปากปจฺเจน
ปจฺจโย: เอกํ ฯ อาหารปจฺเจน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ
อินฺทฺริยปจฺเจน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ ฌานปจฺเจน ปจฺจโย: ตีณิ ฯ

[๖๘๕] ปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมฺสฺส มคฺคปจฺเจน
ปจฺจโย: ปรามาसानิ มคฺคจฺจฺจานิ ... เอวํ ปณฺจ ปณฺหา กาทพฺพา ฯ

สมฺปยุตฺตปัจจเยน ปจฺจโย: ปณฺจ ฯ

[๖๘๖] ปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจเยน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจลาชาตํ ฯ สงฺฆิตฺตํ ฯ โนปรามาโส
ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจเยน ปจฺจโย:
สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจลาชาตํ ฯ สงฺฆิตฺตํ ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม
ปรามาสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจเยน ปจฺจโย: ปุเรชาตํ:
วตฺถุ ปรามาสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจเยน ปจฺจโย ฯ โนปรามาโส
ฌมฺโม ปรามาสฺส จ โนปรามาสฺส จ ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจเยน
ปจฺจโย: ปุเรชาตํ: วตฺถุ ปรามาสฺส จ สมฺปยุตฺตกานนฺจ
ขนฺธานํ วิปฺปยุตฺตปัจจเยน ปจฺจโย ฯ ปรามาโส จ
โนปรามาโส จ ฌมฺมา โนปรามาสฺส ฌมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปัจจเยน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจลาชาตํ ฯ สงฺฆิตฺตํ ฯ

[๖๘๗] ปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจลาชาตํ ฯ สหชาโต: ปรามาโส
สมฺปยุตฺตกานนฺจ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รุปานํ อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจลาชาโต: ปรามาโส ปุเรชาตฺส อิมฺสฺส กายฺสฺส
อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม โนปรามาสฺส
ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺจลาชาตํ
อาหารํ อินฺทฺริยํ ฯ สงฺฆิตฺตํ ฯ โนปรามาโส ฌมฺโม ปรามาสฺส
ฌมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาตา:

โนปรามาสา ขนุชา ปรามาสสุส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
ปุเรชาติ: จกฺขุ ... วตฺถุ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ
ทิกฺกุสิ อุปฺปชฺชติ วตฺถุ ปรามาสสุส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
โนปรามาโส ฌมฺโม ปรามาสสุส จ โนปรามาสุส จ ฌมฺมสุส
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาติ ปุเรชาติ ฯ สหชาติ:
โนปรามาโส เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ ปรามาสสุส จ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาติ: จกฺขุ ...
วตฺถุ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ ปรามาสฺ จ สมฺปยุตฺตกา
จ ขนุชา อุปฺปชฺชติ วตฺถุ ปรามาสสุส จ สมฺปยุตฺตกานนฺจ
ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ ปรามาสฺ จ โนปรามาโส จ
ฌมฺมา โนปรามาสุส ฌมฺมสุส อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย: สหชาติ
ปุเรชาติ ปจฺจชาติ อหาริ อินฺทฺริยํ ฯ สหชาติ: โนปรามาโส
เอโก ขนฺโธ จ ปรามาสฺ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ
รูปานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย เทว ขนุชา ...
ปรามาสฺ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนุชา จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ รูปานํ
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ปรามาสฺ จ มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รูปานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ปรามาสฺ จ วตฺถุ จ
โนปรามาसानํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาติ:
ปรามาสฺ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนุชา ปุเรชาติสุส อิมฺสุส กายสุส
อตฺถิปจฺเจยน ปจฺจโย ปจฺจชาติ: ปรามาสฺ จ สมฺปยุตฺตกา

จ ขนฺธา กพพีกาโร อหาโร จ ปุเรชาติสฺส อิมสฺส กายสฺส
อตุถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ปจฺจฉาชาโต: ปรามาสฺส จ สมฺปยุตฺตกา จ
ขนฺธา รูปชีวิตฺตินฺทริยญฺจ กฏฺตตารูปานํ อตุถิปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ

[๖๘๘] เหตุยา ตีณิ อารมฺมณ นว อธิปติยา นว
อนนฺตเร นว สมนนฺตเร นว สหชาเต ปญฺจ อญฺณมญฺเณ
ปญฺจ นิสฺสเย ปญฺจ อุปนฺนิสฺสเย นว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺจฉาชาเต
ตีณิ อาเสวเน นว กมฺเม ตีณิ วิปาเก เอกํ
อาหารเ ตีณิ อินฺทริเย ตีณิ ฌานเ ตีณิ มคฺเค ปญฺจ
สมฺปยุตฺเต ปญฺจ วิปฺยุตฺเต ปญฺจ อตุถิยา ปญฺจ นตุถิยา
นว วิคเต นว อวิกเต ปญฺจ ฯ

[๖๘๙] ปรามาสฺส ฌมฺโม ปรามาสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจเนน
ปจฺจโย: อุปนฺนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย: ฯ ปรามาสฺส
ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจเนน ปจฺจโย:
สหชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: อุปนฺนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย:
ปจฺจฉาชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย ฯ ปรามาสฺส ฌมฺโม ปรามาสฺส จ
โนปรามาสฺส จ ฌมฺมสฺส อารมฺมณปจฺเจเนน ปจฺจโย: อุปนฺนิสฺสยปจฺเจเนน
ปจฺจโย ฯ โนปรามาสฺส ฌมฺโม โนปรามาสฺส ฌมฺมสฺส
อารมฺมณปจฺเจเนน ปจฺจโย: สหชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย:
อุปนฺนิสฺสยปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปุเรชาตปจฺเจเนน ปจฺจโย: ปจฺจฉาชาตปจฺเจเนน
ปจฺจโย: กมฺมปจฺเจเนน ปจฺจโย: อาหารปจฺเจเนน

ปัจจโย: อินุทริยปัจจเยน ปัจจโย: ฯ โนปรามาโส ฌมโม
ปรามาสสุต ฌมมสุต อารมมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจเยน
ปัจจโย: ฯ โนปรามาโส ฌมโม ปรามาสสุต จ โนปรามาสสุต จ
ฌมมสุต อารมมณปัจจเยน ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย:
อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจเยน ปัจจโย: ฯ ปรามาโส
จ โนปรามาโส จ ฌมมา ปรามาสสุต ฌมมสุต อารมมณปัจจเยน
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ฯ ปรามาโส จ
โนปรามาโส จ ฌมมา โนปรามาสสุต ฌมมสุต อารมมณปัจจเยน
ปัจจโย: สหชาติปัจจเยน ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย:
ปัจจฺฉาชาติปัจจเยน ปัจจโย: ฯ ปรามาโส จ โนปรามาโส จ
ฌมมา ปรามาสสุต จ โนปรามาสสุต จ ฌมมสุต อารมมณปัจจเยน
ปัจจโย: อุปนิสฺสยปัจจเยน ปัจจโย: ฯ

[๖๕๐] นเหตุยา นว นอารมมณ นว สัพพคฺค นว
โนอวิกเต นว ฯ

[๖๕๑] เหตุปัจจยา นอารมมณ ตีณิ ... นอชิปติยา ตีณิ
นอนนุตเร ตีณิ นสมนฺนุตเร ตีณิ นอลฺลวมณฺเณ เอกํ นอุปนิสฺสเย
ตีณิ ฯเปฯ นมกฺเค ตีณิ นสมฺปยุตฺเต เอกํ นวิปฺปยุตฺเต
ตีณิ โนนตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๖๕๒] นเหตุปัจจยา อารมมณ นว ... อชิปติยา นว ฯ

อนุโลมมาติกา กาทพพา ฯ ... อวิกเต ปญจ ฯ

ปรามาสทุก์ นิฏฐิต์ ฯ

ปรามญฺจทุก์

ปฏิจฺจวาโร

[๖๕๓] ปรามญฺจํ ฌมมํ ปฏิจฺจ ปรามญฺจโ ฌมโม ออุปฺชชติ
เหตุปจฺจยา: ปรามญฺจํ เอกํ ฌนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ฌนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
รูปํ เทว ฌนฺเช ... ปฏิสนฺธิ ยาว อชฺฌตฺติกา
มหาภูตา ฯ ปรามญฺจํ ฌมมํ ปฏิจฺจ ... ฯ ปรามญฺจทุก์ ยถา
จฺพนฺตรทุก์ โลภียทุก์ เอว กาทพฺพํ นินฺนนานากรณี ฯ

ปรามญฺจทุก์ นิฏฐิต์ ฯ

ปรามาสสมฺปยุตฺตทุก์

ปฏิจฺจวาโร

[๖๕๔] ปรามาสสมฺปยุตฺตํ ฌมมํ ปฏิจฺจ ปรามาสสมฺปยุตฺโต
ฌมโม ออุปฺชชติ เหตุปจฺจยา: ปรามาสสมฺปยุตฺตํ เอกํ ฌนฺธํ
ปฏิจฺจ ตโย ฌนฺธา เทว ฌนฺเช ... ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺตํ ฌมมํ
ปฏิจฺจ ปรามาสวิปฺยุตฺโต ฌมโม ออุปฺชชติ เหตุปจฺจยา:
ปรามาสสมฺปยุตฺเต ฌนฺเช ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจานัน รูปํ ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺตํ
ฌมมํ ปฏิจฺจ ปรามาสสมฺปยุตฺโต จ ปรามาสวิปฺยุตฺโต จ

ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา: ปราสาทสมฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ
ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานณฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ... ๑
ปราสาทวิปฺยุตฺตํ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ ปราสาทวิปฺยุตฺโต ธมฺโม
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ปราสาทวิปฺยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ
ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานณฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ... ปฏฺิสนฺธิกฺขณ
ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ วตฺถ วตฺถํ ปฏฺิจฺจ ขนฺธา เอกํ มหาภูตํ ...
ปราสาทสมฺปยุตฺตณฺจ ปราสาทวิปฺยุตฺตณฺจ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ
ปราสาทวิปฺยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา: ปราสาทสมฺปยุตฺเต
ขนฺธเ จ มหาภูเต จ ปฏฺิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺานัน รูปํ ๑ สงฺจิตฺตํ ๑

[๖๕๕] เหตุยา ปณฺจ อารมฺมณ เทว อธิปฺติยา ปณฺจ
อนนฺตเร เทว สมนฺนตเร เทว สหชาเต ปณฺจ อณฺณมณฺเ
เทว นิสฺสเย ปณฺจ อุปฺนิสฺสเย เทว ปฺเรชาเต เทว
อาเสวเน เทว กมฺเม ปณฺจ วิปาเก เอกํ อาหารเ ปณฺจ ๑
สงฺจิตฺตํ ๑ มกฺเค ปณฺจ สมฺปยุตฺเต เทว วิปฺยุตฺเต ปณฺจ
อตฺุติยา ปณฺจ นตฺติยา เทว วิคเต เทว อวิกเต ปณฺจ ๑

[๖๕๖] ปราสาทวิปฺยุตฺตํ ธมฺมํ ปฏฺิจฺจ ปราสาทวิปฺยุตฺโต
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปจฺจยา: อเหตุกํ ปราสาทวิปฺยุตฺตํ เอกํ
ขนฺธํ ปฏฺิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานณฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ...
อเหตุกปฏฺิสนฺธิ ยาว อสณฺณสฺตฺตา วิจิกฺจฺาสหคเต อุทฺทจฺสหคเต
ขนฺธเ ปฏฺิจฺจ วิจิกฺจฺาสหคโต อุทฺทจฺสหคโต โมโห ๑

[๖๕๗] ปรามาสสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ ปรามาสวิปฺยุตฺโต
ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา: ปรามาสสมฺปยุตฺเต ขนฺธ
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ฯ ปรามาสวิปฺยุตฺตํ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
ปรามาสวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา:
ปรามาสวิปฺยุตฺเต ขนฺธ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ยาว อสฺสณฺสตุตฺตา ฯ
ปรามาสสมฺปยุตฺตณฺจ ปรามาสวิปฺยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ ปฏิจฺจ
ปรามาสวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม อุปฺปชฺชติ นอารมฺมณฺปจฺจยา:
ปรามาสสมฺปยุตฺเต ขนฺธ จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รูปํ ฯ
สงฺจิตฺตํ ฯ

[๖๕๘] นเหตุยา เอกํ นอารมฺมณฺ ตีณิ นอธิปติยา ปญฺจ
นอนนฺตเร ตีณิ นสมนฺนตเร ตีณิ นอณฺณมณฺเณ ตีณิ
นอุปฺนิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต จตุตฺตาริ นปจฺจฉาชาเต ปญฺจ นอาเสวเน
ปญฺจ นกมฺเม เทว นวิปาเก ปญฺจ นอาหารเ เอกํ
นอินฺทริเย เอกํ นฉาเน เอกํ นมกฺเค เอกํ นสมฺปยุตฺเต ตีณิ
นวิปฺยุตฺเต เทว โนนฺตฺถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๖๕๙] เหตุปจฺจยา นอารมฺมณฺ ตีณิ ... นอธิปติยา ปญฺจ
เอวํ กณฺเฑพฺพิ ฯ

[๗๐๐] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณฺ เอกํ ... อวิกเต เอกํ ฯ
สหชาตวาโรปี ปฏิจฺจวารสฺทิสฺโส ฯ

ปัจจัยวาโร

[๗๐๑] ปรามาสสมฺปยุตฺตํ ฌมฺมํ ปัจจยา ปรามาสสมฺปยุตฺโต
 ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ เหตุปัจจัยา: ติณฺนิ ปฏิจฺจวารสทิสสา ฯ ปรามาสวิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปัจจยา ปรามาสวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ
 เหตุปัจจัยา: ปรามาสวิปฺปยุตฺตํ เอกํ ขนฺธํ ปัจจยา ตโย ขนฺธา
 จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทว ขนฺธเ ... ปฏิสนฺธิ ยาว อชฺฌตฺติกา
 มหาภูตา วตฺถุ ปัจจยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ขนฺธา ฯ ปรามาสวิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปัจจยา ปรามาสสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ
 เหตุปัจจัยา: วตฺถุ ปัจจยา ปรามาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา ฯ ปรามาสวิปฺปยุตฺตํ
 ฌมฺมํ ปัจจยา ปรามาสสมฺปยุตฺโต จ ปรามาสวิปฺปยุตฺโต
 จ ฌมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ เหตุปัจจัยา: วตฺถุ ปัจจยา
 ปรามาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มหาภูเต ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานัน รูปํ ฯ
 ปรามาสสมฺปยุตฺตณฺจ ปรามาสวิปฺปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ ปัจจยา
 ปรามาสสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ เหตุปัจจัยา: ปรามาสสมฺปยุตฺตํ
 เอกํ ขนฺธณฺจ วตฺถุณฺจ ปัจจยา ตโย ขนฺธา เทว
 ขนฺธเ ... ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺตณฺจ ปรามาสวิปฺปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ
 ปัจจยา ปรามาสวิปฺปยุตฺโต ฌมฺโม อูปฺปชฺชติ เหตุปัจจัยา:
 ปรามาสสมฺปยุตฺเต ขนฺธเ จ มหาภูเต จ ปัจจยา จิตฺตสมฺภูจฺจานัน
 รูปํ ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺตณฺจ ปรามาสวิปฺปยุตฺตณฺจ ฌมฺมํ ปัจจยา
 ปรามาสสมฺปยุตฺโต จ ปรามาสวิปฺปยุตฺโต จ ฌมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ

เหตุปัจจัยา: ปราสาทสมปยุตต์ เอก์ ขนุชณจ วตุณจ ปัจจยา
ตโย ขนุชา เทว ขนุเช ... ปราสาทสมปยุตเต ขนุเช จ
มหาภูเตจ ปัจจยา จิตตสมุฏจัน รุปี ๗ สจฺจิตต์ ๗

[๗๐๒] เหตุยา นว อารมมณเ จตุตารี อธิปติยา นว
อนนุเตร จตุตารี สมนนุเตร จตุตารี สหชาเต นว อณฺณมณฺเ
จตุตารี นิสฺสเย นว อุปนินิสฺสเย จตุตารี ปุเรชาเต
จตุตารี อาเสวเน จตุตารี กมฺเม นว วิปาเก เอก์
อาหารเ นว ๗เป๗ อวิกเต นว ๗

[๗๐๓] ปราสาทวิปยุตต์ ชมฺม ปัจจยา ปราสาทวิปยุตฺโต
ชมฺโม อุปฺปชฺชติ นเหตุปัจจัยา: อเหตุกั ปราสาทวิปยุตต์ เอก์
ขนุชฺ ปัจจยา ตโย ขนุชา จิตตสมุฏจัน รุปี เทว ขนุเช ...
อเหตุกปฏิสนฺธิ ยาว อสณฺณสตุตา จกฺขายตน์ ปัจจยา
จกฺขวิณฺณณํ กายายตน์ ... วตุณฺ ปัจจยาอเหตุกา ปราสาทวิปยุตฺตา
ขนุชา วิจิกฺกณาสหคเต อุทฺทจฺจสหคเต ขนุเช จ วตุณฺจ
ปัจจัยา วิจิกฺกณาสหคโต อุทฺทจฺจสหคโต โมโห ๗

[๗๐๔] นเหตุยา เอก์ นอารมมณเ ตีณิ นอธิปติยา นว
นอนนุเตร ตีณิ นสมนนุเตร ตีณิ นอณฺณมณฺเ ตีณิ
นอุปนินิสฺสเย ตีณิ นปุเรชาเต จตุตารี นปุณฺณาชาเต นว
นอาเสวเน นว นกมฺเม จตุตารี นวิปาเก นว นอาหารเ เอก์
นอินฺทริเย เอก์ นฉานเ เอก์ นมคฺเค เอก์ นสมปยุตเต ตีณิ

นวิปยุตเต เทว โนนตถิยา ตีณิ โนวิกเต ตีณิ ฯ

[๗๐๕] เหตุปัจจยา นอารมมณ เตณิ ... นอธิปัตติยา นว

เอวั คณตพพิ ฯ

[๗๐๖] นเหตุปัจจยา อารมมณ เอกิ ... อวิกเต เอกิ ฯ

นิสฺสยวโร ปจฺจยวารสทิสฺโส ฯ

สฺสฏฺฐวโร ๘

[๗๐๗] ปรามาสสมฺปยุตฺติ ชมฺมิ สฺสฏฺฐโจ ปรามาสสมฺปยุตฺโต
ชมฺโม อูปฺปชฺชติ เหตุปัจจยา: ฯ

[๗๐๘] เหตุยา เทว อารมมณ เทว สพฺพตฺถ เทว
วิปาเก เอกิ อวิกเต เทว ฯ

[๗๐๙] นเหตุยา เอกิ นอธิปัตติยา เทว นปุเรชาเต เทว
นปจฺจชาเต เทว นอาเสวเน เทว นกมฺเม เทว นวิปาเก
เทว นฉานเน เอกิ นมคฺเค เอกิ นวิปยุตเต เทว ฯ

เอวั อิตเร เทว คณนาปี สมฺปยุตฺตวโรปี กาทพฺพา ฯ

ปญฺหาวโร

[๗๑๐] ปรามาสสมฺปยุตฺโต ชมฺโม ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส ชมฺมสฺส
เหตุปัจจเยน ปจฺจโย: ปรามาสสมฺปยุตฺตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณิ
ขณฺฐานิ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ มฺูลานิ กาทพฺพานิ ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺตา
เหตุ จิตฺตสมฺภูจฺจานานิ รูปานิ เหตุปัจจเยน ปจฺจโย ฯ
ปรามาสสมฺปยุตฺตา เหตุ สมฺปยุตฺตกาณิ ขณฺฐานิ จิตฺตสมฺภูจฺจานานญจ

รูปานํ เหตุปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปริมาสวิปฺยตุโต ฌมฺโม
ปริมาสวิปฺยตุตฺตส ฌมฺมสฺส เหตุปัจจนเณ ปัจจโย: ปริมาสวิปฺยตุตา
เหตุ สมฺปยุตฺตกาณํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ
เหตุปัจจนเณ ปัจจโย ปฏฺฐินฺนุธิ ฯ

[๗๑๑] ปริมาสสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม ปริมาสสมฺปยุตฺตส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: ราคํ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ
อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ ปริมาสสมฺปยุตฺเต ขนฺธเ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺภ ราโค อุปฺปชฺชติ ฯ ปริมาสสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
ปริมาสวิปฺยตุตฺตส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: อริยา
ปริมาสสมฺปยุตฺเต ปหฺเเน กิเลเส ปจฺจเวกฺขนฺติ วิกฺขมฺภิตเ
กิเลเส ปจฺจเวกฺขนฺติ ปุพฺเพ สมฺทาจิณฺเณ กิเลเส ชานนฺติ
ปริมาสสมฺปยุตฺเต ขนฺธเ อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสติ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ
ตํ อารพฺภ ปริมาสวิปฺยตุโต ราโค วิจิกฺจฺญา อุตฺทจฺจํ โทมนสฺสํ
อุปฺปชฺชติ เจโตปริยฺวาณเณ ปริมาสสมฺปยุตฺตจิตฺตสมฺภฺจิสฺส จิตฺตํ
ชานนฺติ ปริมาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา เจโตปริยฺวาณสฺส
ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีถาณสฺส ยถากมฺมุปกถาณสฺส อนาคตฺสถาณสฺส
อวชฺชนาย อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปริมาสวิปฺยตุโต ฌมฺโม
ปริมาสวิปฺยตุตฺตส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: ทานํ ...
สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา ตํ ปจฺจเวกฺขติ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ
ตํ อารพฺภ ปริมาสวิปฺยตุโต ราโค วิจิกฺจฺญา อุตฺทจฺจํ โทมนสฺสํ

อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ สฺวจินฺณานิ ... ฌานา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา
 มคฺคํ ปจฺจเวกฺขนฺติ ผลํ ... นิพฺพานํ ปจฺจเวกฺขนฺติ นิพฺพานํ
 โคตรกฺขสฺส โวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อวชฺชนาย
 อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย อริยา ปรามาสฺวิปฺยตฺเต ปหิเน
 กิเลสฺ ... วิกฺขมฺภิตฺ กิเลสฺ ... ปุพฺเพ ... จกฺขุ ... วัตถุ ...
 ปรามาสฺวิปฺยตฺเต ขนฺธฺ อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสติ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ
 ตํ อารพฺก ปรามาสฺวิปฺยตฺโต ราโค วิจิกฺจนา อุตฺทจฺจํ โทมนสฺสํ
 อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุนา รูปี ปสฺสติ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
 สทฺทํ สฺมาติ เจโตปฺริยวาทเนน ปรามาสฺวิปฺยตฺตจิตฺตสมฺภวฺส
 จิตฺตํ ชานาติ อากาसानญายตฺนํ วิญฺญาณญายตฺนสฺส
 อากิณฺญญายตฺนํ เนวสญฺญานาสญฺญายตฺนสฺส รฺูปายตฺนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส(
 โสภฺจพฺพายตฺนํ กายวิญฺญาณสฺส ปรามาสฺวิปฺยตฺตา
 ขนฺธา อิทฺธิวิธวาทสฺส เจโตปฺริยวาทสฺส ปุพฺเพนิวาसानุสฺสตีวาทสฺส
 ยถากมฺมุปควาทสฺส อนาคตฺสวาทสฺส อวชฺชนาย
 อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปรามาสฺวิปฺยตฺโต ฐมฺโม
 ปรามาสสมฺปยฺตฺตสฺส ฐมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺจเยน ปจฺจโย: ทานํ ...
 สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ปุพฺเพ ... ฌานา ... จกฺขุ ... วัตถุ ...
 ปรามาสฺวิปฺยตฺเต ขนฺธฺ อสฺสาเทติ อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺก ราโค
 อุปฺปชฺชติ ฯ

[๗๑๒] ปรามาสสมฺปยฺตฺโต ฐมฺโม ปรามาสสมฺปยฺตฺตสฺส ฐมฺมสฺส

อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย: อารมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ
อารมมณาธิปติ: รากั ครุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตั ครุ
กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ปรามาสสมฺปยุตฺเต ขนฺธฺ ครุ กตฺวา
อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตั ครุ กตฺวา ราโค อุปฺปชฺชติ ฯ
สหชาตาธิปติ: ปรามาสสมฺยุตฺตาธิปติ สมฺปยุตฺตกาณั ขนฺธานั
อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปรามาสสมฺยุตฺโต ฌมฺโม ปรามาสวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย: อารมมณาธิปติ
สหชาตาธิปติ ฯ อารมมณาธิปติ: ปรามาสสมฺปยุตฺเต ขนฺธฺ ครุ
กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตั ครุ กตฺวา ปรามาสวิปฺยุตฺโต
รากั อุปฺปชฺชติ ฯ สหชาตาธิปติ: ปรามาสสมฺยุตฺตาธิปติ จิตฺตสมฺภูจฺจานานั
รูปานั อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม ปรามาสสมฺยุตฺตสฺส จ ปรามาสวิปฺยุตฺตสฺส จ
ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาตาธิปติ: ปรามาสสมฺยุตฺตาธิปติ
สมฺปยุตฺตกาณั ขนฺธานั จิตฺตสมฺภูจฺจานานลฺลจ รูปานั
อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปรามาสวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม ปรามาสวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย: อารมมณาธิปติ
สหชาตาธิปติ ฯ อารมมณาธิปติ: ทานั ... สีลั ... อุโปสถกมฺมั
กตฺวา ตั ครุ กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตั ครุ
กตฺวา ปรามาสวิปฺยุตฺโต รากั อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ ... ฌานา ...
อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคั ครุ ... ผลั ... นิพฺพานั ... นิพฺพานั

โคตรภูตส โวทานสส มกคสส ผลสส อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย
จกขุ ... วัตถุ ... ปรามาสวิปยุตเต ขนฺเฑ ครุ กตฺวา อสฺสาเทติ
อภินนฺทติ ตํ ครุ กตฺวา ปรามาสวิปยุตฺโต ราโค อุปฺปชฺชติ ฯ
สหชาตฺธิปติ: ปรามาสวิปยุตฺตฺธิปติ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ
จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ อธิปติปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปรามาสวิปยุตฺโต
ธมฺโม ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปัจจนเณ
ปัจจโย: อารมฺมณฺธิปติ: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา
ตํ ครุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ ครุ กตฺวา ปรามาสสมฺปยุตฺโต
ราโค อุปฺปชฺชติ ปุพฺเพ ... ฌานา ... จกขุ ... วัตถุ ...
ปรามาสวิปยุตเต ขนฺเฑ ครุ กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ ครุ
กตฺวา ปรามาสสมฺปยุตฺโต ราโค อุปฺปชฺชติ ฯ

[๗๑๑] ปรามาสสมฺปยุตฺโต ธมฺโม ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส
อนนฺตรปัจจนเณ ปัจจโย: ปริมา ปริมา ปรามาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา
ปจฺฉิมาํ ปจฺฉิมาํ ปรามาสสมฺปยุตฺตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปัจจนเณ
ปัจจโย ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺโต ธมฺโม ปรามาสวิปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส
อนนฺตรปัจจนเณ ปัจจโย: ปรามาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา ฐฏฺฐานสฺส
อนนฺตรปัจจนเณ ปัจจโย ฯ ปรามาสวิปยุตฺโต ธมฺโม
ปรามาสวิปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อนนฺตรปัจจนเณ ปัจจโย: ปริมา ปริมา
ปรามาสวิปยุตฺตา ขนฺธา ปจฺฉิมาํ ปจฺฉิมาํ ปรามาสวิปยุตฺตานํ
ขนฺธานํ อนุโลมํ ผลสฺมาปตฺติยา อนนฺตรปัจจนเณ ปัจจโย ฯ

ปรามาสวิปยุตโต ฌโม ปรามาสสมยุตตสฺส ฌมมสฺส อนนฺตรปจฺเจน
ปจฺจโย: อวชฺชณา ปรามาสสมยุตตานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย: ฯ

[๗๑๔] ปรามาสสมยุตโต ฌโม ปรามาสสมยุตตสฺส ฌมมสฺส
สทฺทตปจฺเจน ปจฺจโย: ปญฺจ ฯ อญฺณมญฺณปจฺเจน ปจฺจโย:
เทว ฯ นิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย: สตฺต ฯ

[๗๑๕] ปรามาสสมยุตโต ฌโม ปรามาสสมยุตตสฺส ฌมมสฺส
อุปนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมญฺปนิสฺสโย อนนฺตรูปนีสฺสโย
ปกตฺตูปนีสฺสโย ฯเปฯ ปกตฺตูปนีสฺสโย: ปรามาสสมยุตโต ราโค ...
โมโห ... ปตฺถนา ปรามาสสมยุตตสฺส รากสฺส โมหสฺส ปตฺถนาย
อุปนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย ฯ ปรามาสสมยุตโต ฌโม ปรามาสวิปยุตตสฺส
ฌมมสฺส อุปนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย: อารมฺมญฺปนีสฺสโย
อนนฺตรูปนีสฺสโย ปกตฺตูปนีสฺสโย ฯเปฯ ปกตฺตูปนีสฺสโย:
ปรามาสสมยุตตํ รากํ อุปนีสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สมาปตฺตี
อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ ฯเปฯ ปรามาสสมยุตตํ โมหํ ...
ปตฺถนํ อุปนีสฺสาย ทานํ เทติ สมาปตฺตี อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ
ปาณํ หนฺติ ฯเปฯ สจฺจํ ภินฺทติ ปรามาสสมยุตโต ราโค
โมโห ปตฺถนา สทฺทตฯ ฯเปฯ ปญฺณาย รากสฺส โทสฺส
โมหสฺส มานสฺส ปตฺถนาย กายิกสฺส สุขสฺส ผลสมาปตฺติยา
อุปนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย ฯ ปรามาสวิปยุตโต ฌโม

ปรามาสวิปยุตตสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ
ปกฺคูปนิสฺสโย: สทฺธึ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺตี
อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ ลีลํ ... ฯเปฯ ปญฺญํ รากํ มานํ ...
ปตฺถนํ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สฺมาปตฺตี อุปฺปาเทติ
ปาณํ หนติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺนุติ กายิกํ สุขํ ... เสนาสนํ
อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯเปฯ สงฺฆํ ภินฺนุติ สทฺธา ฯเปฯ
ปญฺญา ราโค มาโน ปตฺถนา กายิกํ สุขํ เสนาสนํ สทฺธาย
ปญฺญาย รากสฺส มานสฺส ปตฺถนาย กายิกสฺส สุขสฺส ผลสฺมาปตฺติยา
อุปนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ ปรามาสวิปยุตฺโต ฌมฺโม
ปรามาสสมฺปยุตตสฺส ฌมฺมสฺส อุปนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย:
อารมฺมณฺณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกฺคูปนิสฺสโย ฯเปฯ
ปกฺคูปนิสฺสโย: สทฺธึ อุปนิสฺสาย ราโค อุปฺปชฺชติ ลีลํ ฯเปฯ
เสนาสนํ อุปนิสฺสาย ปตฺถนา สทฺธา ฯเปฯ เสนาสนํ ปรามาสสมฺปยุตตสฺส
รากสฺส ปตฺถนาย อุปนิสฺสยปฺจฺเจน ปฺจฺจโย ฯ

[๗๑๖] ปรามาสวิปยุตฺโต ฌมฺโม ปรามาสวิปยุตตสฺส ฌมฺมสฺส
ปุเรชาตปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: อารมฺมณฺณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ
อารมฺมณฺณปุเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสติ อสฺสาเทติ
อภินฺนุติ ตํ อารพฺภ ปรามาสวิปยุตฺโต ราโค วิจิกิจฺจนา อุทฺธจฺจ
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปํ ปฺสฺสติ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺถยา

สททํ สุนาติ รูปร่างตนํ จกขุวิณณาสุส โฝฏฐพพายตนํ
กายวิณณาสุส ปุเรชาตปัจเจยน ปัจจโย ฯ วัตถุปุเรชาติ:
จกขายตนํ จกขุวิณณาสุส กายายตนํ กายวิณณาสุส วัตถุ
ปรามาสวิปยุตตานํ ขนุชานํ ปุเรชาตปัจเจยน ปัจจโย ฯ
ปรามาสวิปยุตโต ฌโม ปรามาสสมยุตตสุส ฌมสุส ปุเรชาตปัจเจยน
ปัจจโย: อารมมณปุเรชาติ วัตถุปุเรชาติ ฯ อารมมณปุเรชาติ:
จกขุ ... วัตถุ อสุสาเทติ อภินนุทติ ตํ อารพภ ปรามาสสมยุตโต
ราโค อุปปชชติ ฯ วัตถุปุเรชาติ: วัตถุ ปรามาสสมยุตตานํ
ขนุชานํ ปุเรชาตปัจเจยน ปัจจโย ฯ

[๗๑๗] ปรามาสสมยุตโต ฌโม ปรามาสวิปยุตตสุส ฌมสุส
ปัจเจชาตปัจเจยน ปัจจโย: ฯ สงจิตตํ ฯ ปรามาสวิปยุตโต
ฌโม ปรามาสวิปยุตตสุส ฌมสุส ปัจเจชาตปัจเจยน ปัจจโย: ฯ
สงจิตตํ ฯ

[๗๑๘] ปรามาสสมยุตโต ฌโม ปรามาสสมยุตตสุส ฌมสุส
อาเสวนปัจเจยน ปัจจโย: เทว ฯ

[๗๑๙] ปรามาสสมยุตโต ฌโม ปรามาสสมยุตตสุส ฌมสุส
กมุมปัจเจยน ปัจจโย: ปรามาสสมยุตตา เจตนา สมยุตตทานํ
ขนุชานํ กมุมปัจเจยน ปัจจโย ฯ ปรามาสสมยุตโต ฌโม
ปรามาสวิปยุตตสุส ฌมสุส กมุมปัจเจยน ปัจจโย: สหชาตา
นานาขณิกา ฯ สหชาตา: ปรามาสสมยุตตา เจตนา จิตตสมุฏฐานานํ

รูปานํ กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา: ปราสาทสมฺปยุตฺตา
เจตนา วิปากานํ ขนฺธานํ กฏฺตุตา จ รูปานํ
กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ฯ มฺถํ ปุจฺฉิตฺตพฺพํ ปราสาทสมฺปยุตฺตา
เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปราสาทวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม ปราสาทวิปฺยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตา นานาขณิกา ฯ
สหชาตา: ปราสาทวิปฺยุตฺตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานานนฺจ รูปานํ กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
นานาขณิกา: ปราสาทวิปฺยุตฺตา เจตนา วิปากานํ ขนฺธานํ กฏฺตุตา จ
รูปานํ กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย ฯ วิปากปจฺเจน ปจฺจโย: เอกํ ฯ
อาหารปจฺเจน ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ อินฺทฺริยปจฺเจน ปจฺจโย:
จตฺตาริ ฯ ฌานปจฺเจน ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ มคฺคปจฺเจน
ปจฺจโย: จตฺตาริ ฯ สมฺปยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: เทว ฯ

[๗๒๐] ปราสาทสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม ปราสาทวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
วิปฺยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺฉาชาตํ ฯ สจฺจิจิตฺตํ ฯ
ปราสาทวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม ปราสาทวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
วิปฺยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺฉาชาตํ ฯ
สจฺจิจิตฺตํ ฯ ปราสาทวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม ปราสาทสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส วิปฺยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย: ปุเรชาตํ: วตฺถุ ปราสาทสมฺปยุตฺตานํ
ขนฺธานํ วิปฺยุตฺตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๗๒๑] ปรามาสสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย: ปรามาสสมฺปยุตฺโต เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ
ขนฺธานํ อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย: เทว ขนฺธา ... ๑ ปรามาสสมฺปยุตฺโต
ฌมฺโม ปรามาสวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อตุถิปจฺเจน
ปจฺจโย: ปรามาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺานานํ รูปานํ อตุถิปจฺเจน
ปจฺจโย ๑ มฺลํ กาทพฺพิ ปรามาสสมฺปยุตฺโต ฌมฺโม
ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส จ ปรามาสวิปฺยุตฺตสฺส จ ฌมฺมสฺส อตุถิปจฺเจน
ปจฺจโย: ปรามาสสมฺปยุตฺโต เอโก ขนฺโธ ตินฺณนฺนํ
ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺานานนฺจ รูปานํ อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย ๑
ปรามาสวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม ปรามาสวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส อตุถิปจฺเจน
ปจฺจโย: สหชาตํ ปฺเรชาตํ ปจฺฉาชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ๑
สงฺจิตฺตํ ๑ ปรามาสวิปฺยุตฺโต ฌมฺโม ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส
อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย: ปฺเรชาตํ: จกฺขุ ... วตฺถุ อสฺสาเทติ
อภินฺนุทฺติ ตํ อารพฺก ราโค ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ วตฺถุ ปรามาสสมฺปยุตฺตานํ
ขนฺธานํ อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย ๑ ปรามาสสมฺปยุตฺโต
จ ปรามาสวิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส
ฌมฺมสฺส อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตํ ปฺเรชาตํ ๑ สหชาโต:
ปรามาสสมฺปยุตฺโต เอโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ ตินฺณนฺนํ ขนฺธานํ
อตุถิปจฺเจน ปจฺจโย เทว ขนฺธา ... ๑ ปรามาสสมฺปยุตฺโต จ
ปรามาสวิปฺยุตฺโต จ ฌมฺมา ปรามาสวิปฺยุตฺตสฺส ฌมฺมสฺส

อตุธิปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตํ ปจฺจชาตํ อาหารํ อินฺทริยํ ฯ
สหชาตา: ปรามาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จ มหาภูตา จ จิตฺตสมฺภูจฺจานานํ
รूपานํ อตุธิปจฺเจน ปจฺจโย ฯ ปจฺจชาตา: ปรามาสสมฺปยุตฺตา
ขนฺธา จ กพฺพีกาโร อาหารโร จ อิมสฺส กายสฺส อตุธิปจฺเจน
ปจฺจโย ปจฺจชาตา: ปรามาสสมฺปยุตฺตา ขนฺธา จ
รูปชีวิตฺติณฺทริยณฺจ กภูตฺตารूपานํ อตุธิปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๑๒๒] เหตุยา จตฺตาริ อารมฺมณฺ จตฺตาริ อธิปตฺติยา
ปลฺลจ อนนฺตเร จตฺตาริ สมนนฺตเร จตฺตาริ สหชาเต ปลฺลจ
อณฺณมณฺณเฑ เทว นิสฺสเย สตุตฺต อฺปนฺนิสฺสเย จตฺตาริ ปุเรชาเต
เทว ปจฺจชาเต เทว อาเสวเน เทว กมฺเม จตฺตาริ
วิปาเก เอกิํ อาหารเ จตฺตาริ อินฺทริเย จตฺตาริ ฉานเ
จตฺตาริ มกฺเค จตฺตาริ สมฺปยุตฺเต เทว วิปฺปยุตฺเต ติณฺนิ
อตุถิยา สตุตฺต นตุถิยา จตฺตาริ วิคเต จตฺตาริ อวิกเต สตุตฺต ฯ

[๑๒๓] ปรามาสสมฺปยุตฺโต ฐมฺโฆ ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส
ฐมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺเจน ปจฺจโย:
อฺปนฺนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย: ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺโต ฐมฺโฆ ปรามาสวิปฺปยุตฺตสฺส
ฐมฺมสฺส อารมฺมณฺปจฺเจน ปจฺจโย: สหชาตฺปจฺเจน
ปจฺจโย: อฺปนฺนิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย: ปจฺจชาตฺปจฺเจน
ปจฺจโย: กมฺมปจฺเจน ปจฺจโย: ฯ ปรามาสสมฺปยุตฺโต
ฐมฺโฆ ปรามาสสมฺปยุตฺตสฺส จ ปรามาสวิปฺปยุตฺตสฺส จ ฐมฺมสฺส

สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ ปริมาตวิปฺยตุโต ฌมฺโม ปริมาตวิปฺยตุตตส
ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ ปัจจโย: สหชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: อุปฺนิสฺสยปัจจนเณ ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: ปจฺจนาชาติปัจจนเณ ปัจจโย: กมฺมปัจจนเณ
ปัจจโย: อาหารปัจจนเณ ปัจจโย: อินฺทฺริยปัจจนเณ ปัจจโย: ๑
ปริมาตวิปฺยตุโต ฌมฺโม ปริมาตสมฺปฺยตุตตส ฌมฺมสฺส อารมฺมณปัจจนเณ
ปัจจโย: สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: อุปฺนิสฺสยปัจจนเณ
ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจนเณ ปัจจโย: ๑ ปริมาตสมฺปฺยตุโต จ
ปริมาตวิปฺยตุโต จ ฌมฺมา ปริมาตสมฺปฺยตุตตส ฌมฺมสฺส สหชาติปัจจนเณ
ปัจจโย: ปุเรชาติปัจจนเณ ปัจจโย: ปริมาตสมฺปฺยตุโต
จ ปริมาตวิปฺยตุโต จ ฌมฺมา ปริมาตวิปฺยตุตตส
ฌมฺมสฺส สหชาติปัจจนเณ ปัจจโย: ปจฺจนาชาติปัจจนเณ ปัจจโย:
อาหารปัจจนเณ ปัจจโย: อินฺทฺริยปัจจนเณ ปัจจโย: ๑

[๗๒๔] นเหตุยา สตุต นอารมฺมณ สตุต นอธิปติยา
สตุต นอนนฺตเร สตุต นสมนฺนฺตเร สตุต นสหชาติ ปญจ
นอลฺลวมณฺเณ ปญจ นนิสฺสเย ปญจ นอุปฺนิสฺสเย สตุต
นปุเรชาติ ฉ นปจฺจนาชาติ สตุต สพฺพศฺต สตุต นมกฺเค
สตุต นสมฺปฺยตุเต ปญจ นวิปฺยตุเต จตุตาริ โนอคฺติยา
จตุตาริ โนนฺตฺติยา สตุต โนวิกเต สตุต โนอวิกเต จตุตาริ ๑

[๗๒๕] เหตุปัจจยา นอารมฺมณ จตุตาริ ... นอธิปติยา จตุตาริ

นอนนุเตร จตุตาริ นสมนนุเตร จตุตาริ นมณณมณเเว เทว นอุปนิสเสย
จตุตาริ สพพตถ จตุตาริ นมกเค จตุตาริ นสมปยุตเต
เทว นวิปยุตเต เทว โนนตติยา จตุตาริ โนวิกเต จตุตาริ ฯ

[๗๒๖] นเหตุปัจจยา อารมมเณ จตุตาริ ... อธิปติยา ปณจ
อนุโลมมาติกา กาทพพา ... อวิกเต สตุต ฯ

ปรามาสสมปยุตตทุกั นิฏจิติ ฯ

ปรามาสปรามภูจทุกั

ปฏิจจวาโร

[๗๒๗] ปรามาสญเจวปรามภูจญจ ฌมัม ปฏิจจ๔
ปรามภูโจเจวโนจปรามาโส ฌมโม อุปปชชติ เหตุปัจจยา: ปรามาสิ ปฏิจจ
สมปยุตตกา ขนธา จิตตสมภูจฐานญจ รูปี ฯ ปรามภูจญเจวโนจปรามาสิ
ฌมัม ปฏิจจ ปรามภูโจเจวโนจปรามาโส ฌมโม
อุปปชชติ เหตุปัจจยา: ปรามภูจญเจวโนจปรามาสิ เอกัง ขนธั
ปฏิจจ ตโย ขนธา จิตตสมภูจฐานญจ รูปี เทว ขนเ ... ปฏิสนธิกขณ
ยาว อชณคตติกา มหาภูตา ฯ ปรามภูจญเจวโนจปรามาสิ
ฌมัม ปฏิจจ ปรามาโสเจวปรามภูโจจ ฌมโม อุปปชชติ
เหตุปัจจยา: ปรามภูเจวโนจปรามาเส ขนเ ปฏิจจ ปรามาโส ฯ
ปรามภูจญเจวโนจปรามาสิ ฌมัม ปฏิจจ ปรามาโสเจวปรามภูโจจ
ปรามภูโจเจวโนจปรามาโส จ ฌมมา อุปปชชชติ เหตุปัจจยา:

ปรัมภูจฺเจวโนจปฺรามาสํ เอกํ ขนฺธํ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ปฺรามาสโต
จ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทวํ ขนฺธํ ... ฯ ปฺรามาสตฺเจวปฺรัมภูจฺจ
ปฺรัมภูจฺเจวโนจปฺรามาสตฺจ ชมฺมํ ปฏิจฺจ
ปฺรัมภูจฺเจวโนจปฺรามาสโต ชมฺโม อฺปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา:
ปฺรัมภูจฺเจวโนจปฺรามาสํ เอกํ ขนฺธนฺจ ปฺรามาสนฺจ ปฏิจฺจ
ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปํ เทวํ ขนฺธํ ... ฯ สจฺจิตฺตํ ๑๐
สพฺเพ วรารา ยตา ปฺรามาสทฺกํ เอวํ กาทพฺพิ นินฺนํ นานากรณี ฯ

ปฺลหาวาโร

[๓๒๘] ปฺรัมภูจฺเจวโนจปฺรามาสโต ชมฺโม ปฺรัมภูจฺจสฺตเจว-
*โนจปฺรามาสสฺส ชมฺมสฺส เหตุปฺจฺจเยน ปฺจฺจโย: ปฺรัมภูจฺจเจว-
*โนจปฺรามาสา เหตุ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ
รูปานํ เหตุปฺจฺจเยน ปฺจฺจโย ปฏิสนฺธิ ฯ ปฺรัมภูจฺเจวโนจปฺรามาสโต
shmomo ปฺรามาสสฺสเจวปฺรัมภูจฺจสฺสจ ชมฺมสฺส เหตุปฺจฺจเยน
ปฺจฺจโย: ปฺรัมภูจฺจเจวโนจปฺรามาสา เหตุ ปฺรามาสสฺส
เหตุปฺจฺจเยน ปฺจฺจโย ฯ ปฺรัมภูจฺเจวโนจปฺรามาสโต shmomo
ปฺรามาสสฺสเจวปฺรัมภูจฺจสฺสจ ปฺรัมภูจฺจสฺสเจวโนจปฺรามาสสฺส จ
shmomo เหตุปฺจฺจเยน ปฺจฺจโย: ปฺรัมภูจฺจเจวโนจปฺรามาสา เหตุ
สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ ปฺรามาสสฺส จ จิตฺตสมฺภูจฺจานนฺจ รูปานํ
เหตุปฺจฺจเยน ปฺจฺจโย ฯ

[๓๒๙] ปฺรามาสโตเจวปฺรัมภูจฺจ ชมฺโม ปฺรามาสสฺสเจวปฺรัมภูจฺจสฺสจ

ธมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ตีณิ อารพฺภ
กาทพฺพา ปฺรามาสทฺทสทิสฺสา ฯ ปฺรามณฺเฑจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺ
ธมฺโม ปฺรามาสฺสจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน
ปฺจฺจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา ตํ ปฺจฺจเวกฺขติ
อสุสฺสาทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ ราโค วิจิกิฉฺฉา อุทฺธจฺจํ
โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ปฺพุเพ ... ฌานา ... อริยา โคตรกฺกํ ปฺจฺจเวกฺขณฺติ
โวทานํ ปฺจฺจเวกฺขณฺติ ปฺหีนเ กิเลสฺ ... วิกฺขมฺภิต
กิเลสฺ ... ปฺพุเพ ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... ปฺรามณฺเฑจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺ
ขนฺธเ อนิจฺจโต ... โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชติ ทิพฺเพน จกฺขุณา รูปี
ปฺสฺสติ ยาว อวชฺชนาย สพฺพิ กาทพฺพิ ฯ ปฺรามณฺเฑจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺ
ธมฺโม ปฺรามาสฺสจฺเจวปฺรามณฺเฑจฺจ ธมฺมสฺส
อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ... ปฺพุเพ
... ฌานา ... จกฺขุ ... วตฺถุ ... ปฺรามณฺเฑจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺ ขนฺธเ
อสุสฺสาทติ อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ ทิณฺณิ ... ฯ ปฺรามณฺเฑจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺ
ธมฺโม ปฺรามาสฺสจฺเจวปฺรามณฺเฑจฺจ ปฺรามณฺเฑจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺส
จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปฺจฺเจน ปฺจฺจโย: ทานํ ... สีลํ ...
อุโปสถกมฺมํ ... ปฺพุเพ ... ฌานา ... จกฺขุ ... วตฺถุ ...
ปฺรามณฺเฑจฺเจวโนจฺปฺรามาสฺ ขนฺธเ อนิจฺจโต ... วิปฺสฺสติ อสุสฺสาทติ
อภินนฺทติ ตํ อารพฺภ ปฺรามาสฺ จ สมฺปยุตฺตกาจ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ
เอวํ อิตเรปี ตีณิ อารพฺภ กาทพฺพา ฯ อิมํ ทฺกํ ปฺรามาสทฺทสทิสฺ ฯ

โลกุตตรัมมहि น ลพฺภติ ตมฺหิ น กาคพฺพิ ฯ

ปฺรามาสปฺรามภูจฺทุกํ นิภูจฺติ ฯ

ปฺรามาสวิปฺยุตฺตปฺรามภูจฺทุกํ

ปฺฏิจฺจวโร

[๓๓๐] ปฺรามาสวิปฺยุตฺตปฺรามภูจฺ ฅมฺมํ ปฺฏิจฺจ ปฺรามาส-
วิปฺยุตฺโตปฺรามภูจฺ ฅมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: ปฺรามาส-
วิปฺยุตฺตปฺรามภูจฺ เอกํ ขนฺธํ ปฺฏิจฺจ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺภูจฺจานณฺจ
รูปํ เทว ขนฺธ ... ฯ ปฺรามาสวิปฺยุตฺตปฺรามภูจฺ ฅมฺมํ ปฺฏิจฺจ
ปฺรามาสวิปฺยุตฺโตปฺรามภูจฺ ฅมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺจฺจยา: ฯ

สงฺขิตฺติ ฯ

ยถา จฺพนฺตรทฺเท โลกิยฺทุกํ เอวํ กาคพฺพิ นินฺนนานาภรณฺ ฯ

ปฺรามาสวิปฺยุตฺตปฺรามภูจฺทุกํ นิภูจฺติ ฯ

อนุโลมทุกปฏิจานัน ปุริม
